

ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA POSTOJNA

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT
GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

ČRNI DOL

(2025–2034)

Štev.: 05 – 22 /25

OSNUTEK

KAZALO

KAZALO	II
KAZALO PREGLEDNIC	V
GRAFIKONI	VIII
SLIKE	IX
KARTE	IX
PREGLEDNICE V PRILOGAH	X
POVZETEK	XI
0 UVOD.....	1
1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE.....	3
1.1 OPIS NARAVNIH RAZMER	3
1.1.1 Lega	3
1.1.2 Relief.....	5
1.1.3 Podnebne značilnosti.....	5
1.1.4 Hidrološke razmere.....	6
1.1.5 Matična podlaga in tla.....	6
1.1.5.1 Matična podlaga.....	6
1.1.5.2 Tla	6
1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost	7
1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote	9
1.1.8 Živalski svet	11
1.2 POVRŠINA IN LASTNIŠTVO GOZDOV	13
1.3 ODPRTOST GOZDOV S PROMETNICAMI IN RAZMERE ZA PRIDOBIVANJE LESA.....	14
1.4 DRUŽBENO GOSPODARSKE RAZMERE	15
1.5 GOSPODARSKE IN DRUGE DEJAVNOSTI, POVEZANE Z GOZDOM	15
1.5.1 Lovstvo.....	15
1.5.2 Kmetijstvo	17
1.5.3 Poselitev	17
1.5.4 Infrastruktura.....	17
1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru	17
1.6 POŽARNO OGROŽENI GOZDOVI	17
1.7 UREDITVENA ČLENITEV GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	18
1.8 ORGANIZIRANOST JAVNE GOZDARSKE SLUŽBE.....	18
2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV	19
2.1 EKOLOŠKE FUNKCIJE GOZDOV	20
2.2 SOCIALNE FUNKCIJE GOZDOV	33
2.3 PROIZVODNE FUNKCIJE GOZDOV	37
3 OPIS STANJA GOZDOV	39
3.1 GOSPODARSKE KATEGORIJE GOZDOV	39
3.2 LESNA ZALOGA	41
3.2.1 Način ugotavljanja lesne zaloge	43
3.2.2 Način ugotavljanja tarif	44
3.3 PRIRASTEK	44
3.3.1 Način ugotavljanja prirastka.....	45
3.4 RAZVOJNE FAZE OZIROMA ZGRADBE SESTOJEV	45
3.5 TIPI SESTOJEV.....	47
3.6 OHRANJENOST GOZDOV.....	48
3.7 KAKOVOST DREVJA.....	49
3.8 POŠKODOVANOST DREVJA	49
3.9 OBJEDENOST GOZDNEGA MLADJA.....	50
3.10 ODMRLO DREVJE	51

VSEBINA

4	ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI.....	54
4.1	KRATEK OPIS ZGODOVINE GOSPODARJENJA Z GOZDOVI V GGE.....	54
4.2	GOSPODARJENJE Z GOZDOVI V PRETEKLEM UREDITVENEM OBDOBJU.....	58
4.2.1	Posek.....	58
4.2.1.1	Posek po RGR in primerjava z načrtovanim	58
4.2.1.2	Posek po vrstah sečenj.....	61
4.2.1.3	Posek po skupinah drevesnih vrst	62
4.2.1.4	Posek po debelinskih razredih	62
4.2.2	Gojitvena in varstvena dela	64
4.2.3	Gradnja gozdnih prometnic.....	64
4.2.4	Opravljenjena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov	65
4.2.5	Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2015 – 2024.....	65
4.2.6	Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2015 – 2024	65
5	ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV.....	67
5.1	RAZVOJ GOZDNIH FONDov	67
5.1.1	Površina.....	67
5.1.2	Lesna zaloga, prirastek.....	67
5.1.3	Kontrolni izračun lesne zaloge.....	69
5.2	PRESOJA STANJA IN RAZVOJA GOZDOV V POGLEDU TRAJNOSTI.....	70
5.2.1	Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev	70
5.2.2	Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov.....	72
6	CILJI, USMERITVE IN UKREPI.....	73
6.1	SPLOŠNI CILJI.....	73
6.2	USMERITVE	74
6.2.1	Splošne usmeritve	74
6.2.2	Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov	76
6.2.2.1	Usmeritve za krepitev ekoloških funkcij gozdov	76
6.2.2.2	Usmeritve za krepitev socialnih funkcij gozdov	86
6.2.2.3	Usmeritve za krepitev proizvodnih funkcij gozdov	92
6.2.2.4	Usmeritve za uskladitev funkcij gozdov	94
6.2.3	Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali	94
6.2.4	Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom	94
6.2.5	Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi.....	94
6.2.6	Usmeritve za delo s semenskimi objekti.....	95
6.2.7	Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic.....	95
6.2.8	Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor.....	100
6.2.9	Usmeritve za ukrepe na ostalih gozdnih zemljiščih	102
6.3	UKREPI	103
6.3.1	Možni posek.....	103
6.3.2	Potrebna gojitvena in varstvena dela	106
6.3.3	Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prosto živečih živali.....	108
6.3.4	Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov	108
6.3.5	Graditev gozdnih prometnic.....	109
7	USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ.....	110
8	EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI V GGE ČRNI DOL	111
9	RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI	113
9.1	UTEMELJITEV OBLIKOVANJA RASTIŠČNO GOJITVENIH RAZREDOV	113
9.2	NAČRT GOSPODARJENJA Z GOZDOVI PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH	115
9.2.1	RGR Smrekovi gozdovi v mrziščih (116).....	115
9.2.1.1	Stanje gozdov v RGR 116	116
9.2.1.1.1	Rastišče v RGR 116	116
9.2.1.1.2	Stanje sestojev v RGR 116.....	116
9.2.1.2	Analiza preteklega gospodarjenja.....	118

VSEBINA

9.2.1.3	Oris zakonitosti razvoja gozdov v RGR 116	119
9.2.1.3.1	Površina, lesna zaloga, prirastek in posek v RGR 116.....	119
9.2.1.3.2	Drevesna sestava v RGR 116	120
9.2.1.3.3	Razvojne faze in zgradba sestojev v RGR 116	120
9.2.1.4	Cilj, usmeritve in ukrepi v RGR 116	122
9.2.1.4.1	Gozdnogojitveni cilji v RGR 116	122
9.2.1.4.2	Gozdnogojitvene usmeritve v RGR 116	123
9.2.1.4.3	Ukrepi v RGR 116	124
9.2.2	<i>RGR Primorsko gorsko bukovje (120)</i>	126
9.2.2.1	Stanje gozdov v RGR 120	126
9.2.2.1.1	Rastišče v RGR 120	126
9.2.2.1.2	Stanje sestojev v RGR 120.....	127
9.2.2.2	Analiza preteklega gospodarjenja.....	129
9.2.2.3	Oris zakonitosti razvoja gozdov v RGR 120	130
9.2.2.3.1	Površina, lesna zaloga, prirastek in posek v RGR 120.....	130
9.2.2.3.2	Drevesna sestava v RGR 120	130
9.2.2.3.3	Razvojne faze in zgradba sestojev v RGR 120	131
9.2.2.4	Cilj, usmeritve in ukrepi v RGR 120	132
9.2.2.4.1	Gozdnogojitveni cilji v RGR 120	132
9.2.2.4.2	Gozdnogojitvene usmeritve v RGR 120	132
9.2.2.4.3	Ukrepi v RGR 120	133
9.2.3	<i>RGR Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolisto zlatico (boljše lege) (121)</i>	135
9.2.3.1	Stanje gozdov v RGR 121	135
9.2.3.1.1	Rastišče v RGR 121	135
9.2.3.1.2	Stanje sestojev v RGR 121.....	136
9.2.3.2	Analiza preteklega gospodarjenja.....	138
9.2.3.3	Oris zakonitosti razvoja gozdov v RGR 121	139
9.2.3.3.1	Površina, lesna zaloga, prirastek in posek v RGR 121.....	139
9.2.3.3.2	Drevesna sestava v RGR 121	140
9.2.3.3.3	Razvojne faze in zgradba sestojev v RGR 121	140
9.2.3.4	Cilj, usmeritve in ukrepi v RGR 121	141
9.2.3.4.1	Gozdnogojitveni cilji v RGR 121	141
9.2.3.4.2	Gozdnogojitvene usmeritve v RGR 121	141
9.2.3.4.3	Ukrepi v RGR 121	142
9.2.4	<i>RGR Primorsko bukovje (125)</i>	144
9.2.4.1	Stanje gozdov v RGR 125	144
9.2.4.1.1	Rastišče v RGR 125	144
9.2.4.1.2	Stanje sestojev v RGR 125.....	145
9.2.4.2	Analiza preteklega gospodarjenja.....	147
9.2.4.3	Oris zakonitosti razvoja gozdov v RGR 125	148
9.2.4.3.1	Površina, lesna zaloga, prirastek in posek v RGR 125.....	148
9.2.4.3.2	Drevesna sestava v RGR 125	148
9.2.4.3.3	Razvojne faze in zgradba sestojev v RGR 125	149
9.2.4.4	Cilj, usmeritve in ukrepi v RGR 125	150
9.2.4.4.1	Gozdnogojitveni cilji v RGR 125	150
9.2.4.4.2	Gozdnogojitvene usmeritve v RGR 125	150
9.2.4.4.3	Ukrepi v RGR 125	151
9.2.5	<i>RGR Dinarsko jelovo bukovje z dvolistno senčnico – mešani in raznomerni gozdovi (209)</i>	153
9.2.5.1	Stanje gozdov v RGR 209	153
9.2.5.1.1	Rastišče v RGR 209	153
9.2.5.1.2	Stanje sestojev v RGR 209.....	154
9.2.5.2	Analiza preteklega gospodarjenja.....	156
9.2.5.3	Oris zakonitosti razvoja gozdov v RGR 209	157
9.2.5.3.1	Površina, lesna zaloga, prirastek in posek v RGR 209.....	157
9.2.5.3.2	Drevesna sestava v RGR 209	158
9.2.5.3.3	Razvojne faze in zgradba sestojev v RGR 209	158
9.2.5.4	Cilj, usmeritve in ukrepi v RGR 209	160
9.2.5.4.1	Gozdnogojitveni cilji v RGR 209	160
9.2.5.4.2	Gozdnogojitvene usmeritve v RGR 209	161

VSEBINA

9.2.5.4.3	Ukrepi v RGR 209	162
9.2.6	<i>RGR Dinarsko jelovo bukove s trpežnim golšcem – mešani in raznomerni gozdovi</i> (407)	164
9.2.6.1	Stanje gozdov v RGR 407	164
9.2.6.1.1	Rastišče v RGR 407	164
9.2.6.1.2	Stanje sestojev v RGR 407	165
9.2.6.2	Analiza preteklega gospodarjenja	167
9.2.6.3	Oris zakonitosti razvoja gozdov v RGR 407	168
9.2.6.3.1	Površina, lesna zaloga, prirastek in posek v RGR 407	168
9.2.6.3.2	Drevesna sestava v RGR 407	169
9.2.6.3.3	Razvojne faze in zgradba sestojev v RGR 407	169
9.2.6.4	Cilj, usmeritve in ukrepi v RGR 407	171
9.2.6.4.1	Gozdnogojitveni cilji v RGR 407	171
9.2.6.4.2	Gozdnogojitvene usmeritve v RGR 407	172
9.2.6.4.3	Ukrepi v RGR 407	174
10	KARTNI IN PROSTORSKI DEL NAČRTA	176
10.1	STANJE IN RAZVOJ GOZDNIH POVRŠIN	179
10.2	VEČFUNKCIONALNA OBMOČJA	181
10.3	INTENZIVNOST GOSPODARJENJA Z GOZDOVI	185
10.4	OBMOČJA GOZDOV S POSEBNIM NAMENOM IN VAROVALNIH GOZDOV	187
10.5	GOZDOVI ZA SANACIJO	187
10.6	OBMOČJA GOZDOV, POMEMBNA ZA OHRANITEV PROSTOŽIVEČIH ŽIVALI IN ZA OHRANITEV BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI	187
10.7	VARSTVENA IN OGROŽENA OBMOČJA PO PREDPISIH O VODAH	190
10.8	OBMOČJA GOZDOV, KJER OBSTAJAJO OMEJITVE PRI KRČITVAH GOZDOV	192
10.9	PREGLED IN ZASNOVA GOZDNE INFRASTRUKTURE TER DRUGIH PROSTORSKIH UREDITEV V GOZDNEM PROSTORU	194
11	LITERATURA	197
12	NAČRT SO IZDELALI	199
13	PRILOGE	200

KAZALO PREGLEDNIC

Površina gozdov po lastniških kategorijah – LP	XI
Gozdni fondi po gospodarskih in lastniških kategorijah gozdov – D – KG	XI
Površina gojitvenih del – NGDL	XII
Površina funkcij gozdov – D – F	XII
Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah v GGE Črni dol	3
Preglednica 2/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin	7
Preglednica 3: Gozdnatost po tipih krajin v GGE Črni dol (vir: digitalizacija)	7
Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež GRT v GGE Črni dol	9
Preglednica 5/D-SH: Stanje habitatov v GGE Črni dol	12
Preglednica 6/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah v GGE Črni dol	13
Preglednica 7/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov v GGE Črni dol	13
Preglednica 8/D-LS: Razvoj posestne sestave v GGE Črni dol v obdobju 2015-2024	13
Preglednica 9/SPR: Spravilne razmere v GGE Črni dol (potencialne vrste spravila)	14
Preglednica 10/DC: Odprtost gozdov s cestami v GGE Črni dol	14
Preglednica 11/D-LD: Pregled lovišč v GGE Črni dol	15
Preglednica 12/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami v GGE Črni dol	19
Preglednica 13/EPO: Ekološko pomembna območja v GGE Črni dol	22
Preglednica 14/N: Območja Natura 2000	23
Preglednica 15/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi	24
Preglednica 16/KV: Kvalifikacijske vrste	25
Preglednica 17: Pregled naravnih vrednot na prvi in drugi stopnji poudarjenosti v GGE Črni dol	35
Preglednica 18: Pregled zavarovanih območij v GGE Črni dol	36
Preglednica 19: Pregled izjemnih dreves v GGE Črni dol	36

VSEBINA

Preglednica 20: Pregled objektov kulturne dediščine na prvi stopnji poudarjenosti v GGE Črni dol	36
Preglednica 21: Pregled objektov kulturne dediščine na drugi stopnji poudarjenosti v GGE Črni dol	36
Preglednica 22/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah	39
Preglednica 23/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in RGR v GGE Črni dol	40
Preglednica 24: Absolutna lesna zaloga in tekoči prirastek po debelinskih razredih v GGE Črni dol	41
Preglednica 25/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih v GGE Črni dol	41
Preglednica 26: Vrast v GGE Črni dol v obdobju 2015-2024	42
Preglednica 27/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah v GGE Črni dol	43
Preglednica 28/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge v GGE Črni dol	43
Preglednica 29/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih v GGE Črni dol	44
Preglednica 30/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah v GGE Črni dol	45
Preglednica 31/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradb sestojev	46
Preglednica 32/D-POM: Sestava podmladka in mladovja po drevesnih vrstah	46
Preglednica 33/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev v GGE Črni dol	46
Preglednica 34/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov v GGE Črni dol	48
Preglednica 35/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah gozdov v GGE Črni dol	48
Preglednica 36/K: Kakovost drevja v GGE Črni dol	49
Preglednica 37/PŠD: Poškodovanost drevja v GGE Črni dol	49
Preglednica 38/OM1: Objedenost gozdnega mladja v PE Snežnik po popisu 2024	50
Preglednica 39/OM2: Objedenost gozdnega mladja po skupinah drevesnih vrstah v PE Snežnik	50
Preglednica 40: Pregled objedenosti mladja po drevesnih vrstah za PE Snežnik	51
Preglednica 41/OD: Odmrlo drevje v GGE Črni dol	52
Preglednica 42: Odmrlo (koda 2) in trhlo drevje (koda 9) v m ³ /ha	52
Preglednica 43: Odmrlo in trhlo drevje po drevesnih vrstah	53
Preglednica 44: Posek v GGE Črni dol v obdobju 1962 - 2024 v bruto m ³	55
Preglednica 45/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju	58
Preglednica 46/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih od 2005 do 2014 v GGE Črni dol	58
Preglednica 47/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih od 2015 do 2024 v GGE Črni dol	59
Preglednica 48/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah v GGE Črni dol	60
Preglednica 49/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah v GGE Črni dol	61
Preglednica 50/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst v GGE Črni dol	62
Preglednica 51/PDR: Posek po debelinskih razredih	62
Preglednica 52/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupaj v GGE Črni dol	64
Preglednica 53/D-KRC: Krčitve gozdov v obdobju 2015-2024 v GGE Črni dol po namenu	65
Preglednica 54: Spreminjanje gozdnih površin med leti 1975-2025 v GGE Črni dol	67
Preglednica 55/GFR1: Razvoj gozdnih fondov GGE Črni dol v obdobju 1975-2034	68
Preglednica 56/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1975 - 2034 v GGE Črni dol	68
Preglednica 57: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) v GGE Črni dol	69
Preglednica 58/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge v GGE Črni dol	69
Preglednica 59/D-SM: Delež razvojnih faz oz. zgradb v GGE Črni dol in primerjava z modelnim stanjem	70
Preglednica 60: Primerjava dejanske in modelne debelinske strukture lesne zaloge za raznomerne sestoje	71
Preglednica 61: Možni posek po sektorjih lastništva v GGE Črni dol	103
Preglednica 62: Možni posek po RGR v GGE Črni dol	103
Preglednica 63/MPVP: Možni posek po vrstah poseka (v m ³) v GGE Črni dol	104
Preglednica 64/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m ³) v GGE Črni dol	105
Preglednica 65: Primerjava možnega poseka z nekaterimi parametri v GGE Črni dol	106
Preglednica 66/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v GGE Črni dol	106
Preglednica 67/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah	107

VSEBINA

Preglednica 68/EP1: Prikaz prihodka od lesa (v €).....	111
Preglednica 69/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Črni dol.....	112
Preglednica 70: RGR v GGE Črni dol in povezava z območnimi RGR	113
Preglednica 71/D-KGR: Gospodarske kategorije gozdov in RGR ter njihova vegetacijska sestava v GGE Črni dol.....	114
Preglednica 72/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi in proizvodna sposobnost v RGR 116	116
Preglednica 73/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 116	116
Preglednica 74/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 116.....	117
Preglednica 75/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradb sestojev ter podmladka v RGR 116	117
Preglednica 76/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 116	117
Preglednica 77/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 116	118
Preglednica 78/D-PGR: Realizacija poseka v RGR 116.....	119
Preglednica 79/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v RGR 116 v obdobju 1975–2034	119
Preglednica 80/D-GFR2: : Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1975–2034	120
Preglednica 81/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 116 in primerjava z modelnim stanjem.....	120
Preglednica 82: Primerjava dejanske in modelne debelinske strukture lesne zaloge za RGR 116.....	121
Preglednica 83/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 116	124
Preglednica 84/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 116	124
Preglednica 85/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 116	125
Preglednica 86/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi in proizvodna sposobnost v RGR 120	127
Preglednica 87/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 120	127
Preglednica 88/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 120.....	127
Preglednica 89/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradb sestojev ter podmladka v RGR 120	128
Preglednica 90/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 120	128
Preglednica 91/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 120	129
Preglednica 92/D-PGR: Realizacija poseka v RGR 120.....	129
Preglednica 93/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v RGR 120 v obdobju 1975–2034	130
Preglednica 94/D-GFR2: : Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1975–2034	130
Preglednica 95/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 120 in primerjava z modelnim stanjem.....	131
Preglednica 96/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 120	133
Preglednica 97/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 120	133
Preglednica 98/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 120	134
Preglednica 99/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi in proizvodna sposobnost v RGR 121	136
Preglednica 100/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih, ter letni prirastek v RGR 121	136
Preglednica 101/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 121.....	136
Preglednica 102/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradb sestojev ter podmladka v RGR 121	137
Preglednica 103/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 121	137
Preglednica 104/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 121	138
Preglednica 105/D-PGR: Realizacija poseka v RGR 121.....	139
Preglednica 106/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v RGR 121 v obdobju 1975 – 2034	139
Preglednica 107/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1975–2034	140
Preglednica 108/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 121 in primerjava z modelnim stanjem.....	140
Preglednica 109/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 121	142
Preglednica 110/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 121	143
Preglednica 111/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 121	143
Preglednica 112/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi in proizvodna sposobnost v RGR 125	144
Preglednica 113/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 125	145
Preglednica 114/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 125.....	145
Preglednica 115/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradb sestojev ter podmladka v RGR 125	146

VSEBINA

Preglednica 116/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 125	146
Preglednica 117/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 125	147
Preglednica 118/D-PGR: Realizacija poseka v RGR 125	147
Preglednica 119/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v RGR 125 v obdobju 1975–2034	148
Preglednica 120/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1975–2034	148
Preglednica 121/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 125 in primerjava z modelnim stanjem	149
Preglednica 122/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 125	151
Preglednica 123/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 125	151
Preglednica 124/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 125	152
Preglednica 125/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi in proizvodna sposobnost v RGR 209	153
Preglednica 126/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih, ter letni prirastek v RGR 209	154
Preglednica 127/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 209	154
Preglednica 128/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradb sestojev ter podmladka v RGR 209	155
Preglednica 129/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 209	155
Preglednica 130/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 209	156
Preglednica 131/D-PGR: Realizacija poseka v RGR 209	157
Preglednica 132/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v RGR 209 v obdobju 1975–2034	157
Preglednica 133/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v%)	158
obdobju 1975–2034	158
Preglednica 134/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 209 in primerjava z modelnim stanjem	158
Preglednica 135: Primerjava dejanske in modelne debelinske strukture lesne zaloge za RGR 209	159
Preglednica 136/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 209	162
Preglednica 137/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 209	163
Preglednica 138/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 209	163
Preglednica 139/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi in proizvodna sposobnost v RGR 407	164
Preglednica 140/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih, ter letni prirastek v RGR 407	165
Preglednica 141/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 407	165
Preglednica 142/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradb sestojev ter podmladka v RGR 407	166
Preglednica 143/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 407	166
Preglednica 144/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 407	167
Preglednica 145/D-PGR: Realizacija poseka v RGR 407	168
Preglednica 146/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v RGR 407 v obdobju 1975–2034	168
Preglednica 147/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1975–2034	169
Preglednica 148/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 407 in primerjava z modelnim stanjem	169
Preglednica 149: Primerjava dejanske in modelne debelinske strukture lesne zaloge za RGR 407	170
Preglednica 150/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 407	174
Preglednica 151/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 407	174
Preglednica 152/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 407	175

GRAFIKONI

Grafikon 1: Dinamika sečenj za obdobje 1962 do 2024 za GGE Črni dol	57
Grafikon 2: Pregled poseka po vrstah sečnje in po letih ureditvenega obdobja	63
Grafikon 3: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah	70
Grafikon 4: Primerjava dejanske in modelne debelinske strukture v GGE Črni dol	72
Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah v RGR 116	121
Grafikon 6: Primerjava dejanske in modelne debelinske strukture v RGR 116	122
Grafikon 7: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oziroma zgradbah	131
Grafikon 8: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oziroma zgradbah sestojev v RGR 121	141

VSEBINA

Grafikon 9: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah v RGR 125	149
Grafikon 10: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oziroma zgradbah sestojev v RGR 209	159
Grafikon 11: Primerjava dejanske in modelne debelinske strukture v RGR 209	160
Grafikon 12: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah v RGR 407 ...	170
Grafikon 13: Primerjava dejanske in modelne debelinske strukture v RGR 407	171

SLIKE

Slika 1: Črni dol	3
Slika 2: Taborniška koča Črni dol	20
Slika 3: RGR 116 (odsek 22023f)	115
Slika 4: RGR 120 (odsek 22021b)	126
Slika 5: RGR 121 (odsek 22014b)	135
Slika 6: RGR 125 (odsek 22036b)	144
Slika 7: RGR 209 (odsek 22025c)	153
Slika 8: RGR 407 (odsek 22035c)	164

KARTE

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote (Detajlna karta v merilu 1:50.000 je prikazana v kartnem delu GGN (Karta št. 1: Pregledna karta))	4
Karta 2: Krajinski tipi	8
Karta 3: Pregledna karta lovišč	16
Karta 4: Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij gozdov, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje	182
Karta 5: Območja gozdov, kjer se pričakuje, oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami	184
Karta 6: Intenzivnost gospodarjenja z gozdom	186
Karta 8: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali	188
Karta 9: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti	189
Karta 11: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda	193
Karta 12: Območja gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami	194
Karta 13: Območja gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami	196

Karte v prilogah (prostorski del):

Karta 1	Stanje in razvoj gozdnih površin	v prilogi
Karta 7	Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah dostopno na pregledovalniku ZGS	

Karte v prilogah (kartni del):

Karta 2	Karta tipov drevesne sestave gozdov	v prilogi
Karta 3	Karta rastišč	v prilogi
Karta 4	Karta kategorij gozdov	v prilogi
Karta 5	Karta rastiščnogojitvenih razredov	v prilogi
Karta 6	Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst	v prilogi
Karta 7	Karta funkcij gozdov na pregledovalniku ZGS	dostopno
Karta 8	Karta ukrepov	v prilogi
Karta 9	Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del	v prilogi
Karta 11	Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila	v prilogi
Karta 12	Karta požarne ogroženosti gozdov	v prilogi

PREGLEDNICE V PRILOGAH

Obrazložitev kartnega in prostorskega dela GGN GGE

Obrazec E1: *LP, GF1, RF1, ZNS, LZ1, LZ1/VNG, PR1, PR1/VNG, EVP, EVGD*

Obrazec E2: *LP, LZ1, PR1, D-GZ1, OHR, OD, RF1, D-POM, K, PŠD, RGR, PDV, PDR, GFR2, EVP, EVGD*

Obrazec E3: *KG, RF2, DV, LZ2, EVP, EVGD*

Ostale priloge: *Seznam tarif po odsekih, Seznam prirastnih nizov po RGR, Pregled jam*

Obrazec E4: *Opisi gozda po odsekih*

POVZETEK

POVZETEK

Površina gozdov po lastniških kategorijah – LP

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	G. lok. skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.632,39	504,44	4,04	2.140,87
Delež (%)	76,2	23,6	0,2	100,0

Gozdni fondi po gospodarskih in lastniških kategorijah gozdov – D – KG

Lastniške kategorije Gospodarske kategorije	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Možni posek			
								% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
Skupaj GGE											
Večnamenski gozdovi	2.140,87	192,0	191,4	383,4	4,64	3,19	7,83	21,3	27,4	24,3	119,3
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	2.140,87	192,0	191,4	383,4	4,64	3,19	7,83	21,3	27,4	24,3	119,3
Zasebni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	1.632,39	196,2	207,9	404,2	4,89	3,45	8,34	22,1	27,8	25,0	121,2
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	1.632,39	196,2	207,9	404,2	4,89	3,45	8,34	22,1	27,8	25,0	121,2
Državni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	504,44	179,6	136,0	315,6	3,87	2,29	6,16	18,5	25,6	21,6	110,6
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	504,44	179,6	136,0	315,6	3,87	2,29	6,16	18,5	25,6	21,6	110,6
Gozdovi lokalnih skupnosti											
Večnamenski gozdovi	4,04	53,0	422,5	475,5	1,09	6,69	7,78	17,3	18,7	18,5	113,3
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	4,04	53,0	422,5	475,5	1,09	6,69	7,78	17,3	18,7	18,5	113,3

POVZETEK

Površina gojitvenih del – NGDL

	Enota	Zasebni g.	Državni g.	G.lok.skup.	Skupaj
Priprava sestoja	ha	61,14	20,48	0,21	81,83
Priprava tal	ha	3,00	0,00	0,00	3,00
Sadnja	ha	3,00	0,00	0,00	3,00
Vzdrž. grmišč	ha	1,08	1,08	0,00	2,16
Vzdrž.pašn. in travn. v gozdu	ha	103,10	20,10	0,00	123,20
Vzdrže. vodnih virov in kalov v g.	kos	56,00	16,00	0,00	72,00
Spravo sena z odvozom	ha	103,10	20,10	0,00	123,20
Naravni razvoj biotopov	m ³	266,00	243,00	0,00	509,00
Obžetev	ha	12,00	0,00	0,00	12,00
Nega mladja	ha	3,11	0,00	0,00	3,11
Nega gošče	ha	57,86	38,52	0,00	96,38
Nega letovnjaka	ha	71,22	34,56	0,00	105,78
Nega drogovnjaka	ha	46,39	26,34	0,00	72,73
Nega v preb. gozdu	ha	71,53	22,72	0,00	94,25
Premazi vršičkov	ha	15,00	0,00	0,00	15,00
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	2.000,00	0,00	0,00	2.000,00
Ostalo varstvo	dni	-	-	-	50

Površina funkcij gozdov – D – F

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha
F. varovanja g. zemljišč in sestojev	69,51	3,2	3,2	437,86	20,1	20,1	1.669,77	76,7	76,7	2.177,14
Hidrološka funkcija	0	0,0	0,0	2.177,14	100,0	100,0	0,00	0,0	0,0	2.177,14
F. ohranjanja biotske raznovrstnosti	179,25	8,2	8,2	1.997,89	91,8	91,8	0,00	0,0	0,0	2.177,14
Klimatska funkcija	6,44	0,3	0,3	0,00	0,0	0,0	2.170,7	99,7	99,7	2.177,14
Zaščitna funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0				211,36
Higiensko-zdravstvena funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	2.177,14	100,	100,0	2.177,14
Obrambna funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0				1,35
Rekreacijska funkcija	5,93	0,3	0,3	0,00	0,0	0,0	2.171,21	99,7	99,7	2.177,14
Turistična funkcija	5,93	0,3	0,3	0,00	0,0	0,0	2.171,21	99,7	99,7	2.177,14
Poučna funkcija	0,00	0,0	0,0	8,73	0,4	0,4	2.168,41	99,6	99,6	2.177,14
Raziskovalna funkcija	0,00	0,0	0,0							0,00
Funkcija varovanja naravnih vrednot	127,22	6,5	5,8	1.838,59	93,5	84,4				1.965,81
Funkcija varovanje kulturne dediščine	6,44	100,0	0,3	0,00	0,0	0,0				6,44
Estetska funkcija	5,93	100,0	0,3	0,00	0,0	0,0				5,93
Lesnoproizvodna funkcija*	2.131,49	100,0	97,9	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	2.131,49
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih	8,35	10,8	0,4	68,94	89,2	3,2				77,29
Lovnogospodarska funkcija	52,33	3,1	2,4	1.655	96,9	76,0				1.707,9

* ekocelice nimajo lesnoproizvodne funkcije. Površina ekocelic je 9,38 ha.

0 UVOD

Gozdnogospodarski načrt (GGN) gozdnogospodarske enote (GGE) Črni dol z veljavnostjo 2025 – 2034 predstavlja šesto revizijo načrta. Gozdovi te gozdnogospodarske enote so bili v sedanjem obsegu prvič urejeni leta 1975. Pred tem je bil večji delež tedanjih družbenih gozdov priključen k gozdnogospodarski enoti Okroglina, zasebni gozdovi in posamezne družbene parcele pa so bili del gozdnogospodarske enote Ilirska Bistrica.

GGE Črni dol ima šifro 22. GGE obsega revir Črni dol.

Načrt obsega splošni opis GGE, opis funkcij gozdov, opis stanja gozdov, analizo preteklega gospodarjenja, načrtovane cilje, usmeritve in ukrepe ter ekonomsko presojo. Opisano je tudi stanje ter cilji, usmeritve in ukrepi po rastiščno gojitvenih razredih. V načrtu so dodane še priloge in prostorski del.

Pravna podlaga za izdelavo gozdnogospodarskega načrta so Zakon o gozdovih (Ur. l. RS, št. 30/93, 67/02, 110/07, 106/10, 63/13 in 17/14), Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/10) ter Gozdnogospodarski načrt GGO Postojna 2021-2030. Osnova za izdelavo GGN so Navodila za izdelavo načrtov za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (2023). V skladu z njimi smo izdelali tudi kartni in prostorski del GGN GGE Črni dol. Karta poenostavljene izbire drevja za posek ni izdelana, ker takih gozdov na območju GGE ni. Na podlagi 55. člena Pravilnika se evidence poseka in gojitvenih del vodijo v elektronski obliki v Gozdarskem informacijskem sistemu.

Dela za zadnjo obnovo načrta so bila izvedena v letu 2024. V zadnjih štirih letih so obnovili 34% vseh mej (55 km). V letu 2024 so bile opravljene meritve na stalnih vzorčnih ploskvah in opravljeni opisi sestojev. Slednji so bili opravljeni na DOF-ih, narejenih na podlagi ortofoto posnetkov, posnetih v letu 2023. Kabinetna dela so bila opravljena v letih 2024 in 2025.

V času med 1. 3. in 31. 5. 2024 so se zbirale pobude in predlogi zainteresirane javnosti za sestavo tega GGN GGE. Predloge je podal SiDG. Uskladitve so potekale marca 2025. Osnutek tega GGN GGE je določil strokovni svet OE Postojna na svoji seji 21. 5. 2025.

Načrt je skladen z Naravovarstvenimi smernicami, ki jih je izdal Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, OE Nova Gorica v decembru 2024 in Kulturnovarstvenimi smernicami, ki jih je pripravil Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Nova Gorica novembra 2024.

Gozdnogospodarski načrt je skladno z Operativnim programom – programom upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2023-2028 potreben za ohranjanje ugodnega stanja habitatnih tipov in vrst za območja Natura 2000:

- SI3000231 Javorniki-Snežnik,
- SI5000002 Snežnik-Pivka.

UVOD

V nadaljevanju bomo uporabljali naslednje okrajšave in sicer:

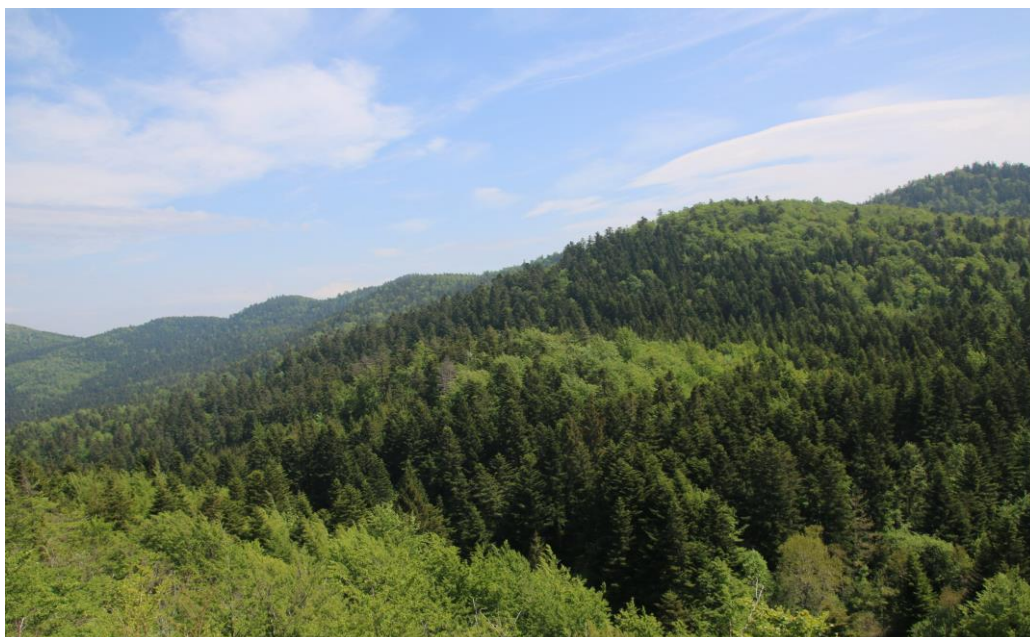
GGE	gozdnogospodarska enota
GGO	gozdnogospodarsko območje
GGN	gozdnogospodarski načrt
RGR	rastiščno gojitveni razred
Pravilnik	Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo
NV	naravna vrednota
KD	kulturna dediščina
LD	lovska družina
LPN	lovišče s posebnim namenom
LUO	lovskoupravljavsko območje
K.o.	katastrska občina
ZGS	Zavod za gozdove Republike Slovenije
CE	centralna enota
OE	območna enota
KE	krajevna enota
SiDG	Slovenski državni gozdovi - družba za gospodarjenje z gozdovi v državni lasti
MKGP	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
ZVKDS	Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije
ZRSVN	Zavod Republike Slovenije za varstvo narave
SVP	stalne vzorčne ploskve
LZ	lesna zaloga
PSR	proizvodna sposobnost rastišč
DOF	digitalni ortofoto posnetek
ZKN	zemljiško knjižni načrt
N2K	Natura 2000
EPO	Ekološko pomembno območje
PVO	Posebno varstveno območje

Fotografije v načrtu so bile posnete v letu 2024. Avtor fotografij je Barbara Ramovš.

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

Slika 1: Črni dol

Gozdnogospodarska enota Črni dol leži na jugu GGO Postojna. Pripada KE Knežak. Na severu meji z GGE Mikula, na jugu in na vzhodu pa z GGE Okroglina. Na zahodu meji na Kraško GGO.

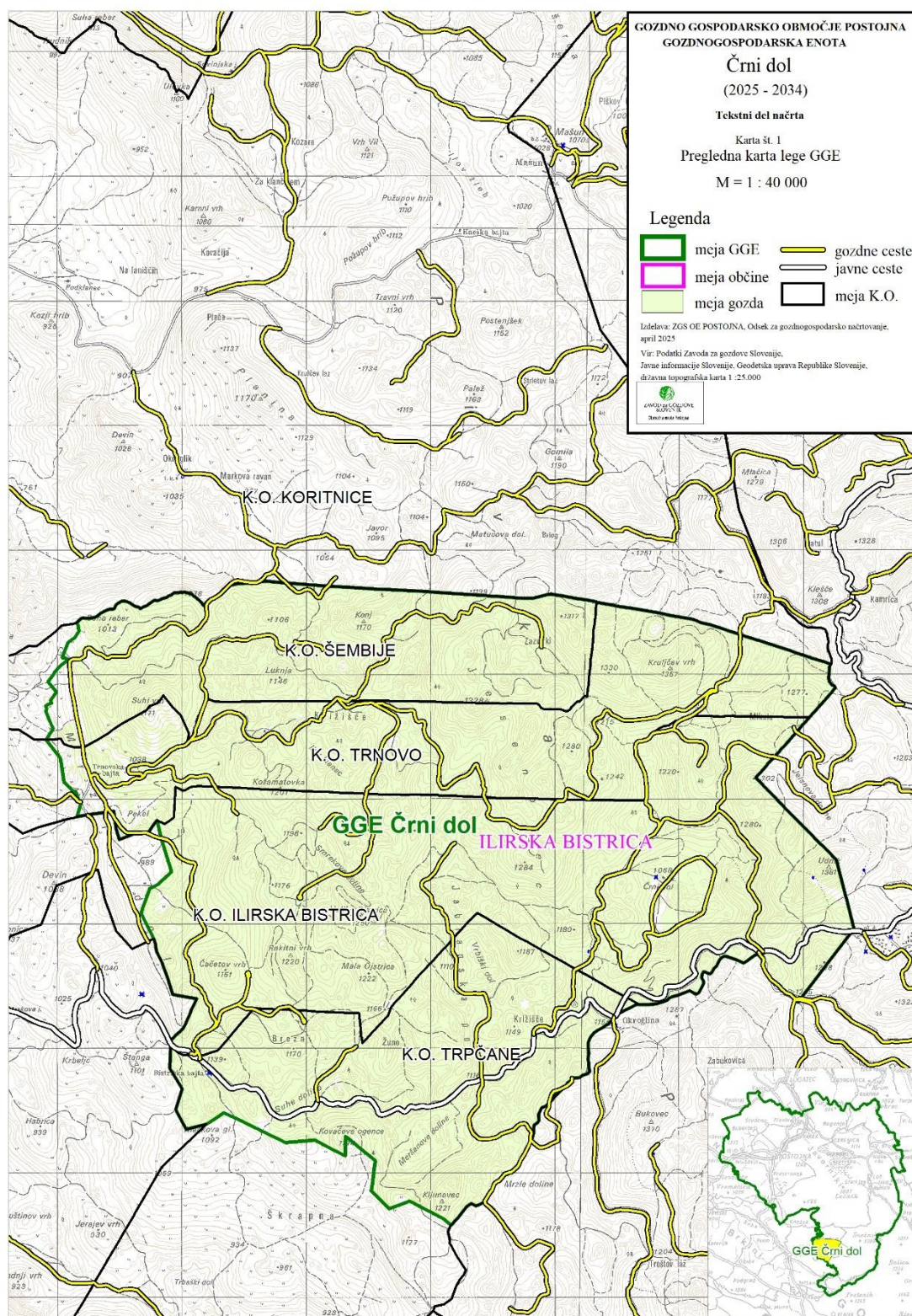
Vsi gozdovi upravno pripadajo občini Ilirska Bistrica. GGE obsega dele štirih katastrskih občin: k.o. Šembije, k.o. Trnovo, k.o. Ilirska Bistrica in k.o. Trpčane. Vse katastrske občine segajo čez mejo GGE Črni dol.

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah v GGE Črni dol

Občina	Šifra k.o.	Ime k.o.	Površina k.o. v GGE (ha)	Površina gozdov (ha)	Opomba*
Ilirska Bistrica	2512	Šembije	399,25	373,22	del
	2524	Trnovo	474,92	447,73	del
	2525	Ilirska Bistrica	893,96	883,46	del
	2544	Trpčane	445,26	436,46	del
Skupaj			2.213,39	2.140,87	

*del-GGE ne zajeme cele k.o.

SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote (Detajlna karta v merilu 1:50.000 je prikazana v kartnem delu GGN (Karta št. 1: Pregledna karta)).

1.1.2 Relief

GGE Črni dol je del Snežniško - Javorniškega masiva. Leži na njegovem jugozahodnem delu. Prevladuje apneniško kraško površje. Zanj je značilen razgiban relief z vrtačami, kraškimi dolinami (mrazišči), grebeni in neizrazitimi vrhovi. Prevladujejo pobočja z nakloni med 10 in 30°. Za GGE je značilna velika skalnatost, kamnitosti pa praktično ni. Na zahodu GGE srečamo tudi dolomitno kraško površje, za katerega so značilni dolomitni osamelci. Ponekod v višjih legah je ledeniški tip površja, ki se nadaljuje proti vrhu Snežnika.

Najvišji vrh je Udnik na vzhodu GGE (1.380 m), pomembnejši vrhovi pa so tudi Krulčev vrh (1.367 m), Jesenovec (1.329 m), Kljunovec (1.220 m), Velika Ojstrica (1.251 m), Mala Ojstrica (1.225 m), Rakitni vrh (1.220 m), Čačetov vrh (1.148 m), Košamatovka (1.198 m), Konj (1.169 m), Luknja (1.147 m) ter Suhi vrh (1.171 m). Najnižja točka je dno Pekla (947 m). V GGE sta dve večji mrazišči: Črni in Vrbiški dol.

1.1.3 Podnebne značilnosti

Območje v katerem leži GGE Črni dol je zmerno celinsko podnebje zahodne in južne Slovenije. Zanj je značilno, da je povprečna aprilska temperatura nižja od oktobrske. V višjih legah prehaja v podnebje nižjega gorskega sveta v zahodni Sloveniji.

Snežniško pogorje ovira pot južnim vetrovom, kar povzroča velike količine padavin. Padavine so razporejene preko celega leta. Imajo izrazit jesenski in manj izrazit spomladanski maksimum. Ker GGE leži na robu masiva in je odprta proti jugozahodu, je količina padavin nekoliko manjša kot v sosednjih GGE.

Velike količine padavin povzročajo visoko zračno vlago. Poleg velike količine padavin k visoki zračni vlažnosti pripomore razgiban relief in raznomerna zgradba gozda.

Snežna odeja se obdrži od 2 do 4 mesece, odvisno od višine in lege. V nižjih legah, na robu strnjenih gozdov se sneg najprej stopi, najdlje pa ostane v mraziščih.

Povprečna letna temperatura je med 5 in 8°C. Zmanjšuje se z nadmorsko višino, saj pade na vsakih 100 višinskih metrov za 0,5°C. Značilni so temperaturni minimumi tudi v vegetacijskem obdobju. V mraziščih so temperature najnižje. Zanje je značilna toplotna inverzija.

Glavna vetrova tega področja sta burja (severovzhodni veter) in jugo (južni ali jugozahodni veter). Jugo najpogosteje piha spomladi in jeseni ter povzroča deževno in nestanovitno vreme. Burja je najmočnejša v zimskih mesecih, najšibkejša pa je poleti. Prinaša suho, mrzlo vreme.

Zaradi visokih nadmorskih višin v GGE ni velike nevarnosti snegolomov in žledolomov, obstaja pa nevarnost vetrolomov.

1.1.4 Hidrološke razmere

Gozdovi GGE Črni dol so na karbonatni podlagi, zato na tem področju ni površinskih vodotokov. Vsa voda odteka v podzemlje. Izjemi sta le občasna manjša izvira Črni studenec in Podgrajski studenec. Podzemne vode jugozahodnega dela Snežniškega masivana privrejo na površje v številnih izviri na prehodu na nekarbonatno podlago. Ti potoki se izlivajo v reko Reko. Obravnavano področje predstavlja vodozbirno območje za nižje ležeče izvire pitne vode.

1.1.5 Matična podlaga in tla

1.1.5.1 Matična podlaga

Gozdovi uspevajo na karbonatni matični podlagi. Prevladujejo jurski in kredni apnenci. Na manjših površinah se pojavljajo dolomiti (v obliki dolomitnih blokov), dolomitizirani apnenci ter apnenčeve in dolomitne breče. Na dnu mrazišč so karbonatne morene.

1.1.5.2 Tla

Na apnencih so se razvila rjava pokarbonatna tla, ki imajo ugodno zračnost in vlažnost. Ker apnenci mehansko ne preperevajo, so skoraj brez skeleta. Zaradi razpok in vdolbin v matični podlagi so tla različno globoka.

Rendzine so na dolomitih, ponekod tudi na apnencih v gorskem svetu. Na pobočjih so prhninaste rendzine, ki so najslabša podlaga za uspevanje gozda. Slabo vpijajo padavinsko vodo, zato so tla suha in imajo mnogo skeleta. Prsteninaste rendzine so boljše oblika tal, imajo primerno zračnost in vlažnost ter manj skeleta.

Dolomitizirani apnenci mehansko in kemično preperevajo, zato so na njih nastala žepasto razvita pokarbonatna tla.

Na dnu mrazišč je zaradi nizkih temperatur in visoke zračne vlažnosti upočasnjena razgradnja organske snovi, zato se izoblikuje surov humus, ki poveča kislost tal. Na teh tleh srečamo GRT Dinarsko mraziščno smrekovje.

1.1.6 Krajski tipi, gozdnatost

Skupna površina GGE Črni dol je 2.213,39 ha, od tega 2.140,87 ha gozda. Gozdovi prekrivajo 96,7% celotne površine. Površina gozdnega prostora je 2.177,14 ha. Poleg gozda spadajo sem tudi negozdna zemljišča, ki so z gozdom ekološko oziroma funkcionalno povezana. Gozdni prostor zajema 98,4% površine GGE.

Preglednica 2/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

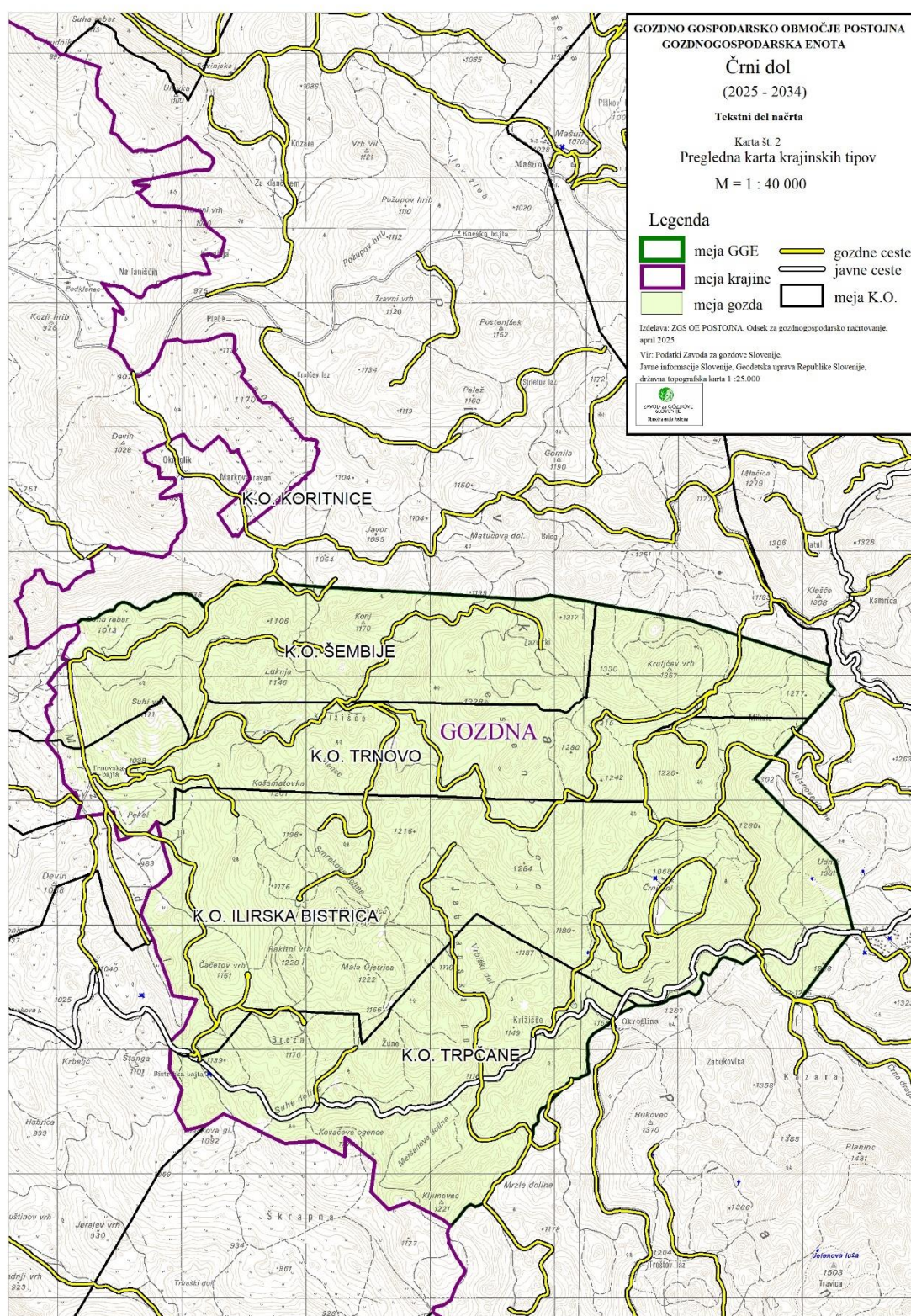
Površina	ha	%
GGE Črni dol	2.213,39	100,0
Gozd	2.140,87	96,7
Ostala gozdna zemljišča	1,32	0,1
daljnovodi	1,32	0,1
Ostala zemljišča v gozdnem prostoru	34,95	1,6
skalovja (12)	6,09	0,3
senožeti in lazi v gozdu (ekstenzivna paša) (21)	12,62	0,6
zaraščajoče površine (22)	9,93	0,4
infrastrukturni objekti (32)	5,81	0,3
ostale površine znotraj gozda (19)	0,50	0,0
Skupaj gozdni prostor	2.177,14	98,4
zaraščajoče površine (40)	8,71	0,4
negozd	27,54	1,2
Negozdni prostor	36,25	1,6

GGE Črni dol spada v gozdno krajino. Tu gozd prevladuje. Gozdnatost je večja od 85%. V tem tipu krajine ni kmetij in drugih trajnih naselij. Strnjeni gozdovi so prekinjeni z lazi, ki se ponekod zaraščajo. Na severozahodu so skalovja. Na skrajnem južnem delu GGE Črni dol poteka javna cesta Ilirska Bistrica – Sviščaki. Vse druge ceste so gozdne, le te pa niso izločene iz gozda. Na pobočju Udnika je del gozda izkrčen za smučišče. Daljnovod, ki povezuje Sviščake, poteka skozi GGE Črni dol na vzhodnem delu. Negozd obsega le ozek pas na zahodnem delu GGE, na meji z GGO Sežana.

Preglednica 3: Gozdnatost po tipih krajin v GGE Črni dol (vir: digitalizacija)

Tip krajine	Površina gozda ha	Površina skupaj ha	Gozdnatost %	Delež tipa %
Gozdna krajina	2.140,87	2.213,39	96,7	100,0
Skupaj	2.140,87	2.213,39	96,7	100,0

SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Karta 2: Krajinski tipi

1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

GGE Črni dol leži v dinarskem fitogeografskem območju. Nižji predeli GGE spadajo v pas jelovo - bukovih gozdov, ki v GGE prevladujejo. V mraziščih jih zamenja mraziščni smrekov gozd, v skalovju pa dinarski gozd jelke v skalovju. Višje lege preraščajo gorski in visokogorski bukov gozdovi. Na robu snežniškega masiva se pojavlja primorski bukov gozd. V GGE imamo šest gozdnih rastiščnih tipov (GRT).

V habitatni tip HT 91K0 - Ilirski bukov gozdovi (*Fagus sylvatica* (Aremonio-Fagion)) so uvrščeni gozdni rastiščni tipi (GRT): Dinarsko jelovo bukovje, Primorsko gorsko bukovje, Dinarsko zgornje gorsko bukovje s platanolistno zlatico ter Primorsko bukovje. V GGE imamo tudi habitatni tip Kislopljubni smrekovi gozdovi od montanskega pa do alpskega pasu (*Vaccinio-Piceetea*), kamor je uvrščen GRT Dinarsko mraziščno smrekovje.

Povprečna proizvodna sposobnost rastišča (PSR) v GGE Črni dol je ocenjena na 6,57 m³/ha/leto. Izkoriščenost rastiščnega potenciala je glede na lesno zalogo je 106,0%, glede na prirastek pa 119,0%.

V preglednici so prikazani posodobljeni gozdni rastiščni tipi (GRT) in njihovo novo poimenovanje, ki so povzeti iz del Kutnarja in sod. (2012) ter Bončine in sod. (2021). Karta rastišč v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 3).

Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež GRT v GGE Črni dol

Šifra	Gozdni rastiščni tipi	Površina	Delež	PSR*
27	Gorska, zgornje gorska in subalpinska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	909,62	42,5	6,26
63300	Primorsko gorsko bukovje	251,67	11,8	7,68
68214	Dinarsko zgornje gorsko bukovje s platanolistno zlatico – boljše lege	493,72	23,1	5,72
68215	Dinarsko zgornje gorsko bukovje s platanolistno zlatico – slabše lege	164,23	7,7	5,70
29	Jelova bukovja	923,60	43,1	7,22
64113	Dinarsko jelovo bukovje oblika s trpežnim golšcem	515,93	24,0	6,77
64114	Dinarsko jelovo bukovje oblika z dvolistno senčnico	407,67	19,0	7,79
31	Toploljubna bukovja	113,34	5,3	5,47
59310	Primorsko bukovje	113,16	5,3	5,47
35	Jelovja in smrekovja na karbonatnih in mešanih kamninah	194,31	9,1	5,60
66110	Dinarsko jelovje v skalovju z zaveščkom	70,86	3,3	5,93
69200	Dinarsko mraziščno smrekovje	123,45	5,8	5,41
	SKUPAJ	2.140,87	100,0	6,57

*PSR v m³/ha/leto je ocenjen na osnovi sedanje sestave lesne zaloge po drevesnih vrstah

GRT Dinarsko jelovo bukovje je prevladujoč gozdnorastiščni tip v GGE saj porašča 43,1% površine. Je na razgibanem visokokraškem svetu med 700 in 1300 m nadmorske višine. Porašča prostrane planote, nižje vrhove ter pobočja. Za uspevanje potrebuje veliko padavin, visoko zračno vlago in sorazmerno visoke povprečne temperature. Matično podlago tvorijo apnenci, dolomitizirani apnenci, redkeje dolomiti. Na apnencih so rjava pokarbonatna tla različnih globin, na dolomitih so rendzine, na dolomitiziranih apnencih pa so žepasto razvita pokarbonatna tla. Značilna je velika površinska skalnatost.

V drevesnem sloju sta jelka in bukev enakovredni, z različnim deležem se jima pridruži smreka. V drevesni sestavi sta posamično primešana še gorski javor in gorski brest. Skupaj tvorijo mešan, raznomenen gozd.

SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Glavne značilnice so: kranjska krhlika (*Rhamnus fallax*), spomladanska torilnica (*Omphalodes verna*), trolistna penuša (*Cardamine trifolia*), trpežni golšec (*Mercurialis perennis*), oskorica (*Auremonia agrimonoides*), volecvetni šetraj (*Calamintha grandiflora*), dišeča perla (*Galium odoratum*), gozdna bilnica (*Festuca altissima*) ter navadni kopitnik (*Asarum europaeum*). Proizvodna sposobnost ratišča je 7,22 m³/ha/leto.

GRT Dinarsko jelovo bukovje je zastopan z dvema oblikama: oblika s trpežnim golšcem in oblika z dvolistno senčnico.

Dinarsko jelovo bukovje oblika s trpežnim golšcem je na strmih, gruščnatih pobočjih, na zmerno toplih in manj vlažnih rastiščih. Tla so zaradi stalnega drsenja nerazvita. Prevladujejo rendzine. Reakcija tal je nevtralna, razkroj organske snovi pa je upočasnen. V preteklosti se je jelka močno sušila. Nadomestila jo je bukev, zato so na tem rastišču pogosto čisti bukovi sestoji. Glavni značilnici sta trpežni golšec (*Mercurialis perennis*) in kranjska krhlika (*Rhamnus fallax*). Proizvodna sposobnost ratišča je 6,77 m³/ha/leto.

Dinarsko jelovo bukovje oblika z dvolistno senčnico uspeva na položnih pobočjih nad mrazišči, na hladnih in vlažnih rastiščih. Reakcija tal je srednje kislá, razkroj organske snovi pa je upočasnen. Bukov, jelka in smreka imajo enako moč uveljavljanja in so zato enakovredni partnerji pri gradnji sestojev. Značilnica za to obliko je dvolistna senčnica (*Maianthemum bifolium*). Proizvodna sposobnost ratišča je 7,79 m³/leto.

GRT Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico (30,8%) se razprostira nad 1.050 m nadmorske višine in prerašča najvišje ležeče dele enote. Je na vseh legah na zmerno strmih do strmih pobočjih. Za klimo je značilna velika količina padavin, nizke temperature in močni vetrovi ter kratka vegetacijska doba. Matična podlaga je karbonatna, tla so plitve rendzine, redko srednje globoka pokarbonatna tla. Zaradi kratke vegetacijske dobe je značilna počasna rast drevja. Grmovni sloj je slabo zastopan, bogat pa je zeliščni sloj. Konkurenčno najmočnejša drevesna vrsta je bukev, ki se ji pridružijo jelka, smreka in gorski javor.

Glavne značilnice so: goli lepen (*Adenostyles glabra*), gozdna bekica (*Luzula sylvatica*), lepki osat (*Cirsium erisithales*), platanolistna zlatica (*Ranunculus platanifolius*) in bela čmerika (*Veratrum album*). Proizvodna sposobnost ratišča je 5,72 m³/ha/leto.

V GGE Črni dol sta zastopani dve subasociaciji: oblika Dinarsko zgornje gorsko bukovje s platanolistno zlatico na boljših legah s proizvodno sposobnostjo ratišča 5,72 m³/leto ter boljše kakovostjo lesa in Dinarsko zgornje gorsko bukovje s platanolistno zlatico na slabših legah s proizvodno sposobnostjo ratišča 5,70 m³/leto.

GRT Primorsko gorsko bukovje (11,8%) je na toplih južnih pobočjih, na hrbtih in grebenih med 1000 in 1300 m nadmorske višine. V višjih legah in na severnih pobočjih prehaja v Dinarsko zgornje gorsko bukovje. Matično kamnino predstavljajo apnenci, manj je dolomitov, veliko je njihovega gruščá. Tla so plitve rjave rendzine do srednje globoka rjava pokarbonatna tla. V drevesnem sloju sta poleg bukve še gorski javor, smreka in jelka, ki je slabše vitalnosti. Grmovni sloj je skromno zastopan. Zeliščni sloj pa je bogat in dosega visoko pokrovnost.

Glavne značilnice so: kranjska krhlika (*Rhamnus fallax*), velika mrtva kopriva (*Lamium orvala*), dišeča perla (*Asperula odorata*), volecvetni šetraj (*Calamintha grandiflora*), ciklama (*Cyclamen purpurascens*), gnezdoznica (*Neottia nidus avis*), gozdna lakota (*Galium sylvaticum*), rumeni korenčnik (*Pseudofumaria alba*), jesenska vilovina (*Sesleria autumnalis*). Proizvodna sposobnost ratišča je 7,68 m³/leto.

GRT Primorsko bukovje (5,3%) predstavlja najnižji bukov vegetacijski pas na visokem krasu. Je na toplih, južnih in zahodnih pobočjih s strmejšimi nagibi. Matično kamnino tvorijo apnenci in dolomiti. Tla so plitve in suhe rendzine. Zanje je značilna velika kamnitost. Rodovitnost je slaba. Posledica

SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

izsušenih tal so nizki in srednje visoki gozdovi, v katerih prevladuje bukev, posamično so ji primešane termofilne drevesne vrste (mokovec, črni gaber in hrasti) ter smreka in bori.

Glavni značilnici sta: jesenska vilovina (*Sesleria autumnalis*) in pisani grahor (*Lathyrus venetus*). Proizvodna sposobnost rastišča je 5,47 m³/leto.

GRT Dinarsko mraziščno smrekovje (5,8%) srečamo v visokogorskih mraziščih. Zanje so značilni poudarjeni temperaturni ekstremi, pozne spomladanske pozebe, velika količina padavin ter dolgo obdobje s snežno odejo. Na dnu mrazišč so na karbonatni podlagi srednje globoka do globoka rjava pokarbonatna tla. To so slabo rodovitna, izprana, zbita tla s surovim humusom. Neugodne klimatske in edafske pogoje lahko prenaša le smreka. Njena rast je počasna, krošnje so ozke, vejnate, preraščajo jih lišaji.

Glavne značilnice so: gozdna šašuljica (*Calamagrostis arundinacea*), gozdna bekica (*Luzula sylvatica*), rušnata mastnica (*Dechampsia cespitosa*), svinjska laknica (*Aposeris foetida*), vejicati šaš (*Carex pilosa*), brusnica (*Vaccinium vitis idaea*), borovnica (*Vaccinium myrtillus*), obirska sivica (*Tephrosia longifolia*), kosmata zlatica (*Ranunculus lanuginosus*), platanolistna zlatica (*Ranunculus platanifolius*), navadno tevje (*Hacquetia epipactis*), razprostrta prosulja (*Milium effusum*), okrolistni kamnokreč (*Saxifraga rotundifolia*), svinjska laknica (*Aposeris foetida*), gozdni črnilec (*Melampyrum sylvaticum*), hrastovka (*Nephrodium dryopteris*), *Hylocomium loreum* in *Usnea barbata*. Proizvodna sposobnost rastišča je 5,41 m³/leto.

GRT Dinarsko jelovje na skalovju (3,3%) je na vrtačastem, močno skalovitem visokokraškem svetu. Gozd uspeva na apnenčevih, vertikalnih skalnatih blokkih. Med skalami so v žepih globoka, izprana rjava tla. Na skalah so organogena tla z debelo plastjo surovega humusa, prekritega z mahovi, ki se pri preveč presvetljenih sestojih posušijo, tla se uničijo in ostanejo le še gole skale. Okolje odgovarja jelki, ki se ji primeša smreka. Prirastki so majhni, vendar jelka in smreka glede na slabe edafske pogoje razmeroma dobro uspevata. Mestoma so posamično primešani listavci (bukev, gorski javor, gorski brest in jerebika), ki pa slabo uspevajo. Zaradi ekstremnih rastišč je drevesna sestava ohranjena.

Glavne značilnice so: črno kosteničevje (*Lonicera nigra*), planinski šipek (*Rosa pendulina*), kranjska krhlika (*Rhamnus fallax*), malina (*Rubus idaeus*), trilitna špajka (*Valeriana tripteris*), rjavi sršaj (*Asplenium triomanes*), zeleni sršaj (*Asplenium viride*) ter mahovi *Neckera crispa*, *Ctenidium molluscum*, *Hylocomium splendens*, *Dicranum scoparium*. Proizvodna sposobnost rastišča je 5,93 m³/leto.

1.1.8 Živalski svet

Na območju GGE Črni dol je živalski svet vrstno in številčno zelo bogat in pester. Ohranjeni gozdovi in nenaseljen gozdni prostor nudijo ugodne habitate večini avtohtone divjadi: zveri, parklarji, mala divjad in ptice. Na območju Snežnika je prisoten gams, ki pa ga v GGE Črni dol ni, saj GGE leži v spodnjih delih snežniškega pogorja. Izjema so tudi ptice vezane na vodo in močvirske habitate.

Iz reda zveri so na tem območju prisotne velike zveri (medved, volk in ris) ter šakal, lisica, jazbec, divja mačka, kuna belica in kuna zlatica. Celotno območje, zaradi velike gozdnatosti in neposeljenosti, spada v osrednje območje velikih zveri. Vse te zveri so stalno prisotne. Za ohranitev zanje primerne habitata je potrebno ohranjati to območje nenaseljeno in s čim manjšim številom obiskovalcev.

Najpomembnejša vrsta divjadi v GGE je jelenjad. Strnjen kompleks gozdov predstavlja jelenjadi ugoden življenjski prostor, saj ji nudi dovolj hrane in kritja. Pomembno je ohranjanje in košenje lazov v območju strnjenih gozdov ter s tem izboljšanje prehranskih možnosti jelenjadi. Fizična kondicija in zdravstveno stanje jelenjadi sta dobri. Povprečni odvzem (odstrel in izgube) jelenjadi v zadnjih šestih letih je v loviščih, ki so v GGE Črni dol, znašal 1,36 glave/100 ha skupne površine. Taka intenziteta je višja od povprečja v LUO Notranjske (1,04 glave/100 ha).

SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Srnjad je v GGE prisotna, vendar je njena številčnost majhna. Obravnavano območje zanjo ni ugoden življenjski prostor zaradi pomanjkanja pašnih površin in gozdnega roba, visoke snežne odeje ter prisotnosti velikih zveri. Boljše možnosti ima v spodnjem delu enote, ki meji na kraške travnike in kjer je več gozdnega roba. V strnjenih gozdovih v višjih legah je srnjad redka. Fizična kondicija in zdravstveno stanje srnjadi sta dobri. Odvzem srnjadi je v zadnjih 6 letih v loviščih, ki so v GGE Črni dol, znašal 0,24 glave/100 ha skupne površine. Taka intenziteta je nižja od povprečja v LUO Notranske (0,81 glave/100 ha). Tako majhen odstrel v GGE je pogojen z majhno številčnostjo srnjadi na tem območju.

Divji prašič je na območju GGE stalna divjad. Življenjski prostor zanj ni ugoden zaradi slabih prehranskih razmer (primanjkuje plodonosnega drevja z vsakoletnim obrodом), visoke nadmorske višine in visoke snežne odeje predvsem v spomladanskem času. Večja prisotnost divjega prašiča ni problematična. Fizična kondicija in zdravstveno stanje divjega prašiča sta dobri. Povprečni letni odvzem v zadnjih 6 letih znaša 0,38 glave/100 ha površine, kar je pod povprečjem v LUO Notranske (0,59 glave/100 ha skupne površine).

Za sove in ostale ptice duplarice je območje Snežnika ugoden habitat, saj je tu dovolj odmrlega drevja primerne debelinske strukture. Na tem območju živi kar 2% vse svetovne populacije sove kozače, ki je v svetovnem merilu ogožena vrsta. Zaradi nje je bilo na območju Javornikov in Snežnika oblikovano SPA območje, ki je bilo kasneje vključeno v območje Natura 2000.

Kvalifikacijske vrste Nature 2000, ki so vezane na gozd in gozdni prostor so velike zveri, koconogi čuk, gozdni jereb, kačar, tripsti detel, belohrbti detel, pivka (siva žolna), črna žolna, kozača, mali skovik, sršenar, planinski orel, sokol selec, črna štoklja, širokouhi (mulasti) netopir, mali podkovnjak, bukov kozliček, alpski kozliček, črtasti medvedek, veliki pupek.

Preglednica 5/D-SH: Stanje habitatov v GGE Črni dol

VRSTA / SKUPINA	ZAHTEVE DO HABITATA	STABILNOST POPULACIJE	OCENA HABITATA	NUJNI UKREPI
jelenjad	- zadostna površina travišč - večji delež pomladitvenih površin v gozdovih - migracijski prehodi	stabilna	- premajhen delež pašnih površin - preobremenjenost prostora (Sviščaki)	- redna košnja na obstoječih lazih - spodbujati pomlajevanje - na območju migracijskih prehodov ohraniti primerno strukturo gozdov - na ustreznih lokacijah v zimskih razmerah izvajati zimsko krmljenje - izvajati in realizirati načrt odvzema
srnjad	- raznolika gozdnata krajina - zadostna količina grmovnega sloja - ustrezna dolžina gozdnega roba	v upadanju	GGE ni optimalen habitat za srnjad zaradi premajhnih površin grmišč, gozdnega roba in travišč	- redna košnja na obstoječih lazih - pospeševati grmovnice in zeliščni sloj - pospeševati plodonosno drevje - izvajati in realizirati načrt odvzema
divji prašič	- prisotnost plodonosnega drevja v gozdovih - prisotnost površinskih voda - površine v zaraščanju ali bogate s podrastjo	nihajoča	GGE ni optimalen habitat za d. prašiča - v višjih predelih GGE premajhen delež ostalih plodonosnih vrst razen bukve - premajhen delež zaraščajočih površin	- pospeševati grmovnice in zeliščni sloj - pospeševati plodonosno drevje - redna košnja na obstoječih lazih in obdelava krmnih njiv - vzdrževati kaluže in ostale vodne vire - izvajati in realizirati načrt odvzema
velike zveri	- večje površine strnjenih gozdov - orografska pestrost reliefa - migracijski prehodi - zadostna gostota populacij plenskih vrst	ris - v upadanju volk - stabilna medved - stabilna	- občasno moteni migracijski prehodi - premajhne gostote plenskih vrst za risa - izoliranost populacije risa	- ohraniti primerno strukturo gozdov - zagotavljati zadostno gostoto populacij plenilske baze

1.2 Površina in lastništvo gozdov

V GGE Črni dol prevladujejo zasebni gozdovi s 76,2%. Državnih gozdov je 23,6%. Večji kompleks državnih gozdov je na jugovzhodu, posamezni državni odseki pa so še v osrednjem in severovzhodnem delu GGE. Površina občinskih gozdov je zelo majhna (0,2%). Lastniška struktura se v preteklem desetletju ni bistveno spreminjala. Večje spremembe so bile po denacionalizaciji leta 1991. Prvotnim lastnikom je bilo vrnjeno 337,10 ha gozdov, kar predstavlja 38% nekdanjih državnih gozdov v GGE.

Preglednica 6/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah v GGE Črni dol

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	G. lok. skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.632,39	504,44	4,04	2.140,87
Delež (%)	76,2	23,6	0,2	100,0

Preglednica 7/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov v GGE Črni dol

Velikostni razred gozdne posesti	Po številu posestnikov		Po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	41,7	41,7	4,8	4,8
1 do 5 ha	41,5	83,2	33,7	38,5
5 do 10 ha	11,2	94,4	26,1	64,6
10 do 30 ha	5,3	99,7	27,8	92,4
30 do 100 ha	0,4	100,0	7,6	100,0
nad 100 ha	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	100,0		100,0	

vir: Indeks gozdnih posestnikov

Preglednica 8/D-LS: Razvoj posestne sestave v GGE Črni dol v obdobju 2015-2024

Velikostni razred gozdne posesti	Delež (%) Leto 2015	Delež (%) leto 2024	Število lastnikov	Število lastnikov (kumulativa)
do 1 ha	48,9	41,6	220	220
1 do 5 ha	37,4	41,5	219	439
5 do 10 ha	9,6	11,2	59	498
10 do 30 ha	3,8	5,3	28	526
30 do 100 ha	0,3	0,4	2	528
nad 100 ha	0,0	0,0	0	528

V zasebnih gozdovih je 528 lastnikov (upoštevani so tudi solastniki). Povprečna površina zasebne gozdne posesti je 4,06 ha.

Po številu prevladujejo lastniki, ki imajo manj kot 1 ha gozda (41,7% vseh lastnikov) in imajo v lasti 4,8% zasebnih gozdov. Nekoliko manj je lastnikov, ki imajo od 1 do 5 ha gozda (41,5% vseh lastnikov). V lasti imajo 33,7% zasebnih gozdov. Nato število posestnikov glede velikosti gozdne posesti naglo pada. Posest veliko med 5 in 10 ha ima 11,2% posestnikov, od 10 do 30 ha 5,3% posestnikov, od 30 do 100 ha pa le 0,4% posestnikov. Nihče v GGE nima posesti večje od 100 ha.

SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

V primerjavi s preteklim desetletjem se je delež posestnikov, ki imajo posest veliko do 1 ha, nekoliko zmanjšal. Delež vseh drugih lastnikov pa se je povečal. Najbolj se je povečal delež lastnikov med 10 in 30 ha gozda. To kaže, da se je v tem obdobju zaustavil proces drobljenja gozdne posesti, ki smo mu bili priča v preteklosti.

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

Karta cestnega omrežja ter površin potencialno najugodnejših načinov spravila v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 11).

Preglednica 9/SPR: Spravilne razmere v GGE Črni dol (potencialne vrste spravila)

Način spravila	Površina		Spravilna razdalja (m) - v %					
	ha	%	Do 200	200 - 400	400 – 600	600 – 800	800 -1200	Nad 1200
S traktorjem	1.939,67	100,0	0,1	21,1	43,9	25,8	8,8	0,3
Skupaj	1.939,67	100,0	0,1	21,1	43,9	25,8	8,8	0,3

Navezava na karto v besedilu: V poglavju 1.3. se pred preglednico SPR navede: Karta cestnega omrežja ter površin potencialno najugodnejših načinov spravila v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 11).

Potencialno najugodnejši način spravila v GGE Črni dol je traktorsko spravilo.

Na celotni površini GGE je dejansko spravilo traktorsko. V zasebnih gozdovih se uporablja adaptiran kmetijski traktor, v državnih gozdovih pa gozdarski traktor.

GGE je dobro odprta z gozdnimi vlakami, saj je odprte 90,6% površine gozdov GGE, neodprte pa je 9,4% površine gozdov GGE. Neodprti so predvsem skalnati grebeni in vrhovi. Pri traktorskem spravilu prevladujejo spravilne razdalje med 400 in 600 m, sledijo razdalje med 600 in 800 m.

Preglednica 10/DC: Odprtost gozdov s cestami v GGE Črni dol

Vrsta ceste	Produktivne km	Povezovalne km	Skupaj km	Gostota cest m/ha
Gozdne ceste	39,00	0,00	39,00	18,22
Javne ceste	6,97		6,97	3,26
Skupaj	45,97		45,97	21,47

V GGE Črni dol so strnjeni gozdovi, zato v GGE prevladujejo gozdne ceste. Skupna dolžina gozdnih cest je 39,00 km. Vse gozdne ceste so produktivne. Gostota gozdnih cest je 18,22 m/ha. Po kategorijah prevladujejo glavne gozdne ceste, ki odpirajo več kot 1000 ha gozda (68%), manj je stranskih gozdnih cest, ki odpirajo manjši gozdni predel (32%). V GGE ni gozdnih cest s poudarjenim javnim značajem. V zasebnih gozdovih je 36,56 km, v državnih pa 2,44 km gozdnih cest.

Skozi GGE poteka le javna cesta, ki povezuje Ilirsko Bistrico in Sviščake. Ta cesta je pomembna za gospodarjenje z gozdovi. Dolžina te ceste v GGE je 6,97 km, zato je gostota javnih cest le 3,26 m/ha.

Vseh cest skupaj je 45,97 km. Skupna gostota cest je 21,47 m/ha, kar pomeni, da so gozdovi dobro odprti s cestami.

1.4 Družbeno gospodarske razmere

GGE Črni dol upravno pripada občini Ilirska Bistrica. Občina meri 480 km² in ima 13.362 prebivalcev (1. 7. 2023). Obsega 64 naselij, je redko naseljena in demografsko ogrožena. V zadnjih desetletjih je občina močno opešala. Propadlo je nekaj večjih podjetij, kar je povzročilo veliko brezposelnost. Nova razvojna usmeritev je okolju prijazna, varna in čista industrija, obrt ter zasebno podjetništvo, celostno urejanje podeželja, zastopstva in transporta. Ohranjeno naravno okolje in številne naravne znamenitosti predstavljajo razvojno priložnost za naravi prijazen turizem z majhnim okoljskim odtisom.

Lastniki gozdov GGE Črni dol so večinoma starejši ljudje, ki so po zaposlitvenem statusu upokojenci. Mlajši lastniki so zaposleni v drugih dejavnostih predvsem v Ilirski Bistrici in Postojni, nekateri pa se na delo vozijo tudi v Ljubljano in Koper. Le malo je čistih kmetov, ki niso odvisni le od dohodkov iz gozda.

1.5 Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom

1.5.1 Lovstvo

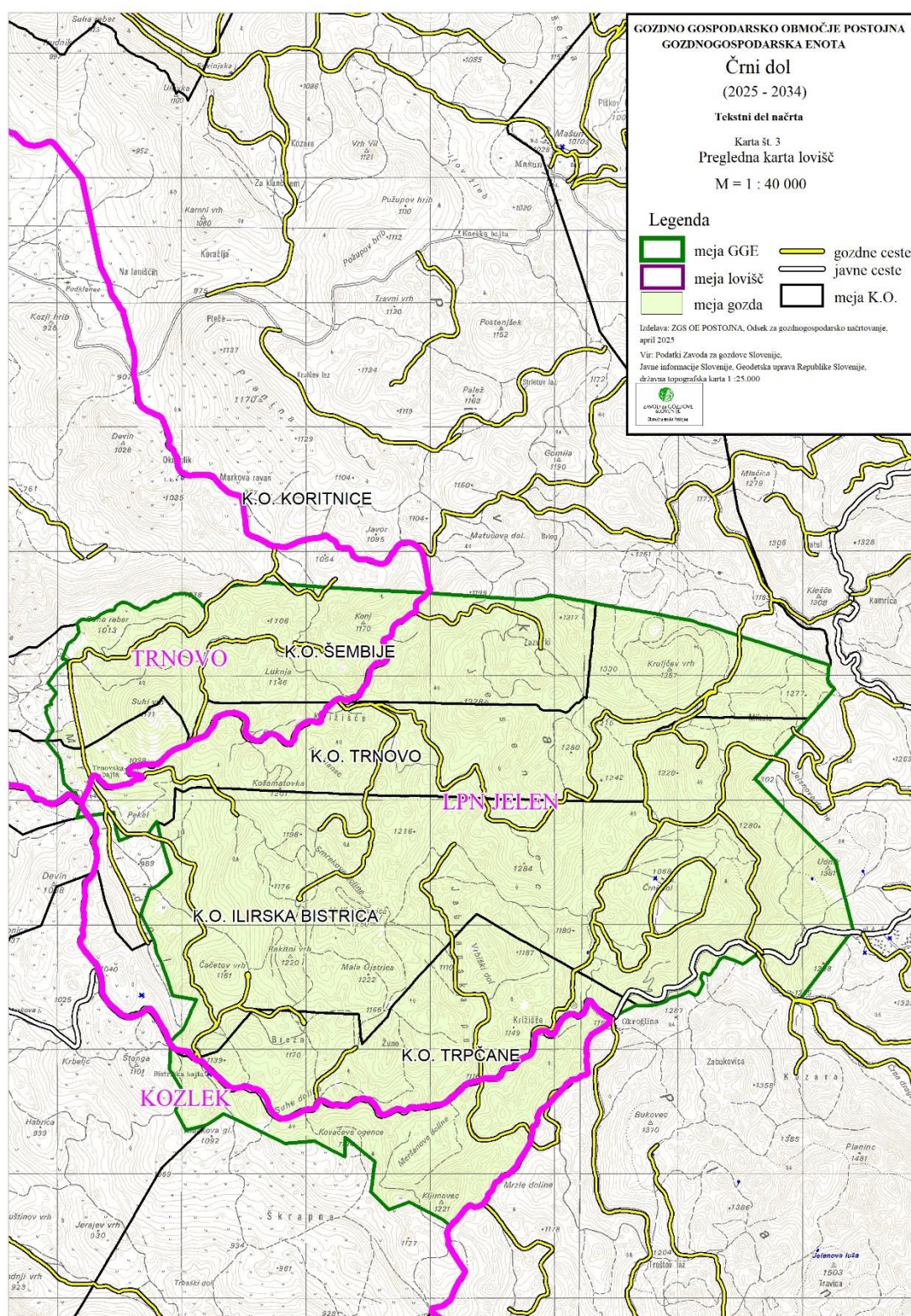
Preglednica 11/D-LD: Pregled lovišč v GGE Črni dol

Šifra lovišča	Ime lovišča	Površina lovišča v GGE (v ha)	Površina gozda (v ha)	Opomba
0423	LPN Jelen	1.701,98	1.690,94	del
0425	Trnovo	307,90	275,81	del
0426	Kozlek	203,51	174,12	del
Skupaj		2.213,39	2.140,87	

Na večjem delu GGE Črni dol gospodari z divjadjo lovišče s posebnim namenom Jelen. Manjši del na severozahodu, severno od Trnovske ceste, pripada lovišču LD Trnovo. Na jugu enote, južno od Okrogline ceste, od Bistriške bajte do Okrogline, pripada lovišču LD Kozlek. Vsa lovišča segajo čez mejo GGE.

Lovišče spada v Notranjsko lovsko upravljalno območje. Z divjadjo se gospodari z lovskogospodarskimi načrti za posamezno lovišče. Višina in struktura odstrela sta usklajeni z načrtom lovskoupravljalnega območja. To omogoča postopno znižanje staleža divjadi na nivo, da bodo škode po rastlinojedi divjadi znosne.

SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Karta 3: Pregledna karta lovišč

1.5.2 Kmetijstvo

V GGE Črni dol ni kmetijskih zemljišč, ki bi se obdelovala zaradi kmetijske pridelave.

1.5.3 Poselitev

V GGE Črni dol ni naselij.

1.5.4 Infrastruktura

Na območju GGE Črni dol ni večjih infrastrukturnih objektov. Na južnem delu je javna cesta, ki povezuje Ilirsko Bistrico in turistično naselje Sviščaki. Na jugovzhodu poteka daljnovod, ki vodi do Sviščakov.

1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru

Na območju GGE Črni dol je del smučišča Sviščaki. V zadnjih letih to smučišče ne obratuje. V GGE Črni dol ni drugih aktivnosti.

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

Požarna ogroženost je povzeta po Območnem načrtu GGO Postojna (2021-2030). Požarno ogroženost smo določali po odsekih.

Glede požarne ogroženosti gozdove delimo v štiri stopnje:

- gozdovi z zelo veliko požarno ogroženostjo, to so gozdovi, kjer je nevarnost požarov **stalna**,
- gozdovi z veliko požarno ogroženostjo, to so gozdovi, kjer je nevarnost požarov **občasna**,
- gozdovi s srednjo požarno ogroženostjo, to so gozdovi, kjer je nevarnost požarov **minimalna**,
- gozdovi z majhno požarno ogroženostjo, to so gozdovi, kjer nevarnosti požarov praktično **ni**.

Za razvrstitev gozdov v stopnje požarne ogroženosti je bil za potrebe sestave protipožarnih načrtov narejen poseben računalniški program (enotno na ravni Slovenije), ki je upošteval stanje gozdov v odsekih in sicer drevesno sestavo gozdov, razvojne faze gozdov in starost gozdov, matično podlago in vrsto tal, ekspozicijo in nadmorsko višino, nagib terena, ter srednjo letno temperaturo in srednjo količino padavin iz najbližje meteorološke postaje. Vsi ti parametri so se točkovali in na osnovi skupnega števila točk so bili odseki razvrščeni v posamezno kategorijo požarne ogroženosti in sicer:

- v 1. stopnji (gozdovi z zelo veliko požarno ogroženostjo) so gozdovi z več kot 501 točko,
- v 2. stopnji (gozdovi z veliko požarno ogroženostjo) so gozdovi s 441 – 500 točkami,
- v 3. stopnji (gozdovi s srednjo požarno ogroženostjo) so gozdovi s 381 – 440 točkami in
- v 4. stopnji (gozdovi z majhno požarno ogroženostjo) so gozdovi z manj kot 381 točkami.

SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Na osnovi teh kriterijev večina gozdov v GGE Črni dol ni požarno ogrožena (četrt stopnja požarne ogroženosti). To so gozdovi, kjer nevarnosti požarov praktično ni. To so jelovo – bukovi in bukovi gozdovi. Teh gozdov je 1.953,97 ha (91,3%).

V odsekih, ki so na rastišču primorskega bukovja, ali pa v njih prevladujejo smrekovi sestoji je srednja požarna ogroženost (tretja stopnja požarne ogroženosti). Teh gozdov je malo (8,7%) in so le v najnižjih legah GGE Črni dol.

Ker gozdovi v GGE Črni dol niso požarno ogroženi, ni namenskih protipožarnih presek in protipožarnih poti. Opozorilne table je smiselno postavljati le na območjih s poudarjeno rekreacijsko in turistično funkcijo.

Pregledna karta požarne ogroženosti gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 12).

1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

Meja GGE Črni dol se z ureditvenim obdobjem 2025 – 2034 ni spremenila. Zadnja sprememba je bila 1975, ko je GGE Črni dol nastala iz dela GGE Ilirska Bistrica in dela GGE Okroglina. V GGE je revir Črni dol. Meja gozdnogospodarske enote in meja revirja sovpadata.

GGE je razdeljena na 48 oddelkov. Povprečna velikost oddelka je 44,61 ha. Oddelki se z novim ureditvenim obdobjem niso spreminjali. Porazdelitev oddelkov po k.o.:

- oddelki od 1 do 6 - k.o. Šembije
- oddelki od 7 do 15 - k.o. Trnovo
- oddelki od 16 do 35 - k.o. Ilirska Bistrica
- oddelki od 36 do 48 – k.o. Trpčane

Oddelki se delijo na odseke. Odseki so rastiščno pogojeni. Pri obnovi načrta se odseki niso spreminjali. Spremenjeni so bili pri obnovi načrta leta 2005. Takrat se je nekaj odsekov združilo, pri čemer smo upoštevali navodila iz Pravilnika o gozdnogospodarskem in gozdnogojitvenem načrtovanju. V GGE imamo 199 odsekov. Povprečna velikost odseka je 10,76 ha.

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

V GGE Črni dol izvaja javno gozdarsko službo Zavod za gozdove Slovenije, OE Postojna. GGE Črni dol je vključena v Krajevno enoto Knežak in ima šifro 22. GGE pokriva revirni gozdar Urban Prosen. Sedež revirja je v Ilirski Bistrici.

Naslov KE Knežak, revirna pisarna Ilirska Bistrica: Bazoviška 4, 6250 Ilirska Bistrica, tel: 05 704 00 20.

Pri opravljanju svojih nalog delavci KE sodelujejo z zasebnimi lastniki, občinskimi upravnimi organi, izobraževalnimi in raziskovalnimi organizacijami (GIS, Univerza v Ljubljani, lokalne ustanove), Družbo za gospodarjenje z gozdovi v državni lasti – SiDG (kot predstavnikom lastnika državnih gozdov), drugimi zavodi, skupnostmi in združenji.

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Funkcije gozdov smo ovrednotili in jih prikazali na osnovi Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS št. 91/10) ter Zakona o gozdovih – ZOG (ur. l. RS št. 30/93 z vsemi kasnejšimi spremembami).

Funkcije gozdov delimo na ekološke, socialne in proizvodne. Glede poudarjenosti jih delimo v tri stopnje:

- 1. stopnja: funkcija določa način gospodarjenja z gozdom
- 2. stopnja: funkcija pomembno vpliva na način gospodarjenja z gozdom
- 3. stopnja: funkcija le deloma vpliva na način gospodarjenja z gozdom

Vrednotenje funkcij gozdov je izdelano za celoten gozdni prostor. Poleg gozda v gozdni prostor sodijo tudi površine izven gozda, ki so ekološko oziroma funkcionalno povezane z gozdom (ZOG, 3. člen). Gozdni prostor zajema 2.177,60 ha, kar je 98,7%% celotne enote. Površina gozdnega prostora je enaka površini funkcijskih enot. Točkovne in linijske enote v površinskem pogledu niso zajete, prikazane pa so na karti.

Karta funkcij gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 7).

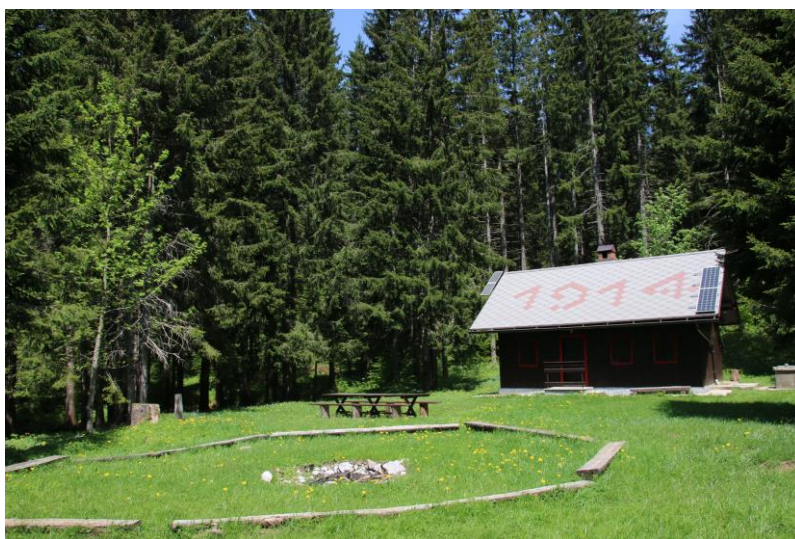
Preglednica 12/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami v GGE Črni dol

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha
F. varovanja g. zemljišč in sestojev	69,51	3,2	3,2	437,86	20,1	20,1	1.669,77	76,7	76,7	2.177,14
Hidrološka funkcija	0	0,0	0,0	2.177,14	100,0	100,0	0,00	0,0	0,0	2.177,14
F. ohranjanja biotske raznovrstnosti	179,25	8,2	8,2	1.997,89	91,8	91,8	0,00	0,0	0,0	2.177,14
Klimatska funkcija	6,44	0,3	0,3	0,00	0,0	0,0	2.170,7	99,7	99,7	2.177,14
Zaščitna funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0				211,36
Higiensko-zdravstvena funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	2.177,14	100,	100,0	2.177,14
Obrambna funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0				0,00
Rekreacijska funkcija	5,93	0,3	0,3	0,00	0,0	0,0	2.171,21	99,7	99,7	2.177,14
Turistična funkcija	5,93	0,3	0,3	0,00	0,0	0,0	2.171,21	99,7	99,7	2.177,14
Poučna funkcija	0,00	0,0	0,0	8,73	0,4	0,4	2.168,41	99,6	99,6	2.177,14
Raziskovalna funkcija	0,00	0,0	0,0							0,00
Funkcija varovanja naravnih vrednot	127,22	6,5	5,8	1.838,59	93,5	84,4				1.965,81
Funkcija varovanje kulturne dediščine	6,44	100,0	0,3	0,00	0,0	0,0				6,44
Estetska funkcija	5,93	100,0	0,3	0,00	0,0	0,0				5,93
Lesnoproizvodna funkcija*	2.131,49	100,0	97,9	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	2.131,49
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih	8,35	10,8	0,4	68,94	89,2	3,2				77,29
Lovnogospodarska funkcija	52,33	3,1	2,4	1.655	96,9	76,0				1.707,9

* ekocelice nimajo lesnoproizvodne funkcije. Površina ekocelic je 9,38 ha.

Površina gozdov, ki opravljajo prvo stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, je 240,00 ha, površina gozdov, ki opravljajo drugo stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij je 1.937,14 ha. Površina gozdov, ki opravljajo prvo stopnjo poudarjenosti socialnih funkcij, je 133,16 ha, površina gozdov, ki opravljajo drugo stopnjo poudarjenosti socialnih funkcij je 1.832,59 ha. Površina gozdov, ki opravljajo prvo stopnjo poudarjenosti proizvodnih funkcij, je 2.131,49 ha, površina gozdov, ki opravljajo drugo stopnjo poudarjenosti proizvodnih funkcij je 1.666,66 ha.

V GGE Črni dol prevladuje lesnoproizvodna funkcija prve stopnje, ker je v večini gozdov, razen v ekocelicah, dolgoročno možno letno sekati nad 5 m³ bruto lesne mase na hektar. Na celi površini GGE je poudarjena hidrološka funkcija druge stopnje zaradi karbonatne podlage. V vseh gozdovih je poudarjena funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti na drugi stopnji zaradi Posebnih varstvenih območij (Natura 2000) in Ekološko pomembnih območij. Na celi površini je poudarjena tudi funkcija varovanja naravnih vrednot druge stopnje zaradi vplivnega območja Parka Škocjanske jame.

Slika 2: Taborniška koča Črni dol

2.1 Ekološke funkcije gozdov

Funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev opravljajo gozdovi, ki:

- varujejo rastišča in njihovo okolico pred posledicami vseh vrst erozijskih procesov, zlasti zagotavljajo (ohranjajo) odpornosti tal na erozijske pojave, ki jih povzročajo mraz, sneg, voda in veter;
- preprečujejo razvoj (pojavljanje) zemeljskih in snežnih plazov, podorov in usadov;
- preprečujejo poglobljanja pobočnih jarkov;
- preprečujejo premeščanja naplavin;
- zadržujejo drobni plovni material;
- ohranjajo rodovitnost gozdnih tal.

Poudarjeno varovalno funkcijo imajo zlasti gozdovi na zgornji gozdni meji, na erozijskih, plazljivih ali plazovitih območjih, določenih v skladu s predpisi o vodah, na zelo strmih pobočjih, sušnih legah, plitvih skalovitih ali kamnitih tleh.

Prva stopnja poudarjenosti varovanja gozdnih zemljišč in sestojev imajo v GGE gozdovi na rastiščih, kjer so tla plitva, skalnatost oziroma kamenitost pa presega 70%. Poudarjena je tudi v gozdovih na gozdnem rastiščnem tipu Dinarskego jelovje v skalovju z zaveščkom, ki se v GGE pojavlja mozaično le na manjših površinah.

Drugo stopnjo poudarjenosti v GGE opravljajo gozdovi v mraziščih (odsek 15d, 16g, 23a, 23b, 23c, 23d, 23e, 23f, 23g, 27c, 41b, 42a, 42d, 45a). Tu smrekovi gozdovi uspevajo v zelo zahtevnih ekoloških razmerah, kar je pri gospodarjenju potrebno upoštevati. Imajo jo tudi gozdovi s skalnatostjo med 50% in 70% površine.

Tretjo stopnjo poudarjenosti imajo vsi drugi gozdovi, ker vsi ohranjajo in izboljšujejo rodovitnost tal.

Hidrološko funkcijo opravljajo gozdovi, ki:

- mehansko in biološko čistijo vode, ki odtečejo ali pronicajo z gozdnih površin, ter uravnavajo vodni režim z zadrževanjem hitrega odtekanja padavinske vode (dežja) s površja (po pobočju in v globino), počasnejšim taljenjem snega,

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

ohranjanjem vode v gozdnih tleh in rastlinah in zakasnjeno pronicanje vode iz gozdnih tal v sušnih obdobjih.

Poudarjeno hidrološko funkcijo imajo zlasti gozdovi v poplavnih, vodovarstvenih in potencialnih vodovarstvenih območjih, določenih v skladu s predpisi o vodah.

Prvo stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije imajo v GGE gozdovi, ki se nahajajo ob vtokih v kraške jame in brezna.

Drugo stopnjo poudarjenosti imajo v GGE vsi gozdovi, saj so vsi na karbonatni matični podlagi. Tu je gozd zaradi uravnavanja vodnega režima in ohranjanja čistosti voda izjemno pomemben. Obravnavano področje predstavlja načrtovano vodozbirno območje III za nižje ležeče izvire pitne vode.

Funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti opravljajo gozdovi, ki:

- zagotavljajo življenjski prostor rastlinskim in živalskim življenjskim združbam, zlasti tistim vrstam, katerih življenjski cikel je pomembno povezan z gozdom, ohranjajo biotsko raznovrstnost in zagotavljajo naravno ravnovesje.

Poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti imajo zlasti gozdovi s habitatmi redkih ali ogroženih rastlinskih ali živalskih vrst, s habitatmi, pomembnimi za obstoj in ohranitev populacij divjadi, s habitatmi in habitatnimi tipi, ki se po predpisih o ohranjanju narave ohranjajo v ugodnem stanju, ter gozdovi, ki imajo status posebnega varstvenega območja, potencialnega posebnega ohranitvenega območja ali ekološko pomembnega območja.

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti opravljajo gozdovi ob kalužah, vzdrževane travne površine v gozdni krajini, grmišča, zatočišča živali (brlogi), ekocelice ter manjšinski ekosistemi (pobočni grušči, mrazišča) v gozdnem prostoru.

Ekocelice so manjši sestoji, izločeni v gospodarskem gozdu s funkcijo ohranjanja oziroma večanja biotske raznovrstnosti gozda. Kot ekocelico smo izločili predele z veliko skalnatostjo. Poleg obstoječih ekocelic je smiselno izločiti še dodatne ekocelice, ki naj se opredelijo z detajlnimi gozdnogojitvenimi načrti. To so predvsem manjši skalnati vrhovi in grebeni. Manjšinski ekosistemi, ki so prav tako ekocelice, so pobočni grušči, ki so v nižjih predelih GGE. Manjšinski ekosistemi so tudi kraške jame, brezna in udornice, ki jih srečamo po celi površini GGE. Sem sodijo tudi mrazišča, ki so združena v RGR 116.

Grmišča so površine pod daljnovodom (oddelka 21 in 24) in zaraščajoče površine.

V GGE sta medvedja brloga v odsekih 28b in 14e. Biotopsko funkcijo ima pas gozda 200 metrov okoli brloga.

Košeni lazi so v odsekih 8a, 10c, 11a, 14c, 14d, 23b, 23f, 27a (dva laza) ter 29a.

Kaluže so v odsekih 1c (dve), 1d, 8a, 12b, 12c, 14a, 14d, 14f, 16e, 26h, 27a, 30c, 34f, 37c, 39a, 39b, 43b. Biotopsko funkcijo ima pas gozda 30 metrov okrog kaluže.

Druga stopnja poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti prekriva preostali gozdni prostor, saj celotno področje GGE Črni dol zavzema EPO Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri, večji del GGE pa zajema tudi EPO Snežnik – Pivka. Večina gozdov GGE je tudi v posebnih varstvenih območjih (Natura 2000). Poudarjena je tudi v gozdovih ob zimskem krmišču (odsek 10c). Opravljajo jo tudi gozdovi v zimovališčih, ki so v nižjih predelih GGE.

Ekološko pomembna območja (EPO)

Ekološko pomembno območje (EPO) je območje habitatnega tipa, dela habitatnega tipa ali večje ekosistemske enote, ki pomembno prispeva k ohranjanju biotske raznovrstnosti. Na celotnem območju GGE Črni dol je EPO 80000 Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri ter EPO 51200 Snežnik – Pivka.

Preglednica 13/EPO: Ekološko pomembna območja v GGE Črni dol

Koda	Ime	Opis
51200	Snežnik-Pivka	Območje sestavljata dve dokaj različni naravno geografski enoti Javorniki in Snežnik. Visoki kraški planoti sta sklenjeno poraščeni z dinarsko bukovo jelovimi gozdovi in sta eno največjih sklenjenih gozdnih območij pri nas, ki se navezuje na sosednja gozdna območja, Kočevsko in Gorski Kotar. Celoten masiv je močno zakrasel. Je del dinarskega sistema in hkrati blizu Alpam, kar pogojuje njegovo zanimivost s fitogeografskega stališča. V območje spada tudi zahodni del Pivškega podolja, kjer se zaradi posebnih geoloških in geomorfoloških razmer pojavljajo presihajoča jezera. Obronke planot pokrivajo obsežna travišča, ki se mestoma že zaraščajo. Ohranjeni gozdovi, travišča in drugi habitati so življenjski prostor številnih redkih in ogroženih vrst (ptic, metuljev, hroščev, dvoživk, netopirjev, rastlin). Območje je osrednji življenjski prostor velikih zveri (medved, volk, ris).
80000	Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri	Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri: medveda, volka in risa obsega Trnovski gozd, Nanos, Hrušico, Javornike, Snežnik, Bloke, Krimsko hribovje, Menišijo, Z del Suhe Krajine, celotno območje Kočevske vse do Kolpe in zahodni del Bele Krajine. Večji del tega prostora prekrivajo gozdovi, ki tvorijo največje sklenjeno območje gozdov pri nas. Najbolj razširjen habitatni tip v tem prostoru so Ilirsko – bukovi gozdovi. Poleg velikih zveri so najbolj razširjene živalske vrste vezane na gozdni in obgozdni prostor iz naslednjih skupin: netopirji, ptice, hrošči in metulji. Ker se osrednje območje prostora velikih zveri prekriva z osrednjim dinarskim krasom, so za ta prostor značilne tudi jamske živali iz kraškega podzemlja.

Posebno varstveno območje (območje Natura 2000)

Podatki o Posebnih varstvenih območjih (Območjih Natura 2000) so povzeti iz Naravovarstvenih smernic za gozdnogospodarski načrt GGE Črni dol, ki jih je izdelal Zavod RS za varstvo narave, območna enota Nova Gorica.

Območja Natura 2000 obsegajo skoraj celoten gozdni prostor GGE Črni dol. Izločen je le manjši del na Sviščakah.

Pregled območij in vrst ter habitatnih tipov, vezanih na gozd, kot tudi pregled ekoloških značilnosti kvalifikacijskih vrst, vključno z oceno stanja populacij, sta predstavljena v naslednjih preglednicah.

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Preglednica 14/N: Območja Natura 2000

Koda	Ime	Status	Vrste/Habitatni tipi vezani na gozdni prostor GGE Črni dol
SI3000231	Javorniki - Snežnik	POO	Sesalci: - rjavi medved (<i>Ursus arctos</i>) - volk (<i>Canis lupus</i>) - ris (<i>Lynx lynx</i>) - mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>) - širokouhi/ mulasti netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>)* Žuželke: - bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>) - alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>)* - črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)* Dvoživke: -veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>) Habitatni tipi: -(91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion) -(9410) Kisloljubni smrekovi gozdovi (<i>Vaccinio-Piceetea</i>) -(8310) Jame, ki niso odprte za javnost.
SI5000002	Snežnik-Pivka	POV	- koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>) - planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>) - sokol selec (<i>Falco peregrinus</i>) - gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>) - črna štoklja (<i>Ciconia nigra</i>) - kačar (<i>Circaetus gallicus</i>) - belohrbti detel (<i>Dendrocopos leucotos</i>) - črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>) - triprsti detel (<i>Picoides canus</i>) - kozača (<i>Strix uralensis</i>) - pivka (<i>Picus canus</i>) - mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>) - sršenar (<i>Pernis apivorus</i>)

* prednostne kvalifikacijske vrste in HT

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Preglednica 15/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi

Habitatni tip	Območje habitatnega tipa	Opis habitatnega tipa	Velikost cone (ha)	Od tega v GGE (ha)	Ocena stanja na območju
(91K0) Ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion))	<u>SI3000231 Javorniki – Snežnik:</u> Poraščajo pretežni del GGE	Ilirski bukovi gozdovi rastejo na karbonatni podlagi na nadmorski višini od 600 do 1400 m. Sestavlja jih več različnih GRT (dinarski podgorski bukovi gozdovi, bukovi gozdovi z jelko, visokogorski bukovi gozdovi), za katere je značilna večja vrstna pestrost kot za druge bukove gozdove. V Sl. so najbolj ohranjeni v dinarskem svetu, pojavljajo pa se tudi v Alpah in ponekod v vzhodni Sl. V preteklosti jih je ponekod ogrožalo panjevsko gospodarjenje, steljarjenje in gozdna paša, danes pa pospeševanje smreke in oteženo pomlajevanje zaradi objedanja.	26.289	1.874	Splošna ocena stanja na območju je odlična (SDF, 2022)
(9410) Kislojljubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpskega pasu (Vaccinio-Piceetea)	<u>SI3000231 Javorniki – Snežnik:</u> Na Snežniku se nahajajo predvsem v dolinah, vrtačah in uleklinah. V obravnavani GGE sta največji takšni površini Črni dol in Vrbiški dol.	Pojavljajo se na karbonatni podlagi v hladnejšem podnebju. Mednje sodijo tako mraziščni gozdovi v kraških depresijah kot tudi kislojljubni smrekovi gozdovi v pasu med 1400 in 1600 m.n.v. Med drevesi prevladuje smreka, (macesen), bukev in gorski javor. V Sloveniji se pojavljajo v alpskem in dinarskem svetu (Karavanke, Pohorje, Trnovski gozd, Nanos, Javorniki, Snežnik). Zaradi počasne regeneracije so zelo občutljivi na posege.	575	86	Splošna ocena stanja na območju je odlična (SDF, 2022)
(8310) Jame, ki niso odprte za javnost	<u>SI3000231 Javorniki – Snežnik:</u> Pojavljajo se po celi GGE.	To so jame vključno s pripadajočimi vodnimi telesi, ki niso odprte za javnost in so življenjski prostor specializiranih ali endemičnih vrst živali. Mednje sodijo različni nevretenčarji, zlasti hrošči, raki in mehkužci, ki imajo praviloma zelo omejeno razširjenost. Jame so prezimovališče in kotišče številnih netopirjev ter življenjski prostor človeške ribice. V Sloveniji jih najdemo v dinarskem svetu. Ogrožajo jih onesnaževanje voda, množični obisk turistov (osvetlitev, hrup) in odlaganje odpadkov.	44.039	2.177	Splošna ocena stanja na območju je odlična (SDF, 2022)

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Preglednica 16/KV: Kvalifikacijske vrste

Vrsta	Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone (ha)	Od tega v GGE (ha)	Ocena stanja na območju
Volk (<i>Canis lupus</i>)*	SI3000231 Javorniki - Snežnik: Njegovo centralno območje so veliki gozdni masivi dinarskih jelovo-bukovih gozdov, razširjen je v gozdovih na celotnem območju.	Je največji predstavnik družine psov, ki zraste do 140 cm in tehta do 70 kg. Podnevi se zadržuje v skrivališčih v gosti podrasti ali na nepristopnih krajih. Je izreden, pretežno nočno dejaven plenilec, ki se združuje v krdela in se zaradi skupinskega lova lotevajo tudi večjih živali. V lovskih pohodih, ki so včasih dolgi tudi več sto km, plen izčrpajo v utrujajočem pregonu. Prehranjuje se zlasti s srnjadjo, jelenjadjo in divjimi svinjami. Ujame predvsem živali, ki so v slabi telesni kondiciji, zato je pomemben selektor. Je zelo prilagodljiv, omejuje ga le človekova dejavnost (velika gostota naselij in prometnic). Že od nekdaj ga je človek preganjal zaradi napadov na drobnico, ki so bolj verjetni ob pomanjkanju parkljaste divjadi. Kljub slabemu slovesu človeku ni nevaren. Za preživetje vrste je pomembna povezanost populacij s koridorji.	36.574	2.141	Vrsta je stalno prisotna in pogosta. Splošna ocena populacije je odlična (SDF, 2022).
Rjavi medved (<i>Ursus arctos</i>)*	SI3000231 Javorniki - Snežnik: Tipičen habitat medveda so strnjeni gozdovi Visokega krasa na Kočevskem in Notranjskem.	Poleg severnega medveda je rjavi medved največja zver. Njegovo močno telo meri od 150 do 250 cm, rep ima kratek. Samci tehtajo več kot 200 kg, samice so manjše. Je samotarska žival, ki lahko živi tudi do 35 let. Pri nas živi v jelovo bukovih gozdovih dinarskega visokega krasa. Je pretežno rastlinojed (90%). Hrano sestavljajo plodovi bukve, hrasta, kostanja, leske, oreha, drena, jerebika, hruške, jabolka, slive, malin, jagode, robidnice, borovnice, trava, gobe ter mrhovina, mravlje in mladiči rastlinojedov. Zaradi velikosti telesa in pretežno rastlinske prehrane, ki ni energetske bogata, mora pojesti veliko količino hrane, kar pomeni, da potrebuje veliko časa, da jo najde. Pri tem prehodi velike razdalje in se seli. Zimo prespi, vendar to ni pravo zimsko spanje. Brlog, ki ne sme biti izpostavljen motnjam, je ključnega pomena za izbiro življenjskega prostora. To še posebej velja za samice, ki pozimi v njih kotijo mladiče. Pomembni so tudi mladi stadiji gozda, kjer uspevajo plodonosne vrste. Na izbiro življenjskega prostora močno vpliva človek.	36.574	2.141	Vrsta je stalno prisotna in pogosta. Splošna ocena populacije je odlična (SDF, 2022).

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone (ha)	Od tega v GGE (ha)	Ocena stanja na območju
Navadni ris (<i>Lynx lynx</i>)	SI3000231 Javorniki - Snežnik: Tipičen habitat risa so strnjeni gozdovi Visokega krasa na Kočevskem in Notranjskem.	Za to vrsto mačke so značilni čopi dolgih dlak na koncu uhljev. Tehta od 16 do 34 kg. Samci so večji in težji od samic. Razen v času parjenja je samotar. Je specializiran plenilec, ki lovi iz zasede. Najpogostejši plen so manjši parkljarji (srnjad, gams), lahko pa pleni tudi jelenjad, divje prašiče, jazbece, zajce, divje mačke ter gozdne jerebe. Gozd v katerem živi je lahko prekinjen s kmetijskimi površinami. Za preživetje so ključni zadostna količina plena ter strpnost ljudi. Ris je plašna žival in človeku ni nevaren. Na območjih, kjer je delež manjših parkljarjev majhen, je njegov glavni tekmeček volk. Za njegovo ohranitev je nujna vzpostavitev povezave med izoliranimi populacijami v Evropi.	36.574	2.141	Vrsta je stalno prisotna. Splošna ocena populacije je odlična (SDF, 2022).
Širokouhi (mulasti) netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>)	SI3000231 Javorniki - Snežnik: V SI. je splošno razširjen, največja gostota ps je v alpskem, dinarskem, predalpskem in preddinarskem območju.	Razmeroma majhen netopir (meri 45 do 58 mm). Prebivalec gozdnatih območij. Zimska zatočišča so pogosto jame z nizkimi temperaturami do 5°C in visoko zračno vlago. Poletna zatočišča so drevesne dupline, stavbe, jame, ki jih dnevno menja. Lovi v počasnem, okretnem letu nizko nad vodo, nad drevesnimi krošnjami (raje ima listopaden gozd) in ob gozdnem robu. Hrani se z žuželkami, med katerimi prevladujejo majhni nočni metulji, hrošči mrežekrilci. Je priložnostni selivec (do 290 km). Razdalje, ki jih preleti med zimskim in poletnim zatočiščem pa merijo do 20 km. Glavni vzrok ogroženosti je zatiranje žuželk v kmetijstvu in gozdarstvu, izguba zatočišč (duplin) in raba zaščitnih sredstev za les na podstrešjih.	40.005	2.142	Vrsta je stalno prisotna. Splošna ocena populacije je dobra (SDF, 2022).
Mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	SI3000231 Javorniki - Snežnik: Celoten gozdni prostor je njegov prehranjevalni habitat.	Je najmanjši netopir v skupini podkovnjakov. Živi v toplih zavetnih dolinah z listopadnim drevjem in grmičevjem, najbolj mu ustrežaj zakrasela območja s kraškimi jamami. Prehranjuje se z žuželkami, med katerimi prevladujejo nočni metulji, mrežekrilci in mladoletnice. Podnevi se zatekajo na podstrešja stavb, redkeje v jame. Kotišča so v stavbah, kjer so izpostavljena človekovim posegom (neustrezna prenova stavb, vandalizem). V jamah je vrsta izpostavljena motnjam s strani obiskovalcev ter vandalizmu.	35.749	2.143	Vrsta je prisotna. Zaradi pomanjkanja podatkov ne moremo podati ocene stanja.

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone (ha)	Od tega v GGE (ha)	Ocena stanja na območju
Veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>)	SI3000231 Javorniki - Snežnik: Glede na ekološke zahteve in velikem deležu padavin, je možno pojavljanje po večjem delu GGE.	Največja vrsta pupkov v Evropi, ki doseže okoli 18 cm (lahko tudi do 25 cm). Po videzu spominja na močerada. Ličinke so podobne staršem, razlikujejo se v tem, da imajo zunanje škrge in so vezane na življenje v vodi. Odrasel osebek se prehranjuje na kopnem, predvsem na ektenzivnih vlažnih travnikih gričevnatega in hribovitega sveta. Prezimuje lahko na kopnem (v gozdu ali grmiščih v zavetju na vlažnih mestih pod kamni, v skalnih razpokah in luknjah, pod ali v razpadajočem lesu...) ali v vodi, kjer se tudi razmnožuje (srednje veliki kali in druge stoječe mirne vode, ki se zelo redko izsušijo in imajo bujno obrežno in vodno rastlinje ter čisto vodo). Ogroža ga uničevanje in onesnaževanje vodnih okolij, vlaganje rib, intenzivno kmetijstvo ter ceste in promet. Za ohranjanje vrste so pomembni ekološki koridorji, ki vse življenske prostore na širšem območju povezujejo v funkcionalno celoto.	44.039	2.144	Vrsta je prisotna, ohranjenost vrste je dobra, populacija ni izolirana (SDF, 2022).
Bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>)	SI3000231 Javorniki - Snežnik: Je splošno razširjena vrsta in v sklenjenih gozdovih Snežnika in Javornikov dokaj pogosta. V GGE je v sestojih z večjim deležem bukve.	Je 20 do 38 mm velik hrošč z robustnim, podolgovatim in paralelnim telesom, žametne sivomodre barve, na vsaki pokrovki ima dve črni pegi, noge in tipalnice so dolge in sivočrne. Prehranjuje se z lesom različnih drevesnih vrst. Odrasle hrošče privablja vonj ranjenih in posekanih dreves (predvsem bukve in jelke), v katere samice tudi odlagajo jajčeca. Razvoj poteka tri do štiri leta, ličinke se prehranjujejo pod lubjem in se zabubijo globje v lesu. Posebnost vrste je relativno dolga življenska doba odraslih osebkov (2 leti). Hrošči so nekrilati, zaradi česar je omejena njihova mobilnost, kljub temu pa lahko osebek prehodi velike razdalje. Odrasli osebki so v Sloveniji aktivni od maja do junija in jih najdemo večinoma na cestah ter na skladovnicah posekanih debel bukve in jelke. Ličinke se razvijejo v svežih štorih jelke in bukve. Z gradnjami cest in avtocest postavljamo vse več mej med populacijami vrste. Vrsta je v Sl. splošno razširjena in ne velja za ogroženo. Zaradi povpraševanja na evropskih zbirateljskih borzah obstaja nevarnost izlavljanja hroščev v komercialne namene.	28.182	1.687	Vrsta je stalno prisotna in pogosta. Splošna ocena populacije je dobra (SDF, 2022).

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone (ha)	Od tega v GGE (ha)	Ocena stanja na območju
Alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>)*	SI3000231 Javorniki - Snežnik: Vrsta je redka, vendar stalno prisotna v bukovih gozdovih.	Je 15 do 38 mm velik hrošč s podolgovatim in paralelnim telesom in dolgimi členastimi tipalkami. Je modre barve, na pokrovkah ima po tri prečne črne pege, členki sklepov tipalk so črni. Živijo v pasu bukve med 600 in 1.200 m.n.v. Hrošči so dnevno aktivne živali in se pojavljajo na posekanem ali sveže poškodovanem lesu različnih listavcev (predvsem bukve), kamor samice odlagajo jajčeca. Ličinke živijo v mrtvih ali ostarelih drevesih. Domnevajo, da poteka razvoj v deblih dreves, ki so izpostavljena soncu. Razvoj poteka tri do štiri leta. Veliko nevarnost predstavlja zadrževanje lesa znotraj življenskega območja v juliju in avgustu. Vanj samice zalegajo, zarod pa je zaradi nadaljne predelave lesa obsojen na propad, kar je glavni razlog za upadanje številčnosti vrste pri nas.	1.404	8	Vrsta je stalno prisotna in pogosta. Splošna ocena populacije je dobra (SDF, 2022).
Črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*	SI3000231 Javorniki - Snežnik: Gozdni rob ob gozdnih cestah in v presvetljenih gozdovih.	Vrsta potrebuje listnate do mešane presvetljene gozdove od nižin do 1000 m.n.v., z velikim deležem vrzeli, jas in gozdnih robov z dobro zastopanim zeliščnim in grmovnim slojem ter vrstno bogatimi travniki v bližini. Mlade gosenice se hranijo z listi zelišč v podrasti (mrtve koprive, vrbovca,...), po prezimitvi pa se hranijo z listi grmovnih vrst (leske, robide, kosteničevja, navadne metle...). Metulji srkajo nektar cvetov medonosnih rastlin (konjske grive, navadne dobre misli, gadovca, osatov, mete...), ki cvetijo pozno poleti v gozdu in ob gozdnem robu. Metulji so aktivni podnevi in ponoči: podnevi se odrasli osebki hranijo, ponoči pa pariyo. Populacije so ogrožene zaradi pogoste košnje gozdnega roba in uporabe pesticidov.	4.595	133	Vrsta je stalno prisotna in dobro ohranjena. (SDF, 2022). Stanje ocenjujemo kot ugodno.
Gozdni jereb (<i>Bonasia bonasia</i>)	SI500002 Snežnik - Pivka: Dobro strukturirani sestoji z večjim deležem iglavcev in skupinami lesk.	Oba spola sta varovalno rjavo sivo obarvana, samec ima črno grlo. V Sloveniji gnezdi v mirnih mešanih gozdovih, zlasti zrelih s plodonosno podrastjo (leska, jerebika) in številnimi jasami ali posekami. Gnezdo je na tleh v kritju drevesa ali grma. V času svatovanja se oglašata s tihim piskanjem, ki zahteva dober sluh. Hrani se s popki, poganjki, listi, sadeži in semeni ter z mravljami in njihovimi ličinkami. Pozimi se hrani pretežno na drevesih, poleti na tleh. Je izrazita stalnica, ki se premika le lokalno, kar je povezano z iskanjem hrane. Ogrožata ga opuščanje tradicionalnega pašništva na planinah.	48.167	2.177	Vrsta se stalno pojavlja, 30-60 gnezdečih parov. Konkretnih podatkov je malo, stanje ocenjujemo kot dobro (SDF, 2022).

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone (ha)	Od tega v GGE (ha)	Ocena stanja na območju
Koconogi čuk (Aegolius funereus)	<u>SI500002 Snežnik - Pivka:</u> Iglasti in jelovo bukovi debeljaki nad 800 mnv z velikim številom dupel in gozdnimi jasnami.	Je majhna sova z belo obrobljenim obraznim diskom in rumenimi očmi. Peruti so temno rjave z belimi pikami. Naseljuje pretežno iglaste, lahko tudi mešane gozdove v višjih legah (nad 800 m). Za gnezdenje potrebuje luknje, ki jih je v preteklem letu stesala črna žolna. Hrani se z voluharicami, mišmi, rovkami in pticami pevkami. V špranjah in drevesnih rogovilah dela zaloge hrane. Lovi tako v gozdu kot na bolj odprtih predelih (jase, poseke, gozdni robovi). V Sl. velja za redko gnezdilko gorskega in dinarskega sveta. Samci so stalnice, samice in mladiči pa klateži.	35.148	2.089	Vrsta se stalno pojavlja, velikost populacije je 35-80 gnezdečih parov. Splošna ocena stanja populacije je dobra (SDF, 2022).
Kozača (Strix uralensis)	<u>SI500002 Snežnik - Pivka:</u> Ustreza ji vrzelast gozd s starejšim drevjem, ne ustreza pa ji mlad gozd in gosto zaraščene površine. Teritorij je velik od 200 do 400 ha. V njem ima kopališča v vodnih kotanjah.	Kozača je velika sova z dolgim repom in rumenkastim kljunom. Gnezdi v zrelih jelovo bukovih gozdovih z gozdnimi jasnami in posekami v duplu ali na vrhu odlomljenega drevesa. Partnerska vez traja vse življenje, partnerja jo vzdržujeta celo leto. V Sl. gnezdi skoraj izključno na jugu države v dinarskih gozdovih. Hrani se z malimi sesalci in pticami. Njena populacijska nihanja so močno vezana na populacijska nihanja glodalcev. V letih z malo gldalci ne gnezdi. Je stalnica s celotnim prehranjevalnim teritorijem, ki ga mlade ptice vzpostavijo jeseni v letu izvalitve.	38.294	2.171 ha	Vrsta se stalno pojavlja, stalno gnezdi 140-200 parov. Splošna ocena stanja populacije je dobra (SDF, 2022).
Mali skovik (Glaucidium passerinum)	<u>SI500002 Snežnik - Pivka:</u> Iglast in jelovo bukov gozd v višjih nadmorskih višinah s presvetlitvami in gozdnimi jasnami.	Mali skovik je najmanjša evropska sova (malo večja od vrabca). Prebiva v iglastih in mešanih gozdovih v višjih legah, s številnimi presvetlitvami, jasnami in posekami. Gnezdo si naredi v duplu, ki ga je prejšnje leto iztesal veliki detel. Je stalnica, samec celo leto brani teritorij. Hrani se s pticami pevkami (meniščki, škinkavci, čižki,...) in malimi sestanci, ki jih lovi predvsem v jutranjem in večernem mraku, lahko pa tudi čez dan. Plen lovi na zalogo in ga shranjuje, še zlasti pozimi. V Sl. je redka gnezdilka gorskega sveta Alp, Pohorja in Dinaridov.	38.212	2.171	Vrsta je prisotna, velikost populacije je 10-20 gnezdečih parov. Splošna ocena stanja populacije je dobra (SDF, 2022).

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone (ha)	Od tega v GGE (ha)	Ocena stanja na območju
Sokol selec (Falco peregrinus)	<u>SI500002 Snežnik - Pivka:</u> Redek gnezdilec območja, pojavlja se predvsem na obronkih Snežniških gozdov.	Po hrbtu in perutih je temno siv, spodaj pa bel s številnimi črnimi progami, pod očesom ima izrazit črn brk. V Sl. je redk gnezdilec skalnih sten, ki jih obdaja odprta kulturna krajina ali goličave nad drevesno mejo. Evropska populacija v zadnjih letih narašča, kar je zlasti posledica prepovedi nekaterih pesticidov. Prehranjuje se v glavnem s pticami od čisto majhnih (Kraljiček...) do zelo velikih (siva čaplja, gosi,...). Lovi v letu. Za plenom opreza med kroženjem visoko nad tlemi, nato se z višine v izredno hitrem letu z zloženimi krili spusti nad plen. Je stalnica. Ogrožajo ga različne človekove dejavnosti (kraja mladičev iz gnezd za potrebe sokolarstva, plezanje, planinarjenje in onesnaževanje okolja.	6.109	200	Vrsta se pojavlja, velikost populacije je 3-4 gnezdečih parov. Splošna ocena stanja populacije je ugodna (SDF, 2022).
Planinski orel (Aegolius funereus)	<u>SI500002 Snežnik - Pivka:</u> Gnezdi v skalovitih predelih, nižinske predele in okoliške gozdove uporablja kot prehranjevalni habitat.	V Sl. je redk gnezdilec zahodnega dela države, kjer naseljuje skalovja, pašnike in goličave v višjih n.v. Veliko gnezdo iz vej si naredi na skalni polici. Lahko je visoko 2 m in ima premer od 1 do 1,5 m. Gnezda na drevesih so redkejša in večja: visoka od 2 do 4 m in imajo premer od 2 do 3 m. Par si je zvest celo življenje. Prehranjuje se s sesalci (do velikosti srne), ptiči (do velikosti laboda) in mrhovino, redkeje s plazilci. Lovijo v nizkem letu, pogosto v paru. So stalnice, vendar se mladiči lahko razpršijo daleč od kraja, kjer so bili izvaljeni. Ogrožajo ga človeške motnje v času gnezdenja.	29.082	1.670	Vrsta se stalno pojavlja. Čeprav stalno gnezdi le 1 par, je splošna ocena stanja populacije dobra (SDF, 2022).
Kačar (Circaetus gallicus)	<u>SI500002 Snežnik - Pivka:</u> Redek gnezdilec, pojavlja se predvsem na obronkih Snežniških gozdov, kjer se prepletajo travniki, gozdovi in zaraščajoče površine.	Je orel s svetlim spodnjim delom telesa in temno rjavim grlom. V Sl. je redka gnezdilka JZ dela države. Naseljuje tople, suhe, kamnite predele, prepredene z gozdiči in grmičevjem. Gnezdi na drevju (pogosto na borih), potrebuje izpostavljena mesta za dober pregled nad okolico. Hrani se skoraj izključno s plazilci, med katerimi ima še posebej rad kače. Pogosto lovi lebde v zraku, lahko tudi s preže. Majhen plen ubije v zraku, večjega na tleh. Je selivka, vzhodne populacije prezimujejo v Indiji, zahodne pa v tropskem delu Afrike. Ogroža ga uničevanje gnezditvenega in prehranjevalnega habitata.	29.080	1.670	Stalno gnezdi od 1 do 3 pari. Splošne ocene populacije zaradi pomanjkanja podatkov ni mogoče podati (SDF, 2022).

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone (ha)	Od tega v GGE (ha)	Ocena stanja na območju
Sršenar (Pernis apivorus)	<u>SI500002 Snežnik - Pivka:</u> Redek gnezddilec območja, pojavlja se predvsem na obronkih Snežniških gozdov.	Sršenarja od kanje ločimo po manjši, sivi glavi in daljšem repu z značilno razporejenimi tremi prečnimi progami. Naseljuje odprte gozdove s številnimi jasami in mozaično kmetijsko krajino. Gnezdi na velikih drevesih 10-20 m nad tlemi. Hrani se z ličinkami, bubami in odraslimi kožekrilci (ose, sršeni, čmrlji), spomladi tudi z drugimi žuželkami, dvozivkami, plazilci, malimi sesalci, jajci in mladiči ptic, občasno tudi s sadeži. Žuželkam v letu sledi do gnezda, ki ga nato izkoplje (koplje tudi do 40 cm). Osje želo pred zaužitjem odščipne s kljunom. Sadeže obira z vej ali pobira po tleh, s kremplji odstrani morebitno koščico. Spretno lovi tudi peš na tleh. Je selivka, ki prezimuje v Z in centralnem delu ekvatorialne Afrike in se vrne sredi aprila. Zelo je občutljiv na človekove motnje v času gnezdenja ter na spremembe v gnezditvenem habitatu.	54.927	2.199	Vrsta je stalno prisotna, 10-15 gnezdečih parov. Splošna ocena stanja populacije dobra (SDF, 2022).
Belohrbti detel (Dendrocopos leucotos)	<u>SI500002 Snežnik - Pivka:</u> <u>Upravljalna cona A – območje triprstega in belohrbtega detla.</u> Sestoji s prevladujočimi listavci, z večjim deležem odmrlega lesa.	Ima črne peruti, ki so gosto belo progaste brez večjih belih lis, na bokih so številne črne proge, trtica je bela, podrepno perje rdeče, samec ima rdečo kapo. Prebiva v zrelih jelovo-bukovih gozdovih v starejših razvojnih fazah z velikim deležem odmrlega drevja. Duplo si izteše v propadajoče drevo z mehkim lesom. Par ima velik teritorij. Hrani se pretežno z ličinkami drevsenih hroščev, ki jih nabira tudi na ležečih deblih. Je stalnica, v SI. zelo redka gnezdilka. Ogrožen je zaradi intenzivnega gospodarjenja z gozdovi (odstranjevanje odmrlega, propadajočega drevja).	10.581	872	Vrsta je prisotna, 35-45 gnezdečih parov (SDF, 2022). Stanje ocenjujemo kot neugodno.
Triprsti detel (Picoides Tridactylus)	<u>SI500002 Snežnik - Pivka:</u> <u>Upravljalna cona A – območje triprstega in belohrbtega detla.</u> Klimaksni iglasti sestoji z visokim deležem odmrlega in odmirajočega drevja napadenega z lubadarji in kozlički.	Je posebež med detli: ima le tri prste (in ne štiri kot drugi detli) in je edini detel brez rdeče barve na telesu. Samec ima rumeno kapico. Prebiva v zrelih iglastih, najpogosteje smrekovih gozdovih z velikim deležem odmrlega drevja. Duplo izteše v mehak les propadajočega drevesa. Hrani se z žuželkami, ličinkami in odraslimi lesnimi hrošči, ki jih išče pod lubjem. Je stalnica in redka gnezdilka v SI. Ogrožen je zaradi intenzivnega gospodarjenja z gozdovi (odstranjevanje odmrlega, propadajočega drevja).	19.191	1.242	20 do 30 parov (SDF, 2022). Stanje ocenjujemo kot neugodno.

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone (ha)	Od tega v GGE (ha)	Ocena stanja na območju
Črna žolna (Dryocopus martius)	<u>SI500002 Snežnik - Pivka:</u> V Sl. je splošno razširjena, kar velja tudi za celoten gozdni masiv Snežnika in Javornikov.	Je največja evropska žolna, obarvana povsem črno z rdečo kapo. Živi v mešanih jelovo-bukovih in iglastih gozdovih, kjer si za gnezdenje teše dupla z ovalnim vhodom. Par potrebuje za uspešno gnezdenje kar 300 do 400 ha gozda. Med prehranjevanjem na starih drevesih (zlasti iglavcih) za seboj pušča velike luknje, v katerih išče lesne mravlje. Hrani se z ličinkami, bubami in odraslimi mravljami ter lesnimi hrošči. Njen jezik je močno lepljiv, na konici pa ima 4 do 5 kaveljčkov, s katerimi lahko izza lubja potegne ličinke hroščev. Je stalnica in v Sl. pogosta gnezdilka. Zaenkrat ni ogrožena, njena evropska populacija je narasla.	51.044	2.193	Vrsta se stalno pojavlja, velikost populacije je 100-160 gnezdečih parov. Ohranjenost vrste je dobra, populacija ni izolirana (SDF, 2022).
Pivka (Picus canus)	<u>SI500002 Snežnik - Pivka:</u> Splošno razširjena vrsta v celotnem gozdnem masivu Snežnika in Javornikov.	Pivka ima siv trebuh, zelene peruti, rumenkasto zeleno trtico in črn brk, samec pa poleg tega še majhno rdečo kapo. Ime je dobila po oglašanju »piu-piu-piu«, katerega ton proti koncu pada. Naseljuje mešane in listnate gozdove, rečne loke in drevesne mejice. Duplo si izteše sama, najpogostejše v listavce (javor, bukev, hrast, lipa, vrba). Hrani se z mravljami in drugimi žuželkami, ki jih lovi na tleh in na drevju, kjer izza lubja pobira tudi njihove ličinke in bube. Je manj specializirana na mravlje kot zelena žolna. Je stalnica, v Sl. velja za pogosto vrsto. V nižjih predelih jo ogroža predvsem uničevanje rečnih lok in drevesnih mejic.	44.615	2.155	Vrsta je stalno prisotna, velikost populacije je 60-100 gnezdečih parov. Ohranjenost vrste je dobra, populacija ni izolirana (SDF, 2022).
Črna štorklja (Ciconia nigra)	<u>SI500002 Snežnik - Pivka:</u> Pretežno celotno Natura 2000 območje. Pobočja Javornikov so gnezditveni habitat.	Gnezdi v poplavnih gozdovih s številnimi visokimi, debelimi drevesi, na katerih si iz vej zgradi svoje mogočno gnezdo. V Sl., kjer sodi med redke gnezdilke, so to belogabrovo-dobovi gozdovi, ki so preprejeni s potočki in manjšimi močvirji. Hrani se z dvoživkami, ribami in drugimi vretenčarji, ki jih lovi med počasno hojo po gozdnih jasadah, vlažnih travnikih, ob stoječih in tekočih vodah. Je selivka, ki se iz tropske Afrike vrne aprila. Ogrožata jo zlasti izginjanje ustreznih gnezdišč in človekove motnje v času gnezdenja, na katere je izredno občutljiva.	48.004	2.160	Prisotna sta do 2 para (SDF, 2022). Stanje ocenjujemo kot neugodno.

Tretje stopnje poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti v GGE Črni dol ni, ker sta povsod prisotni prva ali druga stopnja.

Klimatsko funkcijo opravljajo gozdovi, ki:

- manjšajo hitrosti in spreminjanje smeri vetrov;
- vplivajo na temperaturo in vlažnost zraka ter na razmerje med plini v ozračju (proizvodnja kisika, skladiščenje ogljika v lesu in tleh).

Poudarjeno klimatsko funkcijo opravljajo zlasti gozdovi, ki varujejo naselja, rekreacijske in turistične objekte, prometnice ter kmetijske kulture pred škodljivimi učinki vetra in mraza; gozdovi, ki se nahajajo na območjih stalnih ali pogostih močnih vetrov, ki povzročajo kalamitete (vetrolomi); gozdovi, kjer stalna prisotnost vetrov povzroča deformirano rast gozdnega drevja ipd.

Prvo stopnjo poudarjenosti klimatske funkcije opravljajo gozdovi na območju Sviščakov. To so odseki 20a, 21c, 21d, 21e in 21g.

Druge stopnje v GGE Črni dol ni.

Tretjo stopnjo poudarjenosti klimatske funkcije imajo vsi gozdovi v GGE Črni dol, saj ugodno vplivajo na klimo širšega območja.

2.2 Socialne funkcije gozdov

Higiensko-zdravstveno funkcijo opravljajo gozdovi, ki:

- izboljšujejo kakovost in ohranjajo zdravo življenjsko okolje ter blažijo škodljive vplive emisij z absorpcijo sestavin onesnaženega ozračja, intenzivnejšo termiko in turbulenco ter izolacijo pred hrupom.

Poudarjeno higienko-zdravstveno funkcijo opravljajo zlasti gozdovi v neposredni bližini bolnic in zdravilišč, ter gozdovi, ki se nahajajo v pasu med naselji oziroma bivalnimi objekti ter večjimi viri hrupa, smradu, sevanja in onesnaženja, kot so npr. avtocesta, železnica, termoelektrarne, kamnolomi in peskokopi, kafilerije, intenzivna živinoreja, smetišča in sežigalnice odpadkov, kurilnice, športna in otroška igrišča ipd.

Prve in druge stopnje poudarjenosti higienko-zdravstvene funkcije v GGE Črni dol ni.

Tretja stopnja poudarjenosti je v vseh gozdovih.

Rekreacijsko funkcijo opravljajo gozdovi, ki:

- omogočajo aktivnosti, ki telesno ali duševno sproščajo in krepijo, vključno z nabiranjem gozdnih plodov za lastne potrebe.

Poudarjeno rekreacijsko funkcijo imajo gozdovi z ustreznimi naravnimi danostmi, dostopnostjo in dosegljivostjo ter rekreacijsko infrastrukturo (poti, objekti).

Prvo stopnjo poudarjenosti rekreacijske funkcije opravljajo gozdovi in gozdni prostor ob cesti, ki povezuje Ilirsko Bistrico in turistično naselje Sviščaki, od koder vodijo poti na vrh Snežnika ter ob evropski pešpoti E6, ki poteka preko Snežnika do slovenskega morja. Skozi gozdove vodi tudi turnokolesarska pot. Prav tako je poudarjena na območju Sviščakov. Funkcija je poudarjena v pasu 50 metrov levo in desno od ceste, poti ali smučišča.

Drugo stopnjo poudarjenosti rekreacijske funkcije imajo gozdovi in gozdni prostor v okolici koč. Funkcija je poudarjena 100 m okoli objekta. Na karti so prikazane točkovno.

Tretjo stopnjo poudarjenosti imajo vsi drugi gozdovi v GGE Črni dol

Turistično funkcijo opravljajo gozdovi, ki:

- zadovoljujejo potrebe obiskovalcev, ki zaradi oddiha ali razvedrila, povezanega z gozdom, začasno spremenijo svoj kraj bivanja.

Poudarjeno turistično funkcijo opravljajo gozdovi v okolici turističnih krajev, v katerih se nahajajo turistični objekti, turistične točke in znamenitosti, ki se pojavljajo kot motiv v turistično propagandne namene, ali po katerih se odvija turistično vodenje.

Prvo stopnjo poudarjenosti turistične funkcije opravljajo vsi tisti gozdovi in gozdni prostor, ki imajo rekreacijsko funkcijo poudarjeno na prvi stopnji.

Drugo stopnjo poudarjenosti turistične funkcije opravljajo vsi tisti gozdovi in gozdni prostor, ki imajo rekreacijsko funkcijo poudarjeno na drugi stopnji.

Tretjo stopnjo poudarjenosti imajo vsi drugi gozdovi v GGE Črni dol.

Poučno funkcijo opravljajo gozdovi, ki:

- ozaveščajo in posredujejo znanja o gozdu ter gospodarjenju z njim laični ali strokovni javnosti.

Poudarjeno poučno funkcijo opravljajo gozdovi, po katerih so speljane oziroma v katerih se nahajajo gozdne, naravoslovne ipd. poti, muzeji na prostem (gozdne učilnice), učni in demonstracijski objekti za izvajanje praktičnega pouka v sistemu gozdarskega izobraževanja in poklicnega usposabljanja.

Prve stopnje poudarjenosti poučne funkcije v GGE Črni dol ni.

Druga stopnja poudarjenosti poučne funkcije je v gozdovih v okolici Taboriške koče v Črnem dolu in na območju Sviščakov.

Tretjo stopnjo poudarjenosti imajo vsi drugi gozdovi v GGE Črni dol.

Funkcijo varovanja naravnih vrednot opravljajo gozdovi, ki:

- varujejo redke, dragocene, znamenite ali druge naravne pojave.

Poudarjeno funkcijo varovanja naravnih vrednot opravljajo gozdovi ali njihovi deli, ki imajo po predpisih o ohranjanju narave status naravne vrednote, območja pričakovanih naravnih vrednot ter zavarovana območja.

Zavod RS za varstvo narave, Območna enota Nova Gorica, ki je pristojen za področje GGE Črni dol, je izdelal Naravovarstvene smernice za GGN GGE Črni dol. Iz njih so povzeti podatki o naravnih vrednotah in zavarovanih območjih. Gospodarjenje z gozdovi na območju objektov naravnih vrednot in zavarovanih območij je treba prilagoditi varstvenim režimom.

Zavod RS za varstvo narave pa v skladu z Zakonom o ohranjanju narave razširja področje varstva narave, glede na do tedaj veljavni Zakon o naravni in kulturni dediščini. Tako se ukrepi za ohranjanje biotske raznovrstnosti nanašajo na celotno naravo in preko varstva habitatnih tipov, ekološko pomembnih in posebnih varstvenih območij ter varstva rastlinskih in živalskih vrst, posegajo praktično na vsa področja dejavnosti človeka. Pojem naravne vrednote je v celoti prekril pojem naravne dediščine in naravne znamenitosti (162.člen ZON). Med objekte in območja naravne vrednote so vključeni deli narave, ki so po merilih vrednotenja spoznani za naravno vrednoto. Varstvene usmeritve in varstveni režimi so konkretizirani glede na vpliv rabe gozdov na naravne vrednote.

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Naravne vrednote so navedene v preglednici, kjer je prikazana tudi stopnja poudarjenosti. Naravne vrednote delimo na površinske in podzemeljske geomorfološke, hidrološke, botanične, zoološke ter ekosistemske.

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja naravnih vrednot v GGE Črni dol imajo gozdovi v okolici posebno pomembnih naravnih vrednot. To sta Črni in Vrbiški dol. Imajo jo tudi izjemna drevesa. Poleg naštetih imajo to funkcijo tudi izjemna drevesa, ki so prav tako označena na karti kot točkovne funkcijske enote. V GGE Črni dol imamo le eno izjemno drevo in sicer bukev – Mož.

Drugo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi v okolici naravnih vrednot, ki glede na pomembnost niso uvrščene v prvo stopnjo (glej Preglednico Pregled NV). To so: Prežagana skala pri Mikuli, Sviščaki – morene Črnodolskega ledenika ter Snežnik – južni obronki.

Med NV sodijo tudi jame, ki so označene na karti kot točkovne funkcijske enote. Jame v Sloveniji imajo status naravne vrednote državnega pomena. Jame na območju GGE Črni dol imajo tretjo stopnjo režima vstopa, kar pomeni, da so to odprte jame s prostim vstopom. Preglednica vseh jam v GGE je v prilogah.

Poudarjena je tudi na zavarovanih območjih. Večji del GGE (1.994,90 ha) je zavarovano, saj predstavlja vplivno območje Regijskega parka Škocjanske jame.

Poudarjena je tudi na območjih pričakovanih vrednot. Na celotnem območju GGE pričakujemo ugotovitev obstoja naravnih vrednot, saj gre za območje karbonatnih kamnin, kjer je možnost najdbe jam, brezen in površinskih geomorfoloških naravnih vrednot.

Preglednica 17: Pregled naravnih vrednot na prvi in drugi stopnji poudarjenosti v GGE Črni dol

Evid.št	Naravna vrednota		Status	Zvrst	St. poud.	Lokacija
1258	Prežagana skala pri Mikuli	Skupina dolomitnih blokov na Snežniku	NVLP	geomorf.	2	22015a
2612V	Črni dol	Mrazišče na Snežniku.	NVLP	geomorf., ekos.	1	22023
2630	Vrbiški dol	Dol, mrazišče na Snežniku.	NVLP	geomorf., ekos.	1	22041b,42a
3061V	Snežnik – južni obronki	Južni narivni rob Snežnika med Ilirsko Bistrico in Zabičami.	NVLP	geol., geomorf., zool., bot., (hydr.)	2	Več ods.
3064V	Sviščaki – morene Črnodolskega ledenika	Morene Črnodolskega ledenika pri Sviščakih na Snežniku.	NVLP	geol., geomorf.	2	Več. ods.

hidr-hidrološka naravna vrednota

geomorf-geomorfološka površinska naravna vrednota

geomorf-geomorfološka podzemeljska naravna vrednota

ekos-ekosistemska naravna vrednota

NVDP-naravna vrednota državnega pomena

NVLP-naravna vrednota lokalnega pomena

Z oznako V so označene NV, katerih površina je večja od 1 km² ali so linijsko dalše od 1 km (Pravilnik o določitvi in varstvu NV, 2. člen)

Preglednica 18: Pregled zavarovanih območij v GGE Črni dol

Evid. št.	Ime	Status	Uradna objava
3896	Regijski park Škocjanske jame	RP (vplivno območje)	Zakon o regijskem parku Škocjanske jame – ZRPSJ (Ur. l. RS, št. 57/96, 46/14 – ZON-C in 18/23 – ZDU-10).

Preglednica 19: Pregled izjemnih dreves v GGE Črni dol

Evid.št	Ime	Drevesna vrsta	Obseg (cm)	Višina (m)	Lokacija
230	Mož - bukev	bukev	320	26	22012d

Iz evidence Izjemnih dreves ZGS, OE Postojna

Tretje stopnje poudarjenosti funkcije varstva naravnih vrednot ne določamo.

Funkcijo varovanja kulturne dediščine opravljajo gozdovi, ki:

- varujejo in ohranjajo območja ali objekte, ki so rezultat ustvarjalnosti človeka in njegovih različnih dejavnosti, družbenega razvoja in dogajanj, značilnih za posamezna obdobja v slovenskem in širšem prostoru.

Poudarjeno funkcijo varovanja kulturne dediščine opravljajo zlasti gozdovi v neposredni okolici enot kulturne dediščine ter ostanki ohranjenih tradicionalnih oblik gospodarjenja (npr. steljniki, panjevc, gaji, logi). Podatki o objektih kulturne dediščine so povzeti iz Registra kulturne dediščine.

Prva stopnja poudarjenosti funkcije se nahaja na arheoloških območjih (arheološka dediščina). Na teh območjih niso dovoljeni posegi v zemeljske plasti, oziroma je za to vrsto posegov treba pridobiti soglasje Zavoda za varstvo kulturne dediščine.

V GGE Črni dol leži manjši del arheološkega območja Jasenska cesta. Velika večina tega arheološkega območja leži izven GGE Črni dol na Kraškem GGO. Arheološko območje je izven gozda in gozdnega prostora.

Preglednica 20: Pregled objektov kulturne dediščine na prvi stopnji poudarjenosti v GGE Črni dol

EID	Objekt kulturne dediščine	Režim	Podrežim	Lokacija
1-19662	Ilirska Bistrica – Jasenska cesta	arh. dediščina	arh. najdišče	22007a

Drugo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine imajo gozdovi na enotah kulturne dediščine, kjer je režim gospodarjenja z gozdom manj strog. V GGE so to znamenja, ki so navedna v Preglednici.

Preglednica 21: Pregled objektov kulturne dediščine na drugi stopnji poudarjenosti v GGE Črni dol

EID	Objekt kulturne dediščine	Režim	Podrežim	Lokacija
1-28426	Ilirska Bistrica - Križ v Mrzlem dolu	dediščina	stavbna dediščina	22007a
1-28404	Ilirska Bistrica - Kapelica Matere božje	dediščina	stavbna dediščina	22021b
1-28432	Ilirska Bistrica - Križ v Mikuli	dediščina	stavbna dediščina	22015a

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Nova Gorica, ki je pristojen za področje občine Postojna, v katerih leži GGE Črni dol, je izdala Podrobne kulturnovarstvene smernice s področja varstva kulturne dediščine za GGN GGE Črni dol. Gospodarjenje z gozdovi na območju

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

objektov kulturne dediščine je treba prilagoditi varstvenim režimom. Zavod za varstvo kulturne dediščine Območna enota Nova Gorica je pristojen za spremljanje stanja in izdajo kulturnovarstvenih pogojev ob morebitnih posegih v neposredno okolico kulturne dediščine oziroma pri njihovi obnovi.

Tretje stopnje poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine ne določamo.

Estetsko funkcijo opravljajo gozdovi, ki:

- omogočajo doživljanja skladnosti likovnih in funkcionalnih prvin v krajini.

Poudarjeno estetsko funkcijo opravljajo predvsem gozdovi v izjemnih krajinah in območjih nacionalne prepoznavnosti po predpisih o urejanju prostora ter območjih kulturne krajine po predpisih o varstvu kulturne dediščine, v območjih krajinske pestrosti po predpisih o ohranjanju narave ter gozdovi, namenjeni zakrivanju degradacijskih procesov ali drugih vizualno motečih elementov v krajini.

Prva stopnja estetske funkcije je poudarjena ob izjemnem drevesu v odseku 22012d. Poudarjena je tudi v gozdovih, ki imajo rekreacijsko in turistično funkcijo poudarjeno na 1. stopnji.

Drugo stopnjo poudarjenosti estetske funkcije imajo gozdovi ob objektih kulturne dediščine (znamenja). Opravljajo jo tudi gozdovi in gozdni prostor, kjer sta rekreacijska in turistična funkcija poudarjeni na drugi stopnji.

Tretje stopnje poudarjenosti estetske funkcije ne določamo.

Obrambna funkcija

V GGE Črni dol ni obrambne funkcije.

Raziskovalna funkcija

V GGE Črni dol ni raziskovalne funkcije.

Zaščitna funkcija:

V GGE Črni dol ni zaščitne funkcije.

2.3 Proizvodne funkcije gozdov

Lesnoproizvodno funkcijo opravljajo gozdovi, ki:

- proizvajajo nadzemno lesno maso, ki jo je možno gospodarsko izkoriščati.

Poudarjeno lesnoproizvodno funkcijo opravljajo gozdovi z nadpovprečno rastnostjo na rastiščih z nadpovprečno proizvodno zmogljivostjo.

Lesnoproizvodno funkcijo prve stopnje ima večina gozdov v GGE Črni dol, saj je v vseh teh gozdovih možno dolgoročno sekati letno več kot 5 m³ bruto lesne mase na hektar. Izjema so le ekocelice, ki nimajo lesnoproizvodne funkcije.

Druge in tretje stopnje lesnoproizvodne funkcije v GGE Črni dol ni

Lesnoproizvodne funkcije ni v ekocelicah. Površina ekocelic je 9,38 ha.

Funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin opravljajo gozdovi, ki:

- izkoriščajo nelesne materialne koristi iz gozda, z izjemo divjadi in rekreativne rabe gozdov, ki se lahko pojavijo na trgu.

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Poudarjeno funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin opravljajo zlasti gozdovi, ki se gojijo zaradi plodov, gozdni semenski objekti, gozdovi, kjer se intenzivno odvija steljarjenje, čebelja paša, pridobivanje smole in drevesnih sokov, pridobivanje okrasnega drevja, izkoriščanje sečnih ostankov, ipd. če so ti proizvodi predmet prodaje ali nadaljnje dodelave in niso namenjeni le lastni uporabi.

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin imajo v GGE Črni dol stojišča čebelnjakov za čebeljo pašo, ki so točkovno prikazana na karti funkcij. Stojišča za premične čebelnjake (pašna mesta) so ob cestah na jelovo – bukovih rastiščih, kjer je dovolj jelke, gozdovi pa so lahko dostopni. Funkcija je poudarjena tudi v semenskem sestoju jelke (odsek 22030a).

Druugo stopnjo poudarjenosti te funkcije imajo gozdovi na območjih gozdne čebelje paše.

Tretje stopnje poudarjenosti te funkcije ne določamo.

Lovnogospodarsko funkcijo opravljajo gozdovi, ki:

- gospodarijo s populacijami prostoživečih živalskih vrst, ki jih je po predpisih o lovu in divjadi dovoljeno loviti.

Poudarjeno lovnogospodarsko funkcijo imajo zlasti gozdovi oziroma gozdni prostor v lovnoogojitvenih oborah, gozdovi z visoko gostoto populacij velikih rastlinojedov, oziroma gozdovi, v katerih prehranska kapaciteta okolja omogoča višjo številčnost divjadi.

Prvo stopnjo poudarjenosti lovnogospodarske funkcije imajo gozdovi ob rukališču (odsek 32a, 34f), ob zimskem krmišču (odsek 10) ter redno vzdrževane gozdne jase v območju strnjenih gozdov. Na nekaterih lazih so prisotne krmne njive, silosi, tropine in krmišča, ki dodatno večajo prehransko sposobnost določenega območja, ponekod pa so ti lovski objekti tudi v gozdu.

Druugo stopnjo poudarjenosti lovnogospodarske funkcije imajo gozdovi in gozdni prostor na območju LPN Jelen.

Tretje stopnje poudarjenosti lovnogospodarske funkcije ne določamo.

3 OPIS STANJA GOZDOV

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

Preglednica 22/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	G. lok. skupnosti	Skupaj
Večnamenski gozdovi	1.632,39	504,44	4,04	2.140,87
Skupaj	1.632,39	504,44	4,04	2.140,87

Karta kategorij gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 4).

V GGE Črni dol je 2.140,87 ha gozdov. Prevladujejo zasebni gozdovi z 76,2%. Državnih gozdov je 23,6%. Gozdov lokalnih skupnosti je zelo malo (0,2%).

Gozdove GGE Črni dol uvrščamo v kategorijo večnamenskih gozdov. Ti gozdovi poleg proizvodnih funkcij opravlja tudi ekološke in socialne funkcije. V kategoriji večnamenski gozdovi so izoblikovani gospodarski razredi. Vanje so združeni odseki, ki imajo enotne rastiščne razmere, razvojne težnje in funkcije ter enoten dolgoročni gozdnogojitveni cilj in enotne gozdnogojitvene usmeritve. V GGE Črni dol imamo šest gospodarskih razredov.

V preglednici so prikazani gozdni rastiščni tipi (GRT), ki se nahajajo v posameznih RGR in kategorijah gozdov. Imena GRT so povzeta iz del Kutnarja in sod. (2012) ter Bončine in sod. (2021). Z Območnim GGN z veljavnostjo 2021 - 2030 se je spremenilo tudi poimenovanje RGR.

OPIS STANJA GOZDOV

Preglednica 23/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in RGR v GGE Črni dol

KG in RGR	Gozdni rastiščni tipi (% znotraj RGR)	Površina (ha)	Delež (%)
Večnamenski gozdovi			
116 – Smrekovi gozdovi v mraziščih	64114 - Dinarsko jelovo bukovje obl. z dvolistno senčnico (2,0%)	1,95	
	68214 - Dinarsko zg. gor. bu. s platanolistno zlatico (b.l.) (0,7%)	0,66	
	68215 - Dinarsko zg. gor. bu. s platanolistno zlatico (sl.l.)(2,7 %)	2,63	
	69200 - Dinarsko mraziščno smrekovje (94,6%)	91,07	
Skupaj RGR 116		96,31	4,5
120 – Primorsko gorsko bukovje	63300 - Primorsko gorsko bukovje (75,1%)	226,90	
	64114 - Dinarsko jelovo bukovje obl. z dvolistno senčnico (5,3%)	15,99	
	66110 - Dinarsko jelovje v skalovju z zaveščkom (4,2%)	12,65	
	68214 - Dinarsko zg. gor. bu. s platanolistno zlatico (b.l.) (9,6%)	28,90	
	68215 - Dinarsko zg. gor. bu. s platanolistno zlatico (sl.l.)(5,3%)	15,96	
	69200 - Dinarsko mraziščno smrekovje (0,6%)	1,92	
Skupaj RGR 120		302,32	14,1
121 – Dinarsko zgornejgorsko bukovje s platanolistno zlatico (boljše lege)	63300 - Primorsko gorsko bukovje (4,1%)	24,77	
	64113 - Dinarsko jelovo bukovje obl. s trpežnim golščem (5,7%)	34,52	
	64114 - Dinarsko jelovo bukovje obl. z dvolistno senčnico (5,8%)	34,94	
	66110 - Dinarsko jelovje v skalovju z zaveščkom (2,2%)	12,96	
	68214 - Dinarsko zg. gor. bu. s platanolistno zlatico (b.l.) (60,6%)	365,42	
	68215 - Dinarsko zg. gor. bu. s platanolistno zlatico (sl.l.)(18,3 %)	110,03	
	69200 - Dinarsko mraziščno smrekovje (3,3%)	19,98	
Skupaj RGR 121		602,62	28,1
125 – Primorsko bukovje	59310 - Primorsko bukovje (85,5%)	106,41	
	64113 - Dinarsko jelovo bukovje obl. s trpežnim golščem (8,7%)	10,87	
	64114 - Dinarsko jelovo bukovje obl. z dvolistno senčnico (4,1%)	5,06	
	69200 - Dinarsko mraziščno smrekovje (1,7%)	2,15	
Skupaj RGR 125		124,49	5,8
209 – Dinarsko jelovo bukovje z dvolistno senčico – mešani in raznomerni gozdovi	59310 - Primorsko bukovje (1,3%)	5,27	
	64113 - Dinarsko jelovo bukovje obl. s trpežnim golščem (18,5%)	76,07	
	64114 - Dinarsko jelovo bukovje obl. z dvolistno senčnico(57,5%)	236,37	
	66110 - Dinarsko jelovje v skalovju z zaveščkom (2,7%)	10,96	
	68214 - Dinarsko zg. gor. bu. s platanolistno zlatico (b.l.) (15,0%)	61,52	
	68215 - Dinarsko zg. gor. bu. s platanolistno zlatico (sl.l.)(3,8%)	15,73	
	69200 - Dinarsko mraziščno smrekovje (1,3%)	5,34	
Skupaj RGR 209		411,26	19,2
407 – Dinarsko jelovo bukovje s trpežnim golščem – mešani in raznomerni gozdovi	59310 - Primorsko bukovje (0,3%)	1,66	
	64113 - Dinarsko jelovo bukovje obl. s trpežnim golščem (65,3%)	394,47	
	64114 - Dinarsko jelovo bukovje obl. z dvolistno senčnico(18,8%)	113,36	
	66110 - Dinarsko jelovje v skalovju z zaveščkom (5,7%)	34,29	
	68214 - Dinarsko zg. gor. bu. s platanolistno zlatico (b.l.) (6,2%)	37,22	
	68215 - Dinarsko zg. gor. bu. s platanolistno zlatico (sl.l.) (3,3%)	19,88	
	69200 - Dinarsko mraziščno smrekovje (0,5%)	2,99	
Skupaj RGR 407		603,87	28,2
SKUPAJ	59310 - Primorsko bukovje (5,3%)	113,34	
	63300 - Primorsko gorsko bukovje (11,8%)	251,67	
	64113 - Dinarsko jelovo bukovje obl. s trpežnim golščem (24,0%)	515,93	
	64114 - Dinarsko jelovo bukovje obl. z dvolistno senčnico (19,0%)	407,67	
	66110 - Dinarsko jelovje v skalovju z zaveščkom (3,3%)	70,86	
	68214 - Dinarsko zg. gor. bu. s platanolistno zlatico (b.l.) (23,1%)	493,72	
	68215 - Dinarsko zg. gor. bu. s platanolistno zlatico (sl.l.) (7,7%)	164,23	
	69200 - Dinarsko mraziščno smrekovje (5,8%)	123,45	
	SKUPAJ	2.140,87	100,0

3.2 Lesna zaloga

Preglednica 24: Absolutna lesna zaloga in tekoči prirastek po debelinskih razredih v GGE Črni dol

Deb. razred	Lesna zaloga (m ³)			Tekoči letni prirastek (m ³)		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
I	20.557	40.971	61.528	993,4	1.296	2.289
II	57.560	86.039	143.599	1.887	1.841	3.729
III	82.228	131.107	213.336	2.185	2.046	4.231
IV	111.009	102.428	213.436	2.384	1.227	3.612
V	139.789	49.165	188.954	2.483	409	2.893
Skupaj	411.143	409.711	820.854	9.934	6.819	16.753
m ³ /ha	192,0	191,3	383,3	4,64	3,18	7,82

Lesna zaloga GGE Črni dol znaša 820.854 m³, ali 383,3 m³/ha. Od tega je 50,1% iglavcev. Tekoči letni prirastek je 16.753 m³, ali 7,82 m³/ha. V prirastku nekoliko prevladujejo iglavci (59,3%).

V zadnjem desetletju se je lesna zaloga povečala za 18,6 m³/ha. Delež iglavcev se je v lesni zalogi nekoliko zmanjšal (za 1,8 m³/ha). Prirastek se je povečal za 2,05 m³/ha, kar kaže, da sestoji dobro priraščajo.

Izkoriščenost rastiščnega potenciala glede na optimalno lesno zalogo je 106,0%, glede na prirastek pa 119,0%.

Preglednica 25/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih v GGE Črni dol

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	6,3	16,4	22,2	24,4	30,7	76,8	20,0
Jelka	4,2	12,4	18,4	28,2	36,8	115,2	30,0
Bor	13,7	39,7	30,1	17,7	2,8	0,0	0,0
Ostali igl.	1,4	7,1	12,8	32,8	45,9	0,0	0,0
Bukev	9,4	21,2	32,1	24,7	12,6	172,8	45,2
Pl. Ist.	9,0	20,8	32,6	24,9	12,7	15,7	4,1
Dr. tr. Ist.	15,6	31,6	32,9	14,4	5,5	2,3	0,6
Meh. Ist.	18,9	37,6	32,1	9,6	1,8	0,5	0,1
Iglavci	5,0	14,0	19,9	26,7	34,4	192,0	50,1
Listavci	9,5	21,4	32,1	24,5	12,5	191,3	49,9
Skupaj	7,3	17,7	25,9	25,6	23,5	383,3	100,0

Skupna lesna zaloga je 820.854 m³, kar je 383,3 m³/ha. V lesni zalogi nekoliko prevladujejo iglavci (50,1%).

Največ lesne zaloge je v tretjem (25,9%) in četrtem debelinskem razredu (25,6%), sledi peti debelinski razred (23,5%). Manj lesne zaloge je v drugem debelinskem razredu (17,7%), najmanj pa v prvem debelinskem razredu (7,3%). Iglavci so debelejši, saj je pri njih največ lesne zaloge v petem in nato v četrtem debelinskem razredu. To je posledica debelih smrek v mraziščih in debelih jelk v jelovo bukovih gozdovih. Pri listavcih je največ lesne zaloge v tretjem, sledi četrti in nato drugi debelinski razred. Listavci imajo večji delež v prvem in drugem debelinskem razredu, kar kaže, da se bolje vraščajo v stare sestoje. Manjši delež v petem debelinskem razredu kaže, da so številni bukovi debeljaki prešli v obnovo, v bukovih sestojih v obnovi pa so pospešeno nadaljevali z obnovo.

OPIS STANJA GOZDOV

Največjo lesno zalogo imajo gozdovi v RGR 116 (551,7 m³/ha), najnižjo lesno zalogo pa imajo gozdovi v RGR 125 (287,5 m³/ha).

Največji delež v lesni zalogi ima bukev (45,2%), ki prevladuje v višjih delih enote na bukovih rastiščih, kjer gradi čiste bukove sestoje. Na jelovo - bukovih rastiščih je šopasto ali skupinsko primešana jelki in smreki.

Sledi jelka (30,0%), ki prevladuje v jelovo - bukovih sestojih. Bukvi in smreki je primešana skupinsko in gnezdasto, na vlažnih severnih pobočjih pa tvori čiste jelove sestoje. V bukovih sestojih in na robu mrazišč se jelka pojavlja posamično do šopasto.

Smreka (20%) gradi čiste sestoje v mraziščih ter v nasadih. Jelki in bukvi se pridruži šopasto, skupinsko ali gnezdasto na jelovo - bukovih rastiščih. Več jo je v hladnejših legah, na prehodu iz mrazišč. Posamično ali šopasto je primešana tudi v bukovih sestojih.

Plemenite listavce (4,1%) zastopa gorski javor, ki je v GGE posamično primešan na vseh rastiščih.

Manj kot 1% je manjšinskih drevesnih vrst. Na jelovo bukovih in bukovih rastiščih so mokovec, jerebika in nagnoj, ponekod je bila sajena duglazija, na slabših rastiščih pa se v tanjših sestojih pojavljajo tudi trepetlika in vrbe. Vrsto najbolj pestra so termofilna bukovja, kjer so poleg glavnih graditeljic zastopani tudi mokovec, trepetlika, topol, črni gaber, črni bor, vrbe in jerebika.

Delež drevesnih vrst v lesni zalogi se v preteklem desetletju ni bistveno spremenil. Nekoliko se je povečal delež smreke in bukve, zmanjšal pa se je delež jelke.

Vrast in propadlo drevje

Zelo pomemben podatek, ki ga prav tako dobimo z meritvijo na SVP, je podatek o obsegu vrasti drevja preko meritvenega praga (10 cm). Analiza vrasti po drevesnih vrstah kaže, da se je v sestoje vraslo 5.908,8 m³, kar je 2,76 m³/ha ali 59,9 dreves/ha. Vrast v preteklem obdobju predstavlja 0,7% sedanje lesne zaloge oziroma 35,3% sedanjega tekočega prirastka.

Vrast je večja pri listavcih in znaša 3.339,8 m³, kar je 1,56 m³/ha ali 38,1 dreves/ha). Iglavci se slabše vraščajo saj se je v sestoje vraslo le 2.569,0 m³, kar je 1,20 m³/ha ali 21,8 dreves/ha). Večino vse vrasti predstavlja bukev, kar je pogojeno z rastišči. Sledi jelka, ki se dobro vrašča v jelovo bukove sestoje, kar je zelo dobro. Dobro se vrašča tudi smreka. Slabše se vraščajo plemeniti listavci.

Preglednica 26: Vrast v GGE Črni dol v obdobju 2015-2024

Drevesna vrsta	Število dreves		Količina lesa		Sedanja LZ (delež v %)
	Dreves/ha	%	m ³ /ha	%	
Smreka	8,5	14,2	0,52	18,8	20,0
Jelka	13,3	22,2	0,68	24,6	30,0
Bukev	33,4	55,8	1,41	51,2	45,2
Pl. Ist.	1,1	1,8	0,04	1,5	4,1
Dr. t. Ist.	2,5	4,2	0,08	2,8	0,6
Meh. Ist.	1,1	1,8	0,03	1,1	0,1
Skupaj	59,9	100,0	2,76	100,0	100,0

Pomemben podatek je tudi primerjava med vraslo in propadlo lesno maso. V preteklem ureditvenem obdobju je odmrlo (koda 2) 5,35 m³/ha lesne mase, od tega 3,56 m³/ha iglavcev in 1,79 m³/ha listavcev. Podatki po drevesnih vrstah so prikazani v Poglavlju 3.10.

OPIS STANJA GOZDOV

V sestojih je propadlo več lesne mase, kot se jo je v sestojih vraslo. Razmerje med iglavci in listavci pri propadlem in vraslem drevju ni enako. Propadlo je veliko več iglavcev kot se jih je vraslo. V GGE prevladujejo stari sestoji, ki jih pomlajujemo, tako da v prihodnosti pričakujemo dosti večjo vrast.

Preglednica 27/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah v GGE Črni dol

	Enota	Skupaj	Oblike lastništva		
			Zasebni gozd	Državni gozd	G. lok. skupn.
Iglavci	m ³	411.143	320.338	90.591	214
	m ³ /ha	192,0	196,2	179,6	53,0
Listavci	m ³	409.711	339.415	68.589	1.707
	m ³ /ha	191,3	207,8	136,0	422,5
Skupaj	m ³	820.854	659.753	159.180	1.921
	m ³ /ha	383,3	404,0	315,6	475,5

Lesna zaloga je najvišja v gozdovih lokalnih skupnostih, ki pa jih je zelo malo. Najnižja je v državnih gozdovih, saj se je v njih posekal ves načrtovani posek. V zasebnih gozdovih je bil načrtovani posek slabo realiziran, zato je lesna zaloga v zasebnih gozdovih veliko večja od lesne zaloge v državnih gozdovih.

3.2.1 Način ugotavljanja lesne zaloge

Lesno zalogo smo v vseh gozdovih ugotavljali z metodo stalnih vzorčnih ploskev (SVP). Gostota SVP je glede na RGR različna. V RGR 120, RGR 116 in RGR 125 so postavljene v mreži 250 m krat 200 m (1 točka na 5 ha), v RGR 121, RGR 209 in RGR 407 pa so SVP postavljene v mreži 500 m krat 200 m (1 točka na 10 ha). Točke so na terenu označene trajno s količki. Na ploskvi se izmeri v prsni višini v notranjem krogu s horizontalnim polmerom 7,98 m (na površini 2 arov) vse drevje nad meritvenim pragom. V zunanjem krogu, ki ima horizontalni polmer 12,61 m (in površino 5 arov) pa le tisto nad 30 cm prsnega premera. Radij obeh ploskev znotraj SVP se z naklonom terena korigira tako, da je horizontalna projekcija kroga SVP vedno 0,05 ha. Lesna zaloga se izračuna na osnovi izmerjenih dreves na ploskvi in tarif odseka, v katerem je ploskev.

Osnova za izračun lesne zaloge po RGR so podatki, pridobljeni na SVP. Razporeditev lesne zaloge na odseke v okviru RGR je popravljena z lesno zalogo sestojev, ki je bila pridobljena po okularni metodi hitre izmere temeljnice po Bitterlichu.

Zaradi treh majhnih RGR (RGR 116, RGR 120 in RGR 125), ki imajo specifično drevesno sestavo nismo oblikovali stratumov po RGR. Vsi RGR so združeni v isti stratum. S tem smo dobili boljšo porazdelitev lesne zaloge in prirastka med iglavce in listavce.

Preglednica 28/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge v GGE Črni dol

Stratum	RGR	Rastiščno gojitveni razred	Površina	Lesna zaloga v m ³ /ha	Število SVP	+E (%) po RGR
Stalne vzorčne ploskve						
1	116	Smrekovi gozdovi v mraziščih	96,31	376,8	22	14,0
1	120	Primorsko bukovje	302,32	372,4	60	9,7
1	121	Din. zgornjegorsko bukovje s pl. zlatico	602,62	407,1	65	9,2
1	125	Primorsko bukovje	124,49	246,8	27	27,9
1	209	Din. jelovo bukovje z dvolistno senčnico	411,26	437,4	42	13,5
1	407	Din. jelovo bukovje s trpežnim golšcem	603,87	394,7	57	8,5
		Skupaj	2.140,87	383,3	273	4,9

V GGE sta bila lesna zaloga in prirastek merjena na 273 stalnih vzorčnih ploskvah. Gre za ponovljeno meritev na SVP. Gostota točk se pri zadnji meritvi ni spreminjala. Za Gozdnogospodarski načrt z veljavnostjo 2005-2014 je bila lesna zaloga ugotovljena na podlagi meritev na 436 SVP. Mreža SVP je bila pred 20 leti gostejša in za vse RGR enaka (1 SVP na 5 ha), zato je bila tudi vzorčna napaka manjša (1,8%). Zmanjšanje števila SVP je posledica varčevanja v katerega smo bili primorani zaradi pomanjkanja sredstev za normalno delo.

Vzorčna napaka za celotno GGE znaša 4,9%. Omenjena vzorčna napaka je izračunana kot napaka stratificiranega vzorčenja pri čemer je stratum razvojna faza oz. zgradba gozda znotraj RGR. Vzorčna napaka je odvisna od velikost RGR in homogenosti stratuma, zato je le-ta večja v manjših RGR, saj je tam manj ploskev in so stratumi manj homogeni.

3.2.2 Način ugotavljanja tarif

Pri obnovi načrta smo v GGE Črni dol preverili ustreznost tarif. Za preveritev tarif smo na SVP izmerili višine dveh dreves v zgornjem položaju. Na osnovi višine in prsnega premera, smo tem drevesom po dvovhodnih deblovnica izračunali kubaturo na ravni RGR ločeno po skupinah drevesnih vrst in potem to kubaturo primerjali s kubaturo izračunano za ta drevesa po veljavnih tarifah.

Tarife so bile popravljene že pred 10 leti, zato ni večjih odstopanj med odkazilom in posekano lesno maso, zato tarif nismo spreminjali.

Seznam uporabljenih tarif je v Prilogi.

3.3 Prirastek

Preglednica 29/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih v GGE Črni dol

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,46	0,89	1,03	1,10	1,15	4,63	59,3
Listavci	0,63	0,85	0,95	0,57	0,19	3,19	40,7
Skupaj	1,09	1,74	1,98	1,67	1,34	7,82	100,0

Tekoči letni prirastek za GGE Črni dol je 7,82 m³/ha. V prirastku prevladujejo iglavci (59,8%).

Povprečni prirastek iglavcev je 2,4% lesne zaloge iglavcev, prirastek listavcev je 1,7% lesne zaloge listavcev. Skupni prirastek je 2,0% skupne lesne zaloge.

Največji prirastek je v tretjem in drugem debelinskem razredu. Pri iglavcih je najmanjši prirastek v prvem debelinskem razredu, pri listavcih pa v petem debelinskem razredu.

Med RGR je prirastek največji v RGR 116 in znaša 9,43 m³/ha. Najmanjši prirastek je v RGR 125, kjer je 6,76 m³/ha.

OPIS STANJA GOZDOV

Preglednica 30/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah v GGE Črni dol

	Enota	Skupaj	Oblike lastništva		
			Zasebni gozd.	Državni gozd.	Gozd. lok. skup.
Iglavci	m ³	9.934	7.976	1.953	4
	m ³ /ha	4,64	4,89	3,87	1,09
Listavci	m ³	6.819	5.638	1.154	27
	m ³ /ha	3,18	3,45	2,29	6,69
Skupaj	m ³	16.753	13.614	3.107	31
	m ³ /ha	7,82	8,34	6,16	7,78

Tako kot lesna zaloga je tudi prirastek najvišji v zasebnih gozdovih, manjši pa je v državnih gozdovih. Vzrok je večji posek v državnih gozdovih.

3.3.1 Način ugotavljanja prirastka

V GGE Črni dol so se že tretjič izvajale meritve lesne zaloge in prirastka na SVP. Prirastek smo ugotovili s pomočjo ponovljene meritve na stalnih vzorčnih ploskvah. Za vsak RGR smo najprej ugotovili vsa drevesa, ki so bila neoporečno zajeta v obeh meritvah. Po skupinah drevesnih vrst znotraj RGR smo ugotavljali količinski prirastek za vsa drevesa, ki so bila izmerjena pri obeh meritvah. Nato smo tem drevesom ugotovili delež prirastka po Presslerju in z regresijsko analizo izračunali prirastni niz na podlagi premera dreves pri prejšnji meritvi. S temi prirastnimi nizi smo potem na podlagi drevesne in debelinske strukture gozdov ugotovljene pri tretji meritvi (2020) izračunali tekoči prirastek za obdobje 2025 - 2034. Pri izračunu tekočega prirastka med dvema meritvama smo uporabili tarife iz leta 2014.

Prirastni nizi so v Prilogi.

3.4 Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Sestoje smo uvrstili v razvojne faze oziroma zgradbe sestojev glede na Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo.

Meje sestojev smo določili pri terenskih opisih. Izločili nismo sestojev manjših od 0,5 ha. Izjema so bila le mladovja, pri katerih je bila spodnja meja 0,25 ha. Pri opisu sestoja smo določili razvojno fazo oziroma zgradbo sestoja. Pri terenskem delu nam je osnovo predstavljal digitalni ortofoto načrt v merilu 1:5.000 (posnetki iz leta 2023). Nanj smo izrisali meje sestojev. Na podlagi tega smo dobili podatke o razvojnih fazah in zgradbi sestojev. Meje sestojev smo zaključili na meji odseka.

Podatke o lesni zalogi in srednjem premeru razvojnih faz smo pridobili na stalnih vzorčnih ploskvah. Posamezni vzorčni ploskvi smo pripisali tisto razvojno fazo oziroma zgradbo, ki jo ima sestoj, v katerem se nahaja vzorčna ploskev.

OPIS STANJA GOZDOV

Preglednica 31/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradb sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						Lesna zaloga* (m³/ha)
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	43,78	2,0							
Drogovnjak	497,77	23,3	10,25	2,1	31,9	39,4	28,7	0,0	287,3
Debeljak	664,08	31,0	57,37	8,6	37,8	43,0	18,1	1,1	458,7
Sestoj v obnovi	327,02	15,3	219,10	67,0	62,7	30,7	6,6	0,0	281,2
Raznomerno (ps.-šp.)	106,86	5,0	13,00	12,2	12,2	57,1	30,7	0,0	452,7
Raznomerno (sk.-gnz.)	501,36	23,4	51,96	10,3	40,3	55,2	4,5	0,0	462,7
Skupaj	2.140,87	100,0	351,68	16,4					383,3

* podatki o LZ izvirajo iz meritev na SVP

Preglednica 32/D-POM: Sestava podmladka in mladovja po drevesnih vrstah

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	D. t. list.	M. list.	Skupaj
ha	45,78	35,40	0,04	0,00	0,00	241,78	0,00	21,44	1,08	6,16	351,68
%	13,02	10,07	0,01	0,00	0,00	68,75	0,00	6,10	0,31	1,75	100,0

Preglednica 33/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev v GGE Črni dol

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)*				Negovanost (%)**				Sklep (%)***			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	43,78	61,6	38,4	0,0	0,0	62,4	37,6	0,0	0,0	58,6	32,7	8,7	0,0
Drogovnjak	497,77	40,7	30,6	25,0	3,7	30,7	41,4	27,9	0,0	38,3	48,7	11,9	1,1
Debeljak	664,08					36,8	58,7	4,5	0,0	14,2	61,5	21,6	2,7
Sestoj v obnovi	327,02					64,1	30,5	5,4	0,0				
Raznomerni (ps.-šp.)	106,86					33,3	64,7	2,0	0,0				
Raznomerni (sk.-gnz.)	501,36					27,8	72,1	0,1	0,0				
Skupaj	2.140,87												

* Zasnova sestojev se določa za mlade razvojne faze (mladovja in drogovnjaki). Poznamo štiri stopnje zasnove: bogata (1), dobra (2), pomanjkljiva (3) in slaba (4). Pri mladju in gošči se ocenjuje površinski delež ustrezne sestave in kakovosti, pri letvenjakih in drogovnjakih pa delež nosilcev funkcij.

** Negovanost se določa v vseh razvojnih fazah in tudi v raznomernih sestojih. Z negovanostjo določamo ali sestoj omogoča doseganje rastišču in zasnovi sestoja primerne cilje. Poznamo negovane sestoje (1), pomanjkljivo negovane (2), nenegovane (3) in nenegovane ogrožene sestoje (4).

*** Sklep se določa glede na gnečo krošenj v sestojih. Lahko je tesen (1), normalen (2), rahel (3) in vrzelast do pretrgan (4).

Sestoji v GGE Črni dol so v dobrem stanju, saj niso bili poškodovani po žledu 2014 in drugih naravnih ujmah. Prav tako jih ni prizadela gradacija lubadarja.

V GGE Črni dol imamo razvojne faze: mladovje, drogovnjak, debeljak in sestoj v obnovi ter posamično do šopasto in skupinsko do gnezdasto raznomerno zgradbo. V RGR 116, 120, 121 in 125 prevladujejo razvojne faze. V RGR 209 in 407 prevladujejo raznomerni gozdovi, razvojne faze pa smo določili le v primerih, kjer niso bile prisotne vse tri glavne graditeljice raznomernih gozdov (smrekovi nasadi, čisti bukovi sestoji). V GGE Črni dol smo izločili 918 sestojev.

V GGE prevladujejo debeljaki (31%). Prevladujejo bukovi debeljaki, ki so v višjih delih enote. V mraziščih so smrekovi debeljaki. Povprečna lesna zaloga je 458,7 m³/ha. Srednji premer je 27 cm. Pri debeljakih prevladuje normalen sklep. Večina debeljakov je pomanjkljivo negovana. Na 8,6% površine debeljakov se pojavlja podmladek, ki ima dobro ali pa bogato sestojno zasnovo.

Sledijo raznomerni sestoji (28,4%). Raznomerne sestoje gradijo jelka, bukev in smreka. Prevladujejo skupinsko do gnezdasto raznomerni sestoji (23,4%). V njih se razvojne stopnje izmenjujejo v velikosti

OPIS STANJA GOZDOV

skupin in gnezd. Povprečna lesna zaloga je 462,7 m³/ha. Srednji premer je 26 cm. Večina sestojev je pomanjkljivo negovana. Na 10,3% površine skupinsko do gnezdasto raznomernih sestojev se pojavlja podmladek, ki ima dobro ali pa bogato sestojno zasnovo. Srečamo tudi posamično do šopasto raznomerne sestoje (5,0%). V njih se razvojne stopnje izmenjujejo v velikosti šopa. Povprečna lesna zaloga je 452,7 m³/ha. Srednji premer je 25 cm. Večina sestojev je pomanjkljivo negovana. Na 12,2% površine skupinsko do gnezdasto raznomernih sestojev se pojavlja podmladek, ki ima dobro ali pa bogato sestojno zasnovo.

Drogovnjakov je 23,3%. Prevladujejo bukovi drogovnjaki. Na najslabših jelovo bukovih rastiščih imamo smrekove nasade, ki so najpogostejše v fazi drogovnjaka. Povprečna lesna zaloga je 287,3 m³/ha. Srednji premer je 21 cm. Večina drogovnjakov ima bogato ali dobro sestojno zasnovo, na termofilnih rastiščih pa imajo drogovnjaki pomanjkljivo sestojno zasnovo. Drogovnjaki imajo normalen ali pa tesen sklep. Prevladujejo pomanjkljivo negovani ali pa negovani sestoji, na termofilnih rastiščih pa so sestoji nenegovani.

Sestojev v obnovi je 15,3%. To so predvsem bukovi sestoji. Povprečna lesna zaloga je 281,2 m³/ha. Srednji premer je 23 cm. Na 67,0% površine sestojev v obnovi se pojavlja podmladek, ki ima bogato sestojno zasnovo. V podmladku je največ buke. Prevladujejo negovani sestoji, sledijo pomanjkljivo negovani sestoji.

Mladovij je 2,0%. Dejanska površina mladovij je večja od prikazane, saj so manjše skupine mladovja vključene v podmladek raznomernih sestojev in sestojev v obnovi. Mladovja imajo bogato ali dobro sestojno zasnovo in tesen sklep. Večina mladovij je negovanih ali pa pomanjkljivo negovanih.

V GGE Črni dol nimamo dvoslojnih sestojev, panjevcev, grmičavih gozdov in pionirskih gozdov z grmišči.

Glede pomlajevanje je stanje v GGE Črni dol dobro. Podmladek se pojavlja na 16,4% površine GGE. V podmladku prevladuje bukev (68,7%), sledi smreka (13,0%), jelka (10,1%) in gorski javor (6,1%). Jelka se ne pojavlja le v podmladku, ampak tudi prerašča v višje višinske razrede.

3.5 Tipi sestojev

Sestoj smo izločili glede na razvojno fazo oziroma zgradbo sestoja, drevesno sestavo, lesno zalogo in gozdnogojitveni ukrep ter usmeritve.

V GGE Črni dol smo izločili 918 sestojev. Šifre sestojev so sestavljene iz črke in trimestne številke, kjer črka predstavlja RGR, številka pa zaporedno številko sestoja v tem RGR. Povprečna površina sestoja je 2,33 ha.

Za vsak sestoj smo določili razvojno fazo oziroma zgradbo sestoja, sklep, površino in zasnovo pomladka ter negovanost. Ocenili smo lesno zalogo in drevesno sestavo ter delež drevesnih vrst v podmladku. Na osnovi ugotovljenega stanja smo določili višino možnega poseka in gojitvena dela. Podatki o sestojih so zbrani v obrazcih Opis sestoja.

Sestoj smo združili v sestojne tipe. Osnova za združevanje v tipe gozdov je bila drevesna sestava.

OPIS STANJA GOZDOV

Preglednica 34/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov v GGE Črni dol

Tip	Površina (ha)	%
Bukovi gozdovi	812,60	37,8
Drugi pretežno listnati gozdovi	168,20	7,9
Gozdovi bukve in jelke	276,35	12,9
Gozdovi bukve in smreke	34,14	1,6
Jelovi gozdovi	179,38	8,4
Smrekovi gozdovi	186,13	8,7
Drugi pretežno iglasti gozdovi	341,67	16,0
Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	142,40	6,7
Skupaj	2.140,87	100,0

V GGE Črni dol prevladujejo bukovi gozdovi (37,8%). Sestavlja jih bukev, ki se ji primešajo smreka oziroma jelka ter gorski javor. Bukve je več kot 75%. Prevladujejo v RGR 120 in 121. Bukove sestoje srečamo tudi v RGR 209 in 407 na meji med jelovo bukovimi in bukovimi rastišči ter v RGR 125, kjer se bukvi primešajo termofilni listavci.

Jelovo bukovi gozdovi, ki jih srečamo v RGR 209 in RGR 407, so glede na delež jelke, smreke in bukve uvrščeni v več sestojnih tipov. To so drugi pretežno iglasti gozdovi (16,0%), gozdovi bukve in jelke (12,9%), drugi gozdovi iglavcev in listavcev (6,7%), jelovi gozdovi (8,4%) ter gozdovi bukve in smreke (1,6%).

V smrekovih gozdovih (8,7%) je smreke več kot 75%. Sem sodijo smrekovi gozdovi v mraziščih, ki so uvrščeni v RGR 116 ter smrekovi nasadi, ki so v RGR 209, RGR 407 in RGR 125.

Med druge pretežno listnate gozdove (7,9%) uvrščamo gozdove v katerih prevladuje bukev, vendar je v lesni zalogi njen delež manjši od 75%, bukvi pa so primešani še drugi listavci. Ti gozdovi so v RGR120, RGR 121 in RGR 125.

Pregledna karta drevesne sestave gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 2).

3.6 Ohranjenost gozdov

Ohranjenost gozdov se določa glede na dejansko drevesno sestavo, ki se jo primerja z naravno drevesno sestavo značilno za posamezni GRT. Določa se na ravni odseka.

Preglednica 35/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah gozdov v GGE Črni dol

Kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno spr.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	1.824,22	85,2	298,12	13,9	18,53	0,9	0,00	0,0	2.140,87	100,0
Skupaj vsi gozdovi	1.824,22	85,2	298,12	13,9	18,53	0,9	0,00	0,0	2.140,87	100,0

V GGE Črni dol prevladujejo ohranjeni gozdovi (85,2%). V njih je tuje ali redko prisotne drevesne vrste manj kot 30%.

Sledijo spremenjeni gozdovi (13,9%), kar pomeni, da je v njih med 30 in 70% tuje ali redko prisotne drevesne vrste. Vzrok za tako stanje je prevelik delež smreke na njej neprimernih rastiščih.

Le 0,9% je močno spremenjenih gozdov. V njih je tuje ali redko prisotne drevesna vrste med 71 in 90%. Močno spremenjeni so odseki na jelovo bukovih rastiščih, kjer so osnovani smrekovi nasadi.

V GGE ni izmenjanih gozdov.

Najslabše stanje glede ohranjenosti je v RGR 125, kjer zaradi smrekovih nasadov prevladujejo spremenjeni gozdovi. Najboljše stanje je v RGR 116, kjer so vsi gozdovi ohranjeni.

3.7 Kakovost drevja

Podatke o kakovosti drevja smo pridobili na stalnih vzorčnih ploskvah. Kakovost smo ocenjevali pri drevju, debelejšem od 30 cm. V vzorec smo zajeli 2.462 dreves, od tega 1.259 dreves listavcev in 1.203 dreves iglavcev.

Preglednica 36/K: Kakovost drevja v GGE Črni dol

Drevesna vrsta	Število dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % - po številu)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	446	1,3	25,1	63,8	9,6	0,2
Jelka	757	2,6	25,2	65,3	6,1	0,8
Bukev	1.145	6,3	31,1	52,2	8,7	1,7
Pl. Ist.	110	7,3	41,8	42,7	7,3	0,9
Meh. Ist.	4	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Skupaj iglavci	1.203	2,2	25,2	64,6	7,4	0,6
Skupaj listavci	1.259	6,4	31,9	51,4	8,7	1,6
Skupaj	2.462	4,3	28,6	57,9	8,1	1,1

V GGE Črni dol prevladuje dobra kakovost drevja (57,9%). Dobra kakovost pomeni, da je v prvem delu drevesa les kakovosti ŽII, v drugem delu pa les žagovca III ali prostorninski les. Sledi prav dobra kakovost (28,6%), kar pomeni, da je v prvem in drugem segmentu drevesa les kakovosti žagovca II. Velik delež je zadovoljive kakovosti (8,1%). Premalo je odlične kakovosti (4,3%). Najmanj je slabe kakovosti (1,1%).

Najboljše stanje je pri plemenitih listavcih, kjer je delež prav dobre in dobre kakovosti enak, izstopa pa tudi odlična kakovost. Najslabše stanje je pri mehkih listavcih, saj ima polovica dreves zadovoljivo kakovost.

3.8 Poškodovanost drevja

Preglednica 37/PŠD: Poškodovanost drevja v GGE Črni dol

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,7
Veje	0,8
Osutost	0,6
Skupaj	5,1

Katastrofalni žledolom, ki je februarja 2014 pustošil po Sloveniji, ni prizadel GGE Črni dol, zato je poškodovanost tukaj veliko manjša kot v drugih GGE GGO Postojna. V primerjavi s preteklim desetletjem se je poškodovanost celo nekoliko zmanjšala.

Podatke o poškodovanosti drevja smo pridobili na stalnih vzorčnih ploskvah. Poškodovanost v GGE Črni dol je majhna, saj je poškodovanih le 5,1% v vzorec zajetih dreves, 94,9% dreves pa je nepoškodovanih. Prevladujejo poškodbe debela in koreničnika. Najpogostejši vzrok zanje je sečnja in spravilo. Zaradi majhnega deleža teh poškodb sklepamo, da nastane zelo malo poškodb zaradi dela v gozdu. Sledijo poškodbe v krošnji, ki so posledica vetrolomov ali sečnje. Najmanj je osutosti krošenj. Osutost krošnje pomeni, da je osuto več kot 60% krošnje in je drevo še živo. Osutost krošnje je splošen znak sušenja drevesa. Osutosti je največ pri jelki v jelovo – bukovih gozdovih. Sušice so

OPIS STANJA GOZDOV

povsem suha drevesa, ki imajo še tehnično uporaben les. V gozdu ostane največ suhega lesa slabe kakovosti.

3.9 Objedenost gozdnega mladja

Objedenost gozdnega mladja, ki ga povzroči rastlinojeda parkljasta divjad, spremljamo od leta 2010 dalje na novih kontrolnih ploskvah, velikosti 2 krat 10 metrov (do takrat se jih je merilo na ploskvah velikosti 5 krat 5 metrov). Od leta 2018 dalje se jih ne prikazuje več na ravni GGE, temveč le za celotno popisno enoto (oziroma na del, ki se nahaja znotraj GGO Postojna). V primeru GGE Črni dol je to popisna enota (PE) Snežnik. Objedenost gozdnega mladja za PE Snežnik je prikazana po podatkih podrobnega popisa leta 2024. Podatki za PE Snežnik so zajeti iz 51 ploskev. Podatke zadnjega popisa smo primerjali tudi s podatki popisa leta 2010, 2014, 2017 ter 2020.

Preglednica 38/OM1: Objedenost gozdnega mladja v PE Snežnik po popisu 2024

Razred mladja	Število/ha	Objedenost (%)
do 15 cm	25.662	
16 - 30 cm	28.288	33,0
31 - 60 cm	20.187	37,8
61 - 100 cm	9.602	38,5
101 - 150 cm	4.648	26,0
Skupaj od 16 do 150 cm	62.725	34,9

Preglednica 39/OM2: Objedenost gozdnega mladja po skupinah drevesnih vrstah v PE Snežnik

Drevesna vrsta	% DV v mladju	Višinski razred mladja				Objedenost (%)
		16-30 cm	31-60 cm	61-100 cm	101-150 cm	
Smreka	11,0	-	-	-	5,3	0,2
Jelka	3,0	19,3	21,7	-	-	17,9
Bukev	30	5,1	4,8	5,5	8,9	5,7
Hrasti	*	44,4	50,0	100,0	0,0	50,0
Robinija	*	66,7	100,0	100,0	0,0	85,7
Gorski javor	26,0	46,5	59,9	65,4	12,5	50,1
Gorski brest	1,0	58,3	60,0	77,8	50,0	64,8
Veliki jesen	*	0,0	66,7	0,0	0,0	28,6
Lipa	*	0,0	100,0	100,0	100,0	85,7
Češnja	*	40	0,0	0,0	0,0	33,3
Beli gaber	3,0	35,6	71,9	89,7	70,6	66,1
Maklen	1,0	50,0	100,0	100,0	100,0	84,0
Mokovec	2,0	33,3	52,1	87,0	25,0	53,9
Črni gaber	3,0	45,5	82,1	93,5	100,0	83,9
Mali jesen	15,0	47,5	79,8	92,6	96,3	66,8
Jerebika	2,0	51,7	63,6	33,3	50,0	54,8
Iglavci	14,0	5,4	2,2	0,0	3,8	3,5
Listavci	86,0	37,8	44,2	43,6	27,8	39,9
Skupaj	100,0	33,0	37,8	38,5	26,0	34,9

Objedenost mladja se izraža v deležu mladja višine od 16 do 150 cm.

.....* - manj kot 1% drevesne vrste.

V gozdnem mladju na ploskvah v PE Snežnik je v mladju višine od 16 do 150 cm je 14,0% iglavcev in 86,0% listavcev. Prevladuje bukev (30,0% vsega mladja), sledijo plemeniti listavci (27,0% vsega mladja). Višje kot je mladje, manj pestra je drevesna sestava.

OPIS STANJA GOZDOV

Objedenost gozdnega mladja v PE Snežnik je 34,9%. Objedenost je največja v mladju višine med 61 cm in 100 cm (38,5%) ter med 31 cm in 60 cm (37,8%). Najmanjša objedenost je v mladju visokem nad 100 cm (26,0%).

Objedenost listavcev je 39,9%. Najnižja je pri bukvi (5,7%), pri vseh drugih listavcih pa je veliko večja. Objedenost pri plemenitih listavcih je večja od polovice v vzorec zajetih osebkov. Za drevesne vrste, ki so prisotne z majhnim deležem v mladju (do 10%), ni možno ugotoviti pravih zakonitosti.

Objedenost iglavcev je 3,5%. Pri smreki, ki pri iglavcih v mladovju prevladuje, je objedenost majhna (0,2%). Najslabše stanje glede objedenosti je pri jelki. Na jelovo-bukovih rastiščih vzklije in jo je v podmladku do 15 cm veliko (12% vsega mladja). Nato se njen delež zelo zmanjša, objedenost osebkov pa je velika. Nad 60 cm v podmladku na vzorčnih ploskvah ni več jelke. Podatek je zaskrbljujoč, saj bi morala biti na jelovo-bukovih rastiščih jelka, poleg bukve, glavna graditeljica bodočih sestojev.

Preglednica 40: Pregled objedenosti mladja po drevesnih vrstah za PE Snežnik

Drevesna vrsta	Objedenost (%) 2010	Objedenost (%) 2014	Objedenost (%) 2017	Objedenost (%) 2020	Objedenost (%) 2024
Smreka	5,8	4,7	2,5	0,6	0,2
Jelka	40,5	34,7	35,1	16,0	17,9
Drugi iglavci	-	-	-	-	-
Bukev	13,0	45,5	22,6	6,4	5,7
Hrasti	0,0	-	5,9	9,4	50,0
Plemeniti listavci	73,1	75,7	69,0	44,9	50,6
Drugi trdi listavci	68,1	79,6	31,4	36,9	67,9
Mehki listavci	54,0	72,5	65,2	44,9	54,6
Iglavci	27,9	17,8	10,1	4,9	3,5
Listavci	35,2	59,7	39,3	29,6	29,9
Skupaj	34,5	56,6	38,3	27,1	34,9

Največja objedenost za PE Snežnik je bila v letu 2014. V primerjavi s popisom v letu 2014 se je objedenost zmanjšala. Najnižja je bila leta 2020, v zadnjem obdobju pa se je ponovno povečala. Po letu 2014 se je odstrel rastlinojede divjadi povečal in morda je to razlog za manjšo objedenost v letu 2017 in 2020. V zadnjem obdobju se je objedenost ponovno povečala in je enaka objedenosti leta 2010. S stanjem ne moremo biti zadovoljni. Zaskrbljujoče je predvsem stanje pri jelki in plemenitih listavcih.

O problematiki objedanja govorimo, ko poškodovanost presega 20% gozdnega mladja. V vseh obravnavanih obdobjih imamo torej probleme z objedanjem gozdnega mladja. Stanje se je sicer nekoliko izboljšalo, vendar poškodovanost še vedno presega 20%. V kolikor ne bomo ukrepali s povečanim odstrelom rastlinojede divjadi, bomo v prihodnosti imeli čiste bukove gozdove. To je še posebej zaskrbljujoče na jelovo-bukovih rastiščih.

3.10 Odmrlo drevje

Podatke o odmrlem drevju smo pridobili na stalnih vzorčnih ploskvah. Podatki kažejo število odmrlih dreves na hektar.

OPIS STANJA GOZDOV

Preglednica 41/OD: Odmrlo drevje v GGE Črni dol

Razširjeni deb. razred		Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj		
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.
10 - 29 cm	št./ha	11,21	6,32	17,53	2,43	2,20	4,63	13,64	8,52	22,16
	m ³ /ha	3,90	2,23	6,13	0,82	0,75	1,57	4,72	2,98	7,70
30 - 49 cm	št./ha	0,96	0,05	1,01	0,18	0,32	0,50	1,14	0,37	1,51
	m ³ /ha	1,60	0,08	1,68	0,29	0,56	0,85	1,89	0,64	2,53
50 in več cm	št./ha	0,46	0,05	0,51	0,14	0,00	0,14	0,60	0,05	0,65
	m ³ /ha	1,48	0,16	1,64	0,45	0,00	0,45	1,93	0,16	2,09
Skupaj	št./ha	12,63	6,42	19,05	2,75	2,52	5,27	15,38	8,94	24,32
	m ³ /ha	6,98	2,47	9,45	1,56	1,31	2,87	8,54	3,78	12,32

Odmrlo drevje sestavlja drevja s kodo 2 in kodo 9 ter drevje, ki je odmrlo pred 20 in več leti in je bilo zabeleženo na SVP.

Opuščeno drevo (koda 9) je drevo, ki propada v gozdu že več kot 10 let. Pri predhodni meritvi na SVP je bilo evidentirano kot odmrlo drevje (koda 2), pri ponovljeni meritvi pa je še vedno prisotno na SVP. Tako drevo se izloči iz seznama drevja na SVP in se ga prenese v evidenco opuščenega drevja (koda 9).

V preteklem desetletju odmrlo drevo (koda 2) je drevo, ki je odmrlo v zadnjem desetletju in je ob meritvi prisotno na SVP. Drevo s kodo 2 ni več del lesne zaloge gozdov. Ima še tehnično uporaben les in bo lahko v naslednjem desetletju še posekano. V kolikor bo čez 10 let še zabeleženo na SVP, se ga bo prestavilo v evidenco opuščenega drevja.

Preglednica 42: Odmrlo (koda 2) in trhlo drevje (koda 9) v m³/ha

	10-29 cm	30-49 cm	50 cm in več	Skupaj	Odmrlo d. (koda 2)	Trhlo d. (koda 9)	Pred 20 leti prop.
Iglavci	4,72	1,89	1,93	8,54	3,56	3,57	4,97
Listavci	2,98	0,64	0,16	3,78	1,79	1,12	2,66
Skupaj	7,70	2,53	2,09	12,32	5,35	4,69	7,63
Delež (%)	62,6	20,5	16,9	100,0			

V GGE Črni dol je v gozdovih 24,32 odmrlih dreves na hektar ali 12,32 m³/ha odmrlega lesa, kar predstavlja 3,2% odmrlega lesa glede na sedanjo lesno zalogo gozdov. Glede na pravilnik o varstvu gozdov, ki zahteva 3% odmrlega lesa od lesne zaloge, je delež odmrlega lesa v GGE Črni dol večji od zahtevane količine odmrlega lesa.

Glede na nastanek lesne mase, ki je trenutno prepuščena razkroju je razvidno, da jo 4,69 m³/ha v gozdu propada že vsaj 10 let (koda 9), 7,63 m³/ha pa že več kot 20 let. Iz navedenega sledi, da odmrlo drevje opravlja svojo funkcijo v gozdu več kot 20 let. V preteklem ureditvenem obdobju je odmrlo (koda 2) 5,35 m³/ha lesne mase.

Med odmrlim drevjem prevladujejo iglavci. Prevladuje stoječe odmrlo drevje. Največ odmrlega drevja je v prvem razširjenem debelinskem razredu. Zaželen bi bil večji delež debelega odmrlega stoječega drevja zaradi gnezdenja ptičev duplarjev ter s tem ohranjanja biotske pestrosti.

K odmrlemu lesu je potrebno prišteti še nadzemne dele panjev posekanih dreves, ki so bila posekana v zadnjih 20 letih. V letu 2014 je bila v okviru pripravištva na OE Postojna izdelana strokovna naloga (Mihelič, 2014), v kateri se je analiziralo sečne ostanke in nadzemno panjevino na SVP. Les v nadzemnem delu panja se prav tako razkraja po naravni poti in s tem opravlja vse funkcije, ki jih opravlja razkrajajoči les puščenih dreves. Rezultati so pokazali, da v sečnih ostankih, predvsem pa v panjevini, ostane okoli 5% bruto posekane lesne mase. V GGE Črni dol je to 1,8 m³/ha. Panji

OPIS STANJA GOZDOV

opravljajo svojo funkcijo pri razkrajanju vsaj tri desetletja, tako da je mrtve lesne mase v obliki nadzemnih delov panja še več.

V splošnih usmeritvah o minimalnem številu in debelinski strukturi odmrlega drevja za potrebe ptic duplaric po sušicah v jelovo-bukovih gozdovih (J. Papež, M. Perušek, I. Kos) naj bi bilo v sestojih na 1 ha od 3 do 6 sušic 3. in 4. debelinske stopnje, od 0,2 do 0,5 sušice 5. do 8. debelinske stopnje ter od 0,04 do 0,12 sušice nad 8. debelinsko stopnjo. Po teh kriterijih imamo v GGE Črni dol za zagotavljanje biotske pestrosti več kot dovolj odmrlih dreves oz. odmrlega lesa.

Preglednica 43: Odmrlo in trhlo drevje po drevesnih vrstah

Drevesna vrsta	Odmrlo drevje (koda 2)				Trhlo drevje (koda 9)			
	Število dreves		Količina lesa		Število dreves		Količina lesa	
	Dreves/ha	%	m ³ /ha	%	Dreves/ha	%	m ³ /ha	%
Smreka	6,1	24,0	1,73	32,0	7,5	31,0	1,05	22,0
Jelka	9,0	36,0	1,83	35,0	8,6	35,0	2,52	53,0
Bukev	6,7	26,0	1,13	21,0	3,9	16,0	0,45	10,0
Pl.list.	0,2	1,0	0,07	1,0	0,3	1,0	0,18	4,0
Dr.t.list.	1,1	4,0	0,11	2,0	2,6	11,0	0,34	7,0
M.list	2,5	9,0	0,49	9,0	1,6	6,0	0,15	4,0
Skupaj	25,7	100,0	5,35	100,0	24,5	100,0	4,69	100,0

Med odmrlim drevjem s kodo 2 glede na število dreves in glede na m³/ha prevladuje jelka. Med odmrlim drevjem s kodo 9 glede na število dreves in glede na m³/ha prav tako prevladuje jelka.

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v GGE

Velik del po vojni nacionaliziranih gozdov je bil pred tem v lasti nekmetov. Površine gozdov posameznih posestnikov so bile 100 in več hektarov. Večina gozdnih posestnikov je imela dober gmotni položaj in zato ni bila odvisna od dohodkov iz gozda. Sekali so sorazmerno malo, v glavnem v času ugodnih razmer na lesnem trgu. Zato so bili ti gozdovi v dobrem stanju, z visokimi lesnimi zalogami.

Po drugi svetovni vojni so se razmere spremenile. Lesne zaloge so se močno znižale, predvsem se je znižal delež iglavcev. Vzrok so bile velike potrebe po lesu (obvezna oddaja, planske sečnje pri povojni obnovi) in dobra dostopnost teh gozdov.

Leta 1994 se je osnoval Zavod za gozdove Slovenije, ki v vseh gozdovih, ne glede na lastništvo, načrtuje, usmerja in nadzira dela ter izobražuje lastnike in javnost o gozdu in delu v gozdovih.

Gozdnogospodarska enota Črni dol je bila v današnjem obsegu oblikovana leta 1975. Pred tem so bili ti gozdovi razdeljeni med sosednji GGE (Okroglina in Ilirska Bistrica), zato podatki pred letom 1975 niso primerljivi. Izjema je realiziran posek, za katerega imamo podatke od leta 1962.

V obdobju 1962 – 2024 je bilo po evidenci na sedanjem območju GGE Črni dol, povprečno letno posekano 2,3 m³/ha (1,6 m³/ha iglavcev in 0,7 m³/ha listavcev). Sečnja se je po desetletjih spreminjala. Nihanja so odvisna predvsem od načrtovanega poseka za določeno ureditveno obdobje. Največ so posekali v obdobju 1975 -1984 (87.726 m³), sledi obdobje 1965 -1974 (63.998 m³) in 2005 – 2014 (63.825 m³). V obdobju 1995 - 2004 je posek padel na 46.830 m³.

V prvih dveh analiziranih obdobjih (1965 -1974 in 1975 -1984) se je v državnih gozdovih sekalo več kot v zasebnih, kar nam kaže posek v m³/ha. Opazno zmanjšanje poseka v državnih gozdovih je bilo po letu 1991, saj se je takrat pričela denacionalizacija.

V prvih analiziranih obdobjih so v poseku prevladovali iglavci. Vzrok je drevesna sestava in debelinska struktura lesne zaloge ter z njo povezana vrsta sečnje. Iglavci so bili debelejši, v GGE so prevladovali, jelka pa se je v preteklosti močno sušila. V bukovih gozdovih so se v prvih analiziranih obdobjih izvajala predvsem izbiralna redčenja, v zadnjih obdobjih pa se je debeljake pričelo intenzivneje uvajati v obnovo, v sestojih v obnovi pa se je z obnovo pospešeno nadaljevalo. Zato se je v zadnjih treh desetletjih povečal delež listavcev v skupnem poseku. V zadnjem desetletju v poseku prevladujejo listavci. Enak trend je pričakovati tudi v prihodnjem desetletju.

Na območju GGE Črni dol ni bilo žledoloma leta 2014 niti ni bilo drugih naravnih katastrof, zato je posek v zadnjem desetletju, v primerjavi z ostalimi GGE na OE Postojna, majhen. V državnih gozdovih so se do leta 2019 izvajale le sanitarne sečnje zaradi sanacije velikih količin poškodovanega drevja v drugih GGE (žled, lubadar in vetrolom). Od leta 2019 se posek ponovno povečuje.

Podatke o realiziranih sečnjah imamo od leta 1962. Dinamika sečenj za obdobje od leta 1962 v GGE Črni dol je predstavljena v grafikonu.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

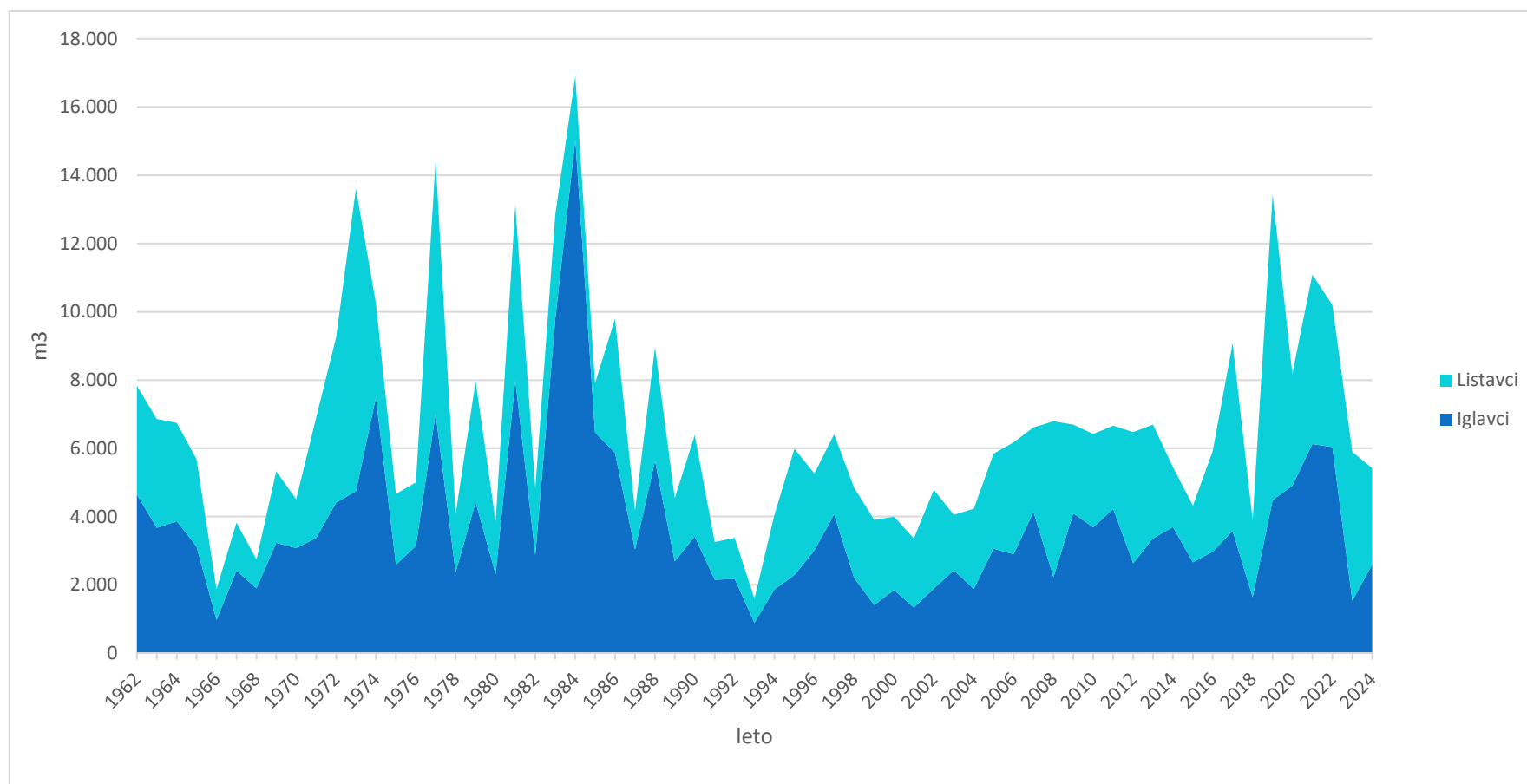
Preglednica 44: Posek v GGE Črni dol v obdobju 1962 - 2024 v bruto m3

Leto	Državni gozd			Zasebni gozd			Skupaj		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1962	1.687	1.445	3.132	2.960	1.739	4.699	4.647	3.184	7.831
1963	1.359	1.650	3.009	2.310	1.537	3.847	3.669	3.187	6.856
1964	1.598	1.376	2.974	2.266	1.506	3.772	3.864	2.882	6.746
1965	1.681	1.273	2.954	1.444	1.289	2.733	3.125	2.562	5.687
1966	567	163	730	399	740	1.139	966	903	1.869
1967	1.151	347	1.498	1.264	1.065	2.329	2.415	1.412	3.827
1968	395	26	421	1.503	821	2.324	1.898	847	2.745
1969	2.247	861	3.108	985	1.236	2.221	3.232	2.097	5.329
1970	1.203	118	1.321	1.876	1.310	3.186	3.079	1.428	4.507
1971	1.728	2.217	3.945	1.650	1.310	2.960	3.378	3.527	6.905
1972	2.110	3.359	5.469	2.303	1.496	3.799	4.413	4.855	9.268
1973	2.422	6.559	8.981	2.324	2.302	4.626	4.746	8.861	13.607
1974	5.242	605	5.847	2.252	2.155	4.407	7.494	2.760	10.254
ΣΣ 1965-74	18.746	15.528	34.274	16.000	13.724	29.724	34.746	29.252	63.998
m3/ha	21,36	17,69	39,05	13,34	11,45	24,79	16,73	14,09	30,82
1975	1.036	849	1.885	1.554	1.219	2.773	2.590	2.068	4.658
1976	60	58	118	2.080	1.808	4.888	3.140	1.866	5.006
1977	4.789	5.611	10.400	2.230	1.820	4.050	7.019	7.431	14.450
1978	16	0	16	2.351	1.689	4.040	2.367	1.689	4.056
1979	2.147	2.360	4.507	2.268	1.199	3.467	4.415	3.559	7.974
1980	722	210	932	1.593	1.335	2.928	2.315	1.545	3.860
1981	5.315	2.685	8.000	2.682	2.449	5.131	7.997	5.134	13.131
1982	0	0	0	2.871	1.964	4.835	2.871	1.964	4.835
1983	6.897	467	7.364	2.908	2.578	5.486	9.805	3.045	12.850
1984	11.135	559	11.694	3.912	1.300	5.212	15.047	1.859	16.906
ΣΣ 1975-84	32.117	12.799	44.916	25.449	17.361	42.810	57.566	30.160	87.726
m3/ha	36,59	14,58	51,17	21,22	14,48	35,70	27,72	14,52	42,24
1985	2.000	107	2.107	4.468	1.336	5.804	6.468	1.443	7.911
1986	4.490	2.518	7.008	1.379	1.404	2.783	5.869	3.922	9.791
1987	1.201	5	1.206	1.830	1.136	2.966	3.031	1.141	4.172
1988	3.236	2.095	5.331	2.392	1.239	3.631	5.628	3.334	8.962
1989	540	854	1.394	2.147	1.002	3.149	2.687	1.856	4.543
1990	1.399	2.049	3.448	2.018	922	2.940	3.417	2.971	6.387
1991	1.110	7	1.117	1.035	1.103	2.138	2.145	1.110	3.255
1992	795	0	795	1.379	1.205	2.584	2.174	1.205	3.379
1993	0	0	0	886	706	1.592	886	706	1.592
1994	537	711	1.248	1.329	1.478	2.807	1.866	2.189	4.055
ΣΣ 1985-94	15.308	8.346	23.654	18.863	11.531	30.394	34.171	19.877	54.048
m3/ha	17,44	9,51	26,95	15,73	9,62	25,35	16,45	9,57	26,02
1995	416	1.423	1.839	1.872	2.272	4.144	2.289	3.695	5.983
1996	694	131	825	2.319	2.121	4.440	3.013	2.252	5.265
1997	1.331	583	1.915	2.734	1.758	4.493	4.065	2.342	6.407
1998	318	1.040	1.358	1.887	1.602	3.488	2.205	2.642	4.847
1999	280	1.257	1.537	1.131	1.242	2.372	1.411	2.498	3.909
2000	259	1.206	1.465	1.589	939	2.527	1.848	2.144	3.992
2001	282	924	1.206	1.054	1.102	2.156	1.336	2.027	3.362
2002	802	1.126	1.927	1.090	1.769	2.859	1.891	2.895	4.786
2003	858	782	1.640	1.563	849	2.411	2.421	1.630	4.051
2004	513	888	1.401	1.364	1.463	2.827	1.877	2.351	4.228
ΣΣ 1995-04	5.753	9.359	15.112	16.602	15.116	31.719	22.355	24.475	46.830
m3/ha	10,64	17,31	27,95	10,81	9,84	20,65	10,76	11,79	22,55

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Leto	Državni gozd			Zasebni gozd			Skupaj		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2005	608	1.124	1.731	2.452	1.659	4.110	3.059	2.782	5.841
2006	1.100	1.155	2.256	1.799	2.120	3.920	2.899	3.276	6.175
2007	1.711	1.353	3.064	2.420	1.128	3.548	4.131	2.481	6.612
2008	188	2.910	3.098	2.043	1.649	3.692	2.232	4.559	6.790
2009	2.453	718	3.171	1.641	1.884	3.525	4.095	2.602	6.696
2010	1.751	1.185	2.937	1.932	1.552	3.484	3.683	2.738	6.421
2011	1.831	1.046	2.877	2.390	1.395	3.785	4.221	2.441	6.662
2012	751	2.117	2.868	1.881	1.730	3.611	2.632	3.846	6.478
2013	1.016	1.632	2.648	2.345	1.705	4.050	3.362	3.336	6.698
2014	1.467	833	2.300	2.227	924	3.151	3.694	1.756	5.450
ΣΣ 2005-14	12.877	14.073	26.950	21.131	15.744	36.875	34.008	29.817	63.825
m3/ha	7,81	8,54	16,35	43,39	32,33	75,72	15,93	13,97	29,90
2015	419	57	476	2.244	1.604	3.849	2.663	1.661	4.324
2016	360	0	360	2.605	2.946	5.551	2.966	2.946	5.911
2017	904	2.091	2.995	2.680	3.404	6.084	3.584	5.495	9.079
2018	22	14	37	1.614	2.250	3.864	1.636	2.264	3.901
2019	2.327	6.699	9.025	2.157	2.254	4.410	4.483	8.952	13.436
2020	3.414	1.607	5.021	1.495	1.666	3.161	4.909	3.273	8.182
2021	2.138	2.738	4.876	3.991	2.218	6.209	6.129	4.956	11.084
2022	2.445	1.099	3.544	3.594	3.065	6.660	6.039	4.165	10.204
2023	401	2.901	3.302	1.129	1.466	2.595	1.530	4.367	5.897
2024	1.844	1.739	3.582	754	1.082	1.836	2.597	2.821	5.418
ΣΣ 2015-24	14.274	18.944	33.218	22.262	21.955	44.217	36.536	40.899	77.436
m3/ha	6,67	8,85	15,52	10,40	10,25	20,65	17,07	19,10	36,17

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Grafikon 1: Dinamika sečenj za obdobje 1962 do 2024 za GGE Črni dol

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

4.2.1 Posek

V obdobju od 2015 do 2024 so posekali 77.436 m³. V poseku nekoliko prevladujejo listavci (52,8%), kar je povezano z drevesno sestavo. Realizacija načrtovanega poseka v preteklem obdobju je 54,4% (55,4% pri iglavcih in 53,6% pri listavcih).

Preglednica 45/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju

	Št. ploskev	Standardni odklon	Posek ploskve (m ³ /ha/l)*	Odklon zaupanja (m ³ /ha/l)	Intervalna ocena poseka (m ³ /ha/l)	Posek evidence (m ³ /ha/l)	Delež evid. poseka (%)
Skupaj	273	6,99	4,41	± 1,20	3,21 – 5,61	3,62	82,1

* Pri posekanih drevesih na SVP je upoštevan 5 letni prirastek

Primerjava poseka iz evidence in poseka pridobljenega iz SVP kaže, da je bilo v preteklem obdobju evidentiranega 82,1% vsega poseka.

Po evidenci naj bi bilo letno posekano 3,62 m³/ha, po SVP pa 4,41 m³/ha. Odklon zaupanja je ± 1,20 m³/ha. Intervalna ocena poseka po SVP znaša od 3,21 m³/ha/leto do 5,61 m³/ha/leto. Evidentirani posek je v intervalu zaupanja.

4.2.1.1 Posek po RGR in primerjava z načrtovanim

Preglednica 46/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih od 2005 do 2014 v GGE Črni dol

Rastiščnogojitveni razred		Načrtovani posek m ³	Realiziran posek m ³	Realizacija sečnje %	Sk.realizaci možnega p. %
RGR 116 - Smrekovi gozdovi v mraziščih	Iglavci	3.906	3.574	91,5	3,4
	Listavci	378	426	112,7	0,4
	Skupaj	4.284	4.000	93,4	3,8
RGR 120 - Bukovi gozdovi na rastišču <i>Lamio orvalae-Fagetum</i> v.g. <i>Seslerio aut.</i>	Iglavci	5.477	3.137	57,3	2,9
	Listavci	12.831	10.204	79,5	9,6
	Skupaj	18.308	13.341	72,9	12,5
RGR 121 - Bukovi gozdovi na rastišču <i>Ranunculo platanifolii-Fagetum</i> v.g. <i>Cal. grand.</i>	Iglavci	8.993	3.340	37,1	3,1
	Listavci	19.423	10.068	51,8	9,5
	Skupaj	28.416	13.408	47,2	12,6
RGR 125 – Bukovi gozdovi na rastišču <i>Seslerio autumnalis-Fagetum</i>	Iglavci	2.992	982	32,8	0,9
	Listavci	1.118	379	33,9	0,4
	Skupaj	4.110	1.361	33,1	1,3
RGR 209 – Mešani in raznomerni g. na r. <i>Omphalodo-Fagetum maianthemetosum</i>	Iglavci	11.785	8.562	72,7	8,0
	Listavci	8.977	3.775	42,1	3,5
	Skupaj	20.762	12.337	59,4	11,6
RGR 407- Mešani in raznomerni g. na r. <i>Omphalodo-Fagetum mercurialetosum</i>	Iglavci	23.818	14.413	60,5	13,5
	Listavci	6.739	4.966	73,7	4,7
	Skupaj	30.557	19.379	63,4	18,2
Skupaj 2005 - 2014	Iglavci	56.971	34.008	59,7	32,0
	Listavci	49.466	29.818	60,3	28,0
	Skupaj	106.437	63.826	60,0	60,0

*V tabeli je staro poimenovanje rastiščnogojitvenih razredov.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Realizacija načrtovanega poseka v obdobju od 2005 do 2014 je 60%. Razlog za slabo realizacijo je veliko večji načrtovani posek, kot pred desetletjem. Realizirani posek v tem obdobju je bil večji kot realizirani posek v obdobju 1995 – 2004. Realizacija je slaba tudi zato, ker v GGE prevladujejo zasebni gozdovi.

Največja realizacija je v RGR 116 (93,4%). Zaradi ekstremnih rastišč načrtovani posek ni bil visok. Realizacija poseka je dobra tudi v RGR 120 (72,9%), kjer je bilo predvideno veliko pomladitvenih sečenj, ki pa niso bile v celoti realizirane. Najslabša realizacija je v RGR 125 (33,1%), saj je kakovost lesa v tem RGR najslabša.

Preglednica 47/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih od 2015 do 2024 v GGE Črni dol

Rastiščnogojitveni razred		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Sk.realizaci možnega p.
		m ³	m ³	%	%
RGR 116 – Smrekovi gozdovi v mraziščih	Iglavci	3.238	2.676	82,6	1,9
	Listavci	201	199	98,9	0,1
	Skupaj	3.439	2.874	83,6	2,0
RGR 120 – Primorsko gorsko bukovje	Iglavci	7.235	2.989	41,3	2,1
	Listavci	26.198	14.412	55,0	10,1
	Skupaj	33.433	17.400	52,0	12,2
RGR 121 – Din. zgornjegorsko bukovje s pl. zlatico (boljše lege)	Iglavci	10.254	3.315	32,3	2,3
	Listavci	29.504	14.440	48,9	10,1
	Skupaj	39.758	17.755	44,7	12,5
RGR 125 – Primorsko bukovje	Iglavci	2.077	1.753	84,4	1,2
	Listavci	1.215	808	66,5	0,6
	Skupaj	3.292	2.560	77,8	1,8
RGR 209 – Dinarsko jelovo bukovje z dvolistno senčnico – mešani in raznomerni gozdovi	Iglavci	18.081	11.465	63,4	8,1
	Listavci	11.939	6.169	51,7	4,3
	Skupaj	30.020	17.634	58,7	12,4
RGR 407- Dinarsko jelovo bukovje s trpežnim golšcem - mešani in raznomerni gozdovi	Iglavci	25.103	14.340	57,1	10,1
	Listavci	7.297	4.872	66,8	3,4
	Skupaj	32.400	19.212	59,3	13,5
Skupaj 2015 - 2024	Iglavci	65.988	36.536	55,4	25,7
	Listavci	76.354	40.899	53,6	28,7
	Skupaj	142.342	77.436	54,4	54,4

V preglednici je prikazana realizacija poseka v zadnjem ureditvenem obdobju. Realizacija načrtovanega poseka v obdobju od 2015 do 2024 je 54,4% (55,4% pri iglavcih in 53,6% pri listavcih). Realizacija načrtovanega poseka je slaba, saj v GGE prevladujejo zasebni gozdovi, lastniki pa nimajo velikega interesa za sečnjo. Poleg tega se je načrtovani posek določen s preteklim GGN močno povečal. V primerjavi z obdobjem 2005 – 2014 se je realizirani posek povečal.

Tudi v zadnjem obdobju je bila realizacija najboljša v RGR 116 (83,6%). V tem RGR je veliko državnih gozdov, dosledno pa so izvajali sanitarni posek smrek.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Preglednica 48/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah v GGE Črni dol

Posek	Zasebni gozdovi			Drugi gozdovi*			Skupaj		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m ³	50.833	58.386	109.219	15.155	17.968	33.123	65.988	76.354	142.342
Izveden - m ³	22.262	21.955	44.217	14.274	18.944	33.218	36.536	40.899	77.436
Realizacija - %	43,8	37,6	40,5	94,3	105,5	100,4	55,4	53,6	54,4
Povpreč. drevo-m ³	1,59	0,67	0,95	1,29	0,72	0,89	1,45	0,70	0,92

*V kategoriji drugi gozdovi so zajeti državni gozdovi in občinski gozdovi skupaj. Občinskih gozdov je zelo malo, zato v njih ni bilo poseka.

V preteklem desetletju so posekali 77.436 m³. V poseku nekoliko prevladujejo listavci (52,8%), kar je povezano z drevesno sestavo. Realizacija načrtovanega poseka pri iglavcih je 55,4%, pri listavcih je 53,6%.

V državnih gozdovih je realizacija poseka odlična, saj je bil realiziran ves načrtovani posek. Realizacija listavcev je nekoliko presežena (105,5%), kar je posledica pomladitvenih sečenj v bukovih gozdovih.

Povprečno posekano neto drevo je 0,92 m³. Pri iglavcih je večje (1,45 m³) kot pri listavcih (0,70 m³), kar je pogojeno z debelinsko strukturo. Povprečno posekano drevo je bilo večje v zasebnih gozdovih.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

4.2.1.2 Posek po vrstah sečenj

Preglednica 49/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah v GGE Črni dol

		Vrste poseka											% od LZ	% od PR
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umet. obnovo	Posek oslab. drevja	Sanitarni posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedovoljeni posek	SKUPAJ		
ZASEBNI GOZDOVI														
Iglavci	m³	1.538	11.952	4.177	0	0	4.055	193	253	89	5	22.262	7,0	40,0
	%	6,9	53,7	18,8	0,0	0,0	18,2	0,9	1,1	0,4	0,0	100,0		
Listavci	m³	5.364	14.964	795	0	1	540	0	206	75	11	21.955	7,5	52,7
	%	24,4	68,2	3,6	0,0	0,0	2,5	0,0	0,9	0,3	0,1	100,0		
Skupaj	m³	6.902	26.916	4.972	0	1	4.595	193	459	164	16	44.217	7,3	45,5
	%	15,6	61,0	11,2	0,0	0,0	10,4	0,4	1,0	0,4	0,0	100,0		
DRŽAVNI GOZDOVI														
Iglavci	m³	796	6.105	4.836	0	0	524	1.697	201	113	1	14.274	15,8	95,7
	%	5,6	42,7	33,9	0,0	0,0	3,7	11,9	1,4	0,8	0,0	100,0		
Listavci	m³	2.710	14.059	1.312	0	0	269	91	477	24	2	18.944	22,8	163,6
	%	14,3	74,3	6,9	0,0	0,0	1,4	0,5	2,5	0,1	0,0	100,0		
Skupaj	m³	3.506	20.164	6.148	0	0	793	1.788	678	137	3	33.218	19,2	125,4
	%	10,6	60,7	18,5	0,0	0,0	2,4	5,4	2,0	0,4	0,0	100,0		
GOZDOVI LOKALNIH SKUPNOSTI														
Iglavci	m³	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Listavci	m³	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Skupaj	m³	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
SKUPAJ														
Iglavci	m³	2.334	18.057	9.014	0	0	4.579	1.890	454	202	6	36.536	9,0	51,8
	%	6,4	49,4	24,7	0,0	0,0	12,5	5,2	1,2	0,6	0,0	100,0		
Listavci	m³	8.074	29.023	2.107	0	1	809	91	683	98	13	40.899	10,9	76,8
	%	19,7	71,0	5,2	0,0	0,0	2,0	0,2	1,7	0,2	0,0	100,0		
Skupaj	m³	10.408	47.080	11.121	0	1	5.388	1.981	1.137	300	19	77.436	9,9	62,5
	%	13,4	60,7	14,4	0,0	0,0	7,0	2,6	1,5	0,4	0,0	100,0		

V preteklem desetletju je glede na vrsto sečnje prevladoval negovalni posek (88,5%). Pri negovalnem poseku je bilo največ pomladitvenega poseka (60,7%), ki je večji pri listavcih (71,0%). V bukovih debeljakih so pričeli z obnovo, v bukovih sestojih v obnovi pa so z obnovo pospešeno nadaljevali, kar velja predvsem za državne gozdove. Sledi prebiralni posek (14,4%), ki je bil izveden v raznomernih gozdovih. Redčenja (13,4%) so bila v drogovnjakih in tanjših debeljakih. Ker v GGE ni bilo ujm je bilo malo sanitarnih sečenj (2,6%) in poseka oslabelega drevja (7,0%). Posek za infrastrukturo (1,5%) ter krčitve (0,4%) so posledica širitve in asfaltacije ceste Ilirska Bistrica - Sviščaki in novih rampnih prostorov ob njej.

V preteklem desetletju je bilo načrtovano največ pomladitvenega poseka (41,9%), sledijo prebiralne sečnje (26,6%) ter redčenja (25,1%). Na površinah predvidenih za sadnjo je bil načrtovan posek za umetno obnovo (1,4%). Ostalo predstavljajo sanitarne sečnje (5,0%).

Izvedeno je bilo več pomladitvenih sečenj in premalo prebiralnega poseka ter izbiralnih redčenj kot je bilo načrtovano. Pomladitvenega poseka je bilo več zaradi odličnega pomlajevanja v bukovih sestojih v katerih so pričeli z obnovo. V raznomernih sestojih z večjo lesno zalogo se je del prebiralnega poseka evidentiral kot pomladitveni posek. Kljub temu na terenu lahko vidimo, da so se izvajale prebiralne sečnje, saj so raznomerni gozdovi ohranili svojo strukturo. Narejeno je bilo premalo izbiralnih redčenj. V primerjavi z načrtovanimi vrstami sečenj je bilo več sanitarnih sečenj in poseka oslabelega drevja, kar je posledica sušenja jelke in gradacij lubadarja.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Sečnje predstavljajo 9,9% lesne zaloge in 62,5% prirastka. Močnejše se je posegalo v lesno zalogo listavcev, saj posek predstavljal 10,9% lesne zaloge in 76,8% prirastka. Številne bukove debeljake so uvedli v obnovo, v bukovih sestojih v obnovi pa so z obnovo nadaljevali. V državnih gozdovih je bil posek veliko večji kot v zasebnih. Posekali so 33.218 m³, kar predstavlja 19,2% LZ in 125,4% prirastka. Tudi v državnih gozdovih se je močnejše posegalo v lesno zalogo listavcev.

4.2.1.3 Posek po skupinah drevesnih vrst

Preglednica 50/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst v GGE Črni dol

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	14,0	7,4	1,4
Jelka	33,1	9,9	3,3
Bor	0,0	66,9	0,0
Ostali igl.	0,0	24,3	0,0
Bukev	51,6	11,6	5,1
Pl. Ist.	1,0	2,8	0,1
Dr. tr. Ist.	0,1	1,7	0,0
Meh. Ist.	0,2	12,8	0,0
Skupaj iglavci	47,1	9,0	4,7
Skupaj listavci	52,9	10,9	5,2
Skupaj	100,0	9,9	9,9

V skupnem poseku prevladujejo listavci (52,9%). Med drevesnimi vrstami je v poseku največ bukve 51,6%, sledi jelka (33,1%) in smreka (14,0%). Manjši delež imajo še plemeniti listavci (1,0%), vseh drugih drevesnih vrst pa je v skupnem poseku zelo malo.

Skupni posek znaša 9,9% lesne zaloge. Pri listavcih je večji (10,9% lesne zaloge listavcev) kot pri iglavcih (9,0% lesne zaloge iglavcev).

Od glavnih graditeljic sestojev se je najmočnejše posegalo v lesno zalogo bukve (11,6%), sledijo jelka (9,9%) in smreka (7,4%). Posek, glede na lesno zalogo vrste, je bil velik pri manjšinskih vrstah, ki pa jih je v lesni zalogi zelo malo.

Pri vseh drevesnih vrstah je delež poseka od lesne zaloge dovolj visok za pravilno gozdnogojitveno usmerjanje sestojev. Pri bukvi je bilo največ pomladitvenega poseka. Pri jelki in smreki so prevladovala prebiralna sečnja. V tanjših sestojih so se izvajala redčenja.

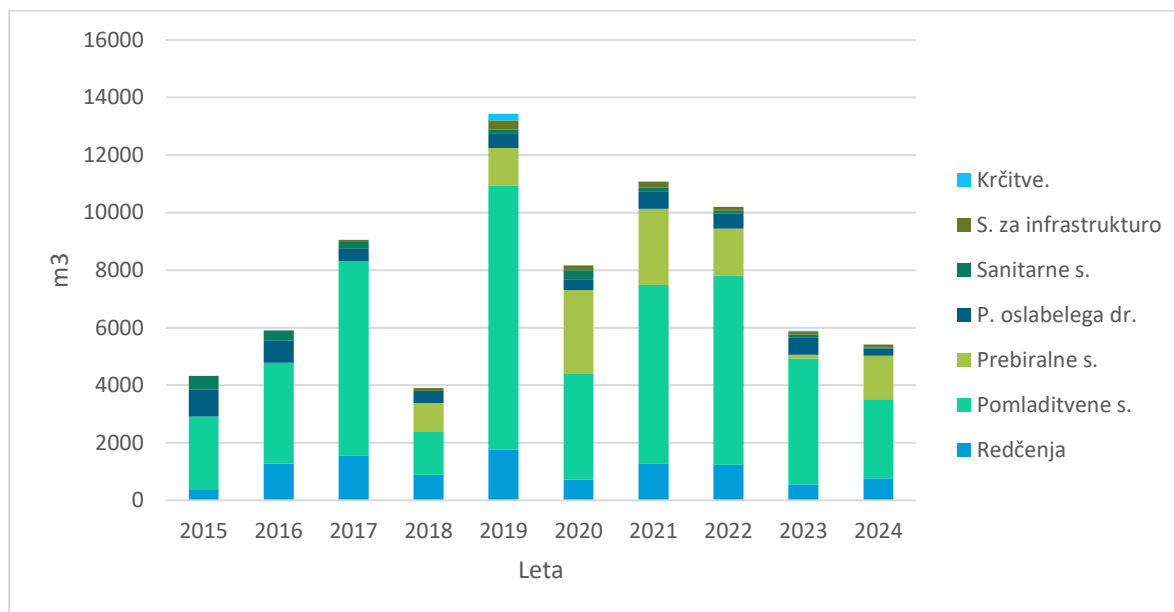
4.2.1.4 Posek po debelinskih razredih

Preglednica 51/PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	1,9	4,0	6,6	7,6	16,4	9,0	17,0
Listavci	8,3	6,7	6,9	14,1	28,2	10,9	19,1
Skupaj	5,7	5,6	6,8	10,5	19,3	9,9	36,1

Posek je bil največji v petem in nato v četrtem debelinskem razredu, sledijo tretji ter nato drugi in prvi debelinski razred. Glede na vrsto poseka je prevladoval pomladitveni posek, zato se je najmočnejše posegalo v peti in četrti debelinski razred. Pri listavcih je velik delež poseka tudi v prvem, drugem in tretjem debelinskem razredu, kar kaže, da se je v bukovih tanjših sestojih izvajalo tudi izbiralna redčenja.

Grafikon 2: Pregled poseka po vrstah sečnje in po letih ureditvenega obdobja

Posek se je od leta 2015 do 2024 gibal med 3.900 in 13.436 m³. Najmanjši posek je bil leta 2018, največji pa leta 2019. Posek večji od 10.000 m³ je bil tudi v letih 2020 in 2021. Na območju GGE Črni dol ni bilo žledoloma leta 2014 niti ni bilo drugih naravnih katastrof, zato je posek v zadnjem desetletju, v primerjavi z ostalimi GGE na OE Postojna, majhen. V državnih gozdovih so se do leta 2019 izvajale le sanitarne sečnje zaradi sanacije velikih količin poškodovanega drevja v drugih GGE (žled, lubadar in vetrolom). Od leta 2019 se posek ponovno povečuje.

Glede na vrsto sečnje v vseh letih prevladuje pomladitveni posek, ki je bil največji leta 2019. Po letih se je spreminjal delež izbiralnih redčenj in prebiralnih sečenj. Prebiralne sečnje se v prvih treh letih niso izvajale. Sanitarnih sečenj in poseka oslabelega drevja je bilo malo, saj gozdov niso prizadele večje ujme. Pri sanitarnih sečnjah prevladujejo sečnje zaradi lubadarja. Posek oslabelega drevja je posledica insektov, vetra in poškodb zaradi dela v gozdu. Krčitve so bile zabeležene leta 2019, zaradi širitve ceste Ilirska Bistrica – Sviščaki in izgradnje rampnih prostorov ob njej, nekaj pa je bilo tudi sečenj za drugo infrastrukturo (vlake).

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Preglednica 52/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupaj v GGE Črni dol

Vrsta del	En.	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Skupaj		
		Načrt	Izvedba	Indeks	Načrt	Izvedba	Indeks	Načrt	Izvedba	Indeks
Priprava sestoja	ha	114,39	29,40	25,7	51,36	44,23	86,1	165,75	73,63	44,4
Priprava tal	ha	5,80	1,40	24,1	0,00	0,00	0,0	5,80	1,40	24,1
Sadnja	ha	5,80	1,70	29,3	0,00	0,00	0,0	5,80	1,70	29,3
Obžetev	ha	29,00	0,00	0,0	0,00	0,00	0,00	29,00	0,00	0,0
Nega mladja	ha	7,05	0,30	4,3	0,40	0,33	82,5	7,45	0,63	8,5
Nega gošče	ha	63,48	13,87	21,8	33,16	30,19	91,0	96,64	44,06	45,6
Nega letvenjaka	ha	59,95	8,14	13,6	33,51	30,66	91,5	93,46	38,80	41,5
Nega drogovnjaka	ha	43,94	5,67	12,9	19,42	16,93	87,2	63,36	22,60	35,7
Zaščita s premazom	ha	24,20	0,60	2,5	0,00	0,00	0,0	24,20	0,60	2,5
Zaščita z ograjo	m	500,00	1.500,00	300,0	0,00	0,00	0,0	500,00	1.500,00	300,0
Vzdrževanje travinj	ha	15,60	0,00	0,0	11,60	11,44	98,6	27,20	11,44	42,1
O. biomeliorativna d.	dni	13,28	0,00	0,0	14,83	0,00	0,0	28,11	0,00	0,0
Varstvo pred žuželk.	dni	0,00	0,26	0,0	0,00	8,00	0,0	0,00	8,26	0,0

V kategoriji občinski gozdovi dela niso bila načrtovana, niti se niso izvajala, saj je občinskih gozdov zelo malo.

V preteklem desetletju je bila realizacija gojitvenih in varstvenih del v zasebnih gozdovih slaba. Opravljena ni bila niti polovica načrtovanih del. Vzrok za tako slabo realizacijo je nezainteresiranost lastnikov za izvajanje del v gozdu. Izjema je postavitve zaščitnih ograj, ki so jih postavili trikrat več kot je bilo načrtovano. Postavljene so na mestih, kjer je bilo pomlajevanje oteženo zaradi objedanja in so imeli lastniki interes za zaščito mladja.

V državnih gozdovih je bila realizacija dobra, saj so bila vsa dela opravljena več kot 80%. Najboljša je bila realizacija nege gošče in nege letvenjaka. Premalo je bilo priprave sestoja in nege drogovnjaka. Načrtovane nege mladja je bilo zelo malo, zato je bila vključena v druga dela. V državnih gozdovih se nega v prvih letih načrta ni izvajala zaradi velikega obsega sečenj po ujmah poškodovanega drevja v državnih gozdovih na območju OE Postojna. Zato nega ni bila povsem realizirana do konca obravnavanega obdobja. Izvedba načrtovanih gojitvenih del se je zamaknila v leto 2025. Tako bodo realizirana vsa načrtovana dela za preteklo obdobje v državnih gozdovih v letu 2025.

Za varstvo pred žuželkami je bilo skupno načrtovano 100 dni, niso pa bila razdeljena po lastništvu in ne po RGR. Tako veliko število dni je bilo načrtovano zaradi možnosti gradacije lubadarja, ki pa se na srečo v tej GGE ni zgodila.

Vzdrževanje travinj je bilo predvideno na vseh lazih znotraj gozda. Košnja lazov je bila tudi opravljena. Ker lastniki zemljišč za to košnjo uveljavljajo kmetijske subvencije je ni možno sofinancirati preko gozdarske sheme subvencij in zato je tudi ni možno evidentirati kot realizirano. Košnja lazov je bila evidentirana v državnih gozdovih. V LPN Jelen so se enkrat letno vzdrževale kaluže, to delo pa ni bilo zavedeno v evidenci opravljenih del.

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

V preteklem ureditvenem obdobju ni bilo zgrajenih novih gozdnih cest. Nobena gozdna cesta ni bila preategorizirana v javno cesto. Prav tako ni bilo novogradenj gozdnih vlak.

Razširjena in asfaltirana je bila javna cesta, ki povezuje Ilirsko Bistrico in Sviščake. Ob njej so bili narejeni tudi novi rampni prostori.

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

V GGE Črni dol so bile opravljena predvsem dela za krepitev biotopske in rekreacijske funkcije ter funkcije varovanja naravnih vrednot. V preteklem desetletju so se izvajale naslednje aktivnosti za krepitev funkcij gozdov:

- Enkrat letno so kosili laze ter s tem preprečevali zaraščanje travnih površin znotraj gozda.
- Redno so vzdrževali površine pod daljnovodom, ki imajo funkcijo grmišča.
- Enkrat letno so vzdrževali obstoječe kaluže.
- Pozimi se dela niso izvajala v okolici brlogov in v zimovališčih divjadi.
- Za povečevanje vrstne pestrosti so v sestojih pustili sušice jelke, ki niso imele več tehnične uporabne vrednosti.
- Za krepitev rekreacijske funkcije so obnovljali markacije na evropski pešpoti E6 in smerokaze ob cesti na Sviščake.
- Pri gospodarjenju z gozdom so se upoštevale vse naravovarstvene in kulturnovarstvene usmeritve, ki so nam jih posredovale ustrezne službe.
- V gozdovih so se označila mesta za postavitve začasnih čebelnjakov.

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2015 – 2024

Preglednica 53/D-KRC: Krčitve gozdov v obdobju 2015-2024 v GGE Črni dol po namenu

Namen krčitev						Skupaj
Urbanizacija	Infrastruktura	Kmetijstvo	Rudarstvo	Energetika	Drugo	
ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha
0,00	2,90	0,0	0,0	0,0	0,0	2,90

V GGE Črni dol so bile v preteklem obdobju izvedene krčitve za infrastrukturo na 2,90 ha. Izvedene so bile leta 2019. Takrat so širili in asfaltirali cesto Ilirska Bistrica – Sviščaki. Ob cesti je bilo potrebno zgraditi tudi rampne prostore.

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2015 – 2024

Cilji pri gospodarjenju z gozdovi v preteklem obdobju so bili:

- Povečati lesno zalogo in prirastek ter s tem izboljšati izkoriščenost rastiščnih potencialov.
- Ohranjati oziroma vzpostaviti naravno drevesno sestavo gozdov.
- Oblikovati optimalno razmerje razvojnih faz.
- Povečati negovanost sestojev.
- Vzpostaviti usklajen odnos med rastlinojedo divjadjo in gozdom.
- Krepiti splošno koristne funkcije gozdov.
- Prilagajati tehnologijo in čas izvajanja del vsem funkcijam gozda.
- Zagotoviti trajnost donosov in vseh drugih funkcij gozda.
- Sodelovati z drugimi uporabniki gozdnega prostora.

Ocena doseganja ciljev:

Cilji in načrtovani ukrepi so bili v preteklem desetletju primerno načrtovani.

- Lesna zaloga se je v zadnjem obdobju povečala za 18,7 m³/ha. Predvsem se je povečala lesna zaloga listavcev (za 16,0 m³/ha), lesna zaloga iglavcev pa le za 2,7 m³/ha. Zato se je nekoliko spremenilo razmerje med iglavci in listavci.
- Enako kot lesna zaloga se je povečal tudi prirastek. Glede na prejšnje desetletje je večji za 2,06 m³/ha. Povečal se je tako pri iglavcih (za 1,35 m³/ha.) kot tudi pri listavcih (za 0,71 m³/ha).
- Izkoriščenost rastiščnega potenciala je glede na lesno zalogo je 106,0%, glede na prirastek pa 119,0%, kar je dobro.
- Glede razvojnih faz nam primanjkuje mladovij. V naslednjem desetletju se bo delež mladovij povečal. Dobili jih bomo s pospešenim nadaljevanjem obnove v sestojih v obnovi in z uvajanjem debeljakov v obnovo.
- V drogovnjakih in debeljakih prevladuje normalen sklep, kar kaže, da so bili sestoji negovani.
- Večina sestojev v državnih gozdovih je negovana. V zasebnih gozdovih je negovanost nekoliko slabša.
- Velika večina gozdov (85,2%) je ohranjena. Ohranjenost se v preteklem letu ni poslabšala. Delež jelke se je v zadnjem desetletju nekoliko zmanjšal, vendar se drevesna sestava jelovo – bukovih sestojev ni bistveno spremenila. Jelka se tudi pomlajuje in prerašča v višje višinske razrede. V GGE so manjši nasadi smreke le na najslabših rastiščih, vanje pa se vraščajo listavci in ponekod tudi jelka.
- Gozdovi opravljajo večnamensko vlogo s številnimi funkcijami gozdov. Pri gospodarjenju so se upoštevale vse poudarjene funkcije, za biotopsko in rekreacijsko funkcijo pa so se izvajali še dodatni ukrepi.
- Trajnost donosov je zagotovljena z lesnoproizvodno funkcijo, ki je na prvi stopnji poudarjena v večini gozdov, kar pomeni, da je v teh gozdovih dolgoročno možno sekati letno več kot 5 m³ bruto lesne mase na hektar. Izjema so le ekocelice.
- Načrtovani posek je bil realiziran le 54,4%. V zasebnih gozdovih so posekali manj kot polovico načrtovanega poseka. V zasebnih gozdovih je bilo narejeno premalo izbiralnih redčenj in prebiralnih sečenj.
- Načrtovani posek je bil v celoti realiziran v državnih gozdovih. Delež poseka iglavcev in listavcev glede na lesno zalogo je dovolj visok za pravilno gozdnogojitveno usmerjanje sestojev.
- Negovanost mlajših sestojev je v državnih gozdovih zelo dobra, saj so bila načrtovana gojitvena dela dobro realizirana. V zasebnih gozdovih je bilo opravljeno premalo negovalnih del.
- Usklajen odnos med rastlinojedo divjadjo in gozdom še ni vzpostavljen, kar kaže prevelika objedenost gozdnega mladja. V obdobju, v katerem poteka obnova gozdov, bi bilo to nujno potrebno.
- V jelovo – bukovih sestojih so ohranjali jelove kapnike.
- Dosledno so se izvajale sanitarne sečnje smreke.
- V sestojih se je za povečevanje biotske pestrosti pustilo dovolj odmrlega drevja.

5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

5.1 Razvoj gozdnih fondov

5.1.1 Površina

Preglednica 54: Spreminjanje gozdnih površin med leti 1975-2025 v GGE Črni dol

Obdobje	Zasebni gozdovi (ha)	Drugi gozdovi (ha)	Skupaj (ha)
1975 - 84	1.199,01	877,73	2.076,74
1985 - 94	1.199,01	877,73	2.076,74
1995 - 04	1.536,11	540,63	2.076,74
2005 - 14	1.647,83	486,94	2.134,77
2015 - 24	1.630,68	513,21	2.144,62
2025 - 34	1.632,39	508,48	2.140,87

Površina gozdov v GGE Črni dol se ni bistveno spreminjala, saj gre za strnjene gozdove, ki jih na manjših površinah prekinjajo lazi. Le na zahodni strani gozdovi mejijo na negozd in tukaj se je zaradi zaraščanja površina gozda v prvih analiziranih obdobjih povečala. V obdobju 2005 - 2014 se je površina povečala za 58,03 ha, kar je posledica nove metodologije zajemanja podatkov, uporabe digitalizacije pri izračunavanju površin in uporabe digitalnih ortofoto načrtov v merilu 1:5000 (DOF 5) za ugotavljanje gozdnega roba. Pri zadnji obnovi načrta so nastale spremembe površin zaradi usklajevanja meje GGE z DKN, zato se je površina še nekoliko spremenila. Površina gozda se je zmanjšala za 3,75 ha.

Po denacionalizaciji leta 1991 se je spremenilo lastništvo gozdov. Večini upravičencev so bili gozdovi vrnjeni že pred letom 1995. Takrat je bilo vrnjenih 337,10 ha gozdov, nato še 53,69 ha gozdov. Skupaj je bilo po denacionalizaciji vrnjenih 44,5% nekdanjih državnih gozdov.

5.1.2 Lesna zaloga, prirastek

Gozdnogospodarska enota Črni dol je bila v današnjem obsegu oblikovana leta 1975, zato imamo podatke za lesno zalogo in prirastek od leta 1975.

Podatki o razvoju lesne zaloge in prirastka niso povsem primerljivi, saj so bili pridobljeni z različnimi metodami. V letu 1974 se je lesna zaloga ugotavljala s polno premerbo (78%), Bitterlichovo metodo (16%) in okularno cenitvijo (6%), odvisno od gospodarske pomembnosti sestojev. Prirastek se je ugotavljal z vrtanjem. V letu 1984 so za ugotavljanje lesne zaloge uporabljali polno premerbo (15%), Bitterlichovo metodo (79%) in okularno cenitev (6%), enakomerno porazdeljeno po RGR. Prirastek 1985 se je ugotavljal z vrtanjem in cenitvijo. Popravljale so se tudi tarife. Leta 1994 se je lesna zaloga na celotni površini gozdov GGE ugotavljala na stalnih vzorčnih ploskvah. Leta 2004 je bila druga ponovitev meritev na SVP in iz nje smo dobili podatke tudi za prirastek. Leta 2024 je bila opravljena že četrta meritev na SVP.

Preglednica 55/GFR1: Razvoj gozdnih fondov GGE Črni dol v obdobju 1975-2034

Obdobje	Pov. (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha/leto)			Posek (m ³ /ha/leto)*		
		Igl.	list.	Skupaj	Igl.	List.	Skupaj	Igl.	List.	Skup.
1975-84	2.076,74	105,0	87,0	192,0	2,90	2,60	5,50	2,77	1,45	4,22
1985-94	2.076,74	105,0	112,0	217,0	2,50	3,30	5,80	1,65	0,95	2,60
1995-04	2.076,74	119,0	123,3	242,3	2,77	3,48	6,25	1,08	1,18	2,25
2005-14	2.134,77	139,1	139,3	278,3	3,52	3,47	6,98	1,59	1,40	2,99
2015-24	2.144,62	189,3	175,4	364,7	3,29	2,48	5,77	1,70	1,91	3,61
2025-34	2.140,87	192,0	191,4	383,4	4,64	3,19	7,83	4,09	5,24	9,33

*v obdobju 2025 - 2034 je naveden možni posek

Skupna lesna zaloga se je od leta 1975 do 2025 povečala skoraj za 100%. V prvih dveh desetletjih je enakomerno naraščala, v obdobju 2005 - 2014 pa so razlike večje.

V razvoju lesne zaloge so razlike med iglavci in listavci. Leta 1975 je bila zaloga iglavcev večja kot zaloga listavcev. Meritve v letu 1985 in 1995 so pokazale, da so listavci v lesni zalogi prevladovali. Vzrok za to je povečana sečnja slabo vitalnih jelk. Leta 2005 je bilo razmerje med iglavci in listavci enako, kar kaže na povečano vitalnost jelke. Meritev leta 2015 je pokazala, da je delež iglavcev v lesni zalogi ponovno večji od listavcev. Vzrok so pomladitvene sečnje, ki so se izvajale v bukovih sestojih. Zadnja meritev je pokazala, da je delež iglavcev in listavcev ponovno enak.

Skupni prirastek se je od 1975 do 2005 povečeval. V zadnjem desetletju se je močno znižal, predvsem na račun prirastka listavcev. Vzrok so večje pomladitvene sečnje listavcev v zadnjih dveh desetletjih. Pri iglavcih je prirastek padel v letu 1985, kasneje pa se je ponovno pričel povečevati. Vzrok za takšno stanje je sušenje jelke v tem obdobju ter vetrolom leta 1983. Prirastek se je v zadnjem obdobju zelo povečal, saj je bil posek v tem obdobju slabo realiziran.

V preteklih obdobjih so v sestoji posegali s sečnjami nizke jakosti, kar je privedlo do naraščanja lesne zaloge in prirastka. V prvih dveh obdobjih so močnejše posegali v lesno zalogo iglavcev, v naslednjih obdobjih se je posek listavcev povečal. V zadnjem obdobju je pri poseku naveden načrtovani možni posek. Ta kaže, da so v prihodnjem desetletju predvidene sečnje močnejših jakosti. Vzrok je velik delež sestojev v obnovi, v katerih je načrtovano pospešeno nadaljevanje obnove.

Preglednica 56/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1975 - 2034 v GGE Črni dol

Obdobje	Smreka	Jelka	Dr.igl.	Bukev	Pl.list	D.t.lis	M.list	Igl.	List.	Skupaj
1975-84	16,0	58,0	0,0	23,0	2,0	1,0	0,0	74,0	26,0	100,0
1985-94	15,0	53,0	0,0	29,0	3,0	0,0	0,0	68,0	32,0	100,0
1995-04	13,0	36,0	0,0	46,5	3,5	0,5	0,4	52,0	48,0	100,0
2005-14	16,4	33,6	0,0	45,6	3,5	0,7	0,2	50,0	50,0	100,0
2015-24	18,8	33,1	0,0	43,8	3,6	0,6	0,1	57,0	43,0	100,0
2025-34	20,0	30,0	0,0	45,2	4,1	0,6	0,1	50,1	49,9	100,0

V prvih desetletjih iglavci prevladujejo, vendar se njihov delež znižuje. Predvsem se znižuje delež jelke. Vzrok za takšno stanje je sušenje jelke v prvih dveh obdobjih. Povečeval se je delež bukke. V pred zadnjem desetletju je bukve spet manj, saj se je zaradi pomladitvenih sečenj močnejše posegalo v njeno lesno zalogo. V zadnjem desetletju se je delež bukke ponovno povečal. Delež smreke se je v vseh obravnavanih obdobjih povečeval.

Preglednica 57: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) v GGE Črni dol

	Lesna zaloga (%)						Prirastek (%)						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	80,0	94,8	91,9	97,8	121,4	101,4	100,0	127,1	135,5	142,9	191,7	141,0	132,9
Listavci	100,0	95,2	112,1	114,2	132,8	109,1	126,0	114,9	135,7	135,7	135,7	128,6	147,2
Skupaj	90,0	95,1	103,4	105,0	124,2	105,1	113,5	120,8	135,6	140,3	181,1	135,7	140,6

Indeks razvoja kaže, da se je skupna lesna zaloga v preteklem desetletju povečala za 5,1%. najbolj se je povečala v petem in nato v četrtem in tretjem debelinskem razredu. V prvih dveh debelinskih razredih se je lesna zaloga zmanjšala. Bolj se je povečala lesna zaloga listavcev. Povečala se je v vseh debelinskih razredih, razen v drugem debelinskem razredu. Lesna zaloga iglavcev se je skupno sicer nekoliko povečala na račun petega debelinskega razreda, v vseh drugih debelinskih razredih pa se je zmanjšala. Iz teh podatkov vidimo, da je v GGE veliko debelega drevja.

Prirastek se je glede na prejšnje obdobje povečal za 35,7%. Predvsem se je povečal prirastek iglavcev. Povečal se je v vseh debelinskih razredih. Tako velika razlika je posledica podcenjenega prirastka v preteklem obdobju (igl. 3,29 m³/ha, list. 2,48; skupaj 5,77 m³/ha). Prirastek dobljen iz Xpl za obdobje 2015 – 2024 je 6,76 m³/ha (iglavci 3,84 m³/ha, listavci 2,92 m³/ha). V tem primeru je povečanje prirastka veliko manjše.

Povečal se je tudi možni posek (za 40,6%). Načrtovani posek v preteklem desetletju je bil v zasebnih gozdovih slabo realiziran. Zato se je povečala lesna zaloga in prirastek. Načrtovani posek za naslednje desetletje je precej večji. Povečal se je predvsem pri listavcih, saj je potrebno v bukovih sestojih nadaljevati z obnovo. Povečal se je tudi pri iglavcih, saj v raznomernih gozdovih prevladuje prebiralni posek s poudarkom na pomlajevanju in vzdrževanju strukture.

5.1.3 Kontrolni izračun lesne zaloge

Preglednica 58/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge v GGE Črni dol

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v letu 2015	405.967	376.102	782.069
Vrast 2015-2024	2.569	3.340	5.909
Prirastek (2015-2024)	70.540	53.274	123.814
Sečnje (2015-2024)	36.536	40.899	77.435
Propadlo drevje (2015-2024)	7.622	3.832	11.454
Pričakovana zaloga 2024	434.918	387.985	822.903
Ugotovljena zaloga 2024	411.143	409.711	820.854
% (dejanska LZ/pričakovana LZ)	94,5	105,5	99,7

Dejanska izmerjena lesna zaloga v letu 2024 znaša 820.854 m³ in je za 0,3% nižja od pričakovane lesne zaloge izračunane na osnovi lesne zaloge v letu 2015, prirastka 2015 – 2024, evidentirane sečnje v obdobju 2015 – 2024, količine odmrlega drevja v obdobju 2015 – 2024 in ugotovljene količine vrasti v obdobju 2015 – 2024. V izračunu so upoštevane tarife, ki smo jih uporabili pri izračunu lesne zaloge 2024 in nova površina gozdov. Razlika med pričakovano in dejansko lesno zalogo ni velika.

5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

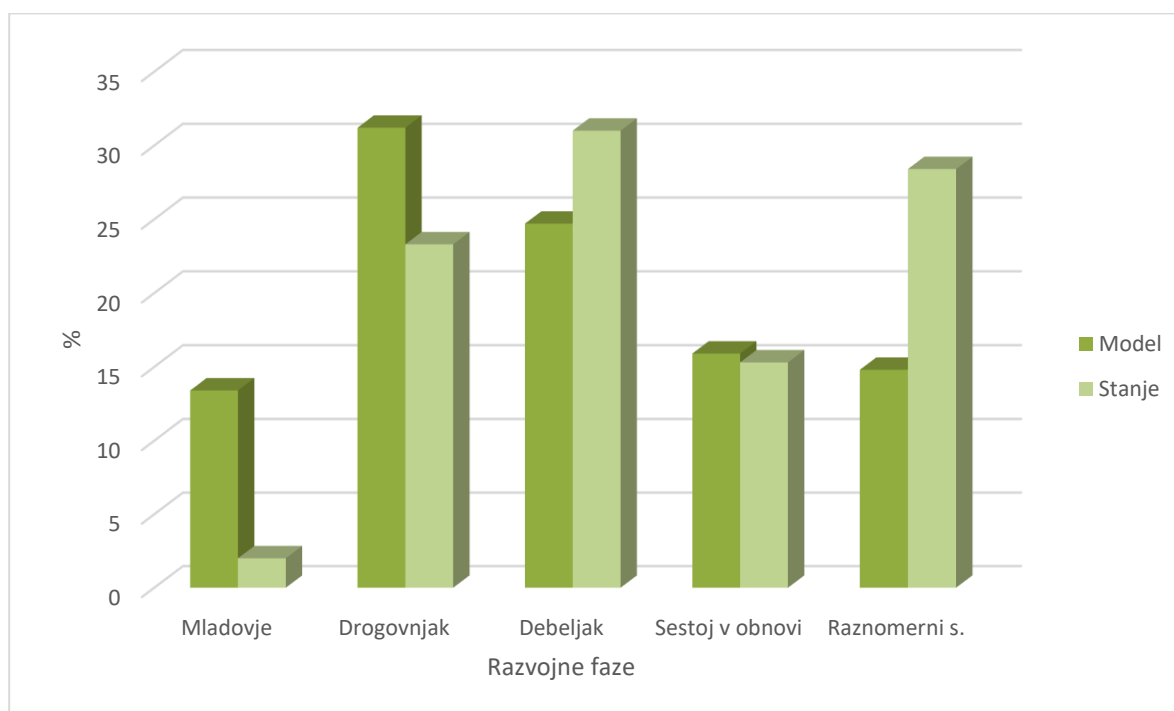
5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev

Modelno stanje razvojnih faz po RGR smo določili na osnovi modelnega stanja po območnih RGR iz GGN GGO Postojna 2021-2030. Za GGE smo modelno stanje razvojnih faz dobili kot povprečje modelnega stanja po RGR.

Preglednica 59/D-SM: Delež razvojnih faz oz. zgradb v GGE Črni dol in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	43,78	2,0	2,0	21	13,4	286,95	-11,4
Drogovnjak	497,77	23,3	23,3	48	31,2	668,67	-7,9
Debeljak	664,08	31,0	31,0	38	24,7	527,69	+6,3
Sestoj v obnovi	327,02	15,3	15,3	25	15,9	339,83	-0,6
Raznomerni	608,22	28,4	28,4	-	14,8	317,64	+13,6
Skupaj	2.140,87	100,0		132	100,0	2.140,87	0,0

Grafikon 3: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

V GGE Črni dol prevladujejo debeljaki, sledijo jim raznomerni gozdovi in drogovnjaki. Najmanj je mladovij. Glede na modelno stanje je bistveno preveč raznomernih sestojev. Nekoliko preveč je tudi debeljakov. Primanjkuje mladovij in drogovnjakov. Delež sestojev v obnovi je enak modelnemu.

Primerjava dejanskega in ciljnega stanja razvojnih faz oziroma zgradb nam pokaže, da ni večjih odstopanj. Najbolj primanjkuje mladovij. Primanklaj mladovij ni tako velik, saj so manjše površine mladovij vključene v podmladek v raznomernih sestojih in v sestojih v obnovi. Nekoliko preveč je debeljakov. Delež sestojev v obnovi in raznomernih sestojev je enak ciljnemu.

Ciljnemu stanju se bomo približali s pospešenim nadaljevanjem obnove v sestojih v obnovi in z uvajanjem debeljakov v obnovo ter tako dolgoročno dobili več mladovij. S prebiralnimi sečnjami bomo ohranjali raznomerne gozdove, ki so v dobrem stanju.

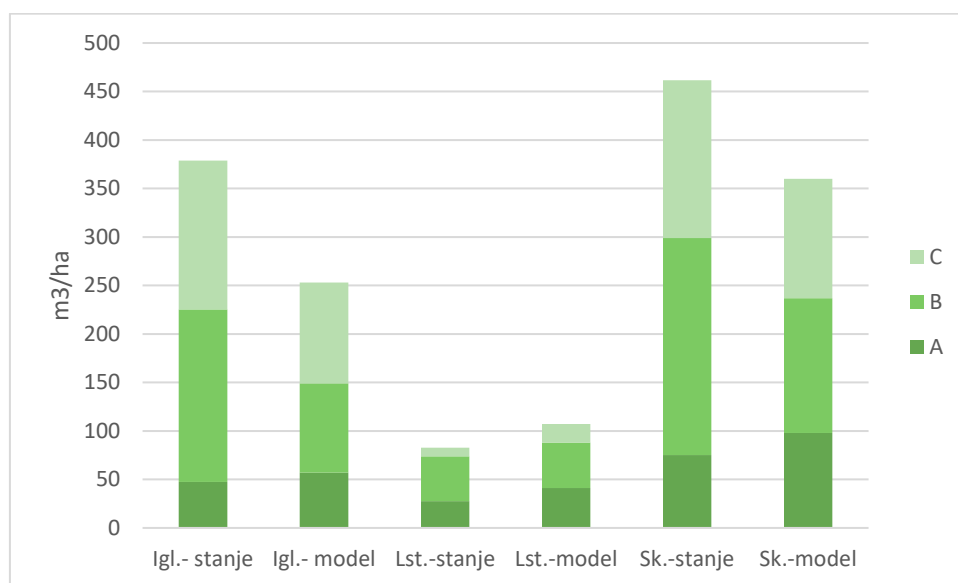
V raznomernih sestojih ni razvojnih faz, zato se trajnost gozdov v raznomernih sestojih preverja preko debelinske strukture lesne zaloge. Raznomerni gozdovi prevladujejo v RGR 209 in 407, nekoliko več jih je v RGR 116, zelo malo pa jih je tudi v vseh drugih RGR. Modelno stanje smo povzeli po GGN GGO Postojna 2021-2030, iz ORGR 150, 092, 094, kamor spadajo RGR 116, 209 in 407, v katerih so raznomerni gozdovi.

Preglednica 60: Primerjava dejanske in modelne debelinske strukture lesne zaloge za raznomerne sestoe

Razširjeni debelinski razredi	Iglavci m ³ /ha				Listavci m ³ /ha				Skupaj m ³ /ha			
	Stanje		Model		Stanje		Model		Stanje		Model	
	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%
10-29 cm	47,4	10,3	57,0	15,8	27,6	6,0	41,0	11,3	75,1	16,3	98,0	27,2
30-49 cm	177,8	38,5	92,0	25,6	46,2	10,0	47,0	13,1	223,9	48,5	139,0	38,6
nad 50 cm	153,7	33,3	104,0	28,9	8,9	1,9	19,0	5,3	162,6	35,2	123,0	34,2
Skupaj	378,9	82,1	253,0	70,3	82,7	17,9	107,0	29,7	461,6	100,0	360,0	100,0

Primerjava kaže, da je dejanska lesna zaloga večja od optimalne lesne zaloge. V lesni zalogi raznomernih gozdov je dovolj iglavcev. Glede na optimalno stanje je delež tankega drevja (do 30 cm) premajhen. Delež drevja debelejšega od 30 cm je glede na optimalno stanje prevelik. Zaradi premajhnega deleža tankega drevja je ogrožen obstoj raznomernih gozdov.

Grafikon 4: Primerjava dejanske in modelne debelinske strukture v GGE Črni dol

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

V preteklem obdobju se je zagotavljanje trajnosti ostalih funkcij gozdov ohranjalo, saj so se izvajala dela za krepitev biotopske in lovngospodarske funkcije. Prav tako zaradi izvajanja gozdnogospodarskih del ali drugih posegov v prostor ni bila ogrožena nobena izmed ekoloških in socialnih funkcij gozdov.

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6.1 Splošni cilji

Ob upoštevanju večnamenske vloge gozdov v GGE Črni dol, stopnje poudarjenosti posameznih funkcij gozdov, splošnih gospodarskih razmer in posestne strukture teh gozdov, so gozdnogospodarski cilji sledeči:

- Proizvodnja lesa (zagotoviti trajno pridobivanje lesa po količini in kakovosti kot ga omogoča plodnost rastišč).
- Ohranjanje voda (ohranjanje ugodnega stanja površinskih in podzemnih voda in stalnosti dotoka pitne vode na vodovarstvenih območjih).
- Varstvo narave, ohranjanje rastlinskih in živalskih vrst (ohranjanje naravnih vrednot in zavarovanih območij ter ohranjanje gensko, vrstno in ekosistemsko raznovrstnost).
- Zagotavljanje ponorov ogljika (Slovenija je podpisnica različnih evropskih dokumentov, na podlagi katerih se pričakuje, da gozdovi zagotavljajo določen delež ponorov ogljika).
- Čiščenje zraka in regulacija klime (ohranjanje zdravega življenjskega okolja, blaženje škodljivih vplivov emisij in blaženje podnebnih ekstremov v krajini).
- Varovanje pred naravnimi nesrečami (varovanje tal in gozdnih sestojev ter varovanje pred naravnimi nesrečami).
- Lov in dohodek od lova (upravljanje s populacijami divjadi, rekreativni lov in lovski turizem ter prodajo trofej in divjačine).
- Rekreatija in turizem (omogočanje različnih okolju prijaznih rekreativnih aktivnosti v gozdu in pospeševanje trajnostnega turizma, predvsem v gozdovih ob turističnih centrih (Sviščaki) in gozdovih ob rekreacijskih poteh).
- Vzgoja in izobraževanje ter raziskovanje gozdov (zagotavljanje možnosti za igro, učenje, doživljanje narave in raziskovanje mlajših in starejših generacij ter načrtno zbiranje, opazovanje in ugotavljanje dejstev o gozdovih, njihovem izkoriščanju in rabi).
- Estetski videz krajine (oblikovanje gozdnih robov in zanimive strukture gozdov, ohranjanje zanimivih dreves in ohranjanje prepoznavnih krajinskih oblik).
- Ohranjanje kulturne dediščine (ohranjanje objektov, gozdov ali njihovih delov, ki imajo status kulturne dediščine).
- Pridobivanje drugih gozdnih proizvodov (izkoriščanje nelesnih materialnih koristi iz gozda kot so med in gobe).

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

- Potrebno se je približati ciljnemu stanju. Ciljna lesna zaloga je 361,6 m³/ha, stanje pa naj bi bilo doseženo v 15 letih.
- Razmerje razvojnih faz je potrebno približati ciljnemu stanju. Primanjkuje mladovij, zato je potrebno v sestojih v obnovi nadaljevati z obnovo, primerne debeljake pa uvesti v obnovo. Ohranjajo naj se raznomerni sestoji in drogovnjaki.
- V sestojih v obnovi s pomanjkljivo in slabo zasnovo podmladka naj se zadržano nadaljuje z obnovo.
- V sestojih v obnovi z bogato in dobro sestojno zasnovo podmladka naj se pospešeno nadaljuje z obnovo.
- V obnovo naj se uvede debeljake, kjer na jelovo bukovih rastiščih povprečen premer nosilcev sestoja presega 55 cm pri iglavcih in 45 cm pri listavcih, na bukovih rastiščih pa presega 45 cm pri iglavcih in 40 cm pri listavcih.
- Na javorjevih rastiščih in v sestojih, kjer želimo v bodočem sestoju večji delež plemenitih listavcev, je potrebno večje površinsko uvajati sestoje v obnovo (pomladitvena jedra naj bodo velika vsaj dve sestojni višini) in hitreje zaključiti z obnovo (tako, ko je površina pomlajena in mladje plemenitih listavcev doseže 0,5 m višine).
- Pri obnovi gozdov naj se daje prednost naravni obnovi, ki naj se ji pomaga s pripravo sestoja za naravno nasemenitev. Tako izkoristimo naravno pomlajevanje in indirektno nego matičnega sestoja ter s tem dobimo rastišču primerno zmes drevesnih vrst.
- Na odličnih rastiščih, kjer imamo naravno mladje jelke ali pa pričakujemo pomlajevanje jelke in plemenitih listavcev bi bilo smiselno postaviti zaščitne ograje. Nove ograje je potrebno ustrezno označiti, da se prepreči zaletavanje živali vanje. Vzdržuje naj se vse obstoječe ograje.
- Sadnja naj se izvaja malopovršinsko, le na degradiranih jelovo bukovih rastiščih, kjer je naravno pomlajevanje zelo slabo. Sadijo naj se rastišču primerne drevesne vrste.
- Drevesna vrsta sadik je odvisna od rastišča. Prevladujeta smreka in bukev. Smreko naj se sadi mozaično in mešano z drugimi drevesnimi vrstami. Iz nosilne vrste jo je potrebno spremeniti v primešano vrsto. Sadi naj se jo kot predkulturo v katero se bodo vrasli listavci. V zaščitnih ograjah je smiselno saditi jelko in plemenite listavce.
- Sadike listavcev naj se označi s količki, ki naj bodo iz obstojnega lesa.
- Smreko naj se zaščiti z ustreznimi zaščitnimi premazi. Z zaščitnimi premazi se lahko zaščitijo tudi listavci. Z zaščitnimi premazi je smiselno zaščititi tudi naravno mladje jelke.
- V mladovijih osnovanih s sadnjo naj se dosledno izvaja obžetev. Ponovi naj se jo do petkrat, odvisno od višine. V desetih letih naj se izvede tudi nega mladja. V mladovijih osnovanih s sadnjo, kjer obžetev ni več potrebna, naj se v desetih letih izvede nega mladja in nega gošče.
- Potrebno je povečati negovanost in mehansko stabilnost mladih sestojev.
- Pri negi naravnega mladja naj se poudarek daje uravnavanju zmesi v smeri naravne drevesne sestave. Pospešuje naj se jelko in plemenite listavce.
- S pravilno in pravočasno nego letvenjaka in tanjšega drogovnjaka želimo povečati mehansko stabilnost sestojev in zagotoviti ustrezno mešanost drevesnih vrst. Zato naj se v letvenjaki in tanjših drogovnjaki s tesnim ali normalnim sklepom izvajajo prva oziroma druga redčenja. Pri izbiri naj se prednost daje plemenitim listavcem in jelki, v zasmrečenih sestojih tudi bukvi.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

- V raznomernih gozdovih naj se izvaja nega v prebiralnem gozdu glede na stanje podmladka.
- V drogovnjakih z bogato in dobro sestojno zasnovo ter tesnim sklepom naj se izvajajo izbiralna redčenja močnejše jakosti. V drogovnjakih z normalnim sklepom naj bodo izbiralna redčenja zmerne jakosti. Pri redčenju naj se daje prednost plemenitim listavcem in jelki, v zasmrečenih sestojih tudi bukvi. V drogovnjakih z rahlim in pretrganim sklepom naj se izvajajo le sanitarne sečnje.
- V debeljakih s kakovostnim drevjem in tesnim ali normalnim sklepom naj se akumulira prirastek zaradi povečevanja lesne zaloge. V njih naj se izvajajo zmerna svetlitvena redčenja. V kakovostnih debeljakih z rahlim ali pretrganim sklepom, ki ne ustrezajo pogojem za uvajanje v obnovo, naj se izvajajo le sanitarne sečnje.
- Na jelovo bukovih rastiščih naj se ohranja in oblikuje raznomerne sestoje. Z ukrepi želimo doseči modelno debelinsko strukturo raznomernih gozdov.
- V raznomernih sestojih, kjer je lesna zaloga nižja od optimalne in primanjkuje debelejšega drevja, dovolj je srednje debelega drevja, vitalnost iglavcev pa je dobra, naj se raznomerni gozd neguje s poudarkom na povečevanju lesne zaloge.
- V raznomernih sestojih, kjer je dovolj vseh debelinskih struktur drevja, lesna zaloga pa je optimalna, naj se raznomerni gozd neguje s poudarkom na vzdrževanju strukture.
- V raznomernih sestojih, kjer je lesna zaloga večja od optimalne in primanjkuje tanjšega drevja, naj se raznomerni gozd neguje s poudarkom na pomlajevanju.
- Ohranja naj se vitalne jelke med 30 in 50 cm, ki predstavljajo semenjake za naslednja desetletja. Iz sestojev naj se prvenstveno odstranijo slabo vitalne jelke debelejšje od 70 cm.
- Ohranjajo naj se vitalni jelovi kapniki (jelke do debeline 30 cm, ne glede na kakovost debla in krošnje), ki naj se jim omogoča vrst v bodoče sestoje.
- V jelovo bukovih debeljakih z vitalnim drevjem in pestro debelinsko strukturo (dovolj čakalcev jelke oz. dovolj tanjših, vitalnih iglavcev) naj se izvaja šibko premenilno redčenje, tako da se debeljake preoblikuje v raznomoerno zgradbo.
- V mraziščih naj se pri gospodarjenju upošteva ekstremne ekološke razmere. Ohranjajo naj se strnjeni, vitalni sestoji. Pomlajuje naj se na povsem sproščeni površini, pomladitvena jedra naj bodo velika od ene do dveh drevesnih višin in orientirana tako, da so vsaj 6 ur obsijana s soncem.
- Na manjšinskih rastiščih (GRT Dinarsko jelovje v skalovju, Dinarsko mraziščno smrekovje, Javorovja) naj se ohranja naravna, rastišču primerna drevesna sestava.
- Dosledno naj se izvajajo sanitarne sečnje smreke. V vseh smrekovih sestojih naj se stalno spremlja številčno stanje podlubnikov.
- Dosledno naj se vrši posek oslabeledih in suhih jelk, ki imajo še tehnično uporaben les.
- Gozdne prometnice naj se prvenstveno gradi na prednostnih območjih.
- Potrebno je uskladiti rastlinsko in živalsko komponento gozda. S posegi v populacije rastlinojede divjadi se glede na kazalnike v populacijah in njihovem okolju zagotovi naravna spolna in starostna struktura v številčnosti, ki bo tudi v bodoče zagotavljala ohranitev samih populacij in hkrati omogočila naravno obnovo gozda z vsemi rastiščno primernimi drevesnimi vrstami.
- Za povečanje prehranske kapacitete divjadi naj se v zimskem času izvaja sečnja posameznih dreves jelke, ki naj se jih pusti v gozdu do začetka pomladi.
- Potrebno je ohranjati oziroma vzpostaviti naravno okolje primerno za prosto živeče živali ter zagotoviti mirne predele (zimovališča) za njihov nemoten razvoj.
- Zaradi ohranjanja biotske pestrosti ptic duplaric naj se v sestojih dosledno pušča vse odmrlo drevje, katerega les nima več tehnične uporabne vrednosti in ne predstavlja več potencialne nevarnosti za razvoj podlubnikov.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

- Potrebno je spremljati družbeni razvoj in dejavnosti drugih uporabnikov gozdnega prostora in tvorno sodelovati z njimi zaradi varovanja narave in ohranjanja biotske pestrosti gozdnega prostora.
- Potrebno je nadzirati kakovost izvedbe gojitvenih del ter poseka in opozarjati izvajalce na področju varnega dela.
- Za zagotavljanje mnogonamenske vloge gozda naj se upoštevajo vse usmeritve navedene v Poglavju 6.2.2.
- Potrebno je upoštevati usmeritve s področja upravljanja z vodami, ki so navedene v Poglavju 6.2.2.

6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

Krepitev funkcij gozdov se bo izvajala skupaj z izvedbo načrtovanih gozdnogojitvenih del, zato ukrepov v glavnem ne navajamo ločeno. Pravilna in dosledna izvedba načrtovanih gozdnogojitvenih del in del za krepitev lovnogospodarske funkcije zagotavlja tudi optimalno stanje gozda za opravljanje vseh drugih funkcij gozdov.

6.2.2.1 Usmeritve za krepitev ekoloških funkcij gozdov

Smernice za vzdrževanje funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Ohranjeni gozdovi najboljše opravljajo funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, zato je za varovanje tal najprimernejša stalna zastrtost z gozdno vegetacijo. S tem je zagotovljeno zadrževanje prsti pred odnašanjem po pobočju. Prisotnost vegetacije omogoča tudi vpijanje in zadrževanje vode v tleh.

- V gozdovih s prvo stopnjo poudarjenosti varovalne funkcije naj se izvaja čim manj gozdnogospodarskih ukrepov, zgradba naj bo primerna rastišču, obnova pa naj se izvaja na majhnih površinah.
- V gozdovih, kjer je varovalna funkcija poudarjena na drugi stopnji, naj bo gospodarjenje z gozdovi malopovršinsko in nizke intenzitete.
- Jakost gozdnogospodarskega ukrepanja naj se določi glede na karakteristike terena in stanja sestojev.
- Zagotavlja naj se stalna in trajna pokrovnost tal z naravno gozdno vegetacijo v obliki stabilnih, vertikalno in horizontalno primerno strukturiranih gozdnih sestojev.
- Pospešuje naj se rastišču in naravni nevarnosti primerno drevesno sestavo, ki najbolje zagotavlja uresničevanje funkcije.
- Zagotavlja naj se pravočasna obnova oziroma odstranjevanje nestabilnih in fiziološko prestarih dreves, ki ne zagotavljajo ohranjanja varovalne in zaščitne funkcije gozda oziroma lahko povzročijo erozijske procese, pri čemer temeljimo na naravnem pomlajevanju, v obliki manjših jeder (do ene drevesne višine), ki so točkovno razpršena.
- Temelji naj se na minimalni negi, kjer je ta nujno potrebna za izboljšanje ali ohranitev zagotavljanja varovalne funkcije.
- Urediti razmerje gozd-divjad z osnovanjem pašnih površin za divjad v nižje ležečih, bolj položnih predelih in z ukrepi v populacijah divjadi.
- Za preprečevanje degradacije tal je potrebno pri vseh ukrepih skrbeti za zaščito in ohranitev tal, predvsem na območjih plitvih in občutljivih tal.
- Gospodari naj se z daljšimi proizvodnimi in pomladitvenimi dobami kot v gospodarskem gozdu.
- Pri gospodarjenju z gozdovi naj se upošteva tudi druge funkcije gozdov, pri čemer pa posegi, ki bi okrnili varovalno ali zaščitno funkcijo gozdov niso dovoljeni.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Usmeritve, ki izhajajo iz Zakona o vodah se nanašajo na celoten gozdni prostor. Ogrožena območja iz Zakona o vodah so prikazana na karti 7 prostorskega dela GGN, po slojih pa na Atlasu voda.

Usmeritve na ogroženih območjih:

- Za poplavna območja se določijo vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča. Na poplavnem območju so v skladu s 86. členom ZV-1 prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.
- Poplavna območja morajo biti prikazana v GGN, načrtovani posegi pa usklajeni z omejitvami iz predhodne točke ter pogoji in omejitvami iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08 in 49/20). Ohraniti je treba obstoječe retencijske površine, posege pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti. Poplavna območja so prikazana na karti 7 prostorskega dela GGN, po slojih pa na Atlasu voda.
- Za erozijsko območje se določijo zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode. Erozijska območja so prikazana na karti 7 prostorskega dela GGN, po slojih pa na Atlasu voda. Na erozijskem območju je v skladu z 87. členom ZV-1 prepovedano:
 - poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov,
 - ogoljevanje površin,
 - krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije
 - zasipavanje izvirov,
 - nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih,
 - omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer,
 - odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov,
 - zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom,
 - odzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge,
 - vlačenje lesa.
- Za plazljivo območje se v skladu z 88. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev. Plazljiva območja so prikazana na karti 7 prostorskega dela GGN, po slojih pa na Atlasu voda. Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano:
 - zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč,
 - poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode,
 - izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča,
 - krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.
- Na območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati ter predvideti in izvesti vse potrebne ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali oz. zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti načrtovani na način, da se upoštevajo smernice s področja upravljanja z vodami.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

- Za plazovito območje se v skladu z 89. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer zaradi klimatskih in topografskih razlogov redno prihaja do pojava snežnih plazov ali pa obstoja velika verjetnost, da se pojavijo. Na tem območju je prepovedano krčenje gozdov, izravnavanje terena ter preusmerjanje snežnih plazov iz ustaljenih naravnih poti na porasla, labilna ali drugače ogrožena zemljišča.

Usmeritve na vodnih in priobalnih zemljiščih:

- Odstranitev poškodovane in odvečne zarasti v gozdnem prostoru je potrebno izvesti selektivno. Odstraniti je potrebno suho, propadajočo in poškodovano zarast iz vodnega in priobalnega zemljišča.
- Skladno s 33. členom Zakona o divjadi in lovstvu je v času gnezdenja ptic, med 1. marcem in 1. avgustom, prepovedano sekati zarast ob vodnih bregovih in čistiti odvodne kanale.
- Propadlo in odstranjeno zarast je potrebno v dostopnih predelih v celoti odstraniti z območja na naravi naravi neškodljiv način, v primeru vodotokov je material prepovedano odlagati v strugo, na brežino, v priobalni pas vodotoka ter na poplavno območje.
- Odlaganje ali skladiščenje lesa na poplavnih območjih ni dovoljeno.

Karta P7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah v merilu 1:50.000 je prikazana v prostorskem delu načrta.

Smernice za vzdrževanje hidrološke funkcije

Gozdna vegetacija opravlja hidrološko funkcijo s tem, ko večja zadrževalno sposobnost tal za vodo, izravnava in blaži odtok vode ob padavinskih maksimumih, izboljšuje kakovost in čistost podtalnice. Režim gospodarjenja je za hidrološko funkcijo podoben kot za varovalno funkcijo, ukrepi naj bodo malopovršinski, drevesna zgradba sestojev primerna rastišču, obnova gozda pa naj poteka čim bolj po naravni poti.

- V neposredni okolici podzemnih vhodov in vodnih virov naj bo visok delež starega drevja, prepuščenega naravnemu razvoju.
- Spravilo gozdnih sortimentov ne sme potekati preko kaluž, sečni ostanki pa morajo biti ob zaključku sečnje odstranjeni iz vseh vodnih virov.
- V skladu s pravilnikom o varstvu gozdov (Ur. l. RS 114/09) je treba zagotoviti ustrezen odmik solnic od kaluž na razdaljo najmanj 50 metrov.
- Kraške izvire je treba redno čistiti in vzdrževati.
- Gozdne prometnice je treba posebej skrbno načrtovati na območjih s prvo stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije, kar pomeni, da se v bližini jam, brezen in kaluž na razdalji vsaj 50 metrov ne gradi novih gozdnih prometnic.

Splošne usmeritve:

- Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu s 5. členom ZV-1 tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave.

Usmeritve na vodnih in priobalnih zemljiščih:

- Površinasek vode se po pomenu, ki ga imajo za upravljanje voda, razvrstijo v 1. in 2. red. Vode 1. reda so navedene v Prilogi, ki je sestavni del ZV-1, preostale vode pa so vode 2. reda.
- V 11. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, na katerem je celinska voda trajno ali občasno prisotna in se zato oblikujejo posebne hidrološke, geomorfološke in biološke razmere, ki določajo vodni in obvodni ekosistem, vodno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: vodno zemljišče). Vodno

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

zemljišče tekočih voda obsega osnovno strugo tekočih voda, vključno z bregom, do izrazite geomorfološke spremembe. Vodno zemljišče stoječih voda obsega dno stoječih voda, vključno z bregom, do najvišjega zabeleženega vodostaja. Za vodno zemljišče se štejejo tudi opuščene struge in prodišča, ki jih voda občasno še poplavlja, močvirja in zemljišče, ki ga je poplavlila voda zaradi posega v prostor. Podrobnejši način določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda določa Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča celinskih voda (Uradni list RS, št. 58/18).

- V 14. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, ki neposredno meji na vodno zemljišče, priobalno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: priobalno zemljišče). Zunanja meja priobalnih zemljišč sega na vodah 1. reda 15 metrov od meje vodnega zemljišča, na vodah 2. reda pa 5 metrov od meje vodnega zemljišča. Četrty odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnega zemljišča na vodah 1. reda zunaj območij naselja, ki sega najmanj 40 m od meje vodnega zemljišča. Priobalna zemljišča so tudi vsa zemljišča med visokovodnimi nasipi. Peti odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnih zemljišč na vodah iz 35. točke Priloge ZV-1 (ostale celinske vode, ki tvorijo ali prečkajo državno mejo), ki sega pet metrov od meje vodnega zemljišča.
- Na vodnem in priobalnem zemljišču ter na območju presihajočih jezer ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, ki jih določa 37. člen ZV-1:
 - ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda,
 - gradnjo objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaževanjem,
 - gradnjo objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije,
 - zagotovitev varnosti plovbe in zagotovitev varstva pred utopitvami v naravnih kopališčih,
 - gradnjo objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode,
 - ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave,
 - gradnjo objektov grajenega javnega dobra po ZV-1 ali drugih zakonih,
 - gradnjo objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo ter z gradnjo objektov javne infrastrukture neposredno povezane ureditve, ki se načrtujejo na podlagi predpisov s področja umeščanja prostorskih ureditev državnega pomena v prostor, če izpolnjujejo pogoje iz tretjega odstavka tega člena,
 - gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1. reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metrskim odklikom od meje vodnega zemljišča.
- Pri načrtovanju GGN je potrebno upoštevati določbe 84. člena ZV-1, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:
 - ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč,
 - zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda,
 - onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.
- Pri načrtovanju GGN je potrebno upoštevati določbe 68. člena ZV-1, po katerih je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:
 - odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki,
 - odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi,
 - odlaganje odpadkov.
- Pri načrtovanju posegov na vodna in priobalna zemljišča ter na območja presihajočih jezer je potrebno zagotavljati preprečevanje poslabšanja ekološkega stanja voda in preprečevanje širjenja invazivnih tujerodnih vrst rastlin med izvajanjem gradbenih del na vodnih in priobalnih zemljiščih.

Usmeritve za preprečitev poslabšanja stanja površinskih in podzemnih voda:

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

- Zaradi ohranitve ali doseganja dobrega stanja voda ali njihovega dobrega ekološkega potenciala so kot osnovne enote za zanesljivo ugotavljanje stanja in doseganje okoljskih ciljev določena vodna telesa površinskih voda in vodna telesa podzemnih voda (Pravilnik o določitvi in razvrstitvi vodnih teles površinskih voda (Uradni list RS, št. 63/05, 26/06, 32/11 in 8/18). Vodotoki ali njihovi deli, ki ne ustrezajo merilom za določitev samostojnih vodnih teles površinskih voda, so priključeni k vodnim telesom vodotokov, v katera se stekajo.

Usmeritve na varstvenih območjih:

- Vodovarstvena območja se določijo z namenom, da se zavaruje vodno telo, ki se uporablja za odvzem ali je namenjeno za javno oskrbo s pitno vodo, pred onesnaževanjem ali drugimi vrstami obremenjevanja, ki bi lahko vplivalo na zdravstveno ustreznost voda ali njeno količino (74. člen ZV-1). Za vsa območja, ki se nahajajo na vodovarstvenem območju zajetij pitne vode, je treba pri načrtovanju dosledno upoštevati Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16) ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja vodovarstveno območje (predpisi sprejeti na podlagi 74. člena ZV-1 oz. 60. člena Zakona o vodah (Uradni list SRS, št. 38/81 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 15/91 in 52/00).
- Na območju so načrtovana nekatera vodovarstvena območja (VVO Ilirska Bistrica, VVO Malni). V kolikor se v času veljavnosti načrta vodovarstveno območje sprejme s pravnim predpisom, v katerem je naveden tudi režim, se pri gospodarjenju z gozdovi upošteva sprejet režim. Informacije o vodovarstvenih sprejetih vodovarstvenih območjih so prikazane na Atlasu voda.
- Posege v prostor je treba načrtovati in izvajati na način, da ne pride do poslabšanja kakovosti kopalne vode.
- Pri pripravi GGN je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke iz Uredbe o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16 in 107/23). Referenčni odseki so odseki vodotokov in obale jezer, na katerih so referenčna mesta, ki so mesta z le zelo majhnimi spremembami elementov kakovosti ekološkega stanja površinskih voda zaradi človekove dejavnosti ter ustrezajo opredelitvam za zelo dobro ekološko stanje. Skladno s 5. členom te uredbe so:
 - na referenčnih odsekih: prepovedani posegi, ki lahko povzročijo spremembe morfoloških značilnosti,
 - na vodotokih gorvodno od referenčnih odsekov (z njihovo prispevno površino) in na vodotokih dolvodno od referenčnih odsekov oziroma od jezera, na katerem so določeni referenčni odseki, do dolvodne meje ribjega tipa, v katerega je razvrščen referenčni odsek oziroma vodotok na iztoku iz jezera: dovoljeni le posegi, ki ne povzročijo škodljivega vpliva na referenčne odseke in se v postopku odločanja o izdaji vodnega soglasja ugotovi, da se zaradi sprememb morfoloških značilnosti, povezanih s temi posegi, stanje površinske vode na referenčnem odseku ne bo poslabšalo ter so izpolnjeni drugi pogoji za izdajo vodnega soglasja.

Usmeritve za preprečitev negativnega vpliva na izvajanje rabe vode:

- Ukrepi se v gozdovih izvajajo na način, da se prepreči negativni vpliv na izvajanje veljavnih vodnih pravic (po 119. členu ZV-1) in evidentirane posebne rabe vode (po 108. členu ZV-1) ter prisotnost drugih vodnih virov. Prav tako posegi ne smejo omejevati splošne rabe vode (po 105. členu ZV-1).

Usmeritve za preprečevanje onesnaževanja površinskih in podzemnih voda:

- Odpadna olja je v splošnem prepovedano puščati v zabojnikih za zbiranje komunalnih odpadkov, jih odmetavati ali zlivati na tla oziroma v površinske in podzemne vode. Treba jih je oddati na za to določenih mestih (zbirni centri).
- Prepovedano je gnojenje ali uporaba sredstev za varstvo rastlin na priobalnih zemljiščih v tlorsni širini 15 metrov od meje brega voda 1. reda in pet metrov od meje brega voda 2. reda na podlagi 65. člena ZV-1.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

- Vzpostavlja in ohranja naj se pas obvodne vegetacije (drevja in grmičevja), ki lahko omili ali prepreči vnos pesticidov in drugih onesnaževal v vodotok.
- Pranje, vzdrževanje oz. popravilo gozdne mehanizacije naj se v gozdu ne izvaja. Parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti ali tlakovane ali pa imeti pod vozili postavljene lovilne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih tekočin v tla. V primeru izlitja nafte in naftnih derivatov na pretakalni ploščadi ali v gozdu je treba onesnaženje omejiti, razlite nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulat) pobrati v ustrezne posode. Mesta za skladiščenje goriva in olja naj bodo stran od vodotokov in stoječih voda, zunaj priobalnih zemljišč in območij poplav. Pripravljen naj bo podroben načrt v primeru razlitja.

Usmeritve na vodovarstvenih območjih:

- Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16). Posegi so sprejemljivi, če iz analize tveganja izhaja, da nov poseg ne bo povzročil poslabšanja stanja voda (ob upoštevanju zaščitnih ukrepov iz analize tveganja).
- V bližnji okolici zajetij naj se ne pogozduje na taki razdalji, na kateri bi lahko prišlo do prodora korenin v zajetja ali do prodora organskih snovi ali mikrobiološkega onesnaženja v zajetje.
- Oskrba strojev in vzdrževanje takih strojev in naprav, ki uporabljajo nevarne snovi, vključno z gorivi in mazivi, mora potekati izven najožjega vodovarstvenega območja (VVO I).

Karta P7: Varstvena območja po predpisih o vodah v merilu 1:50.000 je prikazana v prostorskem delu načrta.

Smernice za vzdrževanje funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti

S funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti krepimo naravno pestrost v gozdnem prostoru. Potrebno je ohranjati ali izboljševati vrstno pestrost sestojev. Gozdovi GGE Črni dol so vrstno revni, zato naj se pospešujejo vse minoritetne drevesne vrste. V gozdovih naj se ne oblikujejo večji smrekovi nasadi, prav tako naj se ne vnašajo neavtohtone drevesne vrste. V smrekovih nasadih naj se ohranjajo in pospešujejo rastišču primerni listavci in jelka. V gozdovih naj se ohranjajo plodonosne drevesne in grmovne vrste. Pozornost je potrebno posvetiti prostoživečim živalim in njihovemu življenjskemu prostoru. Poleg vrst, ki prevladujejo, je treba posebno pozornost nameniti manjšinskim živalskim vrstam.

- Za vzdrževanje funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in pestrosti življenja vseh živalskih vrst je treba vzdrževati manjšinske ekosisteme v gozdnem prostoru (lazi, kaluže, ekocelice).
- Lazi naj se vzdržujejo s košnjo enkrat letno, v poletnem času, ko dozorijo semena travniških rastlin. Lazov naj se ne gnoji, še posebej ne z dušičnimi gnojili. Preprečuje naj se zaraščanje, zato naj se vsakih 4 do 6 let sprošča gozdni rob. Lazov naj se ne pogozduje. Spravilo lesa preko lazov izven poti v vegetacijskem obdobju ni dovoljeno. Prav tako ni dovoljeno puščanje sečnih ostankov na lazih.
- Kaluže naj se redno vzdržuje. Nad njimi naj se ohranja tesen sklep krošenj. Pri odkazilu v okolici kaluž (radij 50 m) je treba v okviru možnosti upoštevati želje lovcev. Pri sami sečnji je potrebno zahtevati tak gozdni red, ki ne bo oslabil funkcije kaluže (prepovedano je zametavanje s sečnimi ostanki, vlačenje lesa čez kalužo...). Pri gradnjah gozdnih prometnic se je potrebno kalužam izogniti.
- Ekocelice so sestoji, v katerih ne načrtujemo gozdnogospodarskih ukrepov. Ekocelice naj se za obdobje 20 do 30 let prepusti naravnemu razvoju. Na podlagi gozdnogojitvenega načrta se lahko za ureditveno obdobje tega GGN izločijo dodatne ekocelice. Za ekocelice naj se izbere poškodovano ali bolno

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

drevje, drevje z dupli, sušice ali katero drugo z vidika izkoriščanja lesa nezanimivo drevje.

- V zimovališčih naj se gozdnogospodarska dela ne opravljajo med januarjem in marcem. V zimovališčih naj se sečnja jelk izvaja pozno jeseni, če je le mogoče naj se nekaj jelk pusti neokleščenih čez zimo. Vzdržujejo naj se grmišča.
- Sečnja v okolici medvedjih brlogov (radij 200 m) naj se ne izvaja med začetkom decembra in koncem aprila. Novo zgrajena gozdna infrastruktura naj bo od brloga oddaljena vsaj 200 m. Pred pričetkom gradenj se je potrebno posvetovati z vodjem odseka za gozdne živali in lovstvo.
- Zaradi vzpostavljanja primernih habitatov za živalske vrste naj se dosledno pušča v sestojih vse mrtvo drevje, katerega les nima več tehnične uporabne vrednosti in ne predstavlja več potencialne nevarnosti za razvoj podlubnikov. Ohranjajo naj se votla drevesa in drevesa z dupli kot življenjski prostor duplarjev. Kjer primanjkuje votlih dreves naj se namestijo gnezdilnice, ki naj se jih tudi redno vzdržuje. Ohranjajo naj se drevesa na katerih so gnezda.
- Za splošno krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti naj se v gozdu pušča večje število plodonosnih in minoritetnih drevesnih vrst. Vzdržuje naj se tudi plodonosne grmovne vrste na gozdnem robu.

Splošne varstvene usmeritve za načrtovanje in izvajanje dejavnosti na posebnih varstvenih območjih (Območjih Natura 2000):

- ohranja naj se naravna razširjenost habitatnih tipov in habitatnih rastlinskih in živalskih vrst;
- ohranja ustrezne lastnosti abiotских in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitatov rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitatov, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovane v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi tako, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovpada z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja;
- rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na Natura območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

Konkretna usmeritve za vsa območja Natura 2000

- Ohranja naj se čim bolj strnjene gozdne komplekse brez večjih infrastrukturnih posegov in fragmentacije.
- V modelnem in ciljnem stanju strukture gozdov po razvojnih fazah naj se načrtuje najmanj 30% delež sestojev z odraslim drevjem (debeljaki, raznomerni sestoji, sestoji v obnovi).
- Zagotavlja naj se čim bolj naravno drevesno sestavo ter omogoča naravno pomlajevanje. Zagotovi naj se vse potrebne pogoje za naravno obnovo jelke. Zagotovi naj se naravno usklajena gostota parkljaste divjadi, ki omogoča naravno pomlajevanje rastišču primernih vrst.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

- V kolikor je potrebno (v primeru večjih огоlelih površin), naj se naravno drevesno sestavo vzpodbuja s sadnjo. Obnova naj se ne izvaja s sadnjo tujerodnih in rastišču neprimernih vrst (z izjemo smreke kot predkulture) in s sadikami neustreznih provenienc.
- Ohranjajo in vzdržujejo naj se travnate površine (lazi) znotraj gozdnega prostora. Preko njih naj se ne gradi novih gozdnih prometnic.
- Ohranja naj se vrstno pester in strukturiran gozdni rob.
- Košnja ali mulčanje brežin gozdnih cest naj se v čim večjem obsegu izvaja ob koncu vegetacijske sezone (jeseni).
- Neselektivnih kemičnih sredstev za zatiranje škodljivih organizmov v gozdu naj se ne uporablja.
- Ohranja naj se vsaj obstoječ delež mrtve in odmirajoče lesne mase. Hkrati naj se izboljša debelinska struktura odmrlega in odmirajočega drevja v prid debelejšemu drevju (nad 30 cm). Poudarek naj bo na stoječem odmrlem drevju.
- Ohranjajo naj se habitatna drevesa (drevesa z dupli in poldupli – gnezdilna drevesa, odmrta in odmirajoča drevesa naseljena z glivami in živalskimi vrstami, drevesa z gnezdi, drevesa večjih dimenzij in posebnih oblik). Prav tako se ohranja od kozličkov naluknjana še stoječa drevesa ali izrazito poškodovana drevesa bukve (odlomljena krošnja, udarec strele) ter drevesa bukve v fazi odmiranja (pretežno odmrta lesna masa), kar še posebej velja na izpostavljenih sončnih legah in gozdnih robovih.

Medved, volk, ris:

- Z gozdom in krajino naj se upravlja v skladu s strategijami in akcijskimi načrti, ki obravnavajo velike zveri.
- V okolici aktivnih medvedjih brlogov, v radiju najmanj 200 m, naj se ne ukrepa v obdobju od 15. 12. do 30. 4. Vzpostavijo naj se mirne cone.*
- V razdalji najmanj 300 m od kraja, kjer so poleženi mladiči volka, se v obdobju od 1. 4. do 31. 5. dela v gozdu ne izvajajo. Vzpostavijo naj se mirne cone.*
- V razdalji najmanj 100 m od kraja, kjer so poleženi mladiči risa, se v obdobju od 1. 6. do 31. 8. dela v gozdu ne izvajajo. Vzpostavijo naj se mirne cone.*

Netopirji, veliki pupek:

- Ohranja naj se 1 do 2 habitatni drevesi (dupla, razvejana, polomljena, odmirajoča stoječa drevesa) na ha, debelejši od 30 cm.
- V gozdu in gozdnem robu naj se ohranja majhne vodne in močvirne biotope kot so mlake, luže in kaluže. V radiju vsaj 50 metrov od njih naj se ne postavlja solnic.* Obstoječe solnice naj se odstrani. (Ukrep: 612 – vzdrževanje vodnih virov v gozdu).
- Pri sečnji naj se drevesa usmerjeno podira stran od vodnih teles.
- Ohranja naj se vodne kotanje bo vlakah.
- Pri spravilu lesa naj se v vodna telesa ne posega, vanje naj se ne odlaga sečnih ostankov.

Bukov in alpski kozliček:

- Posekan les listavcev in jelke se v času od 15. maja do 15. avgusta iz gozda transportira najkasneje v 14 dneh po poseku.

Jame:

Upošteva naj se varstveni režim v jami, naveden v 18. členu Zakona o varstvu podzemnih jam.

- Ob vseh v jame ter v neposredni okolici jamskih vhodov (ena drevesna višina, 30 m) naj se ohranja stalna zastrtost gozdov.
- Na površini nad znanimi jamskimi prostori naj se ne gradijo gozdne prometnice. Če je to potrebno naj se jih načrtuje v sodelovanju z ZRSVN
- Zaželeno je uporaba biološko razgradljivih olj.

Ptice:

Gozdni jereb:

- Za prisotnost gozdnega jereba se je kot pomembna izkazala prisotnost naravne sukcesije (npr. zaraščanje, posledice naravnih ujm,...), zato je za zagotavljanje njegovega ugodnega stanja pomembno zagotoviti ustrezna območja, kjer obnova gozda poteka počasi preko grmovnih sukcesijskih faz (bogat grmovni in zeliščni sloj).
- Kjer sestojne razmere dopuščajo, naj se zagotavlja vrzelast gozd s pestro zeliščno in grmovno vegetacijo s prisotnostjo plodonosnih drevesnih vrst. Primerne so zlasti površine prizadete po naravnih ujmah. Na teh površinah naj se:
 - ohranja raznomerna struktura gozdov (sestoje z vrzelastim ali pretrganim sklepom krošenj, s šopi in skupinami odraslih dreves);
 - pri obnovi gozda ohranjajo in sproščajo skupine lesk in drugih plodonosnih vrst (jerebika, mokovec, brek) na skupni površini vsaj 0,5 do 1 ha. Kjer teh rastlin ni, naj se jih vnaša s sadnjo;
 - vzdržuje skupine različno starih iglavcev;
 - v primeru postavitve žičnatih ograj za zaščito mladja, naj se te ustrezno označi z namenom, da postanejo dobro vidne (ukrep: zaščita mladja z (leseno) ograjo, označitev žičnatih ograj, vzdrževanje zaščitne ograje).

Ujede (planinski orel, sršenar, kačar, sokol selec):

- Spodbuja se ohranjanje mozaične pokrajine gozdnih površin, grmičevja, travnikov in pašnikov na zahodnem robu obravnavane GGE (lovne površine ujed).

Spodaj navajamo časovne omejitve izvajanja gozdnogospodarskih del za določene ptičje vrste:

- V polmeru najmanj 500 m od znanega gnezda planinskega orla naj se v času od 1.1. do 31.8. ne izvaja sečnja in spravilo lesa ter gradnja novih gozdnih prometnic.
- V polmeru najmanj 300 m od znanega gnezda sokola selca naj se v času od 1.3. do 30.6. ne izvaja sečnja in spravilo lesa ter gradnja novih gozdnih prometnic.
- V polmeru najmanj 400 m od znanega gnezda kačarja naj se v času od 20.3. do 31.8. ne izvaja sečnja in spravilo lesa ter gradnja novih gozdnih prometnic.
- V polmeru najmanj 300 m od znanega gnezda sršenarja naj se v času od 1.5. do 31.8. ne izvaja sečnja in spravilo lesa ter gradnja novih gozdnih prometnic.
- V polmeru najmanj 400 m od znanega gnezda črne štoklje naj se v času od 15.3. do 15.8. ne izvaja sečnja in spravilo lesa ter gradnja novih gozdnih prometnic.
- V okolici potrjenih gnezd naj se osnujejo ekocelice brez ukrepanja površine vsaj 1 ha.
- Po potrebi se lahko okrog potrjenih gnezd določijo tudi mirne cone.
- Dosledno se pred sečnjo varuje vsa gnezdilna drevesa.

V primeru poznavanja lokacije gnezda, naj se območja vnese v gozdojitveni načrt, omejitve in usmeritve pa se upoštevajo v načrtovalni oz. gojitveni enoti, kjer je gnezdo locirano. Časovno omejitev se zapiše v odločbo o odobritvi poseka izbranih dreves. Status mirnih con je smiselno upoštevati najmanj 3 leta od beleženja zadnje aktivne gnezditve vrste, optimalno pa 7 let.

Usmeritve vezane na posamezne upravljalске cone:

Upravljaljska cona A – območje triprstega in belohrbtega detla.

Vrsta – belohrbti detel (*Dendrocopos leucotos*), triprsti detel (*Picoides tridactylus*).

Cona A obsega najbolj ohranjene bukove, jelovo bukove in smrekove gozdove. Vrsto ogrožajo odpiranje zaprtih gozdov in povečevanje intenzitete gospodarjenja v predelih, kjer so pravilne razmere zahtevnejše ali kjer se že dolgo ni izvajalo sečnje in spravila ter odstranjevanje odmrlega in propadajočega drevja, ki predstavlja prehranjevalni in gnezditveni habitat ptic. Dolgoročni cilj v coni je povečanje površine brez gospodarjenja ter vzpostavitev nadstandardnega deleža mrtvega lesa.

Za belohrbtega detla so primernejši sestoji listavcev (GRT 633, 682) na območju Jesenovca, Krulčevega vrha, Udnika,...)

Za triprstega detla so primernejši sestoji iglavcev (GRT 641, 692) na zahodnem in južnem delu GGE ter mrazišča.

Konkretne varstvene usmeritve:

- V modelnem in ciljnem stanju strukture gozdov po razvojnih fazah naj se načrtuje najmanj 50% delež sestojev z odraslim drevjem (debeljaki, raznomerni sestoji, sestoji v obnovi).
- Znotraj cone naj se ohranjajo dolge proizvodne dobe (daljše od 120 let, v mraziščih vsaj 140 let).
- Velikopovršinskih sečenj naj se ne izvaja.
- Poveča naj se površina gozdov, ki so prepuščeni naravnemu razvoju (ekocelice brez ukrepanja). Kot ekocelice se prvenstveno določa vrhove, grebene ter strme, skalovite in s prometnicami slabo odprte predele, kjer je več odmrle in odmirajoče lesne mase.
- Povečuje naj se delež mrtve lesne mase iglavcev in listavcev predvsem v B in C razširjenem debelinskem razredu. Dolgoročni cilj v enoti naj bo vsaj 5% lesne zaloge stoječega odmrlega drevja, vsaj 50% debelejšega od 30 cm. V ta namen naj se izloči vsaj 5 do 7 odmrlih in odmirajočih stoječih dreves na ha s prevladujočim premerom nad 30 cm oz. nad 50 cm.
- Ob upoštevanju predpisov s področja varstva gozdov naj se na območjih, ki ne predstavljajo večje nevarnosti za nadaljnje širjenje podlubnikov, del poškodovanega oz. s podlubniki napadenega drevja ohrani oz. prepusti naravnemu razvoju.
- Sanitarna sečnja je smiselna zgolj v primeru preventivnega delovanja. Posamezne skupine odmrlih dreves iglavcev, kjer se sanitarna sečnja ni izvedla pravočasno in ni več nevarnosti za prenamnožitev podlubnikov, naj se prepušča naravnemu razkroju, še posebej v sestojih z drevjem v B in C razširjenem debelinskem razredu.

Ukrepi:

- Ohranjanje biotopov – naravni razvoj.
- Načrtno puščanje stoječe biomase v gozdu.

Upravljaljska cona C – Kisloljubni smrekovi gozdovi.

HT – Kisloljubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpskega pasu (*Vaccinio-Piceetea*)

Edina naravna rastišča smreke v GGO Postojna so v mraziščih, zato je tudi habitatni tip Kisloljubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpskega pasu (*Vaccinio-Piceetea*) omejen na območja mrazišč, kjer so ostrejšše ekološke razmere (nizke povprečne letne temperature). Ob robovih mrazišč, v nekoliko višjih legah, so smreki primešani bukev, jelka in javor.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

- Pri gospodarjenju naj se upošteva ekstremne razmere (daljše proizvodne (vsaj 140 let) in pomladitvene dobe ter nizka intenziteta gospodarjenja).
- Z izvedbo ustreznih negovalnih, gojitvenih in varstvenih ukrepov se zagotovi pomlajevanje rastišču primernih vrst, prednostno smreke. Ohranja se tudi minoritetne drevesne vrste, predvsem na račun bukve.
- Zaradi slabše nosilnosti tal, naj se v coni ne izvaja strojna sečnja.
- Novogradnje gozdnih prometnic se usmerja izven cone.
- V coni naj se ne izvaja krčenje gozda.
- V coni naj se ne izvaja paše.

Ukrepi:

- Ohranjanje biotopov – naravni razvoj.
- Priprava sestoja za naravno obnovo.

Usmeritve za Ekološko pomembna območja:

Na Ekološko pomembnih območjih, ki so tudi posebna varstvena območja naj se upoštevajo vse usmeritve podane za posebna varstvena območja (območja Natura 2000).

Na Ekološko pomembnih območjih, ki niso tudi posebna varstvena območja, so vsi posegi in dejavnosti možni, načrtuje pa se jih tako, da se v čimvečji možni meri ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst, njihova kvaliteta ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovna povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Prikaz območij gozdov, na katere se nanašajo konkretne usmeritve, je v merilu 1:25.000 prikazan v kartnem delu načrta (Karta št. 6).

Smernice za vzdrževanje klimatske funkcije

Smernice, ki veljajo za klimatsko funkcijo se skladajo s smernicami za ostale tri ekološke funkcije gozda.

6.2.2.2 Usmeritve za krepitev socialnih funkcij gozdov

Smernice za vzdrževanje higiensko-zdravstvene funkcije

- Ohranja in pospešuje naj se strukturna in vrstna pestrost ter naravna drevesna sestava.
- Vzdržuje in pospešuje naj se bogato strukturirane gozdne robove in polnilni sloj v sestojih zlasti ob večjih naseljih in vojaških poligonih.
- Spremlja naj se zdravstveno stanje po posameznih drevesnih vrstah, redno naj se izvaja ukrepe za varstvo gozdov.
- Prepovedane so večje površinske sečnje.

Smernice za vzdrževanje rekreacijske, turistične in poučne funkcije:

- Ob markiranih poteh naj se enkrat v desetih letih obnovijo markacije.
- Na delih, kjer markirane poti ne potekajo po cesti, je potrebno obsekavanje poti.
- Ob cestah je potrebno poskrbeti za vidnost smerokazov, da jih ne bi zakrilo rastje.
- Gozdne prometnice naj se na območjih s poudarjenimi funkcijami načrtuje in gradi tako, da ustrezajo tudi rekreacijski in turistični funkciji.
- Prometnice namenjene rekreaciji je potrebno redno vzdrževati. Po končani sečnji in spravilu naj se na gozdnih prometnicah vzpostavi prvotno stanje.
- V gozdovih s poudarjenimi funkcijami je potrebno pri izbiri nosilcev funkcij upoštevati velike dimenzije in zanimiv habitus dreves. Poleg tega imajo prednost plodonosne in cvetoče drevesne vrste.
- Gozdni rob na teh območjih naj bo horizontalno in vertikalno razgiban ter pester glede drevesnih in grmovnih vrst.
- Na območjih s poudarjeno rekreacijsko in turistično funkcijo naj se izvaja neposredni nadzor glede vsebine Zakona o ohranjanju narave (Ur. l. RS 56/99).
- Na območjih s poudarjeno poučno funkcijo naj se postavijo in vzdržujejo table s poučnimi vsebinami.
- V primeru širjenja rekreacijskega območja je potrebno upoštevati zakonitosti gozdnega prostora, gozdarske in druge dejavnosti (lov) v njem ter smernice pristojnih ustanov za varstvo naravne in kulturne dediščine.

Območje smučišča Sviščaki:

- Na območju smučišča Sviščaki, ki trenutno ne obratuje, naj se vzdržuje obstoječ gozdni rob.
- Preprečuje naj se zaraščanje smučarskih prog in druge infrastrukture.
- Dela naj se ne izvajajo pozimi. Na smučarski progi in ob njej ter na območju infrastrukturnih objektov naj se odstrani sečne ostanke.
- V primeru obnavljanja smučarske infrastrukture in objekta, novogradenj ter širjenja smučišča je potrebno upoštevati zakonitosti gozdnega prostora.
- Neuporabne in propadle žičničarske naprave naj se odstrani.

Območje Evropske pešpoti, planinskih poti, turno kolesarske poti, ceste na Sviščake ter ob gozdnih kočah:

- Gozdni rob ob cestah in poteh ter ob kočah naj bo horizontalno in vertikalno razgiban ter pester glede drevesnih in grmovnih vrst.
- V teh gozdovih je potrebno pri izbiri nosilcev funkcij upoštevati velike dimenzije in zanimiv habitus dreves. Prednost imajo plodonosne in cvetoče drevesne vrste.
- Ob Evropski pešpoti naj se enkrat v desetih letih obnovijo markacije. Na delih, kjer pot ne poteka po cesti, je potrebno obsekovanje.
- Potrebno je poskrbeti za vidnost smerokazov, da jih ne bi zakrilo rastje.

Smernice za vzdrževanje estetske funkcije:

- Ohranja naj se izjemno drevo.
- V gozdovih s poudarjeno estetsko funkcijo je potrebno pri izbiri nosilcev funkcij upoštevati velike dimenzije in zanimiv habitus dreves. Prednost imajo plodonosne in cvetoče drevesne vrste.
- Gozdni rob ob cestah, markiranih poteh, znamenjih ter kočah naj bo horizontalno in vertikalno razgiban ter pester glede drevesnih in grmovnih vrst.

Smernice za vzdrževanje funkcije varovanja naravnih vrednot

Zavod Republike Slovenije za varstvo narave navaja sledeče usmeritve:

Smernice za varstvo naravnih vrednot (NV):

NV 2612V – Črni dol in NV 2630 Vrbiški dol:

- V mraziščih naj se gospodari postopoma, upošteva naj se specifične rastiščne razmere. Proizvodnje dobe naj bodo dolge, pomlajevanje pa počasno. Primerna je nizka jakost sečnje.
- Zaradi preprečevanja prevelikih poškodb na tleh (ki so v mraziščih mehka), naj se v mraziščih ne izvaja strojne sečnje. Čas spravila naj se prilagaja slabši nosilnosti tal (spravilo v suhih razmerah ali pozimi, ko so tla zmrznjena).

NV 1258 – Prežagana skala pri Mikuli:

- Na ožjem območju NV naj se gospodari tako, da se ohranjajo dolomitni bloki (gradnja izven območja dolomitnih blokov, usmerjeno podiranje drevja).

NV 3061V – Snežnik – južni obronki:

Južni obronki Snežnika segajo v obravnavano GGE le južno od ceste, ki pelje proti Okroglini.

- Gozdne prometnice na višje ležečih predelih območja, kjer so gnezdišča in prehranjevalni habitati velikih ujed ter velike uharice, naj se predhodno uskladi s pristojno organizacijo za ohranjanje narave.

NV 3064V – Sviščaki – morene Črnodolskega ledenika:

- Konkretna varstvena usmeritve niso potrebne.

NV jame:

Priporočilo: V letu 2006 je bil sprejet Pravilnik o sporočanju podatkov o podzemnih jamah (Ur.l. RS, št. 120/06), katerega namen je zbiranje in izpopolnjevanje podatkov o jamah. V 8. členu Pravilnika je opredeljen obseg sporočanja popolnejšega podatka za že znano jamo, vključno z natančnejšo določitvijo lege vhoda v že znano jamo. Podatke je potrebno sporočiti Inštitutu za raziskovanje krasa Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU:

Smernice za Zavarovana območja (ZO):

Na vplivnem območju parka so prepovedani:

- vsi posegi, ki bi lahko spremenili obstoječi vodni režim Reke in kakovost vode, razen v primerih varstva pred poplavami,
- drugi posegi v okolje, ki pomenijo tveganje ali nevarnost za okolje in njihovi škodljivi vplivi segajo v park.

Smernice za območja pričakovanih naravnih vrednot ob odkritju:

Celotno območje GGE gradijo karbonatne kamnine, zato tu obstaja možnost odkritja podzemnih geomorfoloških naravnih vrednot. V primeru najdbe mineralov ali fosilov se mora najditelj ravnati po 74. členu ZON. Vsak, ki odkrije del narave, za katerega domneva, da ima lastnosti jame ali dela jame,

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

je o tem dolžan obvestiti Inštitut za raziskovanje krasa Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU (8. in 9. člen ZVPJ)

Priporočila za ravnanje na območju pričakovanih NV pred odkritjem:

Posegi, ki so povezani z obsežnimi zemeljskimi deli, kot je gradnja gozdnih prometnic:

- Investitorja se seznani z možnostjo obstoja NV ter predlogom, da o najdbi čimprej obvesti pristojno organizacijo za varstvo narave (ZRSVN). Po predhodnem dogovoru s pristojno enoto ZRSVN, se omogoči spremljanje stanja med zemeljskimi in gradbenimi deli z vidika odkrivanja in varstva geoloških in podzemeljskih geomorfoloških NV.
- Za vsa zemeljska dela se smiselno uporabljajo tudi vse varstvene usmeritve v poglavju 3.1. (jih sploh ne navajamo več).

Priporočila za ravnanje na območju pričakovanih NV ob odkritju:

Za celotno območje zato velja, da je v primeru odkritja jam med izvajanjem del potrebno upoštevati Zakon o varstvu podzemnih jam (Ur.l. RS, št.2/04, 61/06 – ZDru-1, 46/14 – ZON-C in 21/18 – ZNOrg). V skladu z 22. členom tega zakona in 74. členom ZON (Ur.l. RS, št.96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – Zdu-1, 8/10 ZSKZ-B, 46/14,21/18 ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP in 18/23 – ZDU-1O) mora fizična ali pravna oseba, ki izvaja poseg ali dejavnost, med katero je prišlo do najdbe jame, začasno ustaviti dela, najdbo zaščititi in o najdbi nemudoma obvestiti organizacijo, pristojno za ohranjanje narave.

Če investitor oz. izvajalec odkrije potencialno NV, naj o najdbi čimprej obvesti pristojno območno enoto ZRSVN. Ta pripravi usmeritve, ki vključujejo:

- dokumentiranje in ovrednotenje območja oz. potencialne NV,
- oceno ogroženosti,
- predlog ukrepa varstva (in-situ ali ex-situ; pogodbeno varstvo, skrbništvo, zavarovanje, začasno zavarovanje, obnovitev).

Smernice za izjemna drevesa:

- Vej, debel, drevesne skorje in korenin se ne lomi, seka, obsekava ali drugače poškoduje, razen če gre za sanacijske ukrepe na drevesu.
- Življenjske razmere na rastišču se ohranja nespremenjene, zato se ne odstranjuje zemlje, razkriva korenin, zasipava debela ali rastišča oz. površine nad koreninami, s hojo, vožnjo ali kako drugače ne tepta tal, ne poplavlja rastišča, spreminja višine podtalnice, kislosti oziroma alkalnosti tal, spušča škodljivih tekočin ali plinastih snovi na rastišče ter ne odlaga odpadkov.
- Podlago se na rastišču utrjuje le tako, da se omogoči zadostno zračnost in vodoprepustnost tal nad koreninskim sistemom.
- Na rastišče se praviloma ne postavlja objektov ali naprav.
- Na deblo, korenine in veje dreves se ne obeša, pritruje ali postavlja tujih teles, kot so plakati, obvestila, svetilke, nosilci žičnih vodov, table, omarice, antene in podobno.

Smernice za vzdrževanje funkcije varovanja kulturne dediščine

Pregled objektov kulturne dediščine je v poglavju 2.2 in v obrazcu E4. Objekti kulturne dediščine so vrisani v karti funkcij. V neposredni okolici objektov kulturne dediščine je vsa gozdnogospodarska dela treba načrtovati in izvajati tako, da ne pride do poškodb objektov. Pred morebitnimi posegi v prostor v premeru 50 m okrog objektov kulturne dediščine je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje Zavoda za varstvo kulturne dediščine OE Nova Gorica.

ZVKD-1 predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen ZVKD-1),
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitev arheološke ostaline ali dediščine (31. člen ZVKD-1)

Za poseg v enoto kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo kulturne dediščine ali jo uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto kulturne dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območje arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije;
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene;
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z enotami kulturne dediščine ter njihov vsebinski in prostorski kontekst (značilne silhete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture);
- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni;

Varstvene usmeritve za vplivna območja:

- v vplivnih območjih kulturnih spomenikov (v nadaljevanju: spomenik) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen,
- v vplivnih območjih registrirane dediščine (v nadaljevanju: dediščina) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranja se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč:

- posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:
 - odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline,
 - gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine,
 - postavljati ali graditi trajne aličasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.
- izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštetih nedopustnih posegov:
 - če ni možno najti drugih rešitev ali
 - če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oz. izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- sanitarna sečnja se naj izvede v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in zagotovi strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju: ZVKDS),
- odstranjevanje štorov/drevesnih panjev naj se izvede s frezami,
- izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema,
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin.

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- pristojni območni enoti ZVKDS je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto ZVKDS vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del;
- ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto ZVKDS, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin, oz. se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline;

Dodatni režim varstva območij memorialne dediščine:

Varuje se

- avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta,
- vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami.

Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

Arheološka kulturna dediščina:

Za vse posege v območje dediščine (tudi za sečnjo in spravilo lesa) je potrebno pred posegi pridobiti kulturnovarstvene pogoje oz. soglasja pristojne OE ZVKDS. Zemeljski posegi (urejanje novih poti, izgradnja novih gozdnih vlak in cest ali širitev obstoječe ceste, ter vlačenje lesa preko varovane ceste niso sprejemljivi. V nujnih primerih (kot je odstranjevanje poškodovanih ali bolnih dreves), ki pomenijo posege v zemljinu so pogojno sprejemljivi:

- Zbiranje in vlačenje lesa je pogojno dovoljena le v času, ko so tla zmrznjena in ne mokra ter so tako negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. Prav tako ni dovoljeno kuriti znotraj varovanega območja dediščine, kot tudi ne v njeni neposredni bližini.
- Izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov obstoječe ceste ter obcestnih vsevkov, profilov,...
- Grmičevje in drevesa, ki se vraščajo v suhozidne ostanke je potrebno strokovno odstraniti (po navodilih pristojne OE ZVKDS, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema.
- Pri sečnji in spravilu ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati koreninskega sistema dreves.
- Ob posegih v zemljinu mora investitor oz. izvajalec posega zagotoviti predhodne arheološke raziskave po navodilih pristojne OE ZVKDS.
- V primeru, da se med posegom najde arheološka ostalina, mora investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa mora najpozneje naslednji delovni dan obvestiti pristojno OE ZVKDS (1.ods. 26. člena ZVKD-1)

Vplivna območja kulturne dediščine: so namenjena varovanju širše okolice posamezne enote kulturne dediščine.

- Pri posegih v vplivno območje se ohranja gozdni rob. Goloseki in vlake ne smejo biti na izpostavljenih mestih.

Stavbna kulturna dediščina:

Vse objekte, kjer so zaradi del možne poškodbe, je potrebno med deli zaščititi. V neposredni bližini je možna samo sečnja poškodovanih dreves in sanitarna sečnja. Ohranja se prostorski kontekst objekta v gozdu.

Podrobne usmeritve so navedene v opisih odsekov v obrazcih E4.

6.2.2.3 Usmeritve za krepitev proizvodnih funkcij gozdov

Smernice za vzdrževanje lesno proizvodne funkcije

Za krepitev lesno proizvodne funkcije gozdov je potrebno dosledno upoštevati gozdnogojitvene usmeritve in izvrševati načrtovane ukrepe iz tega načrta.

Smernice za vzdrževanje funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin

V semenskem sestoju naj se upoštevajo usmeritve za delo s semenskimi sestoji, ki so navedene v ON v poglavju Ohranjanje genetske pestrosti gozdov in zagotavljanje gozdnega reprodukcijskega materiala. Predvsem je potrebno:

- ohranяти izbran semenski sestoj oziroma izbrana semenska drevesa znotraj območja sestoja,
- z ukrepi pospeševati proizvodnjo kakovostnega semena,
- pri sečnji in spravilu preprečiti poškodbe izbranih semenskih dreves.

Na območju čebelje paše je potrebno:

- pospeševanje in varstvo zdravih in vitalnih dreves medonosnih vrst, predvsem lipe, češnje, gorskega javorja in jelke,
- saditi drevesa medonosnih vrst,
- načrtno postavljati premične čebelnjake na ustrezna mesta.

Smernice za vzdrževanje lovno-gospodarske funkcije

Za krepitev te funkcije je potrebno sodelovanje z vsemi upravljalci lovišč v GGE pri izdelavi lovskoupravljaljskih načrtov. Uskladiti je potrebno odnos med živalmi in gozdom, da je zadovoljena prehranska kapaciteta okolja in omogočeno nemoteno pomlajevanje. Slednjega se preverja s popisom objedenosti mladja. Prehransko kapaciteto se zagotovi s košnjo lazov in pasišč, ohranjanjem gozdnega roba in plodonosnih drevesnih vrst ter vzdrževanjem grmišč, tako da so poganjki grmov nizko ležeči in mladi ter s tem lahko dostopni rastlinojedim živalim. V kolikor je potrebno gozdove v okolici krmišč pomladiti, je potrebno krmišče začasno ukiniti ali izvesti ustrezna varstvena in gojitvena dela, dokler ni zagotovljena uspešna pomladitev z ustreznimi drevesnimi vrstami in višino podmladka 1,5 m.

Konkretne smernice glede na vrsto objekta so naslednje:

- Lazi naj se vzdržujejo s košnjo enkrat letno, v poletnem času, ko dozori semena travniških rastlin. Lazov naj se ne gnoji, še posebej ne z dušičnimi gnojili. Preprečuje naj se zaraščanje, zato naj se vsakih 4 do 6 let postopno sprošča gozdni rob. Lazov naj se ne pogožduje. Spravilo lesa preko lazov v vegetacijskem obdobju izven poti ni dovoljeno. Prav tako ni dovoljeno puščanje sečnih ostankov na lazih.
- Ob krmnih njivah naj se zagotavlja ustrezne svetlobne razmere. Spravilo lesa preko krmnih njiv v vegetacijskem obdobju ni dovoljeno. Prav tako ni dovoljeno puščanje sečnih ostankov na krmnih njivah.
- Grmišča naj se redno vzdržujejo.
- Kaluže naj se ne zametava s sečnimi ostanki in drugim materialom. Pri gradnji gozdnih komunikacij se je potrebno izogniti kalužam.
- Na območju zimovališča naj se dela v gozdu ne izvajajo med januarjem in marcem, ohranjajo naj se grmišča, sečnjo jelke pa naj se izvaja pozno jeseni.
- Na območju rukališča naj se dela v gozdu ne izvajajo med sredino septembra in začetkom oktobra.
- Ob medvedjem brlogu naj se dela ne izvaja med začetkom decembra in koncem aprila. Gradnja gozdne infrastrukture naj se ne izvaja v radiju 100 m od brloga. Pred načrtovanjem del v okolici brloga je potreben posvet z vodjem odseka za gozdne živali in lovstvo.
- Ob krmiščih, avtomatskih krmiščih, senikih in silosih naj se preprečuje zaraščanje.
- Ob prežah naj se zagotavlja ustrezno vidno polje.
- S popisi na vzorčnih ploskvah je potrebno redno spremljati vpliv rastlinojede divjadi na pomlajevanje gozda.

6.2.2.4 Usmeritve za uskladitev funkcij gozdov

V velikem delu GGE Črni dol je vsaj na drugi stopnji poudarjenih več funkcij. Do konfliktov med različnimi funkcijami bi lahko prišlo na območjih, kjer so na istem področju prisotne ekološke in okolje obremenjujoče socialne funkcije (rekreacijska, turistična in poučna funkcija).

Pri gospodarjenju z gozdovi je potrebno upoštevati vse usmeritve za funkcije gozdov. Poleg tega je potrebno na konfliktnih območjih upoštevati časovno in prostorsko razporeditev posameznih dejavnosti. Zato naj se gozdnogospodarska dela v gozdovih s poudarjeno rekreacijsko funkcijo izvajajo v času, ko je v gozdovih manj obiskovalcev. Poleg tega naj se obiskovalce usmerja predvsem v gozdove, ki so manj pomembni za prostoživeče živali.

6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali

V gozdu, ki predstavlja življensko okolje živalskim in rastlinskim vrstam, moramo gospodariti sonaravno. V gozdovih naj se ne oblikujejo večje smrekove monokulture, prav tako naj se ne vnašajo neavtohtone drevesne vrste. V gozdovih naj se ohranja plodonosne drevesne in grmovne vrste. Dela v gozdu naj se prilagajajo življenjskim ritmom divjih živali (parjenje, poleganje mladičev, prezimovanje...).

Zaradi izboljševanja življenjskih razmer prosto živečih živali naj se ohranjajo in vzdržujejo grmišča, lazi, zimovališča in kaluže. Na robovih lazov naj se oblikuje in vzdržuje vrstno pester in razgiban gozdni rob. Sečnja jelke naj se izvaja pozno jeseni.

Upoštevajo naj se vse usmeritve navedene v poglavju 6.2.2.1 Usmeritve za krepitev ekoloških funkcij gozdov (podpoglavje Smernice za vzdrževanje funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti) ter v poglavju 6.2.2.3 Usmeritve za krepitev proizvodnih funkcij gozdov (podpoglavje Smernice za vzdrževanje lovnogospodarske funkcije). Prav tako je v poglavju 2.1 Ekološke funkcije v preglednici naveden opis pomembne vrste ali habitatnega tipa z njihovimi ekološkimi zahtevami.

6.2.4 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom

V GGE Črni dol ni varovalnih gozdov, niti gozdov s posebnim namenom.

6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Stopnja požarne ogroženosti je povzeta po Območnem načrtu GGO Postojna (2021-2030). Večina gozdov v GGE Črni dol ni požarno ogrožena (majhna požarna ogroženost). Zaradi visoke nadmorske višine in obilice padavin razporejenih čez vse leto ni daljših sušnih obdobj.

V GGE ni protipožarnih presek in protipožarnih poti. Zaradi majhne požarne ogroženosti jih tudi v bodoče ne načrtujemo.

Glavne usmeritve so:

- V gozdu je prepovedano kuriti, razen na urejenih kuriščih in zaradi zatiranja podlubnikov.
- Za obdobje, ko je za neko območje razglašena velika ali zelo velika požarna ogroženost, je v naravnem okolju prepovedano kuriti ali uporabljati odprti ogenj ter puščati ali odmetavati goreče ali druge predmete in snovi, ki lahko zanetijo požar.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

- V času velike požarne ogroženosti je potreben večji nadzor nad dogajanjem v prostoru in aktivno sodelovanje pri organizaciji protipožarne službe.
- Potrebno je izobraževanje javnosti o nevarnosti požarov.
- Opozorilne table je smiselno postavljati le na območjih s poudarjeno rekreacijsko in turistično funkcijo.

6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi objekti

V GGE Črni dol je semenski sestoje jelke v odseku 22030a. Sestoje je vsako leto pregledan s strani ZGS. V semenskem sestoju in njegovi okolici je možno nabirati puljenke z znanim poreklom.

S semenskim sestojem moramo gospodariti tako, da zagotovimo dobro gensko osnovo ter dolgoletni količinsko zadovoljiv donos semena.

6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Usmeritve za tehnologijo dela:

Tehnologija dela mora biti prilagojena rastiščnim razmeram. Strojna mehanizacija za delo v gozdu mora biti takšna, da ne pusti trajnih posledic na gozdnih tleh in gozdnem rastju.

V večini gozdov, predvsem zasebnih, bo tudi v prihodnje prevladovala sečnja z motorno žago in izdelava večkratnikov. Strojna sečnja naj se izvaja v sestojih, kjer so terenske in sestojne razmere take, da omogočajo strojno sečnjo. Tla naj bodo gladka in ne skalnata. S strojno sečnjo naj se sanira zelo poškodovane sestojne ter sestojne, ki jih bomo obnovili s sadnjo. Strojna sečnja naj se ne izvaja v mraziščih, kjer so tla mehka in bi strojna sečnja povzročila prevelike poškodbe tal.

Odseke za strojno sečnjo naj se opredeli s tehnološkim delom gozdnogojitvenega načrta. Na delovišču naj bodo poleg označenega drevja za posek označene tudi poti za premike strojev. Pred pričetkom strojne sečnje je v sestojih potrebno dograditi ali adaptirati sistem pravih poti, da bodo prilagojene tej tehnologiji. Pri strojni sečnji je potrebno upoštevati sledeče smernice:

- Strojna sečnja naj se prvenstveno izvaja v čistih sestojih iglavcev, in tanjših sestojih listavcev, do razvojne faze debeljaka (kjer napade pri sečnji les slabše kakovosti).
- Pri strojni sečnji je obvezno upoštevanje usmeritve ZRSVN in KD za posamezna območja.
- Zaradi manjših poškodb na stoječem drevju, naj se, zaradi izvoza lesa iz delovišča s forwarderjem ali podobnim strojem, sortimenti krojijo na 4 m.
- Na območjih zimovališč divjadi naj se dela ne izvajajo v zimskem času.
- V gozdovih s poudarjenimi socialnimi funkcijami naj se dela izvajajo izven sezone največjega obiska.
- Strojna sečnja se lahko opravlja samo na terenih, kjer je zagotovljena ustrezna nosilnost tal, torej na terenih, kjer so tla globlja in manj nosilna se strojna sečnja lahko izvaja samo v času ko so le-ta zmrznjena ali suha.
- V sestojih, kjer harvester opravi sam vse faze sečnje in izdelave sortimentov (podžaganje, kleščenje, krojenje), se strojna sečnja lahko izvaja tudi na pomlajenih površinah tako, da se stroj giblje po pomlajeni površini izključno po vnaprej predvideni sečni poti in mora obvezno sečne ostanke odlagati na sečno pot.
- V sestojih, kjer stroj zaradi velike debeline dreves le-teh sam ne more posekati, naj se uporablja kombiniran način sečnje (posek dreves ročno, izdelava s harvesterjem). Ta način je primeren izključno v nepomlajenih oziroma malo pomlajenih sestojih s strogim prostorskim redom pri pomlajevanju. V tem primeru se mora stroj gibati po sečnih poteh, ki so izven pomlajenih površin, drevesa pa se poseka tako, da s krošnjo padejo izven pomlajene površine.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

- V primeru kombiniranega dela (sekač, harvester) se mora obvezno posek in izdelava izvajati sproti. Posek dreves na zalogo in kasnejša izdelava le-teh s strojem je nedopustna zaradi velikih poškodb mladovja.
- V sestojih, kjer je potreben kombiniran način dela in so sestoji veliko površinsko pomlajeni oziroma ni prostorskega reda pri pomlajevanju (raznomerni in prebiralni gozdovi), se strojna sečnja lahko izvaja le izjemoma, omejitve pa naj se opredeli v tehnološkem delu gozdnogojitvenega načrta.
- Priporočljivo je, da se povsod, kjer je mogoče sečne ostanke odlaga na sečne poti in se jih nato s premikanjem strojev potlači. Kjer to ni mogoče, naj se jih odlaga na nepomlajene površine.
- Vsa drevesa listavcev s kakovostnim lesom (F, L) naj se kroji na klasičen način in ne s strojem.
- Pri izdelavi sekancev mora v gozdu ostati najmanj 20% biomase sečnih ostankov, v kar je vključen tudi koreninski sistem.
- Za pripravo sekancev ni dovoljeno ruvanje panjev (razen pri krčitvah gozda za kmetijske namene).
- Ostale sečne ostanke (vejevje) naj se iznaša iz gozda in uporabi za sekance le v primerih, ko ti ostanki predstavljajo gojitveni ali varstveni problem (pri sanacijskih in pomladitvenih sečnjah), pri redčenjih drogovnjakov in mlajših debeljakov pa naj sečni ostanki ostanejo v gozdu.
- Strojna sečnja in spravilo nista dovoljena v raznomernih gozdovih. Prav tako strojna sečnja ni dovoljena v mraziščih.

Tako pri strojni kot tudi pri klasični sečnji naj bo iznos lesne biomase omejen. Iznos sečnih ostankov (vej in panjev) je mogoče izvajati samo v sestojih, kjer varovalna funkcija ni poudarjena na 1. stopnji in pri končnih posekih ali sanacijah ujm, ko sečni ostanki lahko predstavljajo gojitveni in varstveni problem. V gozdovih s poudarjeno varovalno funkcijo 1. stopnje in pri redčenjih naj v gozdu ostanejo vsi sečni ostanki. Panjev ni dovoljeno ruvati razen v primeru krčitev v kmetijske namene.

Usmeritve za spravilo:

Spravilo naj bo traktorsko. Pri dolgih pravilnih razdaljah (nad 600 m) in primernih vlakah naj vlačenje lesa zamenja prevoz lesa s traktorskimi zgibnimi polprikolicami. Priporočljiva je metoda večkratnikov. Potrebno je paziti, da ne prihaja do poškodb pri spravilu. Po končanem spravilu lesa je potrebno iz vlak odstraniti sečne ostanke, vlake erodibilno stabilizirati ter urediti odvodnavanje. Posebno pozornost je potrebno nameniti občutljivim tlem, kjer naj spravilo poteka le v suhem vremenu ali pa pozimi, ko so tla zmrznjena. Rekonstruirajo naj se vlake v odsekih, kjer je predvidena sečnja. Po končani sečnji naj se vzpostavi prevoznost vlak.

Usmeritve za gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic:

V GGE prevladujejo gozdne ceste. Skupna dolžina gozdnih cest je 39,00 km. Gostota gozdnih cest je 18,22 m/ha. Dolžina javnih cest pomembnih za gospodarjenje z gozdovi v GGE je 6,97 km. Vseh cest skupaj je 45,97 km. Skupna gostota cest je 21,47 m/ha, kar pomeni, da so gozdovi zadostljivo odprti s cestami.

Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami so določena na območjih, kjer je pravilna razdalja večja od 600 m, možni posek večji od 4 m³/ha in intenzivnost gospodarjenja vsaj srednja. V GGE znaša površina območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami, 453,86 ha, od teh površin se 404,05 ha nahaja na območjih, kjer obstajajo omejitve pri gradnji zaradi ogrožanja funkcij gozdov. Ta območja so v 34 odsekih. Ker trase morebitnih novih cest niso določene, tudi njihova dolžina ni določena.

V GGN GGO Postojna 2021-2030 je kot območje v GGE Črni dol, ki ni zadostno odprto z gozdnimi cestami, določenih 103,77 ha gozdov.

Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami so določena na območjih, kjer je naklon manjši od 35°, delež odprtosti manjši od 75% in možni posek večji od 4 m³/ha/leto. V GGE znaša površina območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami, 209,06 ha, od teh površin se 154,32 ha nahaja na območjih, kjer obstajajo omejitve pri gradnji zaradi ogrožanja funkcij gozdov. Neodprte površine so v 14 odsekih.

V GGN GGO Postojna 2021-2030 je kot območje v GGE Črni dol, ki ni zadostno odprto z gozdnimi vlakami, določenih 745,0 ha gozdov.

V primeru gradnje gozdnih prometnic je pri umeščanju in načrtovanju tras gozdnih prometnic potrebno preveriti območja, pomembna iz vidika varstva narave, območja nepremične kulturne dediščine ter varstvena (vodovarstvena območja) in ogrožena območja (plazljiva, erozijska, plazovita in poplavna) po Zakonu o vodah. Pri tem je potrebno upoštevati smernice DRSV, ZRSVN in ZVKDS.

Pri gradnji gozdnih prometnic na načrtovanih vodovarstvenih območjih je potrebno upoštevati vse usmeritve in vodovarstveni režim iz občinskih odlokov, ki urejajo vodovarstveno območje. Poseg na vodovarstvenih območjih lahko ogrozi cilj ohranjanja dobrega stanja površinskih in podzemnih voda ter ohranjanje in uravnavanje vodnih količin. Usmeritve za VVO so navedene v poglavju 6.2.2. (Smernice za vzdrževanje hidrološke funkcije).

Pri gradnji gozdnih vlak in cest je potrebno uporabljati ustrezne tehnologije in načine, ki so prijazni do okolja in narave. Eksplozivna sredstva je dovoljeno uporabljati le v najnujnejših primerih in v majhnih količinah. Uporabljajo naj se predvsem bagri z udarnimi kladivi in kombinirani stroji (čelni odkop).

Pri vzdrževanju gozdnih cest je potrebno tudi ustrezno vzdrževanje in dograjevanje vtočno – odtočnih naprav (vtočnih jaškov in cevni prepustov). Priporočljivo je namestiti pokrove vtočnih jaškov ter preprečevati izpodjedanja iztoka iz cevnega propusta s tlakovanjem iztoka s kamnom in betonom.

Redno vzdrževanje gozdnih cest mora v največji možni meri potekati preko celega leta, ko nam to omogočajo vremenske razmere. Spomladi je potrebno opraviti čiščenje cest (posute brežine, zasute koritnice, zamašeni vtočni jaški in cevni propusti...), krpanje udarnih jam na cestišču, obsekovanje cestnih robov in mulčanje obcestnih brežin. Ob ustrezni vlažnosti cestišča je potrebno izvesti gramoziranje in razgrinjanje nasutega materiala z grederjem, pri večji debelini nasutega materiala tudi valjanje z vibrovaljarjem. Material mora biti primerno droben. V jesenskem času moramo zagotoviti, da so ceste očiščene (predvsem koritnice, vtočni jaški in cevni propusti) in stabilizirane za zimsko obdobje.

Na vzhodnem delu poteka javna cesta, ki povezuje Ilirsko Bistrico in Sviščake in je pozimi splužena. Zato naj proizvodnja v zimskem času poteka v gozdovih, ki gravitirajo na to javno cesto. Pluženje drugih gozdnih cest ni potrebno. Izvaja se lahko le tam, kjer se odvija gozdna proizvodnja in za lovsko gospodarjenje.

Izgradnjo gozdnih vlak financira lastnik gozda. Na ZGS mora vnaprej pridobiti dovoljenje za načrtovana dela. Načrtovanje vlake mora biti opredeljeno v tehnološkem delu gozdnogospodarskega načrta, ob upoštevanju zakonov o ohranjanju narave, varstvu okolja in predpisov o gradnji gozdnih prometnic. Potreben je nadzor nad kakovostjo izvedenih del.

Gozdne vlake morajo biti po zaključenih delih sečnje in spravila lesa erodibilno stabilizirane in očiščene sečnih ostankov. Zagotovljeno naj bo redno vzdrževanje vlak z ustreznim odvodnjavanjem.

Pri načrtovanju gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del se je treba v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven priobalnih zemljišč, kot določa ZV-1 v 14. in 37 členu. Pri načrtovanju poteka trase je potrebno predvideti čim manjše število prečkanj vodotokov. Na delih, kjer trasa poteka vzporedno z vodotokom naj le-ta ne posega na priobalno zemljišče, manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer so prostorske možnosti omejene vendar na tak način, da ne bo poslabšana obstoječa stabilnost brežin vodotokov. Na takih območjih so posegi dovoljeni le

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

v kolikor bodo zagotovljeni zaščitni ukrepi, s katerimi se prepreči negativne vplive na stanje površinskih in podzemnih voda.

Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi prometnicami so prikazana na karti 9b in 9c v Prostorskem delu GGN. Če so nezadostno odprta območja za gradnjo gozdnih prometnic predvidena na vodovarstvenem območju I., II. in III. varstvenega režima, na poplavnih in plazljivih območjih ter priobalnih zemljiščih, gre za poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, zato se lahko izvede poseg le na podlagi vodnega soglasja, kot to določa Zakon o vodah.

Pri pripravi projektne dokumentacije za pridobitev vodnega soglasja za gradnjo gozdnih prometnic in izvedbo gozdarskih del mora investitor oz. izvajalec del pridobiti ustrezne načrte in elaborate skladno z zakonodajo s področja upravljanja z vodami.

Posebne usmeritve s področja upravljanja z vodami:

Pri načrtovanju in gradnji gozdnih prometnic je potrebno upoštevati predpise s področja upravljanja z vodami, med njimi tudi Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov DRSV (April 2025).

Usmeritve za pridobitev vodnega soglasja/mnenja o sprejemljivosti gradnje z vidika upravljanja z vodami in pravico graditi v skladu z ZV-1:

- Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti vodno soglasje, ki ga izda naslovni organ. Vodno soglasje je potrebno pridobiti za:
 - poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
 - poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1;
 - poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
 - poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
 - poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
 - poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;
 - hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.
- Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo, za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po ZV-1, je treba upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vloge za izdajo vodnega soglasja (Uradni list RS, št. 25/09).
- Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic, kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah (Ur. l. RS, št. 4/09) - gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih gozdnih cest, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del, se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim in varstvenim območjem skladno z ZV-1 in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč.

Usmeritve na vodnih in priobalnih zemljiščih:

- Gradnji prometnic na vodnih in priobalnih zemljiščih se je potrebno izogniti. V kolikor ne obstajajo druge možnosti, se lahko prometnica izjemoma izvede na način, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino. Na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase in iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.
- Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).

- Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust,...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih prevoznih klančin.
- Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Gradbenem zakonu (Uradni list RS, št. 199/21, 105/22 – ZZNŠPP, 133/23 in 85/24 – ZAID-A).

Usmeritve za preprečitev onesnaževanja površinskih in podzemnih voda.

- Odvajanje padavinske vode mora biti usklajeno z ZV-1 in predpisih s področja varstva okolja (Uredba o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo (Uradni list RS, št. 64/12, 64/14, 98/15, 44/22 – ZVO-2, 75/22 in 157/22).
- Nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih je v skladu z 87. členom ZV-1 prepovedano.
- Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda z območij gozdnih prometnic je treba načrtovati z razpršenim ponikanjem, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijskih in plazljivih območjih je potrebno načrtovati in izvesti tako, da ne bo povzročalo sproščanja gibanja hribin ali kako drugače ogrožalo stabilnost zemljišča oz. potenciralo erozijske procese.
- Neposredno odvajanje odpadnih voda v podzemne vode je prepovedano v skladu s 64. členom ZV-1. Odpadna voda se lahko odvaja posredno v podzemno vodo le na območjih, kjer ni vodotokov in če za območje ne veljajo prepovedi iz 12. člena Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo (Uradni list RS, št. 64/12, 64/14, 98/15, 44/22 – ZVO-2, 75/22 in 157/22).
- Vso padavinsko odpadno vodo, ki bi nastala pri gozdarski dejavnosti, je treba ohraniti neonesnaženo in jo uporabiti za odvajanje v isti vodonosnik v isti količini, ki v naravnem stanju z infiltracijo obnavlja podzemno vodo v vodonosniku, po možnosti z razpršenim ponikanjem skozi biološka aktivna tla.
- Pri načrtovanju objektov odvodnjavanja padavinskih odpadnih vod z gozdnih prometnic, zaledja gozdnih prometnic in mostu v vodotoke je treba upoštevati erozijsko delovanje voda in jih načrtovati na način, da ob nastopu visokih voda ne bo prišlo do negativnega vpliva na poplavno varnost območja.

Usmeritve na ogroženih območjih:

- Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora skladno z 11. členom Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08 in 49/20) upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1 in 2 te uredbe, pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov. Na območju poplavne in z njo povezane erozijske nevarnosti, kjer še ni elementov ogroženosti, je treba skupaj z načrtovanjem prostora in ob upoštevanju pogojev in omejitev iz omenjene uredbe načrtovati in zagotoviti tudi poprejšnjo izvedbo ustreznih omilitvenih ukrepov za doseganje sprejemljivega razreda ogroženosti na območju in izven njega.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

- Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je treba izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov. Ta usmeritev se do potrditve podlag (erozijska, plazljiva območja) izvaja selektivno glede na dejansko zaostrenost terenskih razmer.
- Gradnja prometnic naj poteka na pobočjih z manjšimi nakloni, upoštevajoč čim manjše razgaljanje tal, vkope in dolžino prometnice. Uporaba težke mehanizacije je na erodibilnih tleh omejena ali prepovedana. Izogibati se je treba poškodbam zgornjega ustroja gozdnih cest (npr. vlačenje lesa, vožnja z goseničarji).

Usmeritve na referenčnih odsekih:

- Gozdne prometnice, ki lahko povzročijo spremembe morfoloških značilnosti, niso dovoljene na referenčnih odsekih skladno s 5. členom Uredbe o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16 in 107/23), na vodotokih gorvodno in dolvodno od referenčnih odsekov pa so dovoljene le, če se v postopku odločanja o izdaji vodnega soglasja ugotovi, da se zaradi sprememb morfoloških značilnosti, povezanih s temi posegi, stanje površinske vode na referenčnem odseku ne bo poslabšalo.
- Prečkanje gozdnih prometnic z vodotoki na referenčnih odsekih ni dovoljeno.

V prostorskem delu sta prikazani karti P9b Območja gozdov, ki niso zadosti odprta z gozdnimi cestami in P9c Območja gozdov, ki niso zadosti odprta z gozdnimi vlakami.

6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

GGE Črni dol leži v gozdni krajini, zato tukaj ne pričakujemo večjih posegov v gozd in gozdni prostor. V strnjenih gozdovih so možni posegi v gozd povezani predvsem z izgradnjo gozdne infrastrukture, rampnih prostorov ob javni cesti ter širitve daljnovodov ali izgradnje dostopov do njih. Manjši posegi so verjetni tudi ob kočah in lazih (krčitve).

Območja gozdov, kjer obstajajo omejitve pri krčitvah gozdov v merilu 1:25.000 je prikazana v prostorskem delu načrta.

Poseg v gozd in gozdni prostor mora biti usklajen z veljavno urbanistično dokumentacijo, z veljavnim gozdnogospodarskim načrtom, z zakonskimi in podzakonskimi akti in s predpisi s področja gozdarstva ter drugih področij, ki zadevajo splošne in posamezne vidike prostorske problematike. ZGS s strokovnimi podlagami sodeluje pri izdelavi dolgoročnega načrta občine.

Pri posegih v prostor je potrebno upoštevati usmeritve in ukrepe, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (UR. I. RS, št. 67/16).

Usmeritve na ogroženih območjih:

- pri posegih v prostor naj se upoštevajo usmeritve navedene v poglavju Smernice za vzdrževanje funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Usmeritve na vodovarstvenih območjih, usmeritve na referenčnih odsekih:

- pri posegih v prostor naj se upoštevajo usmeritve navedene v poglavju Smernice za vzdrževanje hidrološke funkcije.

Usmeritve za preprečitev onesnaževanja površinskih in podzemnih voda:

- Posegi morajo biti v izhodišču načrtovani tako, da ne zmanjšujejo naravnih zadrževalnih sposobnosti krovnih plasti, v prvi vrsti njihove debeline in

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

prepustnosti. S tem se ne povečuje ali pospešuje prenos onesnaževal v globino in tudi ne povzroča poslabševanja kakovosti podzemne vode (3. člen Uredbe o stanju podzemnih voda (Uradni list RS, št. 25/09, 68/12, 66/16 in 44/22 – ZVO-2)).

- Upoštevajo naj se vse usmeritve podane v poglavju Smernice za vzdrževanje hidrološke funkcije.

Usmeritve za preprečitev negativnega vpliva na izvajanje rabe vode:

- Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda je potrebno upoštevati 150. člen ZV-1 (naveden v poglavju 6.2.7, podpoglavje Posebne usmeritve s področja upravljanja z vodami).
- Pri načrtovanju posegov je treba preprečiti negativni vpliv na izvajanje obstoječe posebne rabe vode (že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1, in evidentirana posebna raba vode skladno z določili 108. člena ZV-1) ter prisotnost drugih vodnih virov, na območju GGN. Prav tako posegi ne smejo omejevat splošne rabe vode, za kar morata skladno s 105. členom ZV-1 biti izpolnjena dva pogoja:
 - zagotovljen mora biti prost dostop do vodnega ali morskega dobra za osebne potrebe in športne aktivnosti (kopanje, drsanje, potapljanje...),
 - omogočeno mora biti gašenje požarov ter druge naloge zaščite in reševanja.
- Upoštevajo naj se vse usmeritve podane v poglavju Smernice za vzdrževanje hidrološke funkcije.

Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor so:

- V gozdovih in gozdnem prostoru s prvo stopnjo poudarjenosti varovalne, hidrološke in biotopske funkcije niso dopustni posegi v prostor, ki bi imeli za posledico krčitev gozda oziroma bi kakorkoli razvrednotili delovanje omenjenih funkcij.
- V ohranjenih gozdovih s prvo stopnjo poudarjenosti lesnoproizvodne funkcije prav tako niso dopustni posegi v prostor, ki bi imeli za posledico krčitev gozda oziroma bi kakorkoli razvrednotili delovanje omenjene funkcije.
- Dopustni so samo tisti posegi v prostor (krčitev gozda), ki bi povečali biotsko pestrost gozdnega prostora (oblikovanje posameznih novih lazov v gozdnem prostoru).
- Za vsak poseg v gozd ali gozdni prostor mora investitor pridobiti z zakonom predpisana soglasja pristojnih služb, med drugim je obvezno tudi soglasje ZGS.
- Vsak poseg v gozd in gozdni prostor mora biti izveden tako, da zahteva čim manjšo krčitev gozda.
- Po vsakem posegu v gozd se pogoji za gospodarjenje z okoliškimi gozdovi ne smejo poslabšati.
- Pri novogradnji objektov v gozdu in gozdnem prostoru je potrebno zagotoviti minimalen odmik objekta od gozdnega roba (ena drevesna višina).
- Gradnja čebelnjakov načeloma ni dovoljena.
- Lop za shranjevanje orodja v gozdu in gozdnem prostoru ni dovoljeno postavljati. Dovoljena je gradnja enostavnih in nezahtevnih kmetijsko – gozdarskih objektov, ki so direktno namenjeni gospodarjenju z gozdom.
- Prav tako ni dovoljeno spreminjanje opuščenih objektov v gozdu v bivalne objekte.

Usmeritve za krčitev gozda v kmetijske namene:

Osnovno vodilo pri izdaji dovoljenja za krčitev gozda v kmetijske namene je planska raba zemljišča. Če je gozd po planski rabi kmetijsko zemljišče, je krčitev gozda v kmetijske namene dovoljena. Če je planska raba gozd, je potrebno upoštevati območja gozdov, kjer krčenje gozda ni dovoljeno ali praviloma ni dopustno. V prostorskem delu GGN opredeljeno območje gozda, kjer krčitev gozda praviloma ni dopustna, predstavlja območja, kjer je pred izvedbo posegov ali krčitev potrebno izvesti pregled vseh uredb in razglasov s področja zavarovanja naravne in kulturne dediščine ter vodnogospodarskih usmeritev. V kolikor so na območju ugotovljene omejitve za krčitve gozda ali posege v prostor, je potrebno pridobiti ustrezna soglasja.

Površine, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno:

- gozdovi s prvo stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij,
- gozdovi na območju gozdnih učnih poti (pas 50 m),
- sklenjena območja gozdov razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine (do 200 m),
- ohranjeni gozdovi znotraj območij gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, ki so zavarovana po predpisih s področja ohranjanja narave,
- gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave,
- manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna,
- plazljiva območja s srednjo, veliko in zelo veliko verjetnostjo pojavljanja plazov (opozorilna karta verjetnosti pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov SKUPNA-GeoZS 1:25.000, Portal e-vode, Direkcija RS za vode, 2025),
- erozijska območja s strogimi in zahtevnimi ukrepi (Opozorilna karta erozije).
- vodovarstvena območja,
- območja vodnih in priobalnih zemljišč,
- območje pogostih in redkih poplav (Opozorilna karta poplav),
- območje velike in srednje nevarnosti poplav (Integralna karta poplavne nevarnosti).

Po vsakem posegu v gozd in gozdni prostor je potrebno vzpostaviti tako stanje, da bo omogočeno nemoteno gospodarjenje z okoliškimi gozdovi.

6.2.9 Usmeritve za ukrepe na ostalih gozdnih zemljiščih

Na območju GGE Črni dol so od ostalih gozdnih zemljišč prisotne samo preseke daljnovodov. S presekami, nastalimi pod daljnovodi, se ustvarjajo grmišča, ki so pomembna za prehranjevanje prosto živečih živali. Priporočljiva je obhodnja vsaj vsakih pet let.

6.3 Ukrepi

6.3.1 Možni posek

Na osnovi stanja sestojev, razvojnih trendov in postavljenih gozdnogojitvenih ciljev, smo za gospodarjenje z gozdovi določili najvišji možni posek.

Preglednica 61: Možni posek po sektorjih lastništva v GGE Črni dol

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		G. lokalnih sk.		Skupaj GGE		
	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³ /ha/leto
Iglavci	70.722	42,8	16.790	48,9	37	10,4	87.549	43,8	4,09
Listavci	94.342	57,2	17.567	51,1	319	89,6	112.228	56,2	5,24
Skupaj	165.064	100,0	34.357	100,0	356	100,0	199.777	100,0	9,33

Najvišji načrtovani možni posek v GGE Črni dol za obdobje 2025 - 2034 je 199.777 m³, kar pomeni, da je predviden posek 9,33 m³/ha/leto. V poseku prevladujejo listavci (56,2%).

Večina poseka je predvidena v zasebnih gozdovih (82,6%), saj zasebni gozdovi v GGE prevladujejo. Poleg tega so v državnih gozdovih posekali ves načrtovani posek za preteklo desetletje, v zasebnih pa manj kot polovico načrtovanega poseka.

Preglednica 62: Možni posek po RGR v GGE Črni dol

RGR	10 letni možni posek			Delež možnega poseka					
				% od lesne zaloge			% od prirastka		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
116	9.795	218	10.013	18,8	20,7	18,8	110,0	121,5	110,3
120	4.037	33.884	37.921	25,1	41,3	38,6	43,8	252,1	167,3
121	8.895	45.598	54.493	21,3	25,9	25,0	42,5	147,5	105,1
125	4.165	3.982	8.147	23,7	22,0	22,8	71,7	154,3	97,1
209	25.050	12.264	37.314	20,9	23,7	21,7	110,4	147,2	120,3
407	35.607	16.282	51.889	21,8	20,1	21,2	112,0	127,8	116,5
Skupaj	87.549	112.228	199.777	21,3	27,4	24,3	88,1	164,6	119,3

Načrtovani posek predstavlja 24,3% skupne lesne zaloge. Glede na lesno zalogo je nekoliko višji pri listavcih (27,4% lesne zaloge listavcev). Načrtovani posek predstavlja 119,3% prirastka. Glede na prirastek je višji pri listavcih (164,6% prirastka listavcev).

Največji posek je načrtovan v dveh največjih RGR (RGR 121 in RGR 407). Glede na lesno zalogo in prirastek je načrtovani posek največji v RGR 120. V njem prevladujejo sestoji v obnovi z bogato sestojno zasnovo podmladka, kjer je načrtovano pospešeno nadaljevanje obnove, v številnih debeljaki pa uvajanje v obnovo. Najmanjši načrtovani posek je v RGR 125, ki je majhen. V njem prevladujejo drogovnjaki in debeljaki, v katerih so predvidena redčenja. Poleg tega je kakovost drevja slaba.

Preglednica 63/MPVP: Možni posek po vrstah poseka (v m³) v GGE Črni dol

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od PR
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarna sečnja			
Iglavci	m³	16.167	12.400	56.371	0	0	2.611	87.549	21,3	88,1
	%	18,5	14,2	64,3	0,0	0,0	3,0	100,0		
Listavci	m³	35.827	65.659	10.420	0	0	322	112.228	27,4	164,6
	%	31,9	58,5	9,3	0,0	0,0	0,3	100,0		
Skupaj	m³	51.994	78.059	66.791	0	0	2.933	199.777	24,3	119,3
	%	26,0	39,1	33,4	0,0	0,0	1,5	100,0		

Glede na vrsto sečnje v načrtovanem poseku prevladujejo pomladitvene sečnje (39,1%). Načrtovane so v sestojih v obnovi in v debeljakah, ki jih želimo uvesti v obnovo. V obnovo naj se uvede 17% debeljakov. Jakost sečenj pri uvajanju v obnovo je od 25% do 35% lesne zaloge. V sestojih v obnovi, kjer je odrasel sestoj kakovosten, zasnova podmladka pa slaba, naj se zadržano nadaljuje z obnovo (23% sestojev v obnovi). Jakost sečenj je od 30 do 50% lesne zaloge. V sestojih v obnovi z dobro in bogato zasnovo podmladka naj se pospešeno nadaljuje z obnovo (60% sestojev v obnovi). Jakost sečenj je nad 50% lesne zaloge. V sestojih, kjer je podmladek višji od 1 m in ima bogato zasnovo, naj se z obnovo konča (15% sestojev v obnovi). Jakost sečnje je v tem primeru 100% lesne zaloge.

Prebiralne sečnje (33,4%) se bodo izvajale v raznomernih sestojih. V raznomernih sestojih, kjer je lesna zaloga manjša od optimalne, naj se raznomerni gozd neguje s poudarkom na povečevanju lesne zaloge (21% posamično do šopasto raznomernih sestojev in 42% skupinsko do gnezdasto raznomernih sestojev). Jakost sečenj je od 10 do 15% lesne zaloge. V raznomernih sestojih, kjer je lesna zaloga večja od optimalne in primanjkuje tanjšega drevja, naj se raznomerni gozd neguje s poudarkom na pomlajevanju (28% posamično do šopasto raznomernih sestojev in 32% skupinsko do gnezdasto raznomernih sestojev). Jakost sečenj je med 25 in 35% lesne zaloge. V raznomernih sestojih, kjer je lesna zaloga enaka ali blizu optimalni lesni zalogi, naj se raznomerni gozd neguje s poudarkom na vzdrževanju strukture (52% posamično do šopasto raznomernih sestojev in 25% skupinsko do gnezdasto raznomernih sestojev). Jakost sečenj je med 15 in 25% lesne zaloge. Med prebiralne sečnje spada tudi postopna premena (4% debeljakov), s katero želimo smrekove debeljake v mraziščih postopno uvesti v pomlajevanje. Jakost sečenj je od 25 do 30% lesne zaloge. Načrtovan je tudi v enomernih sestojih smreke, jelke in bukve, ki naj se jih s premenilnimi redčenji postopno spremeni v raznomerne sestoje. Jakost sečenj je do 25% lesne zaloge.

Izbiralna redčenja (26,0%) so načrtovana v drogovnjakih in debeljakah, kjer so le-ta še potrebna. Izbiralna redčenja so načrtovana v 97% drogovnjakov. Jakost sečenj v drogovnjakih je 15% do 25% lesne zaloge. Načrtovana so tudi v 67% debeljakov. Jakost sečenj v debeljakah je od 8 do 15% lesne zaloge, odvisno od rastišča in sklepa sestoja.

Sanitarni posek in posek oslabelega drevja predstavlja 1,5% skupnega poseka in je večji pri iglavcih (3,0%). Te sečnje so načrtovane v drogovnjakih in debeljakah, kjer redčenja niso več potrebna in niso primerni za uvajanje v obnovo (2% drogovnjakov in 10% debeljakov). Načrtovane so tudi v sestojih v obnovi, kjer je zasnova podmladka tako slaba, da z obnovo ne nameravamo nadaljevati (2% sestojev v obnovi). Predvidene so tudi v raznomernih sestojih, kjer nega raznomernega gozda ni več potrebna (1% raznomernih sestojev). V primeru sušenja jelke, naravnih ujm, suše ali gradacij lubadarja bo ta delež v izvedenem poseku večji.

Posek za umetno obnovo je predviden na najboljših rastiščih, kjer ne pričakujemo ustreznega podmladka in jih bomo obnovili s sadnjo. Tam je potrebno posekati drevesa, ki bi ovirala sadnjo. Posek za umetno obnovo je prištet k pomladitvenim sečnjam in je manjši od 0,1% poseka.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Preglednica 64/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³) v GGE Črni dol

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od PR
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarna sečnja			
Zasebni gozdovi										
Iglavci	m³	13.090	10.125	45.519	0	0	1.988	70.722	22,1	88,7
	%	18,5	14,3	64,4	0,0	0,0	2,8	100,0		
Listavci	m³	31.069	53.906	9.207	0	0	160	94.342	27,8	167,3
	%	32,9	57,1	9,8	0,0	0,0	0,2	100,0		
Skupaj	m³	44.159	64.031	54.726	0	0	2.148	165.064	25,0	121,2
	%	26,8	38,7	33,2	0,0	0,0	1,3	100,0		
Državni gozdovi										
Iglavci	m³	3.040	2.275	10.852	0	0	623	16.790	18,5	86,0
	%	18,1	13,5	64,7	0,0	0,0	3,7	100,0		
Listavci	m³	4.546	11.646	1.213	0	0	162	17.567	25,6	152,2
	%	25,9	66,3	6,9	0,0	0,0	0,9	100,0		
Skupaj	m³	7.586	13.921	12.065	0	0	785	34.357	21,6	110,6
	%	22,1	40,5	35,1	0,0	0,0	2,3	100,0		
Gozdovi lokalnih skupnosti										
Iglavci	m³	37	0	0	0	0	0	37	17,3	84,1
	%	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m³	212	107	0	0	0	0	319	18,7	118,1
	%	66,5	33,5	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m³	249	107	0	0	0	0	356	18,5	113,3
	%	69,9	30,1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		

Glede na vrsto sečenja tako v državnih kot tudi v zasebnih gozdovih prevladuje pomladitveni posek, sledi prebiralni posek, najmanj pa je redčenje.

Načrtovani posek je največji v zasebnih gozdovih, saj zasebni gozdovi v GGE prevladujejo. Poleg tega je bil načrtovani posek v zasebnih gozdovih slabo realiziran, kar bo potrebno v tem desetletju nadoknaditi.

V državnih gozdovih je delež poseka glede na lesno zalogo in prirastek nižji kot v zasebnih, a potrebno je poudariti, da je bil v preteklem desetletju v državnih gozdovih realiziran celoten načrtovani posek. V državnih gozdovih bomo nadaljevali začeto pomlajevanje v bukovih sestojih, s prebiralnim posekom pa bomo negovali raznomerne gozdove.

Občinskih gozdov je zelo malo, zato je načrtovani posek v njih zanemarljiv.

Preglednica 65: Primerjava možnega poseka z nekaterimi parametri v GGE Črni dol

m ³			Odnos možnega poseka 2025 - 2034 (%)		
Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Lesna zaloga 2024					
411.143	409.711	820.854	21,3	27,4	24,3
Prirastek 2024					
9.934	6.819	16.753	88,1	164,6	119,3
Načrtovani možni posek 2015-2024					
65.988	76.354	142.342	132,7	147,0	140,4
Realiziran posek 2015-2024					
36.536	40.899	77.436	239,6	274,4	258,0

Načrtovani možni posek se je glede na preteklo ureditveno obdobje povečal za 40,4%. Načrtovani posek iglavcev se je povečal za 32,7%, posek listavcev pa za 47,0%. Načrtovani posek je večji zaradi velikega načrtovanega obsega pomladitvenih sečenj, predvsem pri listavcih.

Načrtovani možni posek je v primerjavi z realiziranim posekom v prejšnjem obdobju veliko večji (158%). Posek je bil v prejšnjem ureditvenem obdobju slabo realiziran (54,4%), zato so razhajanja tako velika.

Karta ukrepov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 8).

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Preglednica 66/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v GGE Črni dol

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)			
		dejanska	s ponovitvami	dnin/ha	skupaj dnin
Priprava sestoja	ha	81,83	81,83	2	164
Priprava tal	ha	3,00	3,00	10	30
Sadnja	ha	3,00	3,00	10	30
Vzdrž. grmišč	ha	2,16	2,16	2	4
Vzdrž. pašn. in travn. v gozdu	ha	12,32	123,20	0,3	37
Vzdrž. vodnih virov in kalov v g.	kos	18,00	72,00	1	72
Spravilo sena z odvozom	ha	12,32	123,20	0,7	86
Naravni razvoj biotopov	m ³	509,00	509,00	-	-
Obžetev	ha	3,00	12,00	3	36
Nega mladja	ha	3,11	3,11	3	9
Nega gošče	ha	96,38	96,38	4	385
Nega letvenjaka	ha	105,78	105,78	5	529
Nega drogovnjaka	ha	72,73	72,73	2	145
Nega v preb. gozdu	ha	94,25	94,25	2	189
Premazi vršičkov	ha	3,00	15,00	1,5	23
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	1.000,00	2.000,00	40 m/dan	50
Ostala varstvena dela	dni	50,00	50,00	-	50
Skupaj	dni				1.839

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Za vsa gojitvena in varstvena dela ter dela namenjena vzdrževanju habitatov je predvideno 1.839 dnin. Za nego je namenjeno 1.293 dnin, za obnovo 224 dnin, za zaščito 73 dnin. Za varstvo je načrtovanih 50 dnin. Za izboljšanje živlenskih razmer prostoživečih živali je predvideno 199 dnin.

Večina gojitvenih in varstvenih del je načrtovana v zasebnih gozdovih, kar je pogojeno z lastniško strukturo.

Preglednica 67/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

	Enota	Zasebni g.	Državni g.	G.lok.skup.	Skupaj
Priprava sestoja	ha	61,14	20,48	0,21	81,83
Priprava tal	ha	3,00	0,00	0,00	3,00
Sadnja	ha	3,00	0,00	0,00	3,00
Vzdrž. grmišč	ha	1,08	1,08	0,00	2,16
Vzdrž.pašn. in travn. v gozdu	ha	103,10	20,10	0,00	123,20
Vzdrž. vodnih virov in kalov v g.	kos	56,00	16,00	0,00	72,00
Spravilo sena z odvozom	ha	103,10	20,10	0,00	123,20
Naravni razvoj biotopov	m ³	266,00	243,00	0,00	509,00
Obžetev	ha	12,00	0,00	0,00	12,00
Nega mladja	ha	3,11	0,00	0,00	3,11
Nega gošče	ha	57,86	38,52	0,00	96,38
Nega letvenjaka	ha	71,22	34,56	0,00	105,78
Nega drogovnjaka	ha	46,39	26,34	0,00	72,73
Nega v preb. gozdu	ha	71,53	22,72	0,00	94,25
Premazi vršičkov	ha	15,00	0,00	0,00	15,00
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	2.000,00	0,00	0,00	2.000,00
Ostalo varstvo	dni	-	-	-	50

Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 9).

V večjem delu GGE pomlajevanje ni oteženo, zato naj se sestoje obnavlja po naravni poti. Naravni obnovi naj se pomaga s pripravo sestoja za naravno nasemenitev.

Sadnjo načrtujemo le na jelovo – bukovih rastiščih, ki so zapleveljeni in kjer ne pričakujemo naravne obnove. Na jelovo bukovih rastiščih naj se sadi bukev in smreka v razmerju 50%:50% glede na površino. Gostota sadnje bukve je od 3.000 do 4.000 sadik na hektar. Gostota sadnje smreke je od 1.500 do 2.000 sadik na hektar. Smreko naj se smatra kot predkulturo v katero se bodo vrasli listavci. V ograje se lahko sadi jelka in plemeniti listavci (gorski javor). Gostota sadnje plemenitih listavcev je 1.500 do 2.000 sadik na hektar. Gostota sadnje jelke je 2.000 sadik na hektar. Za zagotavljanje vrstne pestrosti se lahko sadijo tudi plodonosne drevesne vrste.

Sadike listavcev naj se označi s količki. Markirni količki naj bodo narejeni iz obstojnega lesa.

Smreko naj se obvezno zaščiti z ustreznim zaščitnim premazom, listavce pa je priporočljivo zaščititi z zaščitnim premazom. Na območjih z večjo objedenostjo je smiselno s premazi zaščititi tudi naravno mladje jelke in plemenitih listavcev.

Na dobrih rastiščih, kjer pričakujemo naravno pomlajevanje, ki je ogroženo zaradi rastlinojede divjadi, se lahko postavi zaščitne ograje. Novo postavljene ograje naj se označi ter s tem prepreči zaletavanje živali vanje. Naravno mladovje, ki je v ograji, se lahko izpopolnjuje s sadnjo plemenitih listavcev (gorski javor) in jelke. Vzdržuje naj se tudi vse obstoječe ograje.

Obžetev naj se izvaja v mladovjih osnovanih s sadnjo. Ponovi naj se jo do petkrat, odvisno od višine mladovja.

Nega mladja je predvidena izjemoma v mladovjih osnovanih s sadnjo in tam kjer zelenih rezultatov ni bilo mogoče doseči s pripravo sestoja. Nega gošče je navadno prva nega. Poudarek dajemo na

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

uravnavanju zmesi. V nasadih smreke naj se pri negi mladja in gošče ohranjajo listavci (bukev, plemeniti listavci).

Pri negi letvenjaka in negi drogovnjaka naj se teži k naravni drevesni sestavi, kar je še posebej pomembno v smrekovih nasadih. Pri jakosti redčenj naj se upošteva stabilnost sestojev. Ohranjajo naj se jelka in plemeniti listavci ter vse manjšinske in plodonosne drevesne vrste.

V raznomernih gozdovih naj se izvaja nega v prebiralnem gozdu glede na stanje podmladka.

Za izboljšanje živlenskih razmer prostoživečih živali naj se enkrat letno kosijo lazi, vzdržujejo grmišča in vzdržujejo kaluže. Za povečanje biotske pestrosti naj se v ekocelicah 20% lesne zaloge prepusti naravnemu razkroju.

Skladno z Zakonom o gozdovih je predvidena izdelava karte območij, na katerih posamična izbira dreves za možni posek ni obvezna, vendar takšnih območij v GGE ni, zato se Karta št. 10 ne izdelava.

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prosto živečih živali

V gozdu, ki predstavlja živlensko okolje živalskim in rastlinskim vrstam, moramo gospodariti sonaravno. V gozdovih naj se ne oblikujejo večje smrekove monokulture, prav tako naj se ne vnašajo neavtohtone drevesne vrste. V gozdovih naj se ohranja plodonosne drevesne in grmovne vrste.

Zaradi izboljševanja živlenskih razmer prosto živečih živali naj se ohranjajo in vzdržujejo lazi, grmišča, kaluže, in zimovališča. Dela v gozdu naj se prilagajajo živlenskemu ritmu divjih živali (parjenje, poganjanje mladičev, prezimovanje...).

Obseg del za izboljšanje življenjskih razmer prosto živečih živali je naveden že v prejšnjem poglavju. Predvideno je vzdrževanje gozdnih lazov. Letno je načrtovana košnja 12,32 ha. Lazi naj se kosijo vsako leto. Predvideno je tudi vzdrževanje grmišč (površine pod daljnovodi). Površina grmišč je 2,16 ha. Grmišča naj se vzdržuje enkrat v desetih letih. Na robovih trase daljnovodov naj se oblikuje in vzdržuje vrstno pester in razgiban gozdni rob. Načrtovano je vzdrževanje 18 kaluž v gozdu. Vzdržuje naj se jih vsaj trikrat v desetih letih. Za vsa dela namenjena izboljšanju živlenskih razmer prosto živečih živali je namenjenih 199 dni.

Upoštevajo naj se vse usmeritve navedene v Poglavju 6.2.2.1 Usmeritve za krepitev ekoloških funkcij gozdov (podpoglavje Smernice za vzdrževanje funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti) ter v Poglavju 6.2.2.3 Usmeritve za krepitev proizvodnih funkcij gozdov (podpoglavje Smernice za vzdrževanje lovnogospodarske funkcije). Prav tako je v Poglavju 2.1 Ekološke funkcije v preglednici naveden opis pomembnih vrst ali habitatnih tipov z njihovimi ekološkimi zahtevami.

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov

Večina ukrepov za izboljšanje delovanja ekoloških funkcij, predvsem varovalne funkcije gozda je že predvidena v gozdnogojitvenih delih in delih za vzdrževanje habitatov prosto živečih divjih živali. Zato posebnih ukrepov za vzdrževanje ostalih funkcij gozdov ne načrtujemo.

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest

V GGE Črni dol so strnjeni gozdovi, zato v GGE prevladujejo gozdne ceste. Skupna dolžina gozdnih cest je 39,00 km. Gostota gozdnih cest je 18,22 m/ha. Dolžina javnih cest pomembnih za gospodarjenje z gozdovi v GGE je 6,97 km, zato je gostota javnih cest le 3,26 m/ha. Vseh cest skupaj je 45,97 km. Skupna gostota cest je 21,47 m/ha, kar pomeni, da so gozdovi dobro odprti s cestami.

Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest in gozdnih vlak so prikazana na karti Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru.

Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami so določena na območjih, kjer je pravilna razdalja večja od 600 m, možni posek večji od 4 m³/ha in intenzivnost gospodarjenja vsaj srednja. V GGE znaša površina območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami, 453,86 ha, od teh površin se 404,05 ha nahaja na območjih, kjer obstajajo omejitve pri gradnji zaradi ogrožanja funkcij gozdov. Ta območja so v 34 odsekih. Ker trase morebitnih novih cest niso določene, tudi njihova dolžina ni določena.

Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak

Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami so določena na območjih, kjer je naklon manjši od 35°, delež odprtosti manjši od 75% in možni posek večji od 4 m³/ha/leto. V GGE znaša površina območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami, 209,06 ha, od teh površin se 154,32 ha nahaja na območjih, kjer obstajajo omejitve pri gradnji zaradi ogrožanja funkcij gozdov. Neodprte površine so v 14 odsekih.

7 USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ

V GGE Črni dol ni posamičnega gozdnega drevja in skupin gozdnega drevja izven gozda, saj GGE leži v strnjenem gozdnem kompleksu.

8 EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI V GGE ČRNI DOL

V GGE Črni dol je na celotni površini gozdov možno pridobivati les. Smoter načrtnega gospodarjenja z gozdom je zagotovitev usklajenosti med stroški, povezanimi z gospodarjenjem in prodajno vrednostjo posekanega lesa. Pri izračunu prihodka smo možni posek pretvorili v neto količine in glede na možni posek ta pri iglavcih znaša 74.417 m³ neto (faktor neto/bruto 0,85) in listavcih 98.761 m³ neto (faktor neto/bruto 0,88). Tako skupna neto količina lesa možnega poseka v GGE znaša 173.177 m³ neto.

Preglednica 68/EP1: Prikaz prihodka od lesa (v €)

	Skupaj GGE	
	Skupaj	za 1 m ³
Vrednost lesa na KC	11.738.162	67,78
Strošek poseka in spravila	5.865.793	33,87
Razlika	5.872.369	33,91

Ekonomski izračun je narejen skupaj za vse gozdove.

Prihodek od lesa je izračunan na podlagi strukture načrtovanega možnega poseka ter glede na pričakovane sortimente, ki jih bomo pridobili s sečnjo v GGE Črni dol. Povprečna vrednost gozdnih lesnih sortimentov je povzeta po povprečni ceni za leto 2024 (SI STAT, 2024) pri odkupu lesa na trgu na kamionski cesti (KC): smreka 67,5 €/m³, jelka 69,9 €/m³, bukev 67,7 €/m³ in pl. listavci 60,7 €/m³. Pri oblikovanju povprečne prodajne cene na KC v GGE smo upoštevali pričakovano sestavo sečnje po drevesnih vrstah glede na povprečno posekano drevo v preteklem obdobju (iglavci 1,45m³ neto drevo, listavci 0,70 m³ neto drevo).

Stroški gospodarjenja z gozdom zajemajo stroške: sečnje in spravila lesa, krepitev funkcij gozdov, gojenja in varstva gozdov, po sledečih postavkah: ročna gojitvena dela 120 €/Ndan, sečnja in gojitvena dela z motorno žago dnina 184 €/Ndan, spravilo lesa in košnja travnikov traktor 320 €/Ndan. Vzdrževanja gozdnih cest smo ovrednotili tako, da smo upoštevali obseg sredstev, ki so bila dodana iz proračuna poleg dodeljenih pristojbin na občino Ilirska Bistrica in dejanski obseg sredstev, porabljenih pri vzdrževanju gozdnih cest v preteklem obdobju v GGE Črni dol. Novogradnje gozdnih prometnic niso zajete v ekonomsko presojo.

Za stroške sečnje in spravila smo upoštevali aktualne cene gozdarskih storitev, ki jih objavlja Gozdarski inštitut Slovenije (28 €/m³ za iglavce in 28 €/m³ za listavce). K predvidenim spodbudam spadajo material za gojenje in varstvo gozdov in delež sredstev, ki jih financirata država in Evropska skupnost za gojenje in varstvo gozdov. Spodbude za vzdrževanje gozdnih cest je razlika med porabljenimi sredstvi za vzdrževanje gozdnih cest in s pristojbinami zbranimi sredstvi za vzdrževanje gozdnih cest.

EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI V GGE ČRNI DOL

Preglednica 69/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Črni dol

	Skupaj (€)	€/neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na kamionski cesti)	11.738.162	67,78	100,0
Stroški sečnje in spravila	4.848.964	28,00	41,3
Stroški gojenja in varstva gozdov	306.240	1,77	2,6
gojenje in varstvo gozdov	306.240	1,77	2,6
krepitev funkcij gozdov	93.101	0,54	0,8
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic	710.589	4,1	6,0
vzdrževanje gozdnih cest	624.000	3,6	5,3
vzdrževanje vlak	86.589	0,5	0,7
Stroški skupaj	5.865.793	33,87	50,0
Dohodek	5.872.369	33,91	50,0
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo gozdov	79.610	0,46	0,7
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih cest	74.889	0,43	0,6
Skupaj predvidene spodbude	154.498	0,89	1,3
Stroški-spodbude	5.711.294	32,98	48,7
Dohodek (brez stroškov)+spodbude	6.026.868	34,8	51,3

Vrednost lesa na kamionski cesti skupaj znaša 67,78 €/neto m³. Stroški sečnje in spravila predstavljajo 41,3%, stroški gojitvenih in varstvenih del pa 2,6% cene lesa na kamionski cesti. Dohodek skupaj s spodbudami znaša 51,3% vrednosti lesa na kamionski cesti, kar je 34,8 €/neto m³. V tem ekonomskem izračunu je za krepitev funkcij upoštevana izvedba ukrepa 653 (naravni razvoj biotopov) v vrednosti 0,54 €/neto m³.

9 RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščno gojitvenih razredov

Z Območnim načrtom z veljavnostjo 2021-2030 se je spremenilo poimenovanje območnih rastiščnogojitvenih razredov, ki je po novem enako za celo Slovenijo. Spremenilo se je tudi poimenovanje rastiščno gojitvenih razredov GGE, pri čemer smo latinska imena gozdnih združb zamenjali za slovenska imena gozdnih rastiščnih tipov. Šifre RGR so ostale enake kot v preteklem GGN.

RGR nismo spreminjali. V njih smo ohranili tudi razdelitev odsekov in oddelkov po RGR.

Preglednica 70: RGR v GGE Črni dol in povezava z območnimi RGR

Šifra RGR GGO	Šifra RGR GGE	Ime RGR	Površina (ha)	Delež (%)
150	116	Smrekovi gozdovi v mraziščih	96,31	4,5
073	120	Primorsko gorsko bukovje	302,32	14,1
073	121	Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolisto zlatico (boljše lege)	602,62	28,1
110	125	Primorsko bukovje	124,49	5,8
094	209	Dinarsko jelovo bukovje z dvolistno senčico – mešani in raznomerni gozdovi	411,26	19,2
092	407	Dinarsko jelovo bukovje s trepežnim golšcem – mešani in raznomerni gozdovi	603,87	28,2

Povprečno proizvodno sposobnost rastišč (PSR), smo izračunali na osnovi stanja gozdnih rastiščnih tipov (GRT) za celotno GGE, saj imamo podatke o drevesnih vrstah na posameznem rastišču le na nivoju GGE. Podatke o PSR po skupinah drevesnih vrst, smo dobili iz gradiva (Veselič Ž., Matijašič D., 2001), kjer je PSR navedena po skupinah drevesnih vrst in po skupinah rastišč. Povprečna proizvodna sposobnost rastišč (PSR) je v GGE Črni dol 6,57 m³/ha.

Karta rastiščnogojitvenih razredov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 5).

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Preglednica 71/D-KGR: Gospodarske kategorije gozdov in RGR ter njihova vegetacijska sestava v GGE Črni dol

KG in RGR	Gozdni rastiščni tipi (% znotraj RGR)	Površina (ha)	PSR (m ³ /h)	Delež (%)
Večnamenski gozdovi				
116 – Smrekovi gozdovi v mraziščih	64114 - Dinarsko jelovo bukovje obl. z dvolistno senčnico (2,0%)	1,95	7,79	
	68214 - Dinarsko zg. gor. bu. s platanolistno zlatico (b.l.) (0,7%)	0,66	5,72	
	68215 - Dinarsko zg. gor. bu. s platanolistno zlatico (sl.l.)(2,7 %)	2,63	5,70	
	69200 - Dinarsko mraziščno smrekovje (94,6%)	91,07	5,41	
Skupaj RGR 116		96,31	5,47	4,5
120 – Primorsko gorsko bukovje	63300 - Primorsko gorsko bukovje (75,0%)	226,90	7,68	
	64114 - Dinarsko jelovo bukovje obl. z dvolistno senčnico (5,3%)	15,99	7,79	
	66110 - Dinarsko jelovje v skalovju z zaveščkom (4,2%)	12,65	5,93	
	68214 - Dinarsko zg. gor. bu. s platanolistno zlatico (b.l.) (9,6%)	28,90	5,72	
	68215 - Dinarsko zg. gor. bu. s platanolistno zlatico (sl.l.)(5,3%)	15,96	5,70	
	69200 - Dinarsko mraziščno smrekovje (0,6%)	1,92	5,41	
Skupaj RGR 120		302,32	7,31	14,1
121 – Dinarsko zgornejgorsko bukovje s platanolistno zlatico (boljše lege)	63300 - Primorsko gorsko bukovje (4,1%)	24,77	7,68	
	64113 - Dinarsko jelovo bukovje obl. s trpežnim golščem (5,7%)	34,52	6,77	
	64114 - Dinarsko jelovo bukovje obl. z dvolistno senčnico (5,8%)	34,94	7,79	
	66110 - Dinarsko jelovje v skalovju z zaveščkom (2,2%)	12,96	5,93	
	68214 - Dinarsko zg. gor. bu. s platanolistno zlatico (b.l.) (60,6%)	365,42	5,72	
	68215 - Dinarsko zg. gor. bu. s platanolistno zlatico (sl.l.)(18,3 %)	110,03	5,70	
	69200 - Dinarsko mraziščno smrekovje (3,3%)	19,98	5,41	
Skupaj RGR 121		602,62	5,97	28,1
125 – Primorsko bukovje	59310 - Primorsko bukovje (85,5%)	106,41	5,47	
	64113 - Dinarsko jelovo bukovje obl. s trpežnim golščem (8,7%)	10,87	6,77	
	64114 - Dinarsko jelovo bukovje obl. z dvolistno senčnico (4,1%)	5,06	7,79	
	69200 - Dinarsko mraziščno smrekovje (1,7%)	2,15	5,41	
Skupaj RGR 125		124,49	5,67	5,8
209 – Dinarsko jelovo bukovje z dvolistno senčico – mešani in raznomerni gozdovi	59310 - Primorsko bukovje (1,3%)	5,27	5,47	
	64113 - Dinarsko jelovo bukovje obl. s trpežnim golščem (18,5%)	76,07	6,77	
	64114 - Dinarsko jelovo bukovje obl. z dvolistno senčnico(57,5%)	236,37	7,79	
	66110 - Dinarsko jelovje v skalovju z zaveščkom (2,7%)	10,96	5,93	
	68214 - Dinarsko zg. gor. bu. s platanolistno zlatico (b.l.) (15,0%)	61,52	5,72	
	68215 - Dinarsko zg. gor. bu. s platanolistno zlatico (sl.l.)(3,8%)	15,73	5,70	
	69200 - Dinarsko mraziščno smrekovje (1,3%)	5,34	5,41	
Skupaj RGR 209		411,26	7,10	19,2
407 – Dinarsko jelovo bukovje s trpežnim golščem – mešani in raznomerni gozdovi	59310 - Primorsko bukovje (0,3%)	1,66	5,47	
	64113 - Dinarsko jelovo bukovje obl. s trpežnim golščem (65,3%)	394,47	6,77	
	64114 - Dinarsko jelovo bukovje obl. z dvolistno senčnico(18,8%)	113,36	7,79	
	66110 - Dinarsko jelovje v skalovju z zaveščkom (5,7%)	34,29	5,93	
	68214 - Dinarsko zg. gor. bu. s platanolistno zlatico (b.l.) (6,2%)	37,22	5,72	
	68215 - Dinarsko zg. gor. bu. s platanolistno zlatico (sl.l.) (3,3%)	19,88	5,70	
	69200 - Dinarsko mraziščno smrekovje (0,5%)	2,99	5,41	
Skupaj RGR 407		603,87	6,80	28,2
SKUPAJ	59310 - Primorsko bukovje (5,3%)	113,34	5,47	
	63300 - Primorsko gorsko bukovje (11,8%)	251,67	7,68	
	64113 - Dinarsko jelovo bukovje obl. s trpežnim golščem (24,0%)	515,93	6,77	
	64114 - Dinarsko jelovo bukovje obl. z dvolistno senčnico (19,0%)	407,67	7,79	
	66110 - Dinarsko jelovje v skalovju z zaveščkom (3,3%)	70,86	5,93	
	68214 - Dinarsko zg. gor. bu. s platanolistno zlatico (b.l.) (23,1%)	493,72	5,72	
	68215 - Dinarsko zg. gor. bu. s platanolistno zlatico (sl.l.) (7,7%)	164,23	5,70	
	69200 - Dinarsko mraziščno smrekovje (5,8%)	123,45	5,41	
SKUPAJ		2.140,87	6,57	100,0

9.2 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

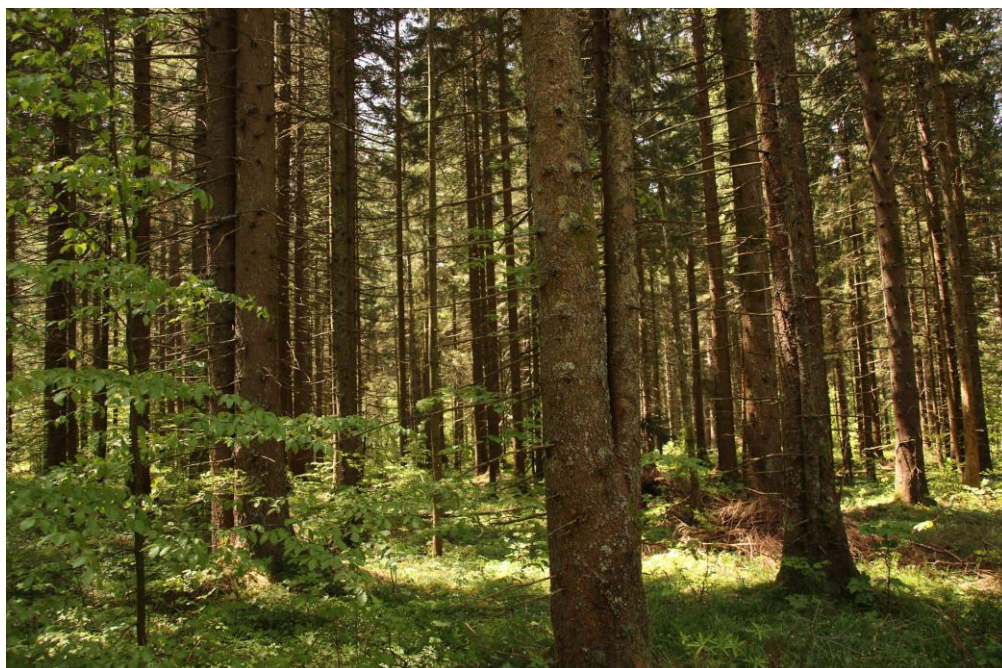
9.2.1 RGR Smrekovi gozdovi v mraziščih (116)

RGR 116 obsega 96,31 ha in s 4,5% predstavlja najmanjši gospodarski razred v GGE Črni dol. Vsi gozdovi so uvrščeni v kategorijo večnamenskih gozdov. V RGR nekoliko prevladujejo zasebni gozdovi (56,1%), 43,9% je državnih gozdov.

Gozdovi sodijo v območni rastiščnogojitveni razred 150 – Smrekovja v mraziščih.

Vsi gozdovi imajo lesnoproizvodno funkcijo prve stopnje. V vseh mraziščih je poudarjena varovalna funkcija druge stopnje. Poleg nje sta na drugi stopnji poudarjeni funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (Natura 2000) in hidrološka funkcija (karbonatna podlaga). Naravne vrednote so Črni in Vrbiški dol, morene črnodolskega ledenika ter jama v Črnem dolu. Na drugi stopnji so poudarjene tudi rekreacijska, turistična, poučna in estetska funkcija, na prvi in drugi stopnji pa lovngospodarska funkcija.

Gozdovi RGR 116 se nahajajo v habitatnem tipu Kisloлюбni smrekovi gozdovi od montanskega do alpinskega pasu (*Vaccinio-Piceetea*).

Slika 3: RGR 116 (odsek 22023f)

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

9.2.1.1 Stanje gozdov v RGR 116

9.2.1.1.1 Rastišče v RGR 116

V RGR 116 so uvrščeni gozdovi v visokogorskih mraziščih. Na dnu mrazišč so na karbonatni podlagi srednje globoka do globoka rjava pokarbonatna tla, ki so slabo rodovitna. V mraziščih so ekstremne rastiščne razmere, zato rast in pomlajevanje potekata zelo počasi. Prevladujoč gozdni rastiščni tip je Dinarsko mraziščno smrekovje.

Proizvodna sposobnost rastišča je ocenjena na 5,47 m³/ha. Izkoriščenost rastiščnega potenciala glede na lesno zalogo je 123,9%, glede na PSR pa 172,4%.

Preglednica 72/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi in proizvodna sposobnost v RGR 116

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Površina (ha)	%	PSR
64114	<i>Dinarsko jelovo bukovje obl. z dvolistno senčnico</i>	1,95	2,0	7,79
68214	<i>Dinarsko zgornje. gorsko bukovje s platanolistno zlatico (boljše I.)</i>	0,66	0,7	5,72
68215	<i>Dinarsko zgornje gorsko. bukovje s platanolistno zlatico (slabše I.)</i>	2,63	2,7	5,70
69200	<i>Dinarsko mraziščno smrekovje</i>	91,07	94,6	5,41
	Skupaj	96,31	100,0	5,47

9.2.1.1.2 Stanje sestojev v RGR 116

Zgradba gozda

V RGR 116 so skupinsko raznodobni sestoji, ki so razvrščeni v razvojne faze.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 73/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 116

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	5,2	13,9	23,5	24,7	32,7	540,6	98,0	9,24	98,0
Listavci	11,0	23,5	34,1	21,9	9,5	10,9	2,0	0,19	2,0
Skupaj	5,4	14,4	23,7	24,6	32,2	551,5	100,0	9,43	100,0

Lesna zaloga v RGR 116 je 551,5 m³/ha. V lesni zalogi prevladujejo iglavci (98,0%). Letni prirastek je 9,43 m³/ha, od tega je 98,0% iglavcev.

Največji delež lesne zaloge je v petem debelinskem razredu, sledita četrti in tretji debelinski razred. Iglavci so debelejši, saj imajo največji delež v petem debelinskem razredu. Listavci so najbolj zastopani v tretjem in nato v drugem debelinskem razredu. V RGR 116 prevladujejo smrekovi debeljaki, na robovih mrazišč pa se v sestoji vraščajo listavci.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 74/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 116

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Dr.i.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	527,7	12,9	0,0	0,0	9,6	0,0	1,3	0,0	0,1
	%	95,8	2,3	0,0	0,0	1,7	0,0	0,2	0,0	0,0
Ciljno stanje	m ³ /ha	514,3	10,7	0,0	0,0	10,7	0,0	0,0	0,0	0,0
	%	96,0	2,0	0,0	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0

V lesni zalogi prevladuje smreka (95,8%). Na dnu mrazišč uspeva le smreka. Pogosta je šopasta rast. Na robu mrazišč, na pobočjih razmere niso več tako ekstremne. Smreki se primeša bukev (1,7%), jelka (2,3%) ter gorski javor (0,2%). V mraziščih srečamo tudi jerebiko in vrbe, ki pa ostanejo v grmovni plasti.

V ciljnem stanju ne predvidevamo večjih sprememb deleža drevesnih vrst, saj rastiščne razmere najbolj odgovarjajo smreki.

Ohranjenost gozdov

V RGR 116 so vsi gozdovi ohranjeni.

Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Preglednica 75/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradb sestojev ter podmladka v RGR 116

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	0,51	0,5							
Drogovnjak	10,85	11,3	0,37	3,4	13,5	86,5	0,0	0,0	
Debeljak	65,01	67,5	8,68	13,4	16,9	30,0	53,1	0,0	
Sestoj v obnovi	7,73	8,0	2,90	37,5	0,0	50,7	49,3	0,0	
Raznomerni s. (sk.-gnz.)	12,21	12,7	2,58	21,1	17,1	82,9	0,0	0,0	
Skupaj	96,31	100,0	14,53	15,1					

Opomba: V drogovnjaku in debeljaku lahko podmladek pokriva do 35% površine

Preglednica 76/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 116

Razvojna faza	Površina (ha)	%	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
			1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	0,51	0,5	100,0	0,0	0,0	0,0	27,5	72,5	0,0	0,0	27,5	72,5	0,0	0,0
Drogovnjak	10,85	11,3	70,0	30,0	0,0	0,0	18,6	81,4	0,0	0,0	51,9	48,1	0,0	0,0
Debeljak	65,01	67,5					63,4	36,6	0,0	0,0	0,0	44,1	41,1	14,8
Sestoj v obnovi	7,73	8,0					21,0	32,7	46,3	0,0				
Razn. (sk.-gnz.)	12,21	12,7					100,0	0,0	0,0	0,0				
Skupaj	96,31	100,0												

Opomba: šifre za zasnovo, negovanost in sklep so pojasnjene v poglavju 3.4

Glede razvojnih faz v RGR 116 prevladujejo debeljaki, sledijo raznomerni sestoji in drogovnjaki. Mladovij je malo, kar je posledica oteženega naravnega pomlajevanja.

Debeljakov je 67,5%. To so čisti smrekovi sestoji, le na robu mrazišč, v višjih legah se smreki pridružita jelka in bukev. Povprečna lesna zaloga je 663 m³/ha, v lesni zalogi prevladujejo iglavci.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Imajo normalen ali rahel sklep. So negovani. Na 15,1% površine debeljakov se pojavlja podmladek. Več kot polovica podmladka ima pomanjkljivo sestojno zasnovo, saj je v podmladku preveč bukke.

Skupinsko do gnezdasto raznomernih sestojev je 12,7%. To so sestoji smreke, jelke in bukke na robu mrazišč. Povprečna lesna zaloga je 400 m³/ha, v lesni zalogi prevladujejo iglavci. Vsi raznomerni sestoji so negovani. Na 21,1% površine raznomernih sestojev se pojavlja podmladek, ki ima dobro sestojno zasnovo.

Sestojev v obnovi je 7,0%. Povprečna lesna zaloga je 247 m³/ha, v lesni zalogi prevladujejo iglavci. Sestoji v obnovi gradi smreka. Podmladek se pojavlja na 37,5% površine in ima dobro ali pa pomanjkljivo sestojno zasnovo. Na ekstremnih rastiščih je pomlajevanje oteženo in počasno. Pomlajuje se smreka, na robu mrazišč pa se pomlajujejo tudi bukke, jelka, gorski javor, jerebika in vrbe. Prevladujejo nenegovani in pomanjkljivo negovani sestoji.

Drogovnjakov je 11,3%. To so smrekovi sestoji z bogato ali dobro sestojno zasnovo. Povprečna lesna zaloga je 300 m³/ha, v lesni zalogi močno prevladujejo iglavci. Prevladujejo pomanjkljivo negovani sestoji s tesnim ali pa normalnim sklepom. Na 3,4% površine drogovnjakov se pojavlja podmladek, ki ima dobro sestojno zasnovo. V podmladku prevladuje smreka.

Mladovij je 0,5%. To so smrekova mladovja. Mladovja imajo bogato sestojno zasnovo in normalen sklep. So negovana ali pa pomanjkljivo negovana.

Podmladek je na 15,1% površine. V ekstremnih razmerah se pomlajuje smreka, navadno v šopih. Podmladek se pojavlja tam, kjer je dovolj svetlobe in več hranljivih snovi (na trhljih panjih in vejah). Kjer je premalo svetlobe za pomlajevanje smreke, se pojavlja bukke, ki pa v mraziščih ni zaželena. Na robu mrazišč se poleg bukke pomlajujejo tudi jelka, gorski javor, jerebika in vrbe.

Kakovost drevja

Kakovost drevja se je določala na SVP. V RGR 116 prevladuje dobra kakovost drevja (47,1%), sledi ji prav dobra kakovost (33,1%). Pri iglavcih je stanje slabše, saj ima polovica v vzorec zajetih iglavcev dobra kakovost, velik delež pa je tudi zadovoljive kakovosti. Pri listavcih, ki jih je sicer zelo malo, je kakovost boljša. Prevladuje prav dobra kakovost, velik delež pa je tudi odlične kakovosti.

Poškodovanost sestojev

Poškodovanost se je določala na SVP. V RGR 116 je poškodovanost majhna, saj je poškodovanih le 4,5% v vzorec zajetih dreves. Največ je poškodb debela in korenčnika (2,9%), kar je posledica spravila. Sledi osutost (0,8%) in poškodbe krošnje (0,8%).

9.2.1.2 Analiza preteklega gospodarjenja

Preglednica 77/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 116

	Enota	Načrtovano	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoj	ha	8,06	2,26	28,0
Nega mladja	ha	0,17	0,10	58,8
Nega gošče	ha	0,85	0,70	82,4
Nega letvenjaka	ha	0,92	0,93	101,1
Nega ml. drogovnjaka	ha	2,86	0,91	31,8
Vzdrževanje travinj	ha	4,60	9,44	205,2
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	7,24	0,0

V RGR 116 v preteklem desetletju ni bilo načrtovano veliko gojitvenih del, nekoliko več je bilo le priprave sestoj.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Zaradi prevladujočih zasebnih gozdov je bila realizacija nekaterih načrtovanih del slaba. V državnih gozdovih so bila načrtovana dela tudi realizirana.

Izvedlo se je premalo priprave sestoja ter premalo nege mlajšega drogovnjaka. Nekoliko boljša je bila realizacija nege gošče, v celoti pa je realizirana nega letvenjaka. 7,24 dnin je bilo porabljenih za varstvo pred žuželkami. Varstvo je bilo načrtovano skupaj za celotno GGE.

Preglednica 78/D-PGR: Realizacija poseka v RGR 116

	Načrtovano (m ³)	Posekano (m ³)	% realizacije	Sk. real. MP (%)
Iglavci	3.238	2.676	82,6	77,8
Listavci	201	199	98,9	5,8
Skupaj	3.439	2.874	83,6	83,6

V preteklem desetletju se je posekalo 2.874 m³. V poseku so prevladovali iglavci (93,1%), kar je povezano z drevesno sestavo. Realizacija načrtovanega poseka je 83,6%. Pri listavcih je večja (98,9%), saj je bil načrtovani posek listavcev zelo majhen.

9.2.1.3 Oris zakonitosti razvoja gozdov v RGR 116

9.2.1.3.1 Površina, lesna zaloga, prirastek in posek v RGR 116

Preglednica 79/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v RGR 116 v obdobju 1975–2034

Obdobje	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni realiziran posek (m ³ /ha)*		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1975-84	92,56	225,0	11,0	236,0	5,76	0,33	6,09	3,49	0,07	3,56
1985-94	92,56	252,0	13,0	265,0	5,37	0,40	5,77	2,71	0,13	2,84
1995-04	92,56	232,5	15,3	247,8	4,67	0,36	5,03	3,04	0,24	3,28
2005-14	97,14	253,7	22,9	276,6	6,61	0,59	7,20	3,68	0,44	4,12
2015-24	96,07	318,8	22,4	341,2	4,95	0,44	5,38	2,79	0,21	2,99
2025-34	96,31	540,6	10,9	551,6	9,24	0,19	9,43	10,17	0,23	10,40

* Opomba: v zadnjem obdobju je naveden načrtovani možni posek

Površina RGR 116 se je spreminjala zaradi različnih metod zajemanja podatkov in zaradi uskladitve meje odsekov z DKN. Dejansko se površina ni bistveno spreminjala, saj so to strnjeni gozdovi v osrednjem delu enote. Nekaj povečanja površine doprinese tudi zaraščanje lazov.

V vseh obravnavanih obdobjih se je lesna zaloga povečevala. V različnih obdobjih je prirastek nihal, kar je posledica drugačne metode zajemanja podatkov. V zadnjem obdobju je prirastek veliko večji. Tako velika razlika je posledica podcenjenega prirastka v preteklem desetletju.

Posek je bil majhen, saj se je akumuliral prirastek in so prevladovalе sanitarne sečnje. V zadnjem obdobju je naveden načrtovani posek, ki je veliko večji kot v preteklih obdobjih, saj bomo pričeli z obnovo smrekovih sestojev.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

9.2.1.3.2 Drevesna sestava v RGR 116

Preglednica 80/D-GFR2: : Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1975–2034

Obdobje	Smreka	Jelka	Bukev	Pl. list.	Meh. list.
1975-84	85,0	10,0	4,0	1,0	0,0
1985-94	88,0	7,0	4,0	1,0	0,0
1995-04	89,9	3,9	5,7	0,3	0,2
2005-14	85,8	5,9	7,1	1,0	0,1
2015-24	86,1	7,3	5,7	0,9	0,0
2025-34	95,8	2,3	1,7	0,2	0,0

Delež smreke kot glavne graditeljice sestojev v mraziščih se ni bistveno spreminjal. V zadnjem obdobju se je nekoliko povečal na račun jelke in bukke. Deleža jelke in bukke sta se v obravnavanih obdobjih znižala.

9.2.1.3.3 Razvojne faze in zgradba sestojev v RGR 116

Preglednica 81/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 116 in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	%
Mladovje	0,51	0,5	0,5	15	9,9	9,53	-9,4
Drogovnjak	10,85	11,3	11,3	45	29,6	28,51	-18,3
Debeljak	65,01	67,5	67,5	50	32,8	31,59	+34,7
Sestoj v obnovi	7,73	8,0	8,0	30	19,7	18,97	-11,7
Raznomerni sestoj	12,21	12,7	12,7	-	8,0	7,70	+4,7
Skupaj	96,31	100,0		140	100,0	96,31	0,0

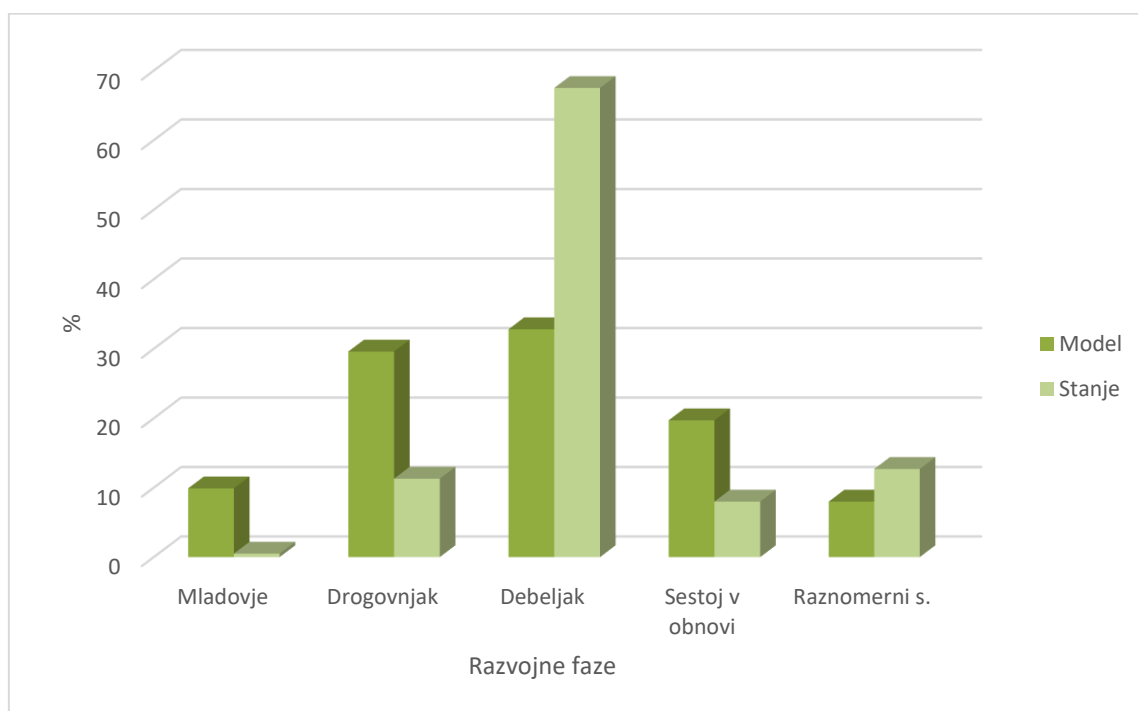
Model je povzet po ORGR 150. Glede na modelno stanje je v RGR preveč debeljakov in nekoliko preveč raznomernih sestojev, vseh drugih razvojnih faz pa primanjkuje. Najbolj primanjkuje drogovnjakov.

Glede na ciljno stanje ni tako velikih odstopanj. Še vedno imamo premalo mladovij in drogovnjakov, preveč pa je debeljakov.

Ciljnemu stanju se lahko približamo s postopnim uvajanjem debeljakov v obnovo povsod tam, kjer je prisoten podmladek ustrezne zasnove. V sestojih v obnovi je potrebno nadaljevati z obnovo in tako dolgoročno povečati delež mladovij. Ohranjati je potrebno drogovnjake in raznomerne sestoje.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah v RGR 116

V raznomernih sestojih ni razvojnih faz, zato se trajnost gozdov v raznomernih sestojih preverja preko debelinske strukture lesne zaloge. Modelno stanje smo povzeli po GGN GGO Postojna 2021-2030, iz ORGR 150, kamor spada RGR 116.

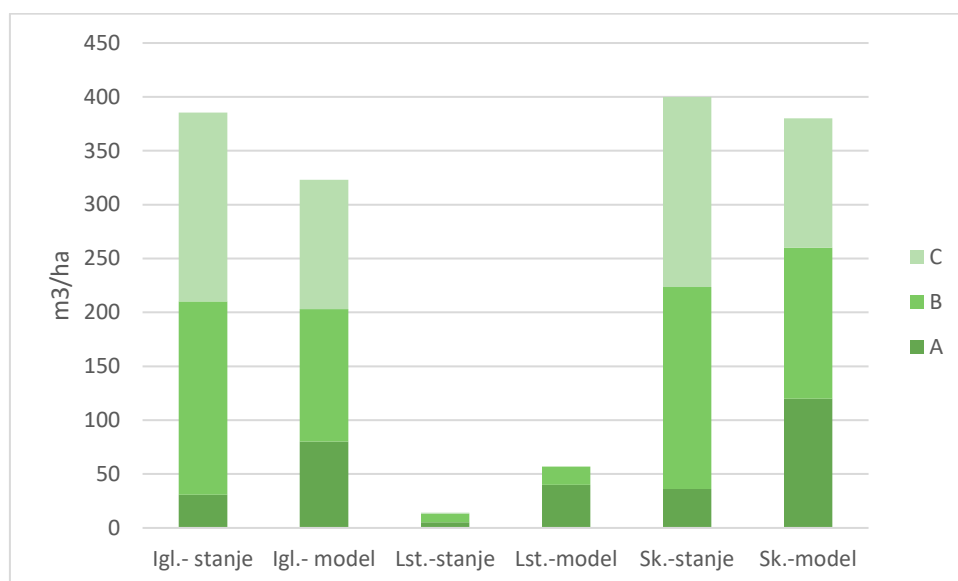
Preglednica 82: Primerjava dejanske in modelne debelinske strukture lesne zaloge za RGR 116

Razširjeni debelinski razredi	Iglavci m³/ha				Listavci m³/ha				Skupaj m³/ha			
	Stanje		Model		Stanje		Model		Stanje		Model	
	m³	%	m³	%	m³	%	m³	%	m³	%	m³	%
10-29 cm	30,9	7,7	80,0	25,0	5,3	1,4	40,0	70,0	36,2	9,1	120,0	31,6
30-49 cm	179,3	44,8	123,0	38,0	7,9	2,0	17,0	30,0	187,3	46,8	140,0	36,8
nad 50 cm	175,2	43,8	120,0	37,0	1,1	0,3	0,0	0,0	176,4	44,1	120,0	31,6
Skupaj	385,4	96,3	323,0	85,1	14,4	3,7	57,0	14,9	399,8	100,0	380,0	100,0

Primerjava kaže, da je dejanska lesna zaloge nekoliko večja od optimalne lesne zaloge. V raznomernih gozdovih je preveč iglavcev (96,3%). Tudi v raznomernih sestojih na ekstremnih rastiščih prevladuje smreka. Delež tankega drevja (do 29 cm) je premajhen, delež srednje debelega drevja (med 30 in 50 cm) in debelega drevja (nad 50 cm) pa je prevelik. To velja tudi za iglavce. Listavcev je premalo. Zaradi premajhnega deleža tankega drevja iglavcev in premajhnega deleža listavcev je ogrožen obstoj raznomernih gozdov.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Grafikon 6: Primerjava dejanske in modelne debelinske strukture v RGR 116

9.2.1.4 Cilj, usmeritve in ukrepi v RGR 116

9.2.1.4.1 Gozdnogojitveni cilji v RGR 116

Sestojno raznodoben gozd smreke (96%, sestojno), s primesjo jelke (2%, posamično), bukve (2%, posamično, šopasto) in drugih listavcev (manj kot 1%, posamično) na robu mrazišča.

Ciljno razmerje razvojnih faz oziroma zgradb:

Cilj	Mladovje	Drogovnjak	Debeljak	S. v obn.	Razn. s.	Skupaj
%	3,0	8	60	12	17	100,0
m³/ha	65,0	300,0	670,0	260,0	450,0	537,7

Ciljna lesna zaloga je 535,7 m³/ha (iglavci 525,0 m³/ha, listavci 10,7 m³/ha).

Končna lesna zaloga je 650,0 m³/ha (iglavci 637,0 m³/ha, listavci 13,0 m³/ha).

Kakovost ciljnih sortimentov je: pri smreki A1/A2, pri jelki B, pri listavcih drva.

Obdobje, v katerem naj bi bilo doseženo ciljno stanje, je 20 let.

9.2.1.4.2 Gozdnogojitvene usmeritve v RGR 116

Gozdnogojitvene usmeritve v RGR 116 so sledeče:

- Gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje. V raznomernih sestojih, na robu mrazišč, je gozdnogojitveni sistem prebiralno gospodarjenje
- Proizvodna doba je 140 let, pomladitvena doba je 30 let.
- Obhodnica je 10 let, v smrekovih debeljaki 20 let.
- Ciljna lesna zaloga je 535,7 m³/ha, stanje pa naj bi bilo doseženo v 20 letih.
- Zaradi ekstremnih ekoloških razmer potekajo razvojni procesi počasi in temu naj bodo prilagojeni vsi ukrepi.
- Obnova sestojev naj poteka izključno po naravni poti. Pomladitvena jedra naj bodo, zaradi nevarnosti vetroloma, velika od ene do dveh drevesnih višin. Orientirana naj bodo tako, da bodo imela vsaj 6 ur direktne svetlobe dnevno. Pomlajuje naj se na odprti površini, da se omogoči vznik smreke preden pride do zapleveljanja tal. Naravni obnovi naj se pomaga s pripravo sestoja. Odstranijo naj se predrastki bukve, ki ovirajo razvoj smrekovega mladja.
- V sestojih v obnovi naj se zadržano nadaljuje z obnovo. (54% sestojev v obnovi) Jakost sečenj je od 35 do 50% lesne zaloge. V sestojih v obnovi, ki imajo sklep matičnega sestoja tako pretrgan, da ne ovira razvoj podmladka naj se izvajajo samo sanitarne sečnje (46% sestojev v obnovi).
- Pri negi mladovja naj se prednost daje smreki. Bukev naj se odstranjuje iz mladja, izjema so le robovi mrazišč, kjer smrekovi sestoji že prehajajo v jelovo bukove sestoje. Minoritetne drevesne vrste naj se ohranjajo le, če ne ovirajo razvoja smreke. Ohranjajo in negujejo naj se mladovja, ki se širijo na travnate površine ob gozdnem robu, saj je pomlajevanje smreke tam odlično.
- Pri negi mladovja naj se zaradi povečevanja mehanske stabilnosti poudarek daje negi letvenjaka in negi tanjšega drogovnjaka. Gospodarno bi bilo najbolj kakovostna drevesa smreke, iz katerih lahko vzgojimo vrednejše sortimente (A1, A2), najkasneje do debeline 10 cm v prsnem premeru obvejiti do višine 4 m oziroma kasneje do višine 8 m.
- V drogovnjakih s tesnim sklepom ter bogato in dobro sestojno zasnovo naj se izvajajo izbiralna redčenja močnejše jakosti (od 15 do 20% lesne zaloge). V drogovnjakih z normalnim sklepom ter bogato in dobro sestojno zasnovo naj se izvajajo izbiralna redčenja zmerne jakosti (10 do 15% lesne zaloge). V primeru šopaste rasti naj se pomaga šopu in ne posameznim osebkom.
- V tanjših debeljaki (42% debeljakov) naj bodo izbiralna redčenja šibke do normalne jakosti (od 8 do 10% lesne zaloge). V negovanih debeljaki naj se izvajajo le sanitarne sečnje, prirastek pa naj se akumulira (23% debeljakov).
- Primerne debeljake naj se s postopno premeno uvede v pomlajevanje (35% debeljakov). Jakost sečenj je od 20 do 30% lesne zaloge.
- Na robu mrazišč naj se ohranjajo raznomerni sestoji. V raznomernih sestojih je lesna zaloga nižja od optimalne ter primanjkuje debelejšega drevja, dovolj pa je tanjšega in srednje debelega drevja in je vitalnost iglavcev dobra, naj se raznomerni gozd neguje s poudarkom na povečevanju lesne zaloge (vsi raznomerni sestoji). Jakost sečenj je od 10 do 15%. Optimalna lesna zaloga je 380 m³/ha, ciljni (končni) premer je pri iglavcih 90 cm, pri listavcih pa 30 cm.
- Enomerne sestoje smreke, jelke in bukve, na robovih mrazišč, naj se s premenilnimi redčenji postopno spremeni v raznomerne sestoje.
- Prisotnost podlubnikov naj se redno kontrolira z lovno-kontrolnimi pastmi.
- Dosledno naj se izvajajo sanitarne sečnje smreke.
- Odmrlo drevje, ki ne predstavlja več nevarnosti za razvoj podlubnikov, naj se pušča v gozdu.
- Strojna sečnja je v mraziščih prepovedana zaradi občutljivosti tal.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

9.2.1.4.3 Ukrepi v RGR 116

Preglednica 83/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 116

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje-dejansko (%)	98,0	2,0	100,0
-ciljno (%)	98,0	2,0	100,0
Lesna zaloga-dejanska (m ³ /ha)	540,6	10,9	551,5
-ciljna (m ³ /ha)	525,0	10,7	535,7
Letni prirastek (m ³ /ha)	9,24	0,19	9,43
Možni posek (m ³ /ha)	101,7	2,2	103,9
Možni posek (m ³ /ha/leto)	10,17	0,23	10,40
Intenziteta m.p. na lesno zalogo (%)	18,8	20,7	18,8
Intenziteta m.p. na prirastek (%)	110,1	118,9	110,3
Izravnalna doba (let)	20		

Z načrtovanim posekom intenzitete 18,9% lesne zaloge in 110,3% prirastka je možno doseči gozdnogojitveni cilj v 20 letih.

Preglednica 84/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 116

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od PR
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarna sečnja			
Iglavci	m³	2.567	488	5.822	0	0	918	9.795	18,8	110,0
	%	26,2	5,0	59,4	0,0	0,0	9,4	100,0		
Listavci	m³	153	0	65	0	0	0	218	20,7	121,5
	%	70,2	0,0	29,8	0,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m³	2.720	488	5.887	0	0	918	10.013	18,8	110,3
	%	27,2	4,9	58,7	0,0	0,0	9,2	100,0		

V naslednjem desetletju je v RGR načrtovan možni posek 10.013 m³, kar predstavlja 18,8% lesne zaloge ali 110,3% prirastka.

Delež načrtovanega poseka je glede na lesno zalogo in prirastek velik, saj bomo smrekove debeljake s premenilnimi redčenji postopno uvedli v pomlajevanje, v sestojih v obnovi pa bomo nadaljevali z obnovo.

V RGR 116 v načrtovanem poseku prevladuje prebiralni posek (58,7%), ki je predviden v raznomernih sestojih. Načrtovan je tudi v enomernih sestojih smreke, jelke in bukve, ki naj se jih s premenilnimi redčenji postopno spremeni v raznomerne sestoe. Predviden je tudi v smrekovih debeljakih, ki jih želimo s postopno spremeno uvesti v pomlajevanje. Izbiralna redčenja (27,2%) so predvidena v drogovnjakih in debeljakih, kjer so le-ta še potrebna. Sanitarne sečnje (9,2%) so načrtovane v debeljakih, kjer redčenja niso več potrebna. Sanitarne sečnje pa še ne načrtujemo uvesti v obnovo. V primeru naravnih ujm ali gradacije lubadarja bo delež sanitarnih sečenj večji. Pomladitvenega poseka je malo (4,9%), predviden pa je v sestojih v obnovi.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Preglednica 85/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 116

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Priprava sestoja	ha	4,58	4,58
Nega gošče	ha	0,41	0,41
Nega letvenjaka	ha	0,49	0,49
Nega ml. drogovnjaka	ha	2,63	2,63
Nega v prebiralnem gozdu	ha	4,99	4,99
Vzdrževanje travinj	ha	3,37	33,70
Spravilo sena z odvozom	ha	3,37	33,70

V RGR 116 je načrtovanih največ negovalnih del. Prevladuje nega prebiralnega gozda, ki je načrtovana v raznomernih sestojih in debeljkih, ki jih nameravamo s postopno premeno pomladiti. Nega gošče je predvidena v mladovjih in v sestojih v obnovi. V kakovostnih letvenjaki in drogovnjaki je predvidena nega letvenjaka in nega mlajšega drogovnjaka. Pri delih povezanih z obnovo gozdov je načrtovana le priprava sestoja za naravno nasemenitev.

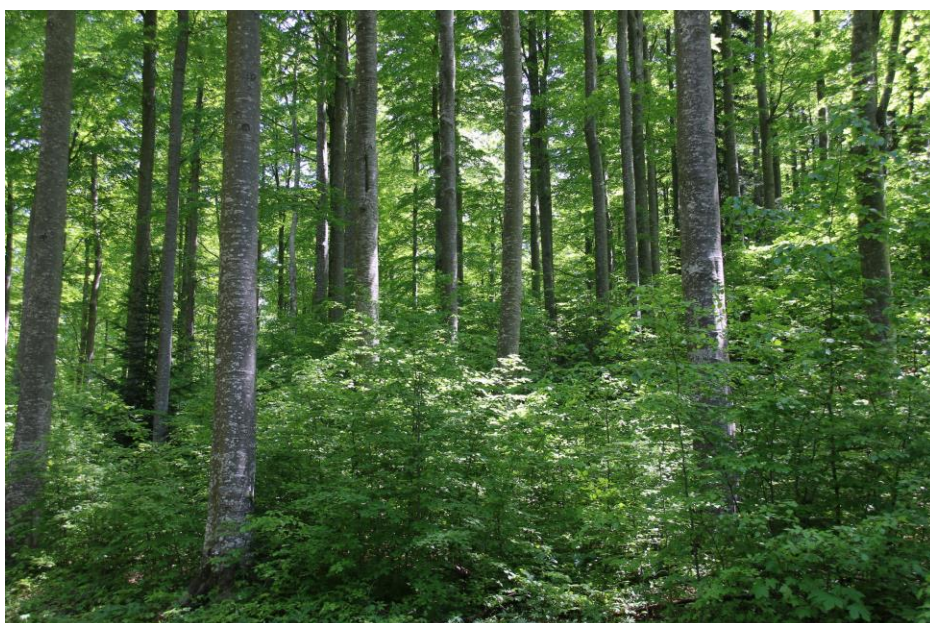
Za povečanje biotske pestrosti je predvideno vzdrževanje travinj in spravilo sena z odvozom.

9.2.2 RGR Primorsko gorsko bukovje (120)

RGR 120 obsega 302,32 ha ali 14,1% GGE Črni dol. Vsi gozdovi so uvrščeni v kategorijo večnamenskih gozdov. V RGR prevladujejo zasebni gozdovi (71,9%), 29,1% pa je državnih gozdov.

Gozdovi opravljajo lesnoproizvodno funkcijo prve stopnje. Ob cesti Ilirska Bistrica – Sviščaki so poudarjene rekreacijska, turistična in estetska funkcija. V RGR sta na drugi stopnji poudarjeni funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (Natura 2000) in hidrološka funkcija (karbonatna podlaga). Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti je na prvi stopnji poudarjena v okolici kaluž.

Gozdovi RGR 120 se nahajajo v habitatnem tipu Ilirski bukov gozdovi (*Fagus sylvatica* (Aremonio-Fagion)).

Slika 4: RGR 120 (odsek 22021b)

9.2.2.1 Stanje gozdov v RGR 120

9.2.2.1.1 Rastišče v RGR 120

Gozdovi so na toplejših, južnih pobočjih. Uspevajo na karbonatni podlagi. Tla so rendzine ali rjava pokarbonatna tla. Prevladujoč gozdni rastiščni tip je Primorsko gorsko bukovje.

Proizvodna sposobnost rastišča je 7,31 m³/ha. Izkoriščenost rastišča glede na lesno zalogo je 101,9%, glede na proizvodno sposobnost rastišča pa 102,6%.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Preglednica 86/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi in proizvodna sposobnost v RGR 120

Šifra	Gozdni rastiščni tipi	Površina	%	PSR
63300	<i>Primorsko gorsko bukovje</i>	226,90	75,0	7,68
64114	<i>Dinarsko jelovo bukovje oblika z dvolistno senčnico</i>	15,99	5,3	7,79
66110	<i>Dinarsko jelovje v skalovju z zaveščkom</i>	12,65	4,2	5,93
68214	<i>Din. zg. gorsko bukovje s platanolistno zlatico (boljše lege)</i>	28,90	9,6	5,72
68215	<i>Din. zg. gor. bukovje s platanolistno zlatico (slabše lege)</i>	15,96	5,3	5,70
69200	<i>Dinarsko mraziščno smrekovje</i>	1,92	0,6	5,41
	Skupaj	302,32	100,0	7,31

9.2.2.1.2 Stanje sestojev v RGR 120

Zgradba gozda

V RGR 120 prevladujejo skupinsko raznodobni gozdovi, ki so razvrščeni v razvojne faze, nekaj pa je tudi raznomernih gozdov.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 87/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 120

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	7,5	19,1	23,1	20,9	29,4	53,3	16,4	3,05	40,7
Listavci	7,3	15,4	29,8	30,6	16,9	271,6	83,6	4,45	59,3
Skupaj	7,4	16,0	28,7	28,9	19,0	324,9	100,	7,50	100,0

Lesna zaloga v RGR 120 je 324,9 m³/ha. V lesni zalogi prevladujejo listavci (83,6%). Letni prirastek je 7,50 m³/ha, od tega je 59,3% listavcev.

Največji delež lesne zaloge je v četrtem in tretjem debelinskem razredu. Enako velja tudi za listavce. Iglavci so debelejši, saj imajo večji delež lesne zaloge v petem debelinskem razredu. V RGR 120 prevladujejo sestoji z debelim drevjem (sestoji v obnovi in debeljaki).

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 88/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 120

	Enota	Smreka	Jelka	Dr.igl	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	27,6	25,7	0,0	252,7	0,0	18,7	0,1	0,0
	%	8,5	7,9	0,0	77,9	0,0	5,7	0,0	0,0
Ciljno stanje	m ³ /ha	38,3	32,8	0,0	186,1	0,0	16,4	0,0	0,0
	%	14,0	12,0	0,0	68,0	0,0	6,0	0,0	0,0

V RGR 120 prevladuje bukev (77,9%), ki tvori čiste bukove sestoje. Posamično do šopasto se ji primešata smreka (8,5%) in jelka (7,9%), posamično pa tudi gorski javor (5,7%). Od manjšinskih vrst srečamo mokovec in jrebiko, ki pa ju je manj kot 1%.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

V ciljnem stanju se bo zaradi pomladitvenih sečenj v bukovih sestojih delež bukve nekoliko zmanjšal. Povečal se bo delež smreke, saj imamo v RGR nekaj smrekovih drogovnjakov. Povečal pa se bo tudi delež jelke, zato naj se ohranjajo vitalne jelke v raznomernih gozdovih.

Ohranjenost gozdov

V RGR 120 prevladujejo ohranjeni gozdovi (95,9%). To so bukovi sestoji. V spremenjenih gozdovih (4,1%) je večji delež iglavcev. Ti sestoji so na meji z jelovo bukovimi rastišči. V RGR ni močno spremenjenih in izmenjanih gozdov.

Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Preglednica 89/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradb sestojev ter podmladka v RGR 120

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	24,83	8,2						
Drogovnjak	39,66	13,1	0,83	2,1	100,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	100,93	33,4	12,72	12,6	72,2	20,5	5,3	2,0
Sestoj v obnovi	133,53	44,1	96,80	72,5	73,3	21,6	5,1	0,0
Raznomerni s. (ps-šp)	1,99	0,7	0,46	23,1	87,0	13,0	0,0	0,0
Raznomerni s. (sk.-gnz.)	1,38	0,5	0,31	22,5	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj	302,32	100,0	111,12	36,8				

Opomba: V drogovnjaku in debeljaku lahko podmladek pokriva do 35% površine

Preglednica 90/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 120

Razvojna faza	Površina (ha)	%	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
			1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	24,83	8,2	68,4	31,6	0,0	0,0	72,5	27,5	0,0	0,0	57,0	28,9	14,1	0,0
Drogovnjak	39,66	13,1	60,2	39,8	0,0	0,0	48,4	51,6	0,0	0,0	55,5	42,1	2,4	0,0
Debeljak	100,93	33,4					28,7	67,6	3,7	0,0	16,1	69,2	12,8	1,9
Sestoj v obnovi	133,53	44,1					77,5	22,5	0,0	0,0				
Raznomerni s. (ps-šp)	1,99	0,7					0,0	100	0,0	0,0				
Raznomerni s. (sk.-gnz.)	1,38	0,5					72,5	27,5	0,0	0,0				
Skupaj	302,32	100,0												

Opomba: šifre za zasnovo, negovanost in sklep so pojasnjene v poglavju 3.4

V RGR 120 prevladujejo sestoji v obnovi, sledijo debeljaki in nato drogovnjaki. Najmanj je raznomernih sestojev.

Sestojev v obnovi je 44,1%. Povprečna lesna zaloga je 280 m³/ha, v lesni zalogi prevladujejo listavci. V sestojih v obnovi se podmladek pojavlja na 72,5% površine in ima bogato sestojno zasnovo. V podmladku prevladuje bukev. Prevladujejo negovani sestoji.

Debeljakov je 33,4%. To so bukovi debeljaki. Povprečna lesna zaloga je 485 m³/ha, v lesni zalogi prevladujejo listavci. Večina debeljakov ima normalen sklep. Prevladujejo pomanjkljivo negovani sestoji. Na 12,6% površine debeljakov se pojavlja podmladek, ki ima bogato ali dobro sestojno zasnovo. V podmladku prevladuje bukev.

Drogovnjakov je 13,1%. To so bukovi drogovnjaki. Povprečna lesna zaloga je 250 m³/ha, v lesni zalogi prevladujejo listavci. Večina drogovnjakov ima bogato ali dobro sestojno zasnovo. Sklep je

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

normalen ali tesen sklep. Sestoji so negovani ali pa pomanjkljivo negovani. V drogovnjakih je podmladka zelo malo (2,1%).

Mladovij je 8,2%. To so bukova mladovja večinoma v fazi gošče ali letvenjaka. Mladovja imajo bogato sestojno zasnovo in tesen sklep. Mladovja so negovana. Delež mladovij se je v zadnjem desetletju povečal.

Najmanj je raznomernih sestojev (1,2%). To so sestoji jelke, smreke in bukve. Povprečna lesna zaloga je 447 m³/ha, v lesni zalogi prevladujejo iglavci. Na 22,9% raznomernih sestojev se pojavlja podmladek, ki ima dobro ali pa bogato sestojno zasnovo. Raznomerni sestoji so pomanjkljivo negovani ali pa negovani.

V RGR je pomlajevanje odlično. Že najmanjši dotok svetlobe spodbudi vznik podmladka. Podmladek je prisoten na 36,8% površine RGR. Zasnova podmladka je bogata. Sestavlja ga bukev, ki ji je primešan gorski javor, ponekod pa tudi smreka in jelka.

Kakovost drevja

V RGR 120 prevladuje dobra kakovost (43,2%), sledi ji prav dobra kakovost drevja (37,5%). Pri listavcih je stanje boljše, saj je pri njih enak delež prav dobre in dobre kakovosti. Najbolše stanje je pri plemenitih listavcih. Pri iglavcih prevladuje dobra kakovost.

Poškodovanost sestojev

Poškodovanost se je določala na SVP. Poškodovanih je 5,5% v vzorec zajetih dreves. Prevladujejo poškodbe debla in korenčnika (4,8%), kar je posledica spravila. Sledijo poškodbe v krošnjah (0,6%), zelo malo pa je osutosti (0,1%).

9.2.2.2 Analiza preteklega gospodarjenja

Preglednica 91/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 120

	Enota	Načrtovano	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	36,22	17,14	47,3
Nega mladja	ha	0,19	0,19	100,0
Nega gošče	ha	42,23	19,50	46,2
Nega letvenjaka	ha	37,84	16,96	44,8
Nega ml. drogovnjaka	ha	9,50	5,17	54,4
Naravni razvoj biotopov	m ³	11,15	0,00	0,0

V preteklem desetletju so bila v RGR 120 načrtovana dela slabo realizirana, vzrok za slabo realizacijo pa je lastniška struktura. Gojitvena dela, z izjemo nege mladja, niso bila v celoti opravljena. Predvsem je bilo narejeno premalo priprave sestoja, kar bi izboljšalo pomlajevanje. Premalo je bilo izvedene tudi nege gošče, nege letvenjaka in tanjšega drogovnjaka. Predvsem nega letvenjaka in nega tanjšega drogovnjaka bi bili potrebni za povečevanje stabilnosti mladih bukovih sestojev.

Za naravni razvoj biotopov je bilo predvideno 115 m³ lesne mase. V ekocelicah se dela niso izvajala, zato je ta lesna masa ostala v gozdovih, vendar ni bila zabeležena.

Preglednica 92/D-PGR: Realizacija poseka v RGR 120

	Načrtovano (m ³)	Posekano (m ³)	% realizacije	Sk. real. MP (%)
Iglavci	7.235	2.989	41,3	8,9
Listavci	26.198	14.412	55,0	43,1
Skupaj	33.433	17.400	52,0	52,0

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

V preteklem desetletju so posekali 17.400 m³. V poseku so prevladovali listavci (82,8%), kar je pogojeno z drevesno sestavo. Realizacija načrtovanega poseka je 52,0%. Pri listavcih je realizacija poseka večja (55,0%).

Slabša realizacija je posledica lastniške strukture v kateri prevladujejo zasebni gozdovi. V zasebnih gozdovih se niso izvedle vse načrtovane sečnje. Lastniki gozdov so ohranjali iglavce, ki jih je sicer v tem RGR malo. V državnih gozdovih so bile opravljene vse načrtovane sečnje.

9.2.2.3 Oris zakonitosti razvoja gozdov v RGR 120

9.2.2.3.1 Površina, lesna zaloga, prirastek in posek v RGR 120

Preglednica 93/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v RGR 120 v obdobju 1975–2034

Obdobje	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni realiziran posek (m ³ /ha)*		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1975-84	294,00	47,0	203,0	250,0	0,97	4,94	5,92	1,52	3,24	4,76
1985-94	294,00	40,0	229,0	269,0	1,08	5,94	7,02	0,71	2,45	3,16
1995-04	297,70	62,9	240,5	303,3	1,50	6,15	7,65	0,65	3,69	4,34
2005-14	302,59	70,8	238,2	309,0	1,64	5,17	6,81	1,04	3,37	4,41
2015-24	303,18	82,2	296,9	379,1	1,13	3,53	4,66	0,99	4,75	5,74
2025-34	302,32	53,3	271,6	324,8	3,05	4,45	7,50	1,34	11,21	12,54

* Opomba: v zadnjem obdobju je naveden načrtovani možni posek

Površina RGR 120 se je spreminjala zaradi različnih metod zajemanja podatkov in zaradi uskladitve meje odsekov z DKN. Dejansko se površina ni spreminjala, saj so to strnjeni gozdovi v osrednjem delu enote

Lesna zaloga se je do zadnjega analiziranega obdobja povečevala. V zadnjem obdobju se je lesna zaloga zmanjšala, saj so v sestojih pričeli z obnovo. Do leta 2005 se je povečeval tudi prirastek, nato se je znižal, v zadnjem desetletju pa se je ponovno povečal.

Posek je bil v prvih obravnavanih obdobjih majhen, saj so prevladovali mlajši bukovi sestoji. V poseku za naslednje desetletje je prikazan načrtovani posek. Zaradi doseganja ciljev in s tem povezanega večjega obsega pomladitvenih sečenj se je načrtovani posek za prihodnje obdobje močno povečal.

9.2.2.3.2 Drevesna sestava v RGR 120

Preglednica 94/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1975–2034

Obobje	Smreka	Jelka	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list.	Meh. list.
1975-84	5,0	12,0	0,0	77,0	0,0	6,0	0,0	0,0
1985-94	6,0	9,0	0,0	79,0	0,0	6,0	0,0	0,0
1995-04	8,9	11,8	0,0	72,8	0,0	6,4	0,1	0,0
2005-14	12,3	10,6	0,0	71,8	0,0	4,8	0,5	0,0
2015-24	12,2	9,5	0,0	72,8	0,0	5,5	0,0	0,0
2024-34	8,5	7,9	0,0	77,9	0,0	5,7	0,0	0,0

Drevesna sestava se v analiziranih obdobjih ni bistveno spreminjala. V prvih analiziranih obdobjih se je delež bukke povečeval, manjšal pa se je delež jelke, ki je bila slabo vitalna. Nato se je delež bukke nekoliko znižal, povečal pa se je delež smreke. V zadnjem desetletju se je zmanjšal delež smreke,

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

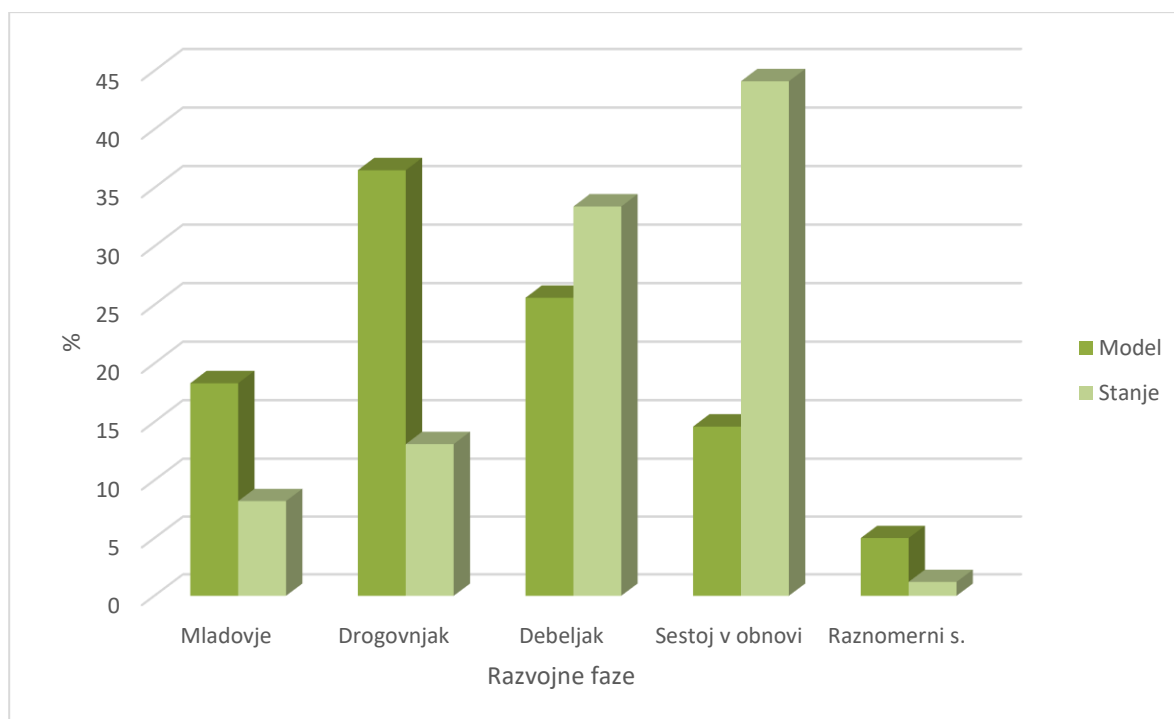
ponovno pa se je povečal delež bukve. Tudi v prihodnje ne pričakujemo bistvenih sprememb drevesne sestave.

9.2.2.3.3 Razvojne faze in zgradba sestojev v RGR 120

Preglednica 95/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 120 in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	24,83	8,2	8,2	25	18,3	55,32	-10,1
Drogovnjak	39,66	13,1	13,1	50	36,5	110,35	-23,4
Debeljak	100,93	33,4	33,4	35	25,6	77,39	+7,8
Sestoj v obnovi	133,53	44,1	44,1	20	14,6	44,14	+29,5
Raznomerni	3,37	1,2	1,2	-	5,0	15,12	-3,8
Skupaj	302,32	100,0		130	100,0	302,32	0,0

Grafikon 7: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oziroma zgradbah

Model je povzet po OGR 073. Glede na modelno stanje imamo mnogo preveč sestojev v obnovi in nekoliko preveč debeljakov, drugih razvojnih faz pa je premalo. Najbolj primanjkuje drogovnjakov.

Glede na ciljno stanje razlike niso tako velike. Glede na ciljno stanje je preveč sestojev v obnovi, primanjkuje pa mladovij. Delež raznomernih sestojev v ciljnem stanju je enak dejanskemu stanju, kar je pogojeno z jelovo bukovimi rastišči.

Ciljnemu stanju se lahko približamo s pospešenim nadaljevanjem obnove ter z uvajanjem debeljakov v obnovo, s čimer bomo dolgoročno dobili več mladovij.

9.2.2.4 Cilj, usmeritve in ukrepi v RGR 120

9.2.2.4.1 Gozdnogojitveni cilji v RGR 120

Veliko površinsko raznodobni sestoji bukve (68%, sestojno) s primesjo smreke (14%, posamično, gnezdasto in skupinsko), jelke (13%, posamično in gnezdasto), plemenitih listavcev (6%, posamično in šopasto).

Ciljno razmerje razvojnih faz oziroma zgradb:

Cilj	Mladovje	Drogovnjak	Debeljak	S. v obn.	Razn.s.	Skupaj
%	10	20	21	48	1	100,0
m ³ /ha	40	230	450	260	430	273,6

Ciljna lesna zaloga je 273,6 m³/ha (iglavci 71,1 m³/ha, listavci 202,5 m³/ha).

Končna lesna zaloga je 550 m³/ha (iglavci 143 m³/ha, listavci 407 m³/ha).

Kakovost ciljnih sortimentov je: pri iglavcih B, pri listavcih A2/B.

Obdobje, v katerem naj bi bilo doseženo ciljno stanje, je 10 let.

9.2.2.4.2 Gozdnogojitvene usmeritve v RGR 120

Gozdnogojitvene usmeritve v RGR 120 so sledeče:

- Gozdnogojitveni sistem je veliko površinsko skupinsko postopno gospodarjenje.
- Proizvodna doba je 130 let, pomladitvena doba je 20 let.
- Obhodnica je 10 let.
- Ciljna lesna zaloga je 273,6 m³/ha, stanje pa naj bi bilo doseženo v 10 letih.
- Zaradi odličnega pomlajevanja naj se gozdove obnavlja le po naravni poti. Pri tem naj se izkoristi indirektno nego sestoja. Naravnemu pomlajevanju naj se pomaga s pripravo sestoja.
- V obnovo naj se postopno uvedejo debeljaki, ki so dosegli končno lesno zalogo in kjer povprečni premer nosilcev sestoja presega pri iglavcih in listavcih 45 cm ter debeljaki v katerih se pojavlja podmladek (47,0% debeljakov). Jakost sečenj naj bo od 25 do 35% lesne zaloge.
- Pri obnovi gozdov naj se daje prednost naravni obnovi, ki naj se ji pomaga s pripravo sestoja za naravno nasemenitev. Tako izkoristimo naravno pomlajevanje in indirektno nego matičnega sestoja ter s tem dobimo rastišču primerno zmes drevesnih vrst.
- V sestojih v obnovi z dobro ali bogato zasnovo podmladka naj se pospešeno nadaljuje z obnovo (68% sestojev v obnovi). Jakost sečenj je med 50 in 75% lesne zaloge. Na manjših površinah, kjer je podmladek strnjen in presega višino 1 m, naj se z obnovo konča (18% sestojev v obnovi). V sestojih v obnovi, kjer je odrasel sestoj kakovosten, sklep podmladka pa rahel, naj se zadržano nadaljuje z obnovo (14% sestojev v obnovi). Jakost sečenj je od 35 do 50% lesne zaloge.
- V sestojih v obnovi, kjer želimo v mladju večji delež plemenitih listavcev, naj bodo pomladitvena jedra velika vsaj dve sestojni višini. Z obnovo naj se konča, ko je mladje plemenitih listavcev višje od 0,5 m.
- Mladovje naj se intenzivno neguje. Večina neg je predvidena brez ponovitve, le na najboljših rastiščih naj se v desetih letih izvedeta dva ukrepa nege. Poudarek naj se daje negi gošče in letvenjaka. Pri negi naj se v bukovih mladovjih zaradi vrstne pestrosti ohranja plemenite listavce, jelko, na hladnih legah smreko in manjšinske drevesne vrste.
- V letvenjakih naj se zaradi povečevanja mehanske stabilnosti pravočasno prične s prvim redčenjem. Ohranjajo naj se plemeniti listavci, jelka, smreka in manjšinske drevesne vrste.
- V drogovnjakih s tesnim sklepom ter bogato in dobro sestojno zasnovo naj se izvajajo izbiralna redčenja močnejše jakosti (od 20 do 25% lesne zaloge). V drogovnjakih z normalnim

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

sklepom ter bogato in dobro sestojno zasnovo naj se izvajajo izbiralna redčenja zmerne jakosti (10 do 15% lesne zaloge).

- V debeljakih naj se izvajajo redčenja normalne jakosti (od 10 do 12% lesne zaloge), kjer so le-ta še potrebna (45% debeljakov).
- V raznomernih sestojih, kjer je lesna zaloga nižja od optimalne ter primanjkuje debelejšega drevja, dovolj pa je tanjšega in srednje debelega drevja in je vitalnost iglavcev dobra, naj se raznomerni gozd neguje s poudarkom na povečevanju lesne zaloge (20% posamično do šopasto raznomernih sestojev in 100% skupinsko do gnezdasto raznomernih sestojev). Jakost sečenj je od 10 do 15% lesne zaloge.
- V raznomernih sestojih, kjer je lesna zaloga večja od optimalne in primanjkuje tanjšega drevja, naj se raznomerni gozd neguje s poudarkom na pomlajevanju (80% posamično do šopasto raznomernih sestojev). Jakost sečenj je od 20 do 25% lesne zaloge.
- V raznomernih sestojih naj se izvaja nega prebiralnega gozda na površini podmladka in mladovja v kolikor je potrebna.
- Dosledno naj se izvajajo sanitarne sečnje smreke.
- Izvaja naj se posek oslabelelih in suhih jelk, ki imajo še tehnično uporaben les na vsakih 4 do 5 let.
- Potrebno je upoštevati manjšinske, predvsem plodonosne drevesne vrste in jim omogočiti vraščanje v odrasle sestoje.

9.2.2.4.3 Ukrepi v RGR 120

Preglednica 96/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 120

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje-dejansko (%)	16,4	83,6	100,0
-ciljno (%)	26,0	74,0	100,0
Lesna zaloga-dejanska (m ³ /ha)	53,3	271,6	229,4
-ciljna (m ³ /ha)	71,1	202,5	273,6
Letni prirastek (m ³ /ha)	3,05	4,45	7,50
Možni posek (m ³ /ha)	13,3	112,0	125,4
Možni posek (m ³ /ha/leto)	1,34	11,21	12,54
Intenziteta m.p. na lesno zalogo (%)	25,1	41,3	38,6
Intenziteta m.p. na prirastek (%)	43,8	252,1	167,3
Izravnalna doba (let)	10		

Z načrtovanim posekom intenzitete 38,6% lesne zaloge in 167,3% prirastka je možno doseči gozdnogojitveni cilj v 10 letih.

Preglednica 97/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 120

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od PR
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarna sečnja			
Iglavci	m³	682	3.004	281	0	0	70	4.037	25,1	43,8
	%	16,9	74,4	7,0	0,0	0,0	1,7	100,0		
Listavci	m³	3.416	30.416	31	0	0	21	33.884	41,3	252,1
	%	10,1	89,7	0,1	0,0	0,0	0,1	100,0		
Skupaj	m³	4.098	33.420	312	0	0	91	37.921	38,6	167,3
	%	10.8	88.2	0.8	0,0	0,0	0.2	100.0		

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

V naslednjem desetletju je v RGR načrtovan možni posek 37.921 m³, kar predstavlja 38,6% lesne zaloge ali 167,3% prirastka.

Glede na vrsto sečnje prevladuje pomladitveni posek (88,2%), ki je načrtovan v sestojih v obnovi ter v debeljkih, ki so predvideni za uvajanje v obnovo. Sledijo redčenja (10,8%), ki so predvidena v drogovnjakih in debeljkih. Prebiralni posek (0,8%) je načrtovan v raznomernih gozdovih, ki pa jih je v RGR 120 malo. Tudi sanitarnih sečenj je malo (0,2%), saj prevladujejo listnati gozdovi. Njihov delež bo ob naravnih katastrofah ali gradaciji lubadarja večji.

Preglednica 98/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 120

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Priprava sestoja	ha	27,16	27,16
Nega gošče	ha	44,36	44,36
Nega letvenjaka	ha	47,96	47,96
Nega ml. drogovnjaka	ha	11,12	11,12
Nega v prebiralnem gozdu	ha	0,81	0,81
Vzdrževanje grmišč	ha	1,80	1,80
Vzdrževanje travinj	ha	0,98	9,80
Spravilo sena z odvozom	ha	0,98	9,80
Vzdrževanje kaluž	kos	2,00	8,00
Naravni razvoj biotopov	m ³	206,00	206,00

V RGR 120 prevladujejo negovalna dela. Prevladuje nega gošče in nega letvenjaka. Nega gošče se bo izvajala v naravnem mladju. V kakovostnih letvenjkih in drogovnjakih je predvidena nega letvenjaka in nega mlajšega drogovnjaka. V raznomernih sestojih je predvidena nega v prebiralnem gozdu.

Pri delih povezanih z obnovo gozdov je načrtovana le priprava sestoja za naravno nasemenitev. Zaradi odličnega pomlajevanja sadnja in z njo povezana dela niso predvidena.

Za povečanje biotske pestrosti je predvidena košnja lazov, spravilo sena z odvozom, vzdrževanje grmišč ter vzdrževanje kaluž. Za naravni razvoj biotopov naj se v ekocelicah prepusti 206 m³ lesne mase naravnemu razkroju.

9.2.3 RGR Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolisto zlatico (boljše lege) (121)

RGR 121 obsega 602,62 ha ali 28,1% GGE Črni dol. Vsi gozdovi so uvrščeni v kategorijo večnamenskih gozdov. V RGR prevladujejo zasebni gozdovi (80,6%), 18,7% pa je državnih gozdov.

Gozdovi sodijo v območni rastiščnogojitveni razred 073 – Zgornjegorski bukovni gozdovi – na boljših legah.

V RGR 121 je poudarjena lesnoproizvodna funkcija prve stopnje. Ob cesti Ilirska Bistrica – Sviščaki so poudarjene rekreacijska, turistična in estetska funkcija. Skupina dolomitnih blokov predstavlja naravno vrednoto. Ob brlogu, kalužah in rastišču divjega petelina je poudarjena funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti prve stopnje. V RGR 121 sta na drugi stopnji poudarjeni funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (Natura 2000) in hidrološka funkcija (karbonatna podlaga).

Gozdovi RGR 121 se nahajajo v habitatnem tipu Ilirski bukovni gozdovi (*Fagus sylvatica* (Aremonio-Fagion)).

Slika 5: RGR 121 (odsek 22014b)

9.2.3.1 Stanje gozdov v RGR 121

9.2.3.1.1 Rastišče v RGR 121

Gozdove RGR 121 srečamo v višjih legah, predvsem na severnih pobočjih. Uspevajo na karbonatni matični podlagi. Tla so rendzine ali rjava pokarbonatna tla. Prevladujoč gozdni rastiščni tip je Dinarsko zgornje gorsko bukovje s platanolistno zlatico, ki je razčlenjen na dve obliki. Obliki se razlikujeta predvsem po kakovosti lesa.

Proizvodna sposobnost rastišča je 5,97 m³/ha. Izkoriščenost rastišča glede na lesno zalogo je 107,7%, glede na PSR pa 144,0%.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Preglednica 99/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi in proizvodna sposobnost v RGR 121

Šifra	Gozdni rastiščni tipi	Površina	%	PSR
63300	<i>Primorsko gorsko bukovje</i>	24,77	4,1	7,68
64113	<i>Dinarsko jelovo bukovje oblika s trpežnim golšcem</i>	34,52	5,7	6,77
64114	<i>Dinarsko jelovo bukovje oblika z dvolistno senčnico</i>	34,94	5,8	7,79
66110	<i>Dinarsko jelovje v skalovju z zaveščkom</i>	12,96	2,2	5,93
68214	<i>Din. zg. gorsko bukovje s platanolistno zlatico (boljše lege)</i>	365,42	60,6	5,72
68215	<i>Din. zg. gor. bukovje s platanolistno zlatico (slabše lege)</i>	110,03	18,3	5,70
69200	<i>Dinarsko mraziščno smrekovje</i>	19,98	3,3	5,41
	Skupaj	602,62	100,0	5,97

9.2.3.1.2 Stanje sestojev v RGR 121

Zgradba gozda

V RGR 121 prevladujejo skupinsko raznodobni gozdovi, ki so razvrščeni v razvojne faze, nekaj pa je tudi raznomernih gozdov.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 100/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih, ter letni prirastek v RGR 121

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	8,2	20,5	24,8	20,9	25,6	69,4	19,2	3,47	40,4
Listavci	9,9	21,9	32,0	24,2	12,0	291,8	80,8	5,13	59,6
Skupaj	9,6	21,6	30,6	23,6	14,6	361,2	100,0	8,60	100,0

Lesna zaloga v RGR 121 je 361,2 m³/ha. V lesni zalogi prevladujejo listavci (80,8%). Letni prirastek je 8,60 m³/ha. Tudi v prirastku prevladujejo listavci (59,6%).

Največ lesne zaloge je v tretjem in nato v četrtem in drugem debelinskem razredu. To velja tudi za listavce, saj v RGR prevladujejo bukovji debeljaki, veliko pa je tudi sestojev v obnovi in drogovnjakov. Iglavci so debelejši, saj imajo največ lesne zaloge v petem debelinskem razredu. Sestavljajo jelovo bukovje debeljake in raznomerne gozdove,

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 101/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 121

	Enota	Smreka	Jelka	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	30,3	39,1	0,0	267,3	0,0	24,1	0,4	0,0
	%	8,4	10,8	0,0	74,0	0,0	6,7	0,1	0,0
Ciljno stanje	m ³ /ha	42,5	46,1	0,0	240,9	0,0	24,8	0,0	0,0
	%	12,0	13,0	0,0	68,0	0,0	7,0	0,0	0,0

V RGR 121 prevladuje bukev (74,0%), ki sestavlja čiste bukovje sestoje. Posamično do šopasto se ji primešata jelka (10,8%) in smreka (8,4%). Na jelovo bukovih rastiščih so mešani sestoji bukve, jelke

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

in smreke. V vseh sestojih je posamično primešan tudi gorski javor (6,7%). Zelo malo (0,1%) je tudi drugih trdih listavcev, ki jih zastopa mokovec.

Dejansko stanje se bistveno ne razlikuje od ciljnega. V ciljnem stanju se bo zaradi pomladitvenih sečenj v bukovih sestojih delež buke nekoliko zmanjšal. Povečal se bo delež smreke, saj imamo v RGR nekaj smrekovih drogovnjakov. Povečal pa se bo tudi delež jelke v raznomernih gozdovih, zato naj se ohranjajo vitalne jelke v raznomernih gozdovih.

Ohranjenost gozdov

V RGR 121 prevladujejo ohranjeni gozdovi (95,6%). To so bukovi sestoji. V spremenjenih gozdovih (4,4%) je večji delež iglavcev. Ti sestoji so na meji z jelovo bukovimi rastišči ali pa so nad mrazišči. V RGR ni močno spremenjenih in izmenjanih gozdov.

Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Preglednica 102/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradb sestojev ter podmladka v RGR 121

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	11,12	1,8						
Drogovnjak	200,46	33,3	2,52	1,3	41,7	55,6	2,7	0,0
Debeljak	260,51	43,3	20,13	7,7	34,8	48,2	17,0	0,0
Sestoj v obnovi	121,19	20,1	78,67	64,9	67,2	28,5	4,3	0,0
Raznomerni s. (ps-šp.)	7,86	1,3	1,08	13,7	0,0	100,0	0,0	0,0
Raznomerni s. (sk.-gnz.)	1,48	0,2	0,28	18,9	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj	602,62	100,0	102,68	17,0				

Opomba: V drogovnjaku in debeljaku lahko podmladek pokriva do 35% površine

Preglednica 103/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 121

Razvojna faza	Površina (ha)	%	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
			1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	11,12	1,8	63,8	36,2	0,0	0,0	62,9	37,1	0,0	0,0	65,4	34,6	0,0	0,0
Drogovnjak	200,46	33,3	68,6	28,1	1,7	1,6	48,2	48,4	3,4	0,0	54,0	43,9	1,5	0,6
Debeljak	260,51	43,3					39,6	54,1	6,3	0,0	14,3	59,1	25,9	0,7
Sestoj v obnovi	121,19	20,1					52,7	38,0	9,3	0,0				
Raznomerni (ps-šp.)	7,86	1,3					0,0	100,0	0,0	0,0				
Raznomerni (sk.-gnz.)	1,48	0,2					0,0	100,0	0,0	0,0				
Skupaj	602,62	100,0												

Opomba: šifre za zasnovo, negovanost in sklep so pojasnjene v poglavju 3.4

V RGR 121 prevladujejo debeljaki, sledijo drogovnjaki in nato sestoji v obnovi. Najmanj je mladovij in raznomernih sestojev.

Debeljakov je 43,3%. To so bukovi debeljaki. Povprečna lesna zaloga je 429 m³/ha, v lesni zalogi prevladujejo listavci. V debeljakih prevladuje normalen sklep, večji delež debeljakov pa ima tesen sklep. Debeljaki so pomanjkljivo negovani, veliko je tudi nenegovanih sestojev. Na 7,7% površine debeljakov se pojavlja podmladek, ki ima dobro ali bogato sestojno zasnovo. V podmladku prevladuje bukev.

Drogovnjakov je 33,3%. To so bukovi drogovnjaki. Povprečna lesna zaloga je 325 m³/ha, v lesni zalogi prevladujejo listavci. Večina drogovnjakov ima bogato sestojno zasnovo. Drogovnjaki imajo

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

tesen ali pa normalen sklep. So negovani ali pa pomanjkljivo negovani. Na 1,3% površine drogovnjakov se pojavlja podmladek, ki ima dobro sestojno zasnovo. V podmladku prevladuje bukev.

Sestojev v obnovi je 20,1%. Povprečna lesna zaloga je 296 m³/ha, v lesni zalogi prevladujejo listavci. V sestojih v obnovi se podmladek pojavlja na 64,9% površine in ima bogato, redkeje dobro sestojno zasnovo. V podmladku prevladuje bukev. Prevladujejo negovani ter pomanjkljivo negovani sestoji.

Mladovij je 1,8%. To so bukova mladovja naravnega nastanka, ki so večinoma v fazi letvenjaka ali gošče. Mladovja imajo bogato ali dobro sestojno zasnovo in tesen ali pa normalen sklep. Mladovja so negovana ali pomanjkljivo negovana.

Najmanj je raznomernih sestojev (1,5%). To so sestoji jelke, smreke in bukve. Povprečna lesna zaloga je 502 m³/ha, v lesni zalogi prevladujejo iglavci. Na 14,5% raznomernih sestojev se pojavlja podmladek, ki ima dobro sestojno zasnovo. Raznomerni sestoji so pomanjkljivo negovani.

V RGR je pomlajevanje odlično. Že najmanjši dotok svetlobe spodbudi vznik podmladka. Podmladek je prisoten na 17,0% površine RGR. Zasnova podmladka je bogata. Sestavlja ga bukev, ki se ji ponekod posamično do šopasto primešajo smreka, jelka in gorski javor.

Kakovost drevja

V RGR prevladuje dobra (59,0%), sledi prav dobra (29,8%) kakovost drevja. Kakovost listavcev je nekoliko boljša, saj imajo večji delež odlične in prav dobre kakovosti in manj zadovoljive in slabe kakovosti kot iglavci. Najboljšo kakovost ima gorski javor, pri katerem prevladuje prav dobra kakovost.

Poškodovanost sestojev

Poškodovanost se je določala na SVP. Poškodovanih je 6,5% v vzorec zajetih dreves. Prevladujejo poškodbe debla in korenčnika (5,7%), kar je posledica spravila. Sledijo poškodbe v krošnjah (0,7%), zelo malo pa je osutosti (0,1%).

9.2.3.2 Analiza preteklega gospodarjenja

Preglednica 104/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 121

	Enota	Načrtovano	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	41,61	20,11	48,3
Nega gošče	ha	32,29	11,86	36,7
Nega letvenjaka	ha	27,09	8,29	30,6
Nega ml. drogovnjaka	ha	14,47	6,10	42,2
Vzdrževanje travinj	ha	6,60	2,00	30,3
Naravni razvoj biotopov	m ³	166,00	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	1,02	0,0

V preteklem desetletju so bila v RGR 121 načrtovana dela zelo slabo realizirana, saj ni bila opravljena niti polovica načrtovanih del. Vzrok za tako slabo realizacijo je v lastniški strukturi, kjer prevladujejo zasebni gozdovi. Manj priprave sestoja in nege gošče od načrtovane se je naredilo tudi zato, ker ni bil izveden ves načrtovani pomladitveni posek, nega pa je bila predvidena v sestojih v obnovi in debeljaki namenjenih uvajanju v obnovo. Premalo je bilo izvedene tudi nege letvenjaka in tanjšega drogovnjaka, ki bi bili potrebni za povečevanje stabilnosti mladih bukovih sestojev.

Predvidena je bila tudi košnja lazov. Košnja se je izvajala, a ni bila v celoti evidentirana. Za naravni razvoj biotopov je bilo predvideno 166 m³ lesne mase. V ekocelicah se dela niso izvajala, zato je ta lesna masa ostala v gozdovih, vendar ni bila zabeležena. Za varstvo pred žuželkami je bilo porabljenih 1,09 dni. Varstvo je bilo načrtovano skupaj za celotno GGE.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Preglednica 105/D-PGR: Realizacija poseka v RGR 121

	Načrtovano (m ³)	Posekano (m ³)	% realizacije	Sk. real. MP (%)
Iglavci	10.254	3.315	32,3	8,3
Listavci	29.504	14.440	48,9	36,3
Skupaj	39.758	17.755	44,7	44,7

V preteklem desetletju se je posekalo 17.755 m³. V poseku so prevladovali listavci (81,3%), kar je povezano z drevesno sestavo.

Realizacija načrtovanega poseka je 44,7%. Večja je realizacija načrtovanega poseka listavcev (48,9%). Realizacija poseka iglavcev je nekoliko manjša (32,3%). Slabša realizacija je posledica lastniške strukture v kateri prevladujejo zasebni gozdovi. V zasebnih gozdovih se niso izvedle vse načrtovane sečnje. Lastniki gozdov so ohranjali iglavce, ki jih je sicer v tem RGR malo. V državnih gozdovih so bile opravljene vse načrtovane sečnje.

9.2.3.3 Oris zakonitosti razvoja gozdov v RGR 121

9.2.3.3.1 Površina, lesna zaloga, prirastek in posek v RGR 121

Preglednica 106/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v RGR 121 v obdobju 1975 – 2034

Obdobje	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni realiziran posek (m ³ /ha)*		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1975-84	584,98	37,0	124,0	161,0	1,03	3,89	4,92	1,28	2,18	3,46
1985-94	584,98	44,0	164,0	208,0	1,07	5,56	6,63	0,73	1,44	2,17
1995-04	584,98	62,3	179,9	242,2	1,58	5,68	7,26	0,44	1,57	2,01
2005-14	602,67	68,2	204,8	273,0	1,68	5,01	6,69	0,55	1,67	2,22
2015-24	603,19	100,6	270,5	371,1	1,86	3,59	5,46	0,55	2,39	2,94
2025-34	602,62	69,4	291,8	361,2	3,47	5,13	8,60	1,48	7,57	9,04

*Opomba: v zadnjem obdobju je naveden možni posek

Površina RGR 121 se je spreminjala zaradi različnih metod zajemanja podatkov in zaradi uskladitve meje odsekov z DKN. Dejanska površina se v preteklosti ni spreminjala, saj gre za strnjene gozdove.

Lesna zaloga se je do zadnjega analiziranega obdobja povečevala. V zadnjem obdobju se je lesna zaloga zmanjšala, saj so v sestojih pričeli z obnovo. Do leta 2005 se je povečeval tudi prirastek, nato se je znižal, v zadnjem desetletju pa se je ponovno povečal.

Posek je bil v prvih obravnavanih obdobjih majhen, saj so prevladovali mlajši bukovi sestoji. V poseku za naslednje desetletje je prikazan načrtovani posek. Načrtovani letni možni posek za prihodnje obdobje je 9,04 m³/ha, v poseku pa bodo prevladovali listavci. Tako velik je zaradi doseganja ciljev in s tem povezanega večjega obsega pomladitvenih sečenj.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

9.2.3.3.2 Drevesna sestava v RGR 121

Preglednica 107/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1975–2034

Obdobje	Smreka	Jelka	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	D. tr. list	Meh. list.
1975-84	5,0	12,0	0,0	77,0	0,0	6,0	0,0	0,0
1985-94	4,0	17,0	0,0	73,0	0,0	6,0	0,0	0,0
1995-04	5,5	20,1	0,0	69,3	0,0	4,4	0,3	0,3
2005-14	9,1	15,9	0,0	69,9	0,0	4,0	1,1	0,1
2015-24	12,2	14,9	0,0	67,9	0,0	4,9	0,1	0,0
2025-34	8,4	10,8	0,0	74,0	0,0	6,7	0,1	0,0

V RGR 121 se drevesna sestava ni bistveno spremenila. V analiziranih obdobjih se je delež bukke zmanjševal, v zadnjem obdobju pa se je ponovno povečal. Delež jelke se je sprva povečeval, nato pa se je pričel zmanjševati. Delež smreke se je do zadnjega obdobja povečeval, v zadnjem obdobju pa je ponovno manjši. Enak trend pričakujemo tudi v prihodnje.

9.2.3.3.3 Razvojne faze in zgradba sestojev v RGR 121

Preglednica 108/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 121 in primerjava z modelnim stanjem

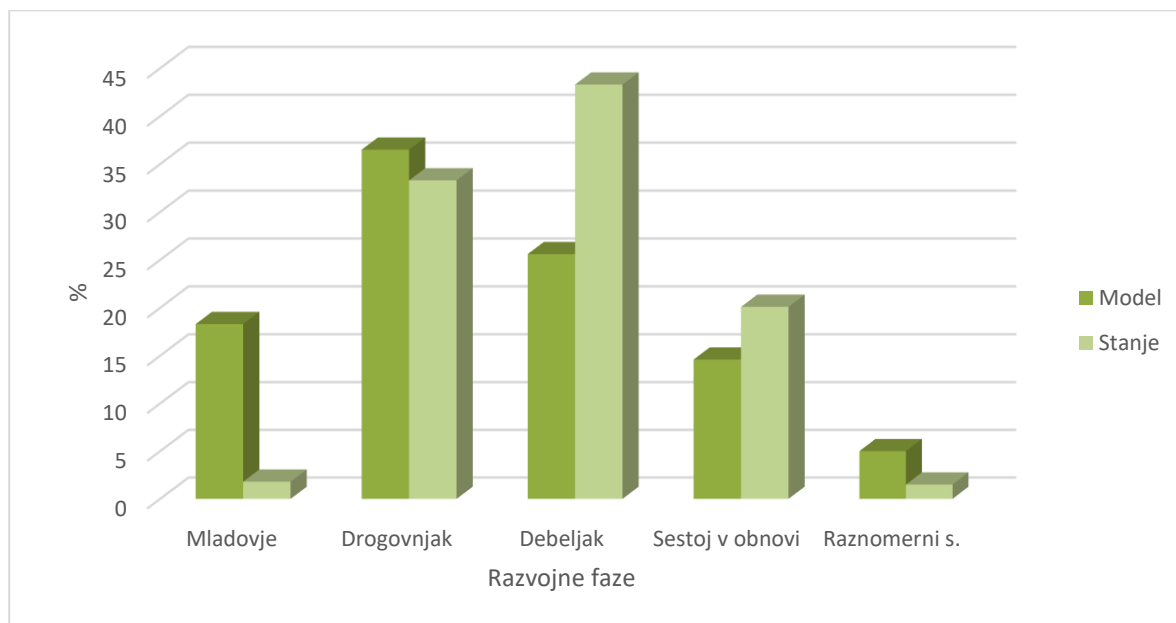
Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	11,12	1,8	1,8	25	18,3	110,28	-16,5
Drogovnjak	200,46	33,3	33,3	50	36,5	219,96	-3,2
Debeljak	260,51	43,3	43,3	35	25,6	154,27	+17,7
Sestoj v obnovi	121,19	20,1	20,1	20	14,6	87,98	+5,5
Raznomerni sestoji	9,34	1,5	1,5	-	5,0	30,13	-3,5
Skupaj	602,62	100,0		130	100,0	602,62	23,2

Model je povzet po ORGR 073. Glede na modelno stanje imamo bistveno preveč debeljakov in nekoliko preveč sestojev v obnovi, primanjkuje pa nam mladovij. Dejanski delež drogovnjakov je enak modelnemu.

Glede na ciljno stanje razlike niso tako velike. Glede na cilj imamo premalo mladovij in nekoliko preveč debeljakov. Delež sestojev v obnovi je enak ciljnemu. Delež raznomernih sestojev v ciljnem stanju je enak dejanskemu stanju, kar je pogojeno z jelovo bukovimi rastišči.

Ciljnemu stanju se lahko približamo s pospešenim nadaljevanjem obnove in uvajanjem debeljakov v obnovo ter tako dolgoročno dobimo več mladovij.

Grafikon 8: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oziroma zgradbah sestojev v RGR 121

9.2.3.4 Cilj, usmeritve in ukrepi v RGR 121

9.2.3.4.1 Gozdnogojitveni cilji v RGR 121

Veliko površinsko raznodobni sestoji bukve (68%, sestojno) s primesjo smreke (12%, posamično, gnezdasto in skupinsko), jelke (13%, posamično in gnezdasto), plemenitih listavcev (7%, posamično in šopasto).

Ciljno razmerje razvojnih faz oziroma zgradb:

Cilj	Mladovje	Drogovnjak	Debeljak	S. v obn.	Razn.s.	Skupaj
%	7,0	20,0	46,0	25,0	2,0	100,0
m ³ /ha	55	300	450	300	420	354,3

Ciljna lesna zaloga je 354,3 m³/ha (iglavci 88,6 m³/ha, listavci 265,7 m³/ha).

Končna lesna zaloga je 550,0 m³/ha (iglavci 137,5 m³/ha, listavci 412,5 m³/ha).

Kakovost ciljnih sortimentov je: pri iglavcih B, pri listavcih A2/B.

Obdobje, v katerem naj bi bilo doseženo ciljno stanje, je 10 let.

9.2.3.4.2 Gozdnogojitvene usmeritve v RGR 121

Gozdnogojitvene usmeritve so sledeče:

- Gozdnogojitveni sistem je veliko površinsko skupinsko postopno gospodarjenje.
- Proizvodna doba je 130 let, pomladitvena doba je 20 let.
- Obhodnica je 10 let.
- Ciljna lesna zaloga je 354,3 m³/ha, stanje pa naj bi bilo doseženo v 10 letih.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

- Zaradi odličnega pomlajevanja naj se gozdove obnavlja po naravni poti. Pri tem naj se izkoristi indirektno nego sestoja. Naravnemu pomlajevanju naj se pomaga s pripravo sestoja.
- V obnovo naj se postopno uvedejo debeljaki, ki so dosegli končno lesno zalogo in kjer povprečni premer nosilcev sestoja presega pri listavcih 45 cm in pri iglavcih 45 cm in sestoji v katerih se pojavlja podmladek (16% debeljakov). Jakost sečenj naj bo od 25 do 35% lesne zaloge.
- V sestojih v obnovi z dobro ali bogato zasnovo podmladka naj se pospešeno nadaljuje z obnovo (59% sestojev v obnovi). Jakost sečenj je med 50 in 75% lesne zaloge. Na manjših površinah, kjer je podmladek strnjen in presega višino 1 m, naj se z obnovo konča. (13% sestojev v obnovi). V sestojih v obnovi, kjer je odrasel sestoj kakovosten, sklep podmladka pa rahel, naj se zadržano nadaljuje z obnovo (29% sestojev v obnovi). Jakost sečenj je do 50% lesne zaloge.
- V sestojih v obnovi, kjer želimo v mladju večji delež plemenitih listavcev, naj bodo pomladitvena jedra velika vsaj dve sestojni višini. Z obnovo naj se konča, ko je mladje plemenitih listavcev višje od 0,5 m.
- Mladovja naj se intenzivno neguje. Večina neg je predvidena brez ponovitve, le na najboljših rastiščih naj se v desetih letih izvedeta dva ukrepa nege. Poudarek naj se daje negi gošče in letvenjaka. V bukovih mladovjih naj se ohranja jelka, plemeniti listavci, smreka in manjšinske drevesne vrste.
- V letvenjakih naj se zaradi povečevanja mehanske stabilnosti pravočasno prične s prvim redčenjem. Ohranjajo naj se plemeniti listavci, jelka, smreka in manjšinske drevesne vrste.
- V drogovnjakih s tesnim sklepom in bogatimi ter dobrimi sestojnimi zasnovami naj se izvajajo izbiralna redčenja močnejše jakosti (20 do 25% lesne zaloge). V drogovnjakih z normalnim sklepom naj bodo redčenja zmerne jakosti (15 do 20% lesne zaloge).
- V debeljakih naj se izvajajo redčenja normalne jakosti (od 10 do 12% lesne zaloge), kjer so le-ta še potrebna (78% debeljakov).
- V raznomernih sestojih, kjer je lesna zaloga enaka optimalni naj se raznomerni gozd neguje s poudarkom na vzdrževanju strukture (95% posamično do šopasto raznomernih sestojev in 100% skupinsko do gnezdasto raznomernih sestojev). Jakost sečenj je od 15 do 25% lesne zaloge. V raznomernih sestojih, kjer je lesna zaloga nižja od optimalne ter primanjkuje debelejšega drevja, dovolj pa je tanjšega in srednje debelega drevja in je vitalnost iglavcev dobra, naj se raznomerni gozd neguje s poudarkom na povečevanju lesne zaloge (5% posamično do šopasto raznomernih sestojev). Jakost sečenj je od 10 do 15% lesne zaloge.
- V raznomernih sestojih naj se izvaja nega prebiralnega gozda na površini podmladka in mladovja v kolikor je potrebna.
- Dosledno naj se izvajajo sanitarne sečnje smreke.
- Izvaja naj se posek oslabilih in suhih jelk, ki imajo še tehnično uporaben les na vsakih 4 do 5 let.
- Potrebno je upoštevati manjšinske, predvsem plodonosne drevesne vrste in jim omogočiti vraščanje v odrasle sestoj.

9.2.3.4.3 Ukrepi v RGR 121

Preglednica 109/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 121

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje-dejansko (%)	19,2	80,8	100,0
-ciljno (%)	25,0	75,0	100,0
Lesna zaloga-dejanska (m ³ /ha)	69,4	291,8	361,2
-ciljna (m ³ /ha)	88,6	265,7	354,3
Letni prirastek (m ³ /ha)	3,47	5,13	8,60
Možni posek (m ³ /ha)	14,7	75,6	90,4
Možni posek (m ³ /ha/leto)	1,48	7,57	9,04
Intenziteta m.p. na lesno zalogo (%)	21,3	25,9	25,0
Intenziteta m.p. na prirastek (%)	42,5	147,5	105,1
Izravnalna doba (let)	10		

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Z načrtovanim posekom intenzitete 25,0% lesne zaloge in 105,2% prirastka je možno doseči gozdnogojitveni cilj v 10 letih.

Preglednica 110/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 121

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od PR
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarna sečnja			
Iglavci	m³	3.735	3.880	998	0	0	282	8.895	21,3	42,5
	%	42,0	43,6	11,2	0,0	0,0	3,2	100,0		
Listavci	m³	19.104	26.296	107	0	0	91	45.598	25,9	147,5
	%	41,9	57,7	0,2	0,0	0,0	0,2	100,0		
Skupaj	m³	22.839	30.176	1.105	0	0	373	54.493	25,0	105,1
	%	41,9	55,4	2,0	0,0	0,0	0,7	100,0		

V naslednjem desetletju je v RGR načrtovan možni posek 54.493 m³, kar predstavlja 25,0% lesne zaloge ali 105,1% prirastka.

Glede na vrsto sečnje prevladuje pomladitveni posek (55,4%). Načrtovan je v sestojih v obnovi ter v debeljkih, ki so predvideni za uvajanje v obnovo. Sledijo redčenja (41,9%), ki so predvidena v drogovnjakih in tanjših debeljkih. Prebiralni posek (2,0%) je načrtovan v raznomernih gozdovih, ki pa jih je v RGR 121 malo. Tudi sanitarnih sečenj je malo (0,2%), saj prevladujejo listnati gozdovi. Njihov delež bo ob naravnih katastrofah ali gradaciji lubadarja večji.

Preglednica 111/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 121

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Priprava sestoja	ha	28,97	28,97
Nega gošče	ha	36,27	36,27
Nega letvenjaka	ha	36,10	36,10
Nega ml. drogovnjaka	ha	22,33	22,33
Nega v prebiralnem gozdu	ha	2,26	2,26
Vzdrževanje grmišč	ha	0,36	0,36
Vzdrževanje travinj	ha	1,37	13,70
Spravilo sena z odvozom	ha	1,37	13,70
Naravni razvoj biotopov	m ³	263,00	263,00
Vzdrževanje vodnih virov	kos	8,00	32,00

V RGR 121 prevladujejo negovalna dela. Nega gošče se bo izvajala v naravnem mladju. V kakovostnih letvenjakih in drogovnjakih je predvidena nega letvenjaka in nega mlajšega drogovnjaka. V raznomernih sestojih je načrtovana nega v prebiralnem gozdu. Pri delih povezanih z obnovo gozdov prevladuje priprava sestoja za naravno nasemenitev. Sadnja, zaradi odličnega pomlajevanja, ni predvidena.

Za povečanje biotske pestrosti je predvidena košnja lazov in spravilo sena, vzdrževanje grmišč ter vzdrževanje 8 vodnih virov. Za naravni razvoj biotopov bomo v ekocelicah prepustili naravnemu razkroju 263 m³.

9.2.4 RGR Primorsko bukovje (125)

RGR 125 obsega 124,49 ha ali 5,8% GGE Črni dol. Vsi gozdovi so uvrščeni v kategorijo večnamenskih gozdov. Večina gozdov je v zasebni lasti, le 1,8% je državnih gozdov.

Gozdovi sodijo v območni rastiščnogojitveni razred 110 – Toploljubni bukovi gozdovi.

V RGR so na drugi stopnji poudarjene funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (Natura 2000), hidrološka funkcija (karbonatna podlaga) in lesnoproizvodna funkcija. Lovnogospodarska funkcija je poudarjena v Peklu. Ob cesti Ilirska Bistrica – Sviščaki so poudarjene rekreacijska, turistična in estetska funkcija.

Gozdovi RGR 125 se nahajajo v habitatnem tipu Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (Aremonio-Fagion)).

Slika 6: RGR 125 (odsek 22036b)

9.2.4.1 Stanje gozdov v RGR 125

9.2.4.1.1 Rastišče v RGR 125

Preglednica 112/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi in proizvodna sposobnost v RGR 125

Šifra	Gozdni rastiščni tipi	Površina	%	PSR
59310	<i>Primorsko bukovje</i>	106,41	85,6	5,47
64113	<i>Dinarsko jelovo bukovje oblika s trpežnim golšcem</i>	10,87	8,7	6,77
64114	<i>Dinarsko jelovo bukovje oblika z dvolistno senčnico</i>	5,06	4,0	7,79
69200	<i>Dinarsko mraziščno smrekovje</i>	2,15	1,7	5,41
	Skupaj	124,49	100,0	5,67

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Gozdove RGR 125 srečamo v nižjih legah na toplih, južnih pobočjih na zahodnem robu enote Črni dol. Matično podlago tvorijo karbonatne kamnine. Tla so plitve in suhe rendzine. Prevladujoč gozdni rastiščni tip je Primorsko bukovje.

Proizvodna sposobnost rastišča je 5,67 m³/ha. Izkoriščenost rastišča glede na lesno zalogo je 104,8%, glede na prirastek pa 119,2%.

9.2.4.1.2 Stanje sestojev v RGR 125

Zgradba gozda

V RGR 125 so skupinsko raznodobni sestoji, ki so razvrščeni v razvojne faze, nekaj pa je tudi raznomernih gozdov.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 113/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 125

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%	m³/ha	%
Iglavci	9,2	22,1	26,0	20,6	22,1	141,4	49,3	4,67	69,2
Listavci	14,6	30,7	32,8	15,8	6,1	145,5	50,7	2,07	30,8
Skupaj	11,9	26,4	29,6	18,1	14,0	286,9	100,0	6,74	100,0

Lesna zaloga v RGR 125 je 286,9 m³/ha. V lesni zalogi nekoliko prevladujejo listavci (50,7%). Letni prirastek je 6,74 m³/ha, od tega je 69,2% iglavcev.

Največ lesne zaloge je v tretjem in nato v drugem debelinskem razredu. Iglavci so debelejši, saj imajo večji delež lesne zaloge v petem debelinskem razredu. Listavci so najbolj zastopani v tretjem in nato v drugem debelinskem razredu, večji delež lesne zaloge pa imajo tudi v prvem debelinskem razredu.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 114/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 125

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	83,1	58,0	0,3	117,1	0,0	6,2	15,5	6,7
	%	29,0	20,2	0,1	40,7	0,0	2,2	5,4	2,4
Ciljno stanje	m ³ /ha	99,5	60,8	0,0	93,9	0,0	11,0	8,3	2,8
	%	36,0	22,0	0,0	34,0	0,0	4,0	3,0	1,0

V RGR prevladuje bukev (40,7%), sledita smreka (29,0%) in jelka (20,2%). Na termofilnih rastiščih srečamo bukove sestoje, bukvi se posamično, šopasto ali skupinsko primešajo mokovec, trepetlika, črni gaber in črni bor. Na meji z jelovo bukovimi rastišči so sestoji, ki jih gradijo jelka, smreka in bukev, posamično pa se jim primešajo še gorski javor, mokovec in jerebika. V RGR so tudi smrekovi nasadi.

RGR 125 ni tipičen predstavnik ORGR 10. Deleža iglavcev v cilju ne bomo zmanjševali, saj so gozdovi na meji z jelovo - bukovimi rastišči, v RGR pa je tudi veliko smrekovih nasadov. Delež jelke bomo ohranjali, delež smreke pa se bo nekoliko povečal zaradi tanjših smrekovih nasadov. Delež bukve se bo zmanjšal, povečal pa se bo delež gorskega javorja na račun drugih listavcev, ki se pojavljajo kot pionirske vrste pri zaraščanju.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Ohranjenost gozdov

V RGR 125 prevladujejo spremenjeni gozdovi (81,1%). V spremenjenih gozdovih je večji delež iglavcev. Spremenjeni gozdovi so v odsekih, ki so na meji z jelovo – bukovimi gozdovi ali pa so v njih smrekovi nasadi. Ohranjeni (18,9%) so bukovi sestoji. V RGR ni močno spremenjenih in izmenjanih gozdov.

Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Preglednica 115/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradb sestojev ter podmladka v RGR 125

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	0,94	0,8						
Drogovnjak	80,52	64,6	3,80	4,7	0,0	24,5	75,5	0,0
Debeljak	38,66	31,1	1,73	4,5	45,7	35,3	19,0	0,0
Raznomerni (ps.-šp.)	4,37	3,5	0,43	9,8	0,0	0,0	100,0	0,0
Skupaj	124,49	100,0	5,96	4,8				

Opomba: V drogovnjaku in debeljaku lahko podmladek pokriva do 35% površine

Preglednica 116/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 125

Razvojna faza	Površina (ha)	%	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
			1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	0,94	0,8	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Drogovnjak	80,52	64,6	2,3	13,0	75,3	9,4	0,4	13,5	86,1	0,0	1,3	43,4	49,7	5,6
Debeljak	38,66	31,1					12,2	79,2	8,6	0,0	0,0	87,1	12,9	0,0
Raznomerni (ps.-šp.)	4,37	3,5					100,0	0,0	0,0	0,0				
Skupaj	124,49	100,0												

Opomba: šifre za zasnovo, negovanost in sklep so pojasnjene v poglavju 3.4

Glede razvojnih faz v RGR 125 prevladujejo drogovnjaki, sledijo debeljaki. Mladovij je malo. Sestojev v obnovi v tem RGR ni.

Drogovnjakov je 64,6%. Pri drogovnjakih prevladujejo bukovi sestoji s primesjo termofilnimih listavcev. So na najslabših rastiščih. Tu imamo tudi smrekove nasade, ki so navadno v fazi drogovnjaka. Nekaj je tudi mešanih jelovo bukovih sestojev. Povprečna lesna zaloga je 213 m³/ha, v lesni zalogi prevladujejo listavci. Drogovnjaki imajo pomanjkljivo sestojno zasnovo. Prevladuje rahel sklep, v smrekovih nasadih in jelovo bukovih drogovnjakih pa je sklep normalen. Velik delež je tudi vrzelastega sklepa, ki je v termofilnih sestojih na najslabših rastiščih. Bukovi sestoji so nenegovani, sestoji iglavcev pa so pomanjkljivo negovani. Na 4,7% površine drogovnjakov se pojavlja podmladek, ki ima pomanjkljivo sestojno zasnovo.

Debeljakov je 31,1%. To so sestoji jelke, smreke in bukve ter čisti bukovi sestoji. Povprečna lesna zaloga je 427 m³/ha, v lesni zalogi prevladujejo iglavci. Debeljaki imajo normalen sklep in so pomanjkljivo negovani. Na 4,5% površine debeljakov se pojavlja podmladek, pri katerem prevladuje bogata ali dobra sestojna zasnova, večji delež podmladka pa ima tudi pomanjkljivo sestojno zasnovo. V podmladku je največ bukve, na jelovo bukovih rastiščih se pomlajujeta tudi jelka in smreka.

Raznomernih sestojev je 3,5%. To so sestoji jelke, smreke in bukve na jelovo bukovih rastiščih.. Povprečna lesna zaloga je 459 m³/ha, v lesni zalogi prevladujejo iglavci. Na 9,8% raznomernih sestojev se pojavlja podmladek, ki ima pomanjkljivo sestojno zasnovo, saj je v podmladku premalo jelke. Vsi raznomerni sestoji so negovani.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Mladovij je 0,8%. To so smrekova mladovja, ki so bila osnovana s sadnjo. Prevladujejo letvenjaki z dobro sestojno zasnovno in normalnim sklepom. Mladovja so pomanjkljivo negovana.

Pomlajevanje v RGR je slabo, saj je pomlajeno le 4,8% površine RGR. Sestojev v obnovi v tem RGR sploh ni. Najslabše pomlajevanje je v bukovih sestojih na termofilnih rastiščih, kjer se pomlajujejo bukev, mokovec in trepetlika. Stanje je boljše v jelovo bukovih sestojih, kjer se pomlajujejo jelka, bukev in smreka.

Kakovost drevja

V RGR 125 je stanje glede kakovosti najslabše. Prevladuje dobra kakovost (66,6%), sledi ji zadovoljiva kakovost (15,7%), velik delež pa je tudi slabe kakovosti drevja (5,2%). To velja za iglavce in listavce. Vzrok so slaba, termofilna rastišča, na katerih ne pričakujemo boljše kakovosti drevja.

Poškodovanost sestojev

Poškodovanost se je določala na SVP. Poškodovanih je 3,1% v vzorec zajetih dreves. Prevladujejo poškodbe debla in koreninika (1,5%), kar je posledica spravila. Sledijo poškodbe krošenj (0,8%) in osutost (0,8%), ki se pojavlja pri jelki.

9.2.4.2 Analiza preteklega gospodarjenja

Preglednica 117/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 125

	Enota	Načrtovano	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	4,06	0,30	7,4
Priprava tal	ha	1,80	0,20	11,1
Sadnja	ha	1,80	0,50	27,8
Obžetev	ha	9,00	0,00	0,0
Nega mladja	ha	1,80	0,30	16,7
Nega gošče	ha	0,23	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	1,30	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	1,78	0,10	5,6
Zaščita s premazom	ha	9,00	0,60	6,7
Naravni razvoj biotopov	m3	9,00	0,0	0,0

V RGR 125 je bilo načrtovano malo nege, a je bila tudi ta zelo slabo realizirana. Vzrok za tako slabo realizacijo so prevladujoči zasebni gozdovi v katerih so lastniki nezainteresirani za izvajanje nege. Državnih gozdov je v tem RGR zelo malo. Vzrok so tudi slabša rastišča.

Preglednica 118/D-PGR: Realizacija poseka v RGR 125

	Načrtovano (m ³)	Posekano (m ³)	% realizacije	Sk. real. MP (%)
Iglavci	2.077	1.753	84,4	53,2
Listavci	1.215	808	66,5	24,5
Skupaj	3.292	2.560	77,8	77,8

V preteklem desetletju se je posekalo 2.560 m³. V poseku so prevladovali iglavci (68,5%).

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Realizacija načrtovanega poseka je 77,8%, pri iglavcih je bila večja (84,4%). Vzrok za slabo realizacijo so prevladujoči zasebni gozdovi v katerih lastniki niso zainteresirani za posek. Vzrok so tudi slabša rastišča in zato tudi slabša kakovost lesa. Negovalni posek v RGR je bil premajhen, za pravilno usmerjanje sestojev. Izvedenih je bilo premalo redčenj v mlajših sestojih.

9.2.4.3 Oris zakonitosti razvoja gozdov v RGR 125

9.2.4.3.1 Površina, lesna zaloga, prirastek in posek v RGR 125

Preglednica 119/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v RGR 125 v obdobju 1975–2034

Obdobje	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni realiziran posek (m ³ /ha)*		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1975-84	121,13	26,0	50,0	76,0	0,83	1,29	2,12	0,32	0,37	0,69
1985-94	121,13	32,0	61,0	93,0	0,83	1,34	2,17	0,48	0,51	0,99
1995-04	121,13	67,6	61,9	129,5	1,99	1,98	3,97	0,61	0,10	0,71
2005-14	117,61	89,4	70,7	160,1	3,94	2,16	6,10	0,83	0,32	1,16
2015-24	125,22	137,2	97,8	234,9	3,78	2,06	5,83	1,40	0,64	2,04
2025-34	124,49	141,4	145,5	286,9	4,67	2,07	6,74	3,35	3,20	6,54

*Opomba: v zadnjem obdobju je naveden možni posek

Površina se je spreminjala predvsem zaradi različnih metod zajemanja podatkov in uskladitve meje odsekov z DKN. RGR leži na robu strnjenih gozdov in meji na negozdne površine. Z novo metodologijo leta 2005 je bil natančneje določen gozdni rob in iz tega izhajajo razlike v površini. Nekaj površin je tudi priraslo, nekaj pa jih je bilo izkrčeno.

Lesna zaloga se je v vseh analiziranih obdobjih povečevala. Povečevala se je predvsem lesna zaloga iglavcev, saj so v preteklosti osnovali številne smrekove sestoje. Povečeval se je tudi prirastek, predvsem iglavcev, saj so smrekovi drogovnjaki odlično priraščali.

Realiziran posek je bil v preteklosti nizek. Vzrok je slaba kakovost lesa in nezainteresiranost lastnikov za posek. V zadnjem obdobju je naveden načrtovani posek, ki je veliko večji od realiziranega poseka v preteklih obdobjih. Načrtovani posek je 6,54 m³/ha in je enak pri listavcih in iglavcih.

9.2.4.3.2 Drevesna sestava v RGR 125

Preglednica 120/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1975–2034

Obdobje	Smreka	Jelka	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	D. tr. list	Meh. list.
1995-04	18,2	34,0	0,0	35,8	0,0	2,4	2,8	6,9
2005-14	28,4	27,0	0,4	30,4	0,0	2,8	6,5	4,6
2015-24	28,6	29,7	0,1	29,7	0,0	2,4	6,3	3,2
2025-34	29,0	20,2	0,1	40,7	0,0	2,2	5,4	2,4

V RGR 125 v letih 1975 in 1985 niso izvajali meritev, ampak so lesno zalogo ocenjevali, zato podatkov po drevesnih vrstah v tem obdobju nimamo. Od leta 1995 sta se deleža jelke in bukke znižala, povečal pa se je delež smreke. Vzrok so smrekovi nasadi, ki so prerasli v razvojno fazo drogovnjaka. V zadnjem obdobju se je delež smreke še nekoliko povečal, saj še vedno odlično prirašča. Zmanjšal se je delež jelke, na njen račun pa se je povečal delež bukke.

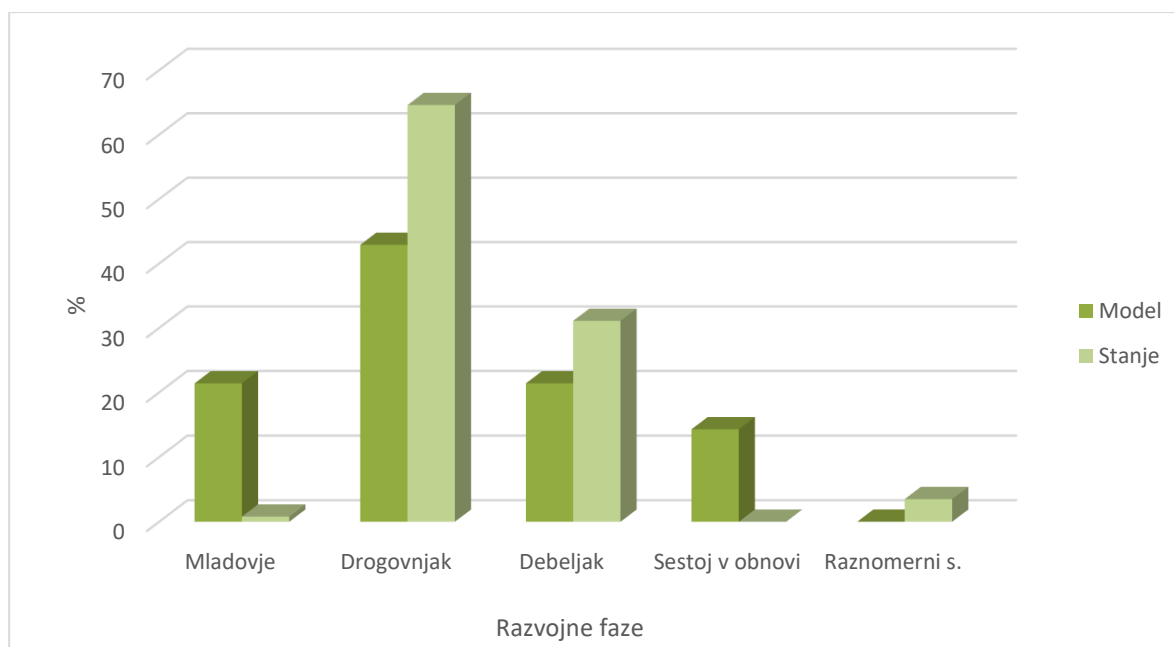
RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

9.2.4.3.3 Razvojne faze in zgradba sestojev v RGR 125

Preglednica 121/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 125 in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	0,94	0,8	0,8	30	21,4	26,64	-20,6
Drogovnjak	80,52	64,6	64,6	60	42,9	53,41	+21,7
Debeljak	38,66	31,1	31,1	30	21,4	26,64	+9,7
Sestoj v obnovi	0,00	0,0	0,0	20	14,3	17,80	-14,3
Raznomerno	4,37	3,5	3,5	-	0,0	0,0	+3,5
Skupaj	124,49	100,0		140	100,0	124,49	0,0

Grafikon 9: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah v RGR 125

Model je povzet po ORGR 110. Glede na modelno stanje je v RGR preveč drogovnjakov in debeljakov, primanjkuje pa mladovij in sestojev v obnovi. Model ne predvideva raznomernih sestojev.

V ciljnem stanju je več drogovnjakov in debeljakov in manj sestojev v obnovi ter mladovij. Da bi dosegli ciljno stanje je potrebno sestoje uvajati v obnovo ter tako dobiti več sestojev v obnovi in kasneje več mladovij. Raznomerne gozdove, ki ležijo na jelovo bukovih rastiščih, želimo ohraniti. Ciljno stanje bo težko dosegljivo, saj je pomlajevanje slabo, lastniki pa so nezainteresirani za posek in s tem za uvajanje debeljakov v obnovo.

V raznomernih sestojih ni razvojnih faz, zato se trajnost gozdov v raznomernih sestojih preverja preko debelinske strukture lesne zaloge. Raznomernih sestojev je v RGR 125 zelo malo (3,5%). Modelno stanje povzeto po GGN GGO Postojna 2021-2030, iz ORGR 110, kamor spada RGR 125, ne predvideva raznomernih gozdov. Zato debelinske strukture ne prikazujemo.

9.2.4.4 Cilj, usmeritve in ukrepi v RGR 125

9.2.4.4.1 Gozdnogojitveni cilji v RGR 125

Veliko površinsko sestojno raznodoben gozd bukve (34%, sestojno) s primesjo jelke (22%, posamično, šopasto), smreke (36%, posamično, šopasto, sestojno), plemenitih listavcev (4%, posamično), drugih trdih listavcev (3%, posamično, šopasto) in mehkih listavcev (1%, posamično, šopasto).

Ciljno razmerje razvojnih faz oziroma zgradb:

Cilj	Mladovje	Drogovnjak	Debeljak	S. v obn.	Razn. s.	Skupaj
%	3,0	62,0	28,0	3,0	4,0	100,0
m ³ /ha	50,0	215,0	410,0	290,0	450,0	276,3

Ciljna lesna zaloga je 276,3 m³/ha (iglavci 160,3 m³/ha, listavci 116,0 m³/ha).

Končna lesna zaloga je 470,0 m³/ha (iglavci 272,6 m³/ha, listavci 197,4 m³/ha).

Kakovost ciljnih sortimentov je: pri iglavcih B/C, pri bukvi in plemenitih listavcih B, pri drugih listavcih drva.

Obdobje, v katerem naj bi bilo doseženo ciljno stanje, je 20 let.

9.2.4.4.2 Gozdnogojitvene usmeritve v RGR 125

Gozdnogojitvene usmeritve so sledeče:

- Gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje.
- Proizvodna doba je 140 let, pri smreki je proizvodna doba 100 let. Pomladitvena doba je 20 let.
- Obhodnica je 10 let.
- Ciljna lesna zaloga je 276,3 m³/ha, stanje pa naj bi bilo doseženo v 20 letih.
- Pri obnovi gozdov naj se daje prednost naravni obnovi, ki naj se ji pomaga s pripravo sestoja za naravno nasemenitev. Tako izkoristimo naravno pomlajevanje in indirektno nego matičnega sestoja ter s tem dobimo rastišču primerno zmes drevesnih vrst.
- Sadnja ni predvidena.
- V obnovo naj se postopno uvedejo debeljaki, ki so dosegli končno lesno zalogo in kjer povprečni premer nosilcev sestoja presega pri listavcih 40 cm in pri iglavcih 35 cm in sestoji v katerih se pojavlja podmladek (19% debeljakov). Jakost sečenj naj bo od 25 do 35% lesne zaloge.
- V sestojih, kjer želimo v mladju večji delež plemenitih listavcev, naj bodo pomladitvena jedra velika vsaj dve sestojni višini.
- Pri negi mladja in gošče naj se poudarek daje oblikovanju zmesi v korist bukve in plemenitih listavcev. V smrekovih nasadih naj se ohranjajo vsi listavci razen termofilnih. Vsa nega naj se izvaja brez ponovitev.
- V letvenjaki naj se, zaradi povečevanja mehanske stabilnosti, pravočasno prične s prvim redčenjem. Pospešuje naj se kakovostno bukev in plemenite listavce. V smrekovih letvenjaki naj se pospešuje vse listavce ne glede na kakovost.
- V drogovnjaki z bogatimi in dobrimi sestojnimi zasnovami ter tesnim sklepom naj se izvajajo izbiralna redčenja močnejše jakosti (20 do 25% lesne zaloge). V drogovnjaki z normalnim sklepom ter bogato in dobro sestojno zasnovo naj se izvajajo izbiralna redčenja zmerne jakosti (10 do 15% lesne zaloge). V drogovnjaki s slabo sestojno zasnovo redčenja niso potrebna. V smrekovih drogovnjaki naj se pospešuje vse listavce ne glede na kakovost.
- V tanjših debeljakih naj se redči z zmerno jakostjo od 8 do 12% lesne zaloge (66% debeljakov). V debeljakih, kjer ni dosežena končna lesna zaloga in povprečen premer

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

nosilec sestoja, sklep pa je rahel ali vrzelast naj se izvajajo le sanitarne sečnje (15% debeljakov).

- V raznomernih sestojih, kjer je lesna zaloga večja od optimalne in primanjkuje tanjšega drevja, naj se raznomerni gozd neguje s poudarkom na pomlajevanju (100% raznomernih sestojev). Jakost sečenj je nad 20% lesne zaloge
- Dosledno naj se izvajajo sanitarne sečnje smreke.
- Prisotnost podlubnikov naj se redno kontrolira z lovno – kontrolnimi pastmi.

9.2.4.4.3 Ukrepi v RGR 125

Preglednica 122/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 125

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje-dejansko (%)	49,3	50,7	100,0
-ciljno (%)	58,0	42,0	100,0
Lesna zaloga-dejanska (m ³ /ha)	141,4	145,5	286,9
-ciljna (m ³ /ha)	160,3	116,0	276,3
Letni prirastek (m ³ /ha)	4,67	2,07	6,74
Možni posek (m ³ /ha)	33,4	31,9	65,4
Možni posek (m ³ /ha/leto)	3,35	3,20	6,54
Intenziteta m.p. na lesno zalogo (%)	23,7	22,0	22,8
Intenziteta m.p. na prirastek (%)	71,6	154,5	97,1
Izravnalna doba (let)	20		

Z načrtovanim posekom intenzitete 22,8% lesne zaloge in 97,1% prirastka je možno doseči gozdnogojitveni cilj v 20 letih.

Preglednica 123/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 125

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od PR
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarna sečnja			
Iglavci	m³	2.236	1.076	524	0	0	329	4.165	23,7	71,7
	%	53,7	25,8	12,6	0,0	0,0	7,9	100,0		
Listavci	m³	3.700	123	133	0	0	26	3.982	22,0	154,3
	%	92,9	3,1	3,3	0,0	0,0	0,7	100,0		
Skupaj	m³	5.936	1.199	657	0	0	355	8.147	22,8	97,1
	%	72,8	14,7	8,1	0,0	0,0	4,4	100,0		

V naslednjem desetletju je v RGR načrtovan možni posek 8.147 m³, kar predstavlja 22,8% lesne zaloge ali 97,1% prirastka.

Glede na vrsto sečnje prevladuje redčenja (72,8%), ki so predvidene v drogovnjakih in tanjših debeljakih. Sledi pomladitveni posek (14,7%), ki je načrtovan v debeljakih predvidenih za uvajanje v obnovo. Prebiralni posek (8,1%) se bo izvajal v raznomernih sestojih. Sanitarne sečnje so predvidene v sestojih, kjer negovalni posek ni potreben.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Preglednica 124/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 125

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Priprava sestoja	ha	2,47	2,47
Nega letvenjaka	ha	0,96	0,96
Nega ml. drogovnjaka	ha	5,44	5,44
Nega v prebiralnem gozdu	ha	1,53	1,53
Vzdrževanje travinj	ha	2,51	25,10
Spravilo sena z odvozom	ha	2,51	25,10
Vzdrževanje vodnih virov	kos	1	4
Naravni razvoj biotopov	m ³	16,00	16,00

V RGR 125 prevladujejo negovalna dela. V kakovostnih letvenjaki in drogovnjaki je predvidena nega letvenjaka in nega mlajšega drogovnjaka. Pri delih povezanih z obnovo gozdov je načrtovana priprava sestoja za naravno nasemenitev. Sadnja ni predvidena.

Za povečanje biotske pestrosti je predvidena košnja lazov, spravilo sena z odvozom ter vzdrževanje kaluž v gozdu. Za naravni razvoj biotopov naj se v ekocelicah prepusti 16 m³ lesne mase naravnemu razkroju.

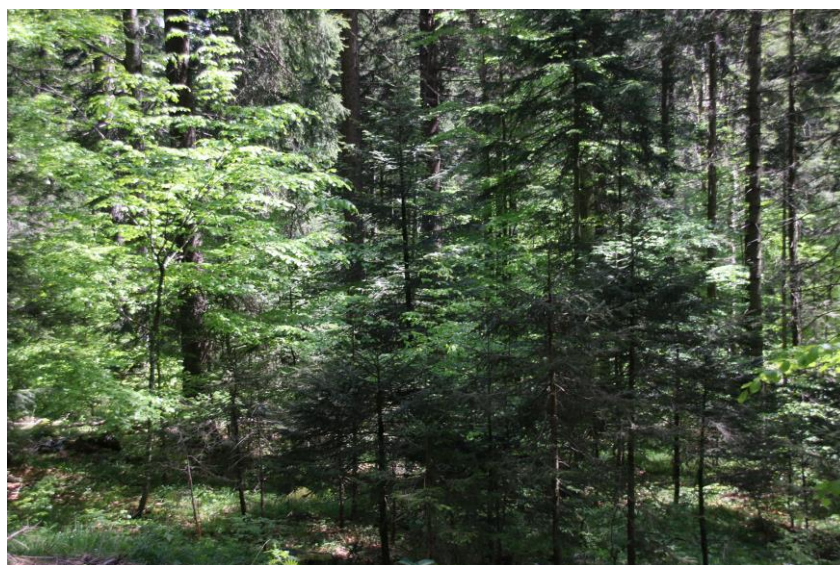
9.2.5 RGR Dinarsko jelovo bukovje z dvolistno senčnico – mešani in raznomerni gozdovi (209)

RGR 209 obsega 411,26 ha ali 19,2% celotne GGE Črni dol. Vsi gozdovi so uvrščeni v kategorijo večnamenskih gozdov. V RGR prevladujejo zasebni gozdovi (69,9%), državnih gozdov je 30,1%.

Gozdovi sodijo v območni rastiščnogojitveni razred 094 – Gozdovi na rastiščih dinarskih jelovih bukovij – na globokih tleh.

V RGR imajo gozdovi lesnoproizvodno funkcijo prve stopnje. Na drugi stopnji sta poudarjeni funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (Natura 2000) in hidrološka funkcija (karbonatna podlaga). Ob cesti, ki povezuje Ilirsko Bistrico in Sviščake ter ob Evropski pešpoti E6 so poudarjene rekreacijska, turistična in estetska funkcija. Naravne vrednote so jame in brezna.

Gozdovi RGR 209 se nahajajo v habitatnem tipu Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (Aremonio-Fagion)).

Slika 7: RGR 209 (odsek 22025c)

9.2.5.1 Stanje gozdov v RGR 209

9.2.5.1.1 Rastišče v RGR 209

Preglednica 125/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi in proizvodna sposobnost v RGR 209

Šifra	Gozdni rastiščni tipi	Površina	Delež	PSR
59310	<i>Primorsko bukovje</i>	5,27	1,3	5,47
64113	<i>Dinarsko jelovo bukovje oblika s trpežnim golšcem</i>	76,07	18,5	6,77
64114	<i>Dinarsko jelovo bukovje oblika z dvolistno senčnico</i>	236,37	57,5	7,79
66110	<i>Dinarsko. jelovje v skalovju z zaveščkom</i>	10,96	2,7	5,93
68214	<i>Dinarsko zgornje gorsko bukovje s platanolistno zlatico (boljše lege)</i>	61,52	15,0	5,72
68215	<i>Dinarsko zgornje gorsko bukovje s platanolistno zlatico (slabše lege)</i>	15,73	3,8	5,70
69200	<i>Dinarsko mraziščno smrekovje</i>	5,34	1,3	5,41
	Skupaj	411,26	100,0	7,10

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

V RGR 209 so uvrščeni gozdovi na položnih pobočjih nad mrazišči, na hladnih in vlažnih rastiščih. Matična podlaga je karbonatna, tla so rjava pokarbonatna tla. Prevladujoč gozdni rastiščni tip je Dinarsko jelovo bukovje oblika z dvolistno senčnico.

Proizvodna sposobnost rastišča je 7,10 m³/ha. Sestoji odlično izkoriščajo rastiščni potencial. Izkoriščenost rastišča glede na lesno zalogo je 105,5%, glede na proizvodno sposobnost rastišča pa 106,3%.

9.2.5.1.2 Stanje sestojev v RGR 209

Zgradba gozda

V RGR 209 prevladujejo raznomerni gozdovi, nekaj je tudi skupinsko raznodobnih gozdov, ki so razvrščeni v razvojne faze.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 126/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih, ter letni prirastek v RGR 209

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%	m³/ha	%
Iglavci	3,4	10,8	16,9	29,4	39,5	291,7	69,9	5,52	73,1
Listavci	10,5	24,0	33,3	21,6	10,6	125,8	30,1	2,03	26,9
Skupaj	5,5	14,8	21,8	27,1	30,8	417,5	100,0	7,55	100,0

Lesna zaloga v RGR 209 je 417,5 m³/ha. V lesni zalogi je prevladujejo iglavci (69,9%). Letni prirastek je 7,55 m³/ha. V prirastku prevladujejo iglavci (73,1%).

Največ lesne zaloge je v petem debelinskem razredu, sledi četrti debelinski razred. Iglavci so debelejši, saj imajo največji delež lesne zaloge v petem debelinskem razredu, kar je posledica debelih jelk in smrek. Listavci so tanjši, saj je največji delež lesne zaloge v tretjem in nato v drugem debelinskem razredu. Večji delež je tudi v prvem debelinskem razredu, kar kaže, da se dobro vraščajo v stare sestoje.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 127/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 209

	Enota	Smreka	Jelka	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	97,6	193,9	0,2	111,6	0,0	11,9	2,1	0,2
	%	23,4	46,5	0,0	26,7	0,0	2,9	0,5	0,0
Ciljno stanje	m ³ /ha	99,2	186,6	0,0	99,2	0,0	11,9	0,0	0,0
	%	25,0	47,0	0,0	25,0	0,0	3,0	0,0	0,0

Raznomerne mešane sestoje tvorijo jelka (46,5%), ki prevladuje ter bukev (26,7%) in smreka (23,4%). V višjih legah je več bukev, ki lahko oblikuje čiste bukove sestoje z manjšo primesjo jelke. V ekstremnih razmerah na robu mrazišč prevladuje smreka. Poleg glavnih drevesnih vrst so v sestojih posamično primešani tudi gorski javor (2,9%) ter jerebika in mokovec, ki jih je manj kot 1%.

Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah ustreza rastišču in zato bistveno ne odstopa od ciljnega stanja. Nekoliko se bo povečal delež smreke, ki v tanjših smrekovih drgovnjakih dobro prirašča. Zmanjšal pa se bo delež bukev.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Ohranjenost gozdov

V RGR 209 prevladujejo ohranjeni gozdovi (91,4). To so raznomerni sestoji, ki jih gradijo jelka, bukev in smreka. Spremenjeni (5,9%) in močno spremenjeni (2,7%) so gozdovi v odsekih, v katerih so smrekovi nasadi.

Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Preglednica 128/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradb sestojev ter podmladka v RGR 209

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	4,83	1,2						
Drogovnjak	73,14	17,8	2,10	2,9	45,7	54,3	0,0	0,0
Debeljak	68,65	16,7	5,30	7,7	42,1	54,0	3,9	0,0
Sestoj v obnovi	34,99	8,5	21,53	61,5	46,2	44,2	9,6	0,0
Raznomerni (ps-šp)	17,61	4,3	2,69	15,3	22,3	50,9	26,8	0,0
Raznomerni (sk-gnz)	212,04	51,5	21,14	10,0	36,3	59,4	4,3	0,0
Skupaj	411,26	100,0	52,76	12,8				

Opomba: V drogovnjaku in debeljaku lahko podmladek pokriva do 35% površine

Preglednica 129/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 209

Razvojna faza	Površina (ha)	%	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
			1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	4,83	1,2	29,2	70,8	0,0	0,0	19,9	80,1	0,0	0,0	64,6	35,4	0,0	0,0
Drogovnjak	73,14	17,8	21,3	25,2	52,0	1,5	26,9	22,6	50,5	0,0	18,6	72,2	9,2	0,0
Debeljak	68,65	16,7					35,0	60,2	4,8	0,0	10,0	79,0	11,0	0,0
Sestoj v obnovi	34,99	8,5					48,8	46,4	4,8	0,0				
Raznomerni (ps-šp)	17,61	4,3					62,4	37,6	0,0	0,0				
Raznomerni (sk-gnz)	212,04	51,5					30,6	69,4	0,0	0,0				
Skupaj	411,26	100,0												

Opomba: šifre za zasnovo, negovanost in sklep so pojasnjene v poglavju 3.4

Glede razvojnih faz oziroma zgradb v RGR 209 prevladujejo raznomerni sestoji, sledijo drogovnjaki in debeljaki. Najmanj je mladovij, vendar je dejanska površina večja od prikazane, saj so manjše skupine mladovja vključene v raznomerne sestoj.

V RGR 209 prevladujejo raznomerni sestoji (55,8%). To so sestoji jelke, smreke in bukeve. Največ je skupinsko do šopasto raznomernih sestojev (51,5%). Njihova povprečna lesna zaloga je 478 m³/ha, v lesni zalogi prevladujejo iglavci. V njih se podmladek pojavlja na 10,0% površine in ima dobro ali bogato sestojno zasnovo. Večina teh sestojev je pomanjkljivo negovana. Posamično do šopasto raznomernih gozdov je 4,3%. Njihova povprečna lesna zaloga je 487 m³/ha, v lesni zalogi prevladujejo iglavci. V njih se podmladek pojavlja na 15,3% površine, prevladuje dobra sestojna zasnovo, velik delež podmladka pa ima tudi pomanjkljivo sestojno zasnovo. Večina teh sestojev je negovana. V raznomernih sestojih v podmladku prevladuje bukev, primešani pa sta ji tudi jelka in smreka. Jelka se zadovoljivo pomlajuje in tudi prerašča v višje višinske razrede.

Drogovnjakov je 17,8 %. To so bukovi, smrekovi ali pa jelovo smrekovi sestoji. Povprečna lesna zaloga je 272 m³/ha, v lesni zalogi prevladuje bukev. Polovica sestojev ima pomanjkljivo sestojno zasnovo, preostali sestoji pa imajo bogato ali dobro sestojno zasnovo. Sklep je normalen. Prevladujejo nenegovani sestoji. Na 2,9% drogovnjakov se pojavlja podmladek, ki ima dobro ali bogato sestojno zasnovo.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Debeljakov je 16,7%. To so sestoji jelke, smreke in bukve, srečamo pa tudi čiste bukove ali smrekove sestoje. Povprečna lesna zaloga je 453 m³/ha, v lesni zalogi nekoliko prevladujejo iglavci. Imajo normalen sklep in so pomanjkljivo negovani. Na 7,7% površine debeljakov se pojavlja podmladek, ki ima dobro ali bogato sestojno zasnovo. V podmladku prevladuje bukev, dobro pa se pomlajuje tudi jelka.

Sestojev v obnovi je 8,5%. To so predvsem bukovi sestoji z odličnim pomlajevanjem. Povprečna lesna zaloga je 302 m³/ha, v lesni zalogi prevladujejo listavci. V sestojih v obnovi se podmladek pojavlja na 61,5% površine in ima bogato ali dobro sestojno zasnovo. V podmladku je bukev. Sestoji v obnovi so negovani ali pa pomanjkljivo negovani.

Mladovij je 1,2%. Prevladujejo bukova mladovja naravnega nastanka ali pa smrekova mladovja, ki so nastala s sadnjo. Večina mladovij ima dobro sestojno zasnovo. Mladovja imajo tesen ali normalen sklep. So pomanjkljivo negovana.

Podmladek se pojavlja na 12,8% površine RGR. Značilnost teh gozdov je dobro pomlajevanje in preraščanje podmladka v višino, kar velja tudi za jelko. Podmladek ima bogato ali dobro sestojno zasnovo. Površinsko je največ podmladka v sestojih v obnovi. V podmladku prevladuje bukev, sledita ji jelka in smreka. Iz sestave podmladka lahko sklepamo, da bodo na teh rastiščih tudi v bodoče jelovo bukovi gozdovi z naravno drevesno sestavo, zaradi malopovršinskega pomlajevanja pa bodo prevladovali raznomerni sestoji.

Kakovost drevja

V RGR 209 prevladuje dobra kakovost drevja (62,0%), sledi ji prav dobra kakovost (29,7%). To velja za iglavce in listavce. Najboljšo kakovost imajo plemeniti listavci, saj imajo velik delež odlične kakovosti.

Poškodovanost sestojev

V RGR je poškodovanih 3,9% v vzorec zajetih dreves. Najpogostejše so poškodbe debla in korenčnika (2,6%), kar je posledica spravila. Sledijo poškodbe vej (0,8%) in osutost krošenj (0,5%).

9.2.5.2 Analiza preteklega gospodarjenja

Preglednica 130/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 209

	Enota	Načrtovano	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	29,35	13,65	46,5
Nega mladja	ha	0,08	0,00	0,0
Nega gošče	ha	11,91	5,65	47,4
Nega letvenjaka	ha	13,57	5,99	44,1
Nega ml. drogovnjaka	ha	12,11	4,73	39,1
Vzdrževanje travinj	ha	1,70	0,00	0,0

V preteklem desetletju je bila realizacija večine negovalnih del slaba in manjša od 50%. Vzrok za tako slabo realizacijo del so prevladujoči zasebni gozdovi in nezainteresiranost lastnikov za delo v gozdu. V državnih gozdovih so bila opravljena vsa dela.

Predvsem je bilo narejeno premalo priprave sestoja, kar bi izboljšalo pomlajevanje. Premalo je bilo narejene tudi nege gošče, nege letvenjaka in tanjšega drogovnjaka. Predvsem nega letvenjaka in nega tanjšega drogovnjaka bi bili potrebni za povečevanje stabilnosti mladih sestojev.

Predvidena je bila tudi košnja lazov. Košnja je bila izvedena, vendar ni zabeležena v evidencah, ker je bila površina za košnjo že vključena v sistem GERK.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Preglednica 131/D-PGR: Realizacija poseka v RGR 209

	Načrtovano (m ³)	Posekano (m ³)	% realizacije	Sk. real. MP (%)
Iglavci	18.081	11.465	63,4	38,2
Listavci	11.939	6.169	51,7	20,6
Skupaj	30.020	17.634	58,7	58,7

V preteklem desetletju se je posekalo 17.634 m³. V poseku so prevladovali iglavci (65,0%), kar je pogojeno z drevesno sestavo.

Realizacija načrtovanega poseka je 58,7%. Večja je pri iglavcih (63,4%). Slabša realizacija je posledica lastniške strukture v kateri prevladujejo zasebni gozdovi. V zasebnih gozdovih se niso izvedle vse načrtovane sečnje. V državnih gozdovih so bile opravljene vse načrtovane sečnje.

9.2.5.3 Oris zakonitosti razvoja gozdov v RGR 209

9.2.5.3.1 Površina, lesna zaloga, prirastek in posek v RGR 209

Preglednica 132/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v RGR 209 v obdobju 1975–2034

Obdobje	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni realiziran posek (m ³ /ha)*		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1975-84	398,31	131,0	47,0	178,0	4,17	1,48	5,65	3,47	0,99	4,46
1985-94	398,31	133,0	64,0	197,0	3,82	1,62	5,44	1,87	0,49	2,36
1995-04	394,61	164,7	79,3	244,0	4,36	1,86	6,22	1,31	0,50	1,81
2005-14	410,30	197,7	96,5	294,2	5,63	2,75	8,38	2,08	0,92	3,00
2015-24	411,73	283,8	116,6	400,4	4,90	1,72	6,61	2,78	1,50	4,28
2025-34	411,26	291,7	125,8	417,5	5,52	2,03	7,54	6,09	2,98	9,07

*Opomba: v zadnjem obdobju je naveden možni posek

Površina RGR 209 se je spreminjala zaradi različnih metod zajemanja podatkov in zaradi uskladitve meje odsekov z DKN. Dejansko se površina ni spreminjala, saj so to strnjeni gozdovi v osrednjem delu enote.

Lesna zaloga se je v vseh analiziranih obdobjih povečevala. Prirastek se je v letu 1985 pri iglavcih znižal, kar je posledica visokega poseka iglavcev v obdobju med 1975 in 1984. V naslednjih dveh obdobjih je bil realiziran posek nižji, zato se je prirastek povečal. V zadnjem obdobju se je prirastek ponovno nekoliko povečal.

Posek je bil največji v prvem obravnavanem obdobju, nato pa se je zmanjšal. V zadnjem desetletju se je ponovno povečal. V vseh obdobjih je prevladoval posek iglavcev, kar je pogojeno z drevesno sestavo. Za zadnje obdobje je prikazan načrtovani letni možni posek, ki je 9,07 m³/ha.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

9.2.5.3.2 Drevesna sestava v RGR 209

Preglednica 133/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v%)

obdobju 1975–2034

Obdobje	Smreka	Jelka	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	D. tr. list	Meh. list.
1975-84	16,0	58,0	0,0	23,0	0,0	2,0	1,0	0,0
1985-94	15,0	53,0	0,0	29,0	0,0	3,0	0,0	0,0
1995-04	16,3	51,2	0,0	29,7	0,0	2,1	0,6	0,1
2005-14	19,3	47,7	0,2	30,1	0,0	2,3	0,3	0,1
2015-24	22,6	48,2	0,1	27,2	0,0	1,7	0,2	0,0
2025-34	23,4	46,5	0,0	26,7	0,0	2,9	0,5	0,0

V analiziranih obdobjih se je delež jelke zmanjševal, saj je bila slabo vitalna. Največji padec je bil leta 1995. V zadnjih obdobjih je njen delež enak, kar kaže na boljšo vitalnost te drevesne vrste. V vseh obdobjih se je povečal delež smreke, saj so v RGR smrekovi drogovnjaki, ki dobro priraščajo. Delež bukke se je sprva povečeval, v zadnjih dveh obdobjih pa se je ponovno znižal.

9.2.5.3.3 Razvojne faze in zgradba sestojev v RGR 209

Preglednica 134/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 209 in primerjava z modelnim stanjem

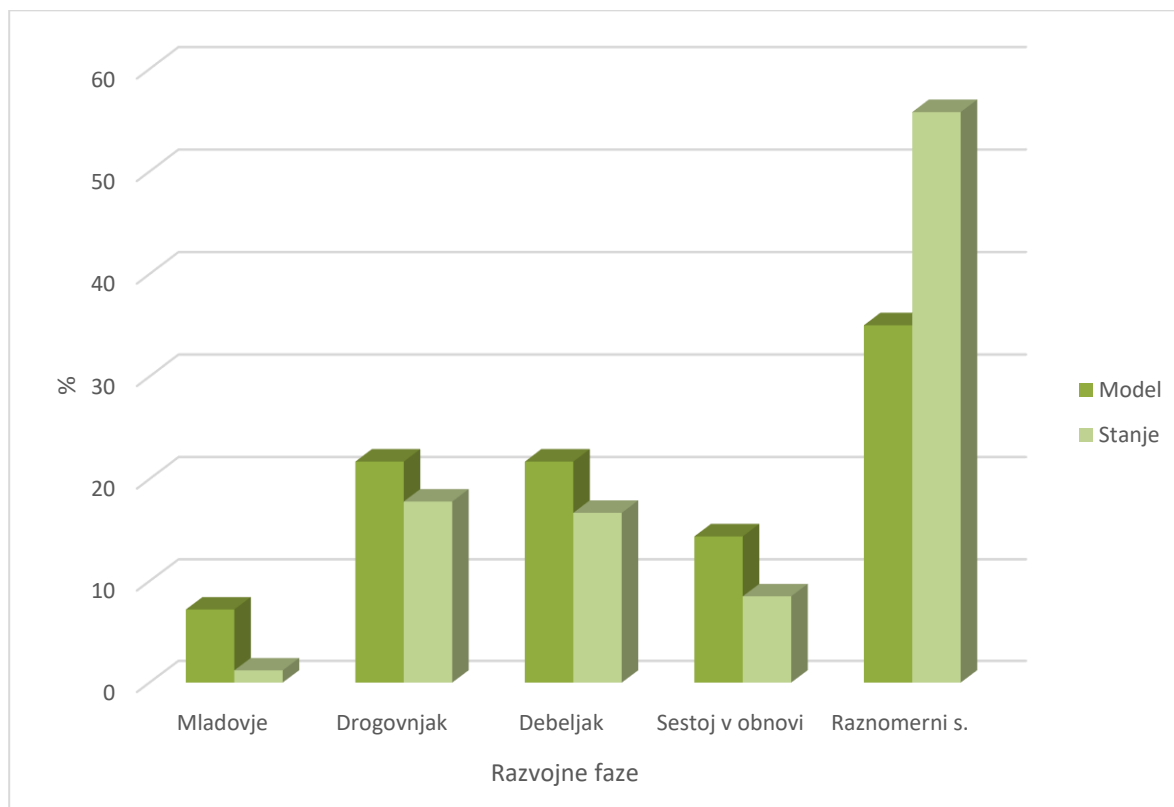
Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	%
Mladovje	4,83	1,2	1,2	15	7,2	29,61	-6,0
Drogovnjak	73,14	17,8	17,8	45	21,7	89,24	-3,9
Debeljak	68,65	16,7	16,7	45	21,7	89,24	-5,0
Sestoj v obnovi	34,99	8,5	8,5	30	14,4	59,22	-5,9
Raznomerni	229,65	55,8	55,8	-	35,0	143,94	+20,8
Skupaj	411,26	100,		135	100,0	411,26	0,0

Model je povzet po ORGR 094. V dejanskem stanju imamo glede na model preveč raznomernih sestojev, vseh razvojnih faz pa je premalo. Najbolj primanjkuje mladovij in sestojev v obnovi.

Med dejanskim in ciljnim stanjem ni večjih razlik. Glede na ciljno stanje primanjkuje mladovij, površina drugih razvojnih faz pa je enaka ciljnemu stanju. Z uvajanjem v obnovo debeljakov z bogato zasnovo podmladka in s pospešenim nadaljevanjem obnove v sestojih v obnovi bomo dobili več mladovij. Ohranjajo naj se vsi raznomerni sestoji, zato naj se v njih izvajajo prebiralne sečnje.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Grafikon 10: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oziroma zgradbah sestojev v RGR 209

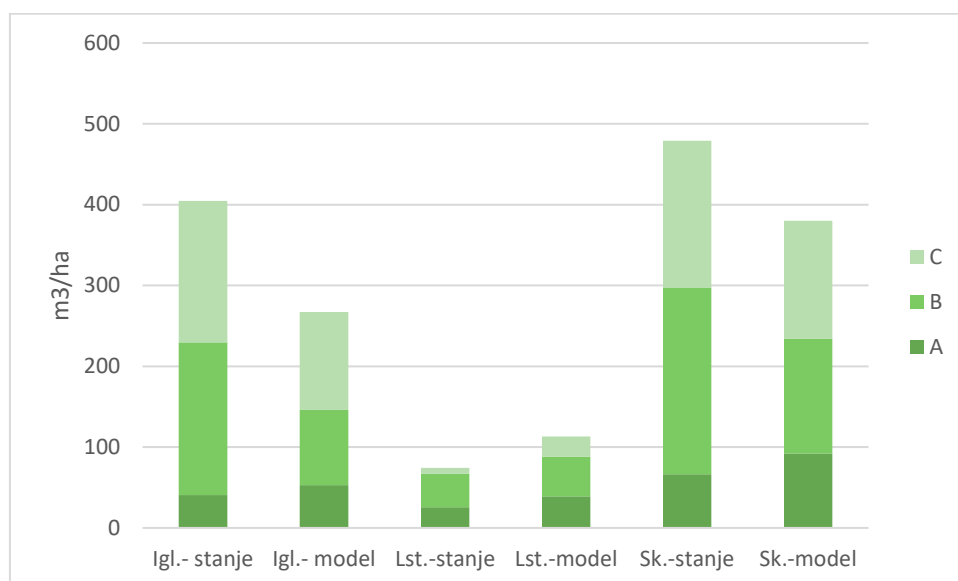
V raznomernih sestojih ni razvojnih faz, zato se trajnost gozdov v raznomernih sestojih preverja preko debelinske strukture lesne zaloge. Modelno stanje smo povzeli po GGN GGO Postojna 2021-2030, iz ORGR 094, kamor spada RGR 209.

Preglednica 135: Primerjava dejanske in modelne debelinske strukture lesne zaloge za RGR 209

Razširjeni debelinski razredi	Iglavci m³/ha				Listavci m³/ha				Skupaj m³/ha			
	Stanje		Model		Stanje		Model		Stanje		Model	
	m³	%	m³	%	m³	%	m³	%	m³	%	m³	%
10-29 cm	40,7	8,4	53,0	20,0	25,5	5,3	39,0	34,0	66,2	13,8	92,0	24,2
30-49 cm	189,0	39,5	93,0	35,0	41,8	8,7	49,0	43,0	230,8	48,2	142,0	37,4
nad 50 cm	175,0	36,6	121,0	45,0	7,1	1,5	25,0	23,0	182,1	38,0	146,0	38,4
Skupaj	404,7	84,5	267,0	70,0	74,3	15,5	113,0	30,0	479,0	100,0	380,0	100,0

Primerjava kaže, da je dejanska lesna zaloga večja od optimalne lesne zaloge. V raznomernih gozdovih je dovolj iglavcev (84,5%). Delež tankega drevja (do 29 cm) je premajhen, delež srednje debelega drevja in debelega drevja (nad 30 cm) pa je prevelik. To velja za iglavce in listavce. Zaradi premajhnega deleža tankega drevja iglavcev je ogrožen obstoj raznomernih gozdov.

Grafikon 11: Primerjava dejanske in modelne debelinske strukture v RGR 209

9.2.5.4 Cilj, usmeritve in ukrepi v RGR 209

9.2.5.4.1 Gozdnogojitveni cilji v RGR 209

Skupinsko do gnezdasto ali posamično do šopasto raznomerni sestoji jelke (47%, šopasto, gnezdasto in skupinsko), smreke (25%, šopasto in skupinsko) in bukke (25%, šopasto in skupinsko) s primesjo plemenitih listavcev (3%, posamično).

Ciljno razmerje razvojnih faz oziroma zgradb:

Cilj	Mladovje	Drogovnjak	Debeljak	S. v obn.	Razn. s.	Skupaj
%	3,0	16,0	17,0	8,0	56,0	396,9
m³/ha	50,0	270,0	470,0	250,0	450	100,0

Za skupinsko raznodobne gozdove:

Ciljna lesna zaloga je 396,9 m³/ha (iglavci 285 m³/ha, listavci 111,1 m³/ha).

Končna lesna zaloga je 650,0 m³/ha (iglavci 468,0 m³/ha, listavci 182,0 m³/ha).

Kakovost ciljnih sortimentov je: pri iglavcih A2/ B, pri listavcih B.

Obdobje, v katerem naj bi bilo doseženo ciljno stanje, je 15 let.

Za raznomerne gozdove: skupinsko do gnezdasto ali posamično do šopasto raznomerni gozdovi jelke, bukke in smreke s primesjo plemenitih listavcev.

Optimalna lesna zaloga 380,0 m³/ha (iglavci 267,0 m³/ha, listavci 113,0 m³/ha).

Ciljni (končni) premer: iglavci 90 cm, listavci 60 cm,

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Ciljno razmerje debelinske strukture v raznomernih gozdovih:

		10-29 cm	30-49 cm	nad 50 cm	Skupaj
Iglavci	%	20,0	35,0	45,0	70,0
	m ³ /ha	53,0	93,0	121,0	267,0
Listavci	%	34,0	43,0	23,0	30,0
	m ³ /ha	39,0	49,0	25,0	113,0
Skupaj	%	24,2	37,4	38,4	100,0
	m ³ /ha	92,0	142,0	146,0	380,0

9.2.5.4.2 Gozdnogojitvene usmeritve v RGR 209

Gozdnogojitvene usmeritve so sledeče:

- Gozdnogojitveni sistem v raznomernih sestojih je prebiralno gospodarjenje.
- Optimalna lesna zaloga je 380 m³/ha, ciljni (končni) premer je pri iglavcih 90 cm, pri listavcih 60 cm.
- V raznomernih sestojih, kjer je lesna zaloga nižja od optimalne ter primanjkuje debelejšega drevja, dovolj pa je tanjšega in srednje debelega drevja in je vitalnost iglavcev dobra, naj se raznomerni gozd neguje s poudarkom na povečevanju lesne zaloge (17% posamično do šopasto raznomernih sestojev in 45% skupinsko do gnezdasto raznomernih sestojev). Jakost sečenj je od 10 do 15% lesne zaloge.
- V raznomernih sestojih, kjer je lesna zaloga večja od optimalne in primanjkuje tanjšega drevja, naj se raznomerni gozd neguje s poudarkom na pomlajevanju (24% posamično do šopasto raznomernih sestojev in 27% skupinsko do gnezdasto raznomernih sestojev). Jakost sečenj je nad 20% lesne zaloge.
- V raznomernih sestojih, kjer je lesna zaloga enaka ali zelo blizu optimalni lesni zalogi, naj se raznomerni gozd neguje s poudarkom na vzdrževanju strukture ((60% posamično do šopasto raznomernih sestojev in 28% skupinsko do gnezdasto raznomernih sestojev). Jakost sečenj je v višini prirastka sestoja (15 do 20% lesne zaloge)
- V raznomernih gozdovih naj se naravnemu pomlajevanju pomaga s pripravo sestoja za naravno nasemenitev.
- V raznomernih sestojih naj se izvaja nega prebiralnega gozda na površini podmladka in mladovja v kolikor je potrebna.
- Ohranja naj se vitalne jelke med 30 in 50 cm, ki predstavljajo semenjake za naslednja desetletja. Pri izbiri dreves za sečnjo naj se pri jelki posebno pozornost posveti vitalnosti, kakovosti in debelini. Iz sestojev naj se prvenstveno odstranijo slabo vitalne jelke debelejše od 70 cm.
- Ohranjajo naj se vitalni jelovi kapniki (jelke do debeline 30 cm) ne glede na kakovost debla in krošnje, ki naj se jim omogoča vrast v bodoče sestoje.
- Gozdnogojitveni sistem v sestojih z izraženimi razvojnimi fazami je skupinsko postopno gospodarjenje.
- Proizvodna doba je 135 let, pomladitvena doba je 30 let.
- Obhodnica je 10 let.
- Ciljna lesna zaloga je 396,9 m³/ha, stanje pa naj bi bilo doseženo v 15 letih.
- Prednost ima naravna obnova, saj se dobro pomlajujejo vse tri glavne graditeljice sestojev. Zaradi pomlajevanja jelke naj se sestoje počasi odpira. Obnova sestojev naj bo malopovršinska. Naravni obnovi naj se pomaga s pripravo sestoja za naravno nasemenitev. Tako izkoristimo naravno pomlajevanje in indirektno nego matičnega sestoja ter s tem dobimo rastišču primerno zmes drevesnih vrst.
- Sadnja zaradi dobrega pomlajevanja v RGR 209 ni predvidena.
- V obnovo naj se uvedejo debeljaki, ki so dosegli končno lesno zalogo in kjer povprečni premer nosilcev sestoja presega 50 cm pri iglavcih in 40 cm pri listavcih ter debeljaki s slabo kakovostjo lesa in debeljaki z vrzelastim ali pretrganim sklepom. Za uvajanje v obnovo je predvidenih 10% vseh debeljakov. Jakost sečenj pri uvajanju v obnovo je od 25 do 35% lesne zaloge, lahko tudi manj, če je potrebno odstraniti le polnilni sloj.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

- V sestojih v obnovi z dobro in pomanjkljivo zasnovo podmladka naj se zadržano nadaljuje z obnovo (29% sestojev v obnovi). Jakost sečenj je med 35 in 50% lesne zaloge. V sestojih v obnovi z bogato sestojno zasnovo podmladka naj se pospešeno nadaljuje z obnovo (58% sestojev v obnovi). Jakost sečenj je nad 50% lesne zaloge. Kjer ima podmladek bogate sestojne zasnove in njegova višina presega 1 m naj se z obnovo konča (12% sestojev v obnovi). V sestojih v obnovi, z zelo slabo sestojno zasnovo podmladka, naj se izvajajo le sanitarne sečnje (1% sestojev v obnovi).
- Mladovje naj se intenzivno neguje. Večina neg je predvidena brez ponovitve, le na najboljših rastiščih naj se v desetih letih izvedeta dva ukrepa nege. Poudarek naj se daje negi gošče in letvenjaka. V mladovjih naj se pospešujejo jelka, plemeniti listavci in plodonosne drevesne vrste (mokovec, jerebika).
- V letvenjakih naj se zaradi povečanja mehanske stabilnosti pravočasno prične s prvimi redčenji. V smrekovih nasadih naj se ohranja plemenite listavce in jelko.
- V drogovnjakih s tesnim sklepom ter bogato in dobro sestojno zasnovo naj se izvajajo izbiralna redčenja močnejše jakosti (od 20 do 25% lesne zaloge). V drogovnjakih z normalnim sklepom ter bogato in dobro sestojno zasnovo naj se izvajajo izbiralna redčenja zmerne jakosti (10 do 15% lesne zaloge). V smrekovih drogovnjakih naj se ohranjajo plemeniti listavci in jelka.
- V debeljakih z normalnim sklepom naj se izvajajo redčenja zmerne jakosti od 8 do 12% lesne zaloge (74% debeljakov). V kakovostnih debeljakih, kjer redčenja niso več potrebna in niso primerni za uvajanje v obnovo, naj se izvajajo le sanitarne sečnje (13% debeljakov). V debeljakih, kjer imamo v spodnjem sloju dovolj jelovih kapnikov, naj se s premenilnim redčenjem oblikuje raznomerno zgradbo (2% debeljakov).
- Dosledno naj se izvajajo sanitarne sečnje smreke.
- Prisotnost podlubnikov naj se redno kontrolira z lovno – kontrolnimi pastmi.
- Izvaja naj se posek oslabilih in suhih jelk, ki imajo še tehnično uporaben les na vsakih 4 do 5 let.
- Potrebno je upoštevati manjšinjske, predvsem plodonosne drevesne vrste in jim omogočiti vraščanje v odrasle sestoje.

9.2.5.4.3 Ukrepi v RGR 209

Preglednica 136/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 209

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje-dejansko (%)	69,9	30,1	100,0
-ciljno (%)	72,0	28,0	100,0
Lesna zaloga-dejanska (m ³ /ha)	291,7	125,8	417,5
-ciljna (m ³ /ha)	285,8	111,1	396,9
Letni prirastek (m ³ /ha)	5,52	2,03	7,55
Možni posek (m ³ /ha)	60,9	29,8	90,7
Možni posek (m ³ /ha/leto)	6,09	2,98	9,07
Intenziteta m.p. na lesno zalogo (%)	20,9	23,7	21,7
Intenziteta m.p. na prirastek (%)	110,4	147,2	120,3
Izravnalna doba (let)	15		

Z načrtovanim posekom intenzitete 21,7 lesne zaloge in 120,3% prirastka je možno doseči gozdnogojitveni cilj v 15 letih.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Preglednica 137/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 209

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od PR
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarna sečnja			
Iglavci	m³	2.459	2.521	19.636	0	0	434	25.050	20,9	110,4
	%	9,8	10,1	78,4	0,0	0,0	1,7	100,0		
Listavci	m³	3.500	5.498	3.244	0	0	22	12.264	23,7	147,2
	%	28,5	44,8	26,5	0,0	0,0	0,2	100,0		
Skupaj	m³	5.959	8.019	22.880	0	0	456	37.314	21,7	120,3
	%	16,0	21,5	61,3	0,0	0,0	1,2	100,0		

V naslednjem desetletju je v RGR načrtovan možni posek 37.314 m³, kar predstavlja 21,7% lesne zaloge ali 120,3% prirastka.

Glede na vrsto sečnje prevladuje prebiralni posek (61,3%). Načrtovan je v v raznomernih sestojih. Sledi pomladitveni posek (21,5%), ki je načrtovan v sestojih v obnovi ter v debeljakah, ki so predvideni za uvajanje v obnovo. Redčenja (16,0%) se bodo izvajala v drogovnjakih in debeljakah. Sanitarne sečnje (1,2%) so predvidene v sestojih, kjer negovalni posek ni več potreben.

Preglednica 138/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 209

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Priprava sestoja	ha	7,10	7,10
Nega mladja	ha	0,11	0,11
Nega gošče	ha	8,17	8,17
Nega letvenjaka	ha	11,49	11,49
Nega ml. drogovnjaka	ha	12,30	12,30
Nega v prebiralnem gozdu	ha	29,61	29,61
Vzdrževanje vodnih virov v gozdu	kos	1,00	4,00
Vzdrževanje travinj	ha	1,23	12,30
Spravilo sena z odvozom	ha	1,23	12,30

V RGR 209 prevladujejo negovalna dela. Prevladuje nega v prebiralnem gozdu, ki je načrtovana v raznomernih sestojih, ki v RGR 209 prevladujejo. Nega gošče se bo izvajala v naravnem mladju. V kakovostnih letvenjakih in drogovnjakih je predvidena nega letvenjaka in nega mlajšega drogovnjaka.

Pri delih povezanih z obnovo gozdov je načrtovana priprava sestoja za naravno nasemenitev. Zaradi dobrega pomlajevanja sadnja ni predvidena.

Za povečanje biotske pestrosti je predvideno vzdrževanje kaluž ter košnja lazov in spravilo sena.

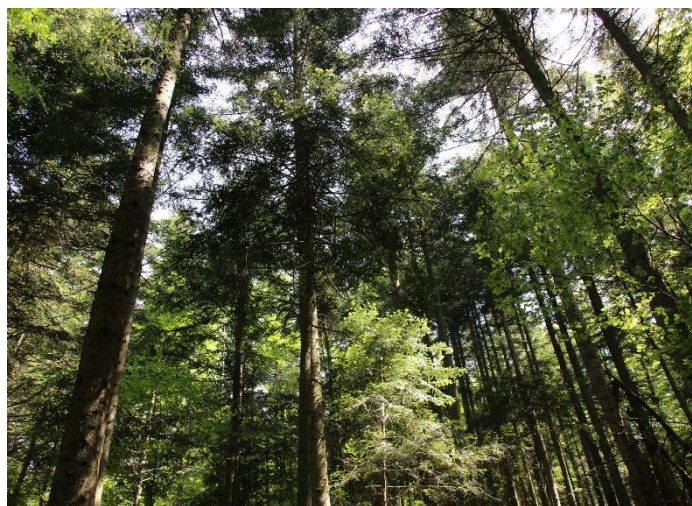
9.2.6 RGR Dinarsko jelovo bukovje s trpežnim golšcem – mešani in raznomerni gozdovi (407)

RGR 407 obsega 603,87 ha ali 28,2% celotne GGE Črni dol. Vsi gozdovi so uvrščeni v kategorijo večnamenskih gozdov. V RGR prevladujejo zasebni gozdovi (77,5%), 22,5% pa je državnih gozdov.

Gozdovi sodijo v območni rastiščnogojitveni razred 092 – Dinarska jelova bukovja - na plitvih tleh.

Gozdovi RGR 407 imajo lesnoproizvodno funkcijo prve stopnje poudarjenosti. Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti prve stopnje je poudarjena ob kalužah in medvedjem brlogu, druge stopnje pa na zahodnem delu RGR, kjer je zimovališče divjadi. Ob cesti, ki povezuje Ilirsko Bistrico in Sviščake, so poudarjene rekreacijska, turistična in estetska funkcija. V RGR sta na drugi stopnji poudarjeni funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (Natura 2000) in hidrološka funkcija (karbonatna podlaga).

Gozdovi RGR 407 se nahajajo v habitatnem tipu Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (Aremonio-Fagion)).

Slika 8: RGR 407 (odsek 22035c)

9.2.6.1 Stanje gozdov v RGR 407

9.2.6.1.1 Rastišče v RGR 407

Preglednica 139/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi in proizvodna sposobnost v RGR 407

Šifra	Gozdni rastiščni tipi	Površina	Delež	PSR
59310	<i>Primorsko bukovje</i>	1,66	0,3	5,47
64113	<i>Dinarsko jelovo bukovje oblika s trpežnim golšcem</i>	394,47	65,3	6,77
64114	<i>Dinarsko jelovo bukovje oblika z dvolistno senčnico</i>	113,36	18,8	7,79
66110	<i>Dinarsko. jelovje v skalovju z zaveščkom</i>	34,29	5,7	5,93
68214	<i>Dinarsko zgornje gorsko bukovje s platanolistno zlatico (boljše lege)</i>	37,22	6,2	5,72
68215	<i>Dinarsko zgornje gorsko bukovje s platanolistno zlatico (slabše lege)</i>	19,88	3,3	5,70
69200	<i>Dinarsko mraziščno smrekovje</i>	2,99	0,5	5,41
	Skupaj	603,87	100,0	6,80

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

V RGR so uvrščeni gozdovi na plitvih, manj vlažnih tleh, ki so na toplejših pobočjih. Matična podlaga je karbonatna, tla so rjava pokarbonatna tla ali pa rjave rendzine. Prevladujoč gozdni rastiščni tip je Dinarsko jelovo bukovje oblika s trpežnim golšcem.

Proizvodna sposobnost rastišča je 6,80 m³/ha. Izkoriščenost rastišča glede na lesno zalogo je 102,0%, glede na proizvodno sposobnost rastišča pa 108,4%.

9.2.6.1.2 Stanje sestojev v RGR 407

Zgradba gozda

V RGR 407 prevladujejo raznomerni gozdovi, nekaj je tudi skupinsko raznodobnih gozdov, ki so razvrščeni v razvojne faze.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 140/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih, ter letni prirastek v RGR 407

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%	m³/ha	%
Iglavci	4,6	13,3	18,7	28,0	35,4	270,9	66,9	5,26	71,4
Listavci	9,0	22,5	34,1	22,9	11,5	133,9	33,1	2,11	28,6
Skupaj	6,1	16,3	23,8	26,3	27,5	404,8	100,0	7,37	100,0

Lesna zaloga v RGR 407 je 404,8 m³/ha. V lesni zalogi prevladujejo iglavci (66,9%). Letni prirastek je 7,37 m³/ha, od tega je 71,4% iglavcev.

Največ lesne zaloge je v petem in nato v četrtem in tretjem debelinskem razredu. Iglavci so debelejši, saj imajo največji delež v petem in četrtem debelinskem razredu. V raznomernih sestojih prevladujejo debele jelke, ponekod tudi smreke. Listavci so tanjši, saj so najbolj zastopani v tretjem debelinskem razredu. Njihov delež v drugem in četrtem debelinskem razredu je enak.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 141/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 407

	Enota	Smreka	Jelka	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	60,5	210,2	0,0	117,8	0,0	12,9	3,2	0,2
	%	15,0	51,9	0,0	29,1	0,0	3,2	0,8	0,0
Ciljno stanje	m ³ /ha	68,1	189,3	0,0	102,2	0,0	15,2	3,8	0,0
	%	18,0	50,0	0,0	27,0	0,0	4,0	1,0	0,0

Raznomerne mešane sestoje tvorijo jelka (51,9%), ki prevladuje, ter bukev (29,1%) in smreka (15,0%). V višjih legah je več bukve, ki oblikuje tudi čiste bukove sestoje z manjšo primesjo jelke. Bukovi sestoji z rahlim ali pretrganim sklepom so na degradiranih rastiščih. V GGE so tudi smrekovi nasadi. Poleg glavnih graditeljic je v sestojih posamično primešani tudi gorski javor (3,2%). V sestojih so tudi manjšinske vrste (mokovec, jerebika in trepetlika), ki pa jih je manj kot 1%.

V ciljnem stanju glede drevesnih vrst predvidevamo manj jelke, ki je v tem RGR slabe vitalnosti. Zmanjšal se bo tudi delež bukve, saj se bodo bukovi sestoji pričeli pomlajevati. Več bo smreke, saj smrekovi nasadi dobro priraščajo. Nekoliko več bo tudi plemenitih listavcev, ki jih želimo ohranjati.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Ohranjenost gozdov

V RGR 407 prevladujejo ohranjeni gozdovi (76,5%). To so raznomerni sestoji, ki jih gradijo jelka, bukev in smreka. Med spremenjene gozdove (22,2%) spadajo odseki, v katerih je večji delež smrekovih nasadov. Močno spremenjeni gozdovi (1,3%) so v odsekih, kjer prevladujejo smrekovi nasadi. V RGR 407 ni izmenjanih gozdov.

Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Preglednica 142/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradb sestojev ter podmladka v RGR 407

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	1,55	0,3						
Drogovnjak	93,14	15,4	0,63	0,7	60,3	39,7	0,0	0,0
Debeljak	130,32	21,6	8,81	6,8	11,6	71,6	13,1	3,7
Sestoj v obnovi	29,58	4,9	19,20	64,9	18,6	67,2	14,2	0,0
Raznomerni (ps-šp)	75,03	12,4	8,34	11,1	7,1	58,9	34,0	0,0
Raznomerni (sk-gnz)	274,25	45,4	27,65	10,1	46,4	48,4	5,2	0,0
Skupaj	603,87	100,0	64,63	10,7				

Opomba: V drogovnjaku in debeljaku lahko podmladek pokriva do 35% površine

Preglednica 143/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 407

Razvojna faza	Površina (ha)	%	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
			1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	1,55	0,3	62,6	37,4	0,0	0,0	81,3	18,7	0,0	0,0	62,6	18,7	18,7	0,0
Drogovnjak	93,14	15,4	17,1	51,5	24,4	7,0	15,9	55,8	28,3	0,0	42,7	48,4	8,9	0,0
Debeljak	130,32	21,6					32,4	65,4	2,2	0,0	26,1	52,0	18,1	3,8
Sestoj v obnovi	29,58	4,9					79,9	16,8	3,3	0,0				
Raznomerni (ps-šp)	75,03	12,4					27,0	70,2	2,8	0,0				
Raznomerni (sk-gnz)	274,25	45,4					22,3	77,5	0,2	0,0				
Skupaj	603,87	100,0												

Opomba: šifre za zasnovo, negovanost in sklep so pojasnjene v poglavju 3.4

Glede razvojnih faz oziroma zgradb v RGR 407 prevladujejo raznomerni sestoji, sledijo debeljaki in nato drogovnjaki. Najmanj je mladovij, vendar je dejanska površina večja od prikazane, saj so manjše skupine mladovja vključene v raznomerne sestoje.

V RGR 407 prevladujejo raznomerni sestoji (57,8%). Glavne graditeljice raznomernih sestojev so jelka, bukev in smreka. Največ je skupinsko do gnezdasto raznomernih sestojev (45,4%). Njihova povprečna lesna zaloga je 456 m³/ha, v lesni zalogi prevladujejo iglavci. Na 10,1% površine teh sestojev se pojavlja podmladek, ki ima dobro ali bogato sestojno zasnovo. Večina teh sestojev je pomanjkljivo negovana. Posamično do šopasto raznomernih gozdov je 12,4%. Njihova povprečna lesna zaloga je 436 m³/ha, v lesni zalogi prevladujejo iglavci. V njih se podmladek pojavlja na 11,1% površine. V podmladku prevladuje dobra sestojna zasnovo, velik delež podmladka pa ima tudi pomanjkljivo sestojno zasnovo. Večina teh sestojev je pomanjkljivo negovana. V raznomernih sestojih v podmladku prevladujeta smreka in bukev. Jelka se na teh rastiščih slabo pomlajuje oziroma ne prerašča v višje višinske razrede.

Debeljakov je 21,6%. To so predvsem čisti bukovi sestoji, redkeje smrekovi sestoji. Povprečna lesna zaloga je 407 m³/ha, v lesni zalogi prevladujejo listavci. Imajo normalen sklep in so pomanjkljivo negovani. Na 6,8% površine debeljakov se pojavlja podmladek, ki ima dobro sestojno zasnovo. V podmladku prevladuje bukev.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Drogovnjakov je 15,4%. To so bukovi drogovnjaki v višjih legah, bukovi sestoji na degradiranih rastiščih, smrekovi nasadi ter jelovo – smrekovi drogovnjaki. Povprečna lesna zaloga je 296 m³/ha, v lesni zalogi je delež iglavcev in listavcev enak. Sestojna zasnova bukovih in jelovo smrekovih sestojev je bogata ali dobra. Sestojna zasnova smrekovih in bukovih degradiranih drogovnjakov je pomanjkljiva, ponekod celo slaba. Prevladuje normalen sklep. Velik delež drogovnjakov ima tesen sklep, kar kaže, da redčenja niso bila izvedena. Prevladujejo pomanjkljivo negovani sestoji, velik delež je tudi nenegovanih sestojev.

Sestojev v obnovi je 4,9%. To so bukovi ali pa jelovo bukovi sestoji. Povprečna lesna zaloga je 209 m³/ha, v lesni zalogi prevladujejo listavci. V sestojih v obnovi se podmladek pojavlja na 64,9% površine in ima dobro, redkeje bogato ali pa pomanjkljivo sestojno zasnovo. V podmladku je največ bukke, pridružijo pa se ji tudi plemeniti listavci.

V RGR je najmanj mladovij (0,3%), vendar je dejanska površina večja od prikazane, saj so manjše skupine mladovja vključene v sestoje v obnovi in v raznomerne sestoje. Prevladujejo naravna mladovja bukke, nekaj pa je tudi smrekovih nasadov. V mladovjih prevladuje bogata sestojna zasnova in tesen sklep. Mladovja so negovana ali pa pomanjkljivo negovana.

Podmladek se pojavlja na 10,7% površine RGR. Pomlajevanje je slabo. Oteženo je tudi preraščanje v višino, kar velja še posebej za jelko, ki jo v mladovju skorajda ni. V podmladku je največ bukke, ki prevladuje v vseh sestojih. Sledi ji smreka in nato jelka.

Kakovost drevja

V RGR 407 prevladuje tako pri iglavcih kot pri listavcih dobra kakovost drevja. Najboljše kakovosti so plemeniti listavci, saj imajo največji delež prav dobre kakovosti. Najslabše kakovosti je bukev, saj pri njej prevladuje dobra kakovost, velik delež dreves pa ima zadovoljivo in slabo kakovost.

Poškodovanost sestojev

Poškodovanost se je določala na SVP. Poškodovanih je 5,2% v vzorec zajetih dreves. Prevladujejo poškodbe debla in korenčnika (2,7%), ki so posledica sečnje in spravila. Sledi osutost krošnje (1,4%) in nato poškodbe vej (1,1%).

9.2.6.2 Analiza preteklega gospodarjenja

Preglednica 144/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 407

	Enota	Načrtovano	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	46,45	20,17	43,4
Priprava tal	ha	4,00	1,20	30,0
Sadnja	ha	4,00	1,20	30,0
Obžetev	ha	20,00	0,00	0,0
Nega mladja	ha	5,21	0,04	0,8
Nega gošče	ha	9,13	6,35	69,6
Nega letvenjaka	ha	12,74	6,63	52,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	22,64	5,59	24,7
Zaščita s premazom	ha	15,20	0,00	0,0
Zaščita z ograjo	m	500,00	1.500,00	300,0
Odstranjevanje zaščitne ograje	m	0,00	500,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	14,30	0,00	0,0

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

V preteklem desetletju je bila realizacija večine negovalnih del slaba. Vzrok za tako slabo realizacijo del so prevladujoči zasebni gozdovi in nezainteresiranost lastnikov za delo v gozdu. V državnih gozdovih so bila opravljena vsa dela.

Predvsem je bilo narejeno premalo priprave sestoja, kar bi izboljšalo pomlajevanje. Načrtovana je bila tudi sadnja, ki je bila delno izvedena, ni pa bila narejena zaščita in obžetev. Nega mladja je bila predvidena na posajenih površinah. Premalo je bilo narejene tudi nege letvenjaka in tanjšega drogovnjaka, ki bi bili potrebni za povečevanje stabilnosti mladih sestojev.

Predvidena je bila tudi košnja lazov. Košnja je bila izvedena, vendar ni zabeležena v evidencah, ker je bila površina za košnjo že vključena v sistem GERK.

Preglednica 145/D-PGR: Realizacija poseka v RGR 407

	Načrtovano (m ³)	Posekano (m ³)	% realizacije	Sk. real. MP (%)
Iglavci	25.103	14.340	57,1	44,3
Listavci	7.297	4.872	66,8	15,0
Skupaj	32.400	19.212	59,3	59,3

V preteklem desetletju se je posekalo 19.212 m³. V poseku so prevladovali iglavci (74,6%), kar je pogojeno z drevesno sestavo.

Realizacija načrtovanega poseka je 59,3%. Večja je pri listavcih (66,8%), pri katerih je bil načrtovani posek manjši. Slabša realizacija je posledica lastniške strukture v kateri prevladujejo zasebni gozdovi. V zasebnih gozdovih se niso izvedle vse načrtovane sečenje. V državnih gozdovih so bile opravljene vse načrtovane sečenja.

9.2.6.3 Oris zakonitosti razvoja gozdov v RGR 407

9.2.6.3.1 Površina, lesna zaloga, prirastek in posek v RGR 407

Preglednica 146/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v RGR 407 v obdobju 1975–2034

Obdobje	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni realiziran posek (m ³ /ha)*		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1975-84	585,76	188,0	45,0	233,0	4,84	1,41	6,25	4,82	0,53	5,35
1985-94	585,76	176,0	67,0	243,0	3,53	1,93	5,46	2,95	0,27	3,22
1995-04	585,76	166,0	66,8	232,7	3,39	1,83	5,22	1,55	0,34	1,89
2005-14	604,46	195,3	85,4	280,7	4,27	2,28	6,55	2,38	0,82	3,21
2015-24	605,23	257,3	100,0	357,2	4,33	1,79	6,12	2,37	0,80	3,17
2025-34	603,87	270,9	133,9	404,8	5,26	2,11	7,38	5,90	2,70	8,59

*Opomba: v zadnjem obdobju je naveden možni posek

Površina RGR 407 se je spreminjala, kar je predvsem posledica različnih metod zajemanja podatkov in zaradi uskladitve meje odsekov z DKN. Dejanska površina RGR se ni spreminjala, saj gre za strnjene gozdove v osrednjem delu enote.

Lesna zaloga listavcev se je v vseh analiziranih obdobjih povečevala. Pri lesni zalogi iglavcev opazimo nihanja, ki so posledica sušenja jelke in s tem povezanih sečenj. Zaradi intenzivnih sečenj se je spreminjal tudi prirastek iglavcev.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

V prvem analiziranem obdobju je bil posek iglavcev velik, kar je posledica sušenja jelke in s tem povezanih sanitarnih sečenj. Po letu 1985 se je posek močno znižal. V zadnjem obdobju je prikazan načrtovani letni možni posek, ki je veliko večji (8,59 m³/ha).

9.2.6.3.2 Drevesna sestava v RGR 407

Preglednica 147/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1975–2034

Obdobje	Smreka	Jelka	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	D. tr. list	Meh. list.
1975-84	4,0	78,0	0,0	15,0	0,0	2,0	1,0	0,0
1985-94	5,0	68,0	0,0	23,0	0,0	3,0	1,0	0,0
1995-04	7,7	63,6	0,0	25,4	0,0	2,3	0,7	0,3
2005-14	11,2	58,3	0,0	26,4	0,0	3,7	0,3	0,1
2015-24	14,5	57,6	0,0	23,8	0,0	3,2	0,9	0,0
2025-34	15,0	51,9	0,0	29,1	0,0	3,2	0,8	0,0

V analiziranih obdobjih se je delež jelke zmanjševal. Zmanjšanje je največje v prvem analiziranem obdobju, kar kaže na slabo vitalnost te drevesne vrste. Na račun jelke se je povečeval delež bukke. V vseh obdobjih se je povečeval tudi delež smreke, kar je posledica v preteklosti osnovanih smrekovih nasadov, ki dobro priraščajo.

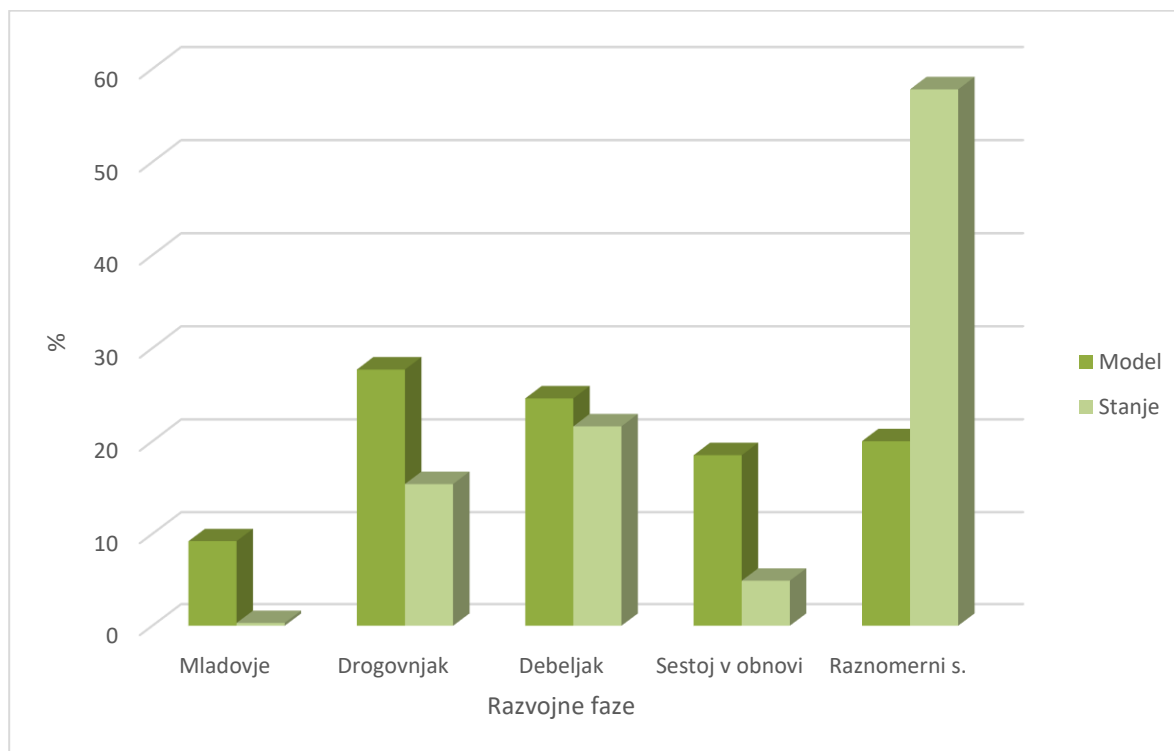
9.2.6.3.3 Razvojne faze in zgradba sestojev v RGR 407

Preglednica 148/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 407 in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	%
Mladovje	1,55	0,3	0,3	15	9,2	55,56	-8,9
Drogovnjak	93,14	15,4	15,4	45	27,7	167,27	-12,3
Debeljak	130,32	21,6	21,6	40	24,6	148,55	-3,0
Sestoj v obnovi	29,58	4,9	4,9	30	18,5	111,72	-13,6
Raznomerni sestoji	349,28	57,8	57,8	-	20,0	120,77	+37,8
Skupaj	603,87	100,0		130	100,0	603,87	0,0

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Grafikon 12: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah v RGR 407

Model je povzet po ORGR 092. Glede na model imamo v stanju preveč raznomernih sestojev, vseh ostalih razvojnih faz pa je premalo. Predvsem primanjkuje mladovij.

V ciljnem stanju je delež raznomernih gozdov večji kot v modelnem, zato med dejanskim in ciljnim stanjem ni večjih razlik. Nekoliko primanjkuje le mladovij. Ciljnemu stanju se lahko približamo tako, da debeljake v katerih se pojavlja podmladek bogate zasnove uvedemo v obnovo, v sestojih v obnovi pa pospešeno nadaljujemo z obnovo in s tem dolgoročno dobimo več mladovij. Vse raznomerne sestose želimo ohranjati.

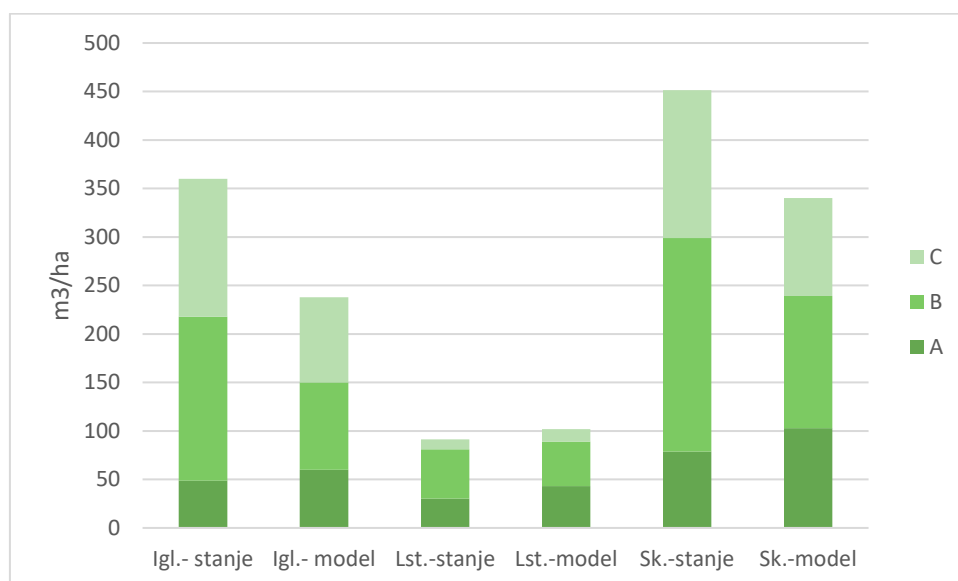
V raznomernih sestojih ni razvojnih faz, zato se trajnost gozdov v raznomernih sestojih preverja preko debelinske strukture lesne zaloge. Modelno stanje smo povzeli po GGN GGO Postojna 2021-2030, iz ORGR 092, kamor spada RGR 407.

Preglednica 149: Primerjava dejanske in modelne debelinske strukture lesne zaloge za RGR 407

Razširjeni debelinski razredi	Iglavci m ³ /ha				Listavci m ³ /ha				Skupaj m ³ /ha			
	Stanje		Model		Stanje		Model		Stanje		Model	
	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%
10-29 cm	48,6	10,8	60	25,0	30,3	6,7	43	42,0	78,0	17,5	103	30,3
30-49 cm	169,2	37,5	90	38,0	50,9	11,3	46	45,0	220,1	48,8	136	40,0
nad 50 cm	142,3	31,5	88	37,0	10,2	2,2	13	13,0	152,5	33,7	101	29,7
Skupaj	360,0	79,8	238	70,0	91,4	20,2	102	30,0	451,4	100,0	340	100,0

Primerjava kaže, da je dejanska lesna zaloga večja od optimalne lesne zaloge. V raznomernih gozdovih je dovolj iglavcev (79,8%). Delež tankega drevja (do 29 cm) je premajhen, delež srednje debelega in debelega drevja (nad 30 cm) pa je prevelik. Poleg tega se jelka slabo pomlajuje in še slabše vrašča v raznomerne sestose. Zaradi premajhnega deleža tankega drevja iglavcev in slabšega vraščanja jelke v odrasle sestose je ogrožen obstoj raznomernih gozdov.

Grafikon 13: Primerjava dejanske in modelne debelinske strukture v RGR 407

9.2.6.4 Cilj, usmeritve in ukrepi v RGR 407

9.2.6.4.1 Gozdnogojitveni cilji v RGR 407

Skupinsko do gnezdasto ali posamično do šopasto raznomerni sestoji jelke (50%, šopasto, gnezdasto in skupinsko), bukve (27%, šopasto in skupinsko) in smreke (18%, šopasto in skupinsko) s primesjo plemenitih listavcev (4%, posamično) in drugih trdih listavcev (1%, posamično).

Ciljno razmerje razvojnih faz oziroma zgradb:

Cilj	Mladovje	Drogovnjak	Debeljak	S. v obn.	Skupaj
%	2,0	14,0	22,0	4,0	100,0
m³/ha	60,0	270,0	400,0	200,0	378,6

Za skupinsko raznodobne gozdove:

Ciljna lesna zaloga je 378,6 m³/ha (iglavci 257,4 m³/ha, listavci 121,2 m³/ha).

Končna lesna zaloga je 600,0 m³/ha (iglavci 408 m³/ha, listavci 192 m³/ha).

Kakovost ciljnih sortimentov je: pri iglavcih in listavcih B.

Obdobje, v katerem naj bi bilo doseženo ciljno stanje, je 20 let.

Za raznomerne gozdove: skupinsko do gnezdasto ali posamično do šopasto raznomerni gozdovi jelke, bukve in smreke s primesjo plemenitih listavcev.

Optimalna lesna zaloga 340,0 m³/ha (iglavci 238,0 m³/ha, listavci 102,0 m³/ha).

Ciljni (končni) premer: iglavci 80 cm, listavci 60 cm,

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Ciljno razmerje debelinske strukture v raznomernih gozdovih:

		10-29 cm	30-49 cm	nad 50 cm	Skupaj
Iglavci	%	25,0	38,0	37,0	70,0
	m ³ /ha	60,0	90,0	88,0	238,0
Listavci	%	42,0	45,0	13,0	30,0
	m ³ /ha	43,0	46,0	13,0	102,0
Skupaj	%	30,3	40,0	29,7	100,0
	m ³ /ha	103,0	136,0	101,0	340,0

9.2.6.4.2 Gozdnogojitvene usmeritve v RGR 407

Gozdnogojitvene usmeritve so sledeče:

- Gozdnogojitveni sistem v raznomernih sestojih je prebiralno gospodarjenje.
- Optimalna lesna zaloga je 340 m³/ha, ciljni (končni) premer je pri iglavcih 80 cm, pri listavcih 60 cm.
- V raznomernih sestojih, kjer je lesna zaloga nižja od optimalne ter primanjkuje debelejšega drevja, dovolj pa je tanjšega in srednje debelega drevja in je vitalnost iglavcev dobra, naj se raznomerni gozd neguje s poudarkom na povečevanju lesne zaloge (17% posamično do šopasto raznomernih sestojev in 45% skupinsko do gnezdasto raznomernih sestojev). Jakost sečenj je od 10 do 15%.
- V raznomernih sestojih, kjer je lesna zaloga večja od optimalne in primanjkuje tanjšega drevja, naj se raznomerni gozd neguje s poudarkom na pomlajevanju (24% posamično do šopasto raznomernih sestojev in 27% skupinsko do gnezdasto raznomernih sestojev). Jakost sečenj je od 20 do 25% lesne zaloge.
- V raznomernih sestojih, kjer je lesna zaloga enaka ali zelo blizu optimalni lesni zalogi, naj se raznomerni gozd neguje s poudarkom na vzdrževanju strukture (60% posamično do šopasto raznomernih sestojev in 28% skupinsko do gnezdasto raznomernih sestojev). Jakost sečenj je v višini prirastka sestoja (15 do 20% lesne zaloge).
- V raznomernih gozdovih naj se naravnemu pomlajevanju pomaga s pripravo sestoja za naravno nasemenitev.
- V raznomernih sestojih naj se izvaja nega na površini podmladka in mladovja v kolikor je potrebna. Prednost naj se daje negi raznomernega gozda.
- Pospešuje naj se vitalne jelove kapnike in tudi vitalne in kakovostne tanjše jelke, da se lahko vrastejo v bodoč sestoj. Pri izbiri dreves za sečnjo naj se pri jelki posebno pozornost posveti vitalnosti, kakovosti in debelini. Prednost pri izbiri za sečnjo imajo nevitale jelke pred vitalnimi, debelejšje pred tanjšimi in manj kakovostne pred kakovostnimi.
- Gozdnogojitveni sistem v sestojih z izraženimi razvojnimi fazami je skupinsko postopno gospodarjenje.
- Proizvodna doba je 130 let, pomladitvena doba je 30 let, pri smreki je proizvodna doba 110 let, pomladitvena doba pa je 20 let.
- Obhodnica je 10 let.
- Ciljna lesna zaloga je 378,6 m³/ha, stanje pa naj bi bilo doseženo v 20 letih.
- V obnovo naj se uvedejo debeljaki, ki so dosegli končno lesno zalogo in kjer povprečni premer nosilcev presega 45 cm pri iglavcih in 40 cm pri listavcih ter debeljaki s slabo kakovostjo lesa in debeljaki z vrzelastim ali pretrganim sklepom. Za uvajanje v obnovo je predvidenih 8% vseh debeljakov. Jakost sečenj pri uvajanju v obnovo je od 25 do 35% lesne zaloge, lahko tudi manj, če je potrebno odstraniti le polnilni sloj.
- V sestojih v obnovi z dobro in pomanjkljivo zasnovo podmladka naj se zadržano nadaljuje z obnovo (29% sestojev v obnovi). Jakost sečenj je med 30 in 50% lesne zaloge. V sestojih v obnovi z bogato sestojno zasnovo podmladka naj se pospešeno nadaljuje z obnovo (51% sestojev v obnovi). Jakost sečenj je nad 50% lesne zaloge. Kjer ima podmladek bogate sestojne zasnove in njegova višina presega 1 m naj se z obnovo konča (17% sestojev v obnovi). V sestojih v obnovi, z zelo slabo sestojno zasnovo podmladka, naj se izvajajo le sanitarne sečnje (3% sestojev v obnovi).

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

- Na kakovostnih rastiščih, kjer se pojavlja podmladek ima naravna obnova prednost pred sadnjo. Obnova sestojev naj bo, zaradi pomlajevanja jelke, malopovršinska. Naravni obnovi naj se pomaga s pripravo sestoja za naravno nasemenitev. Tako izkoristimo naravno pomlajevanje in indirektno nego matičnega sestoja ter s tem dobimo rastišču primerno zmes drevesnih vrst.
- V sestojih v obnovi, kjer želimo v mladju večji delež plemenitih listavcev, naj bodo pomladitvena jedra velika vsaj dve sestojni višini. Z obnovo naj se konča, ko je mladje plemenitih listavcev višje od 0,5 m.
- Sadnja je predvidena na dobrih rastiščih, kjer se podmladek zaradi zapleveljenosti tal ne pojavlja. Sadi naj se smreka in bukev. Smreko smatramo kot predkulturo v katero se bodo vrasli listavci.
- Smreka naj se zaščiti z ustreznim zaščitnim premazom. S premazi je priporočljivo zaščititi tudi bukev. Zaščiti se lahko tudi naravno mladje jelke. V primeru sadje jelke naj se oblikujejo večja jedra, ki naj se jih zaščiti z ograjo.
- V mladovjih osnovanih s sadnjo naj se dosledno izvaja obžetev. Ponovi naj se jo do petkrat, odvisno od višine. V desetih letih naj se izvede tudi nega mladja.
- Mladovje naj se intenzivno neguje. Večina neg je predvidena brez ponovitve, le na najboljših rastiščih naj se v desetih letih izvedeta dva ukrepa nege. Poudarek naj se daje negi gošče in letvenjaka. V mladovjih naj se pospešujejo jelka, plemeniti listavci in plodonosne drevesne vrste (mokovec, jerebika).
- V letvenjakih naj se zaradi povečanja mehanske stabilnosti pravočasno prične s prvimi redčenji. V smrekovih nasadih naj se ohranja plemenite listavce in jelko.
- V drogovnjakih s tesnim sklepom ter bogato in dobro sestojno zasnovo naj se izvajajo izbiralna redčenja močnejše jakosti (od 20 do 25% lesne zaloge). V drogovnjakih z normalnim sklepom ter bogato in dobro sestojno zasnovo naj se izvajajo izbiralna redčenja zmerne jakosti (10 do 15% lesne zaloge). Če je v drogovnjakih dovolj jelovih kapnikov, naj se izvajajo premenilna redčenja. V smrekovih drogovnjakih naj se ohranjajo plemeniti listavci in jelka.
- V debeljakih z normalnim sklepom (73% debeljakov) naj se izvajajo redčenja zmerne jakosti (8 do 12% lesne zaloge). V kakovostnih debeljakih, kjer redčenja niso več potrebna in niso primerni za uvajanje v obnovo (8% debeljakov), naj se izvajajo le sanitarne sečnje.
- V debeljakih, kjer imamo v spodnjem sloju dovolj jelovih kapnikov, naj se s premenilnim redčenjem oblikuje raznomerno zgradbo (3% debeljakov). Jakost sečenj je do 30% lesne zaloge.
- Dosledno naj se izvajajo sanitarne sečnje smreke.
- Izvaja naj se posek oslabeledih in suhih jelk, ki imajo še tehnično uporaben les na vsakih 4 do 5 let.
- Prisotnost podlubnikov naj se redno kontrolira z lovno – kontrolnimi pastmi.
- Potrebno je upoštevati manjšinjske, predvsem plodonosne drevesne vrste in jim omogočiti vraščanje v odrasle sestoje.
- V sestojih naj se pušča odmrlo drevje, ki je tehnično neuporabno in ne predstavlja nevarnosti za razvoj podlubnikov ali bolezni.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

9.2.6.4.3 Ukrepi v RGR 407

Preglednica 150/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 407

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje-dejansko (%)	66,9	33,1	100,0
-ciljno (%)	68,0	32,0	100,0
Lesna zaloga-dejanska (m ³ /ha)	270,9	133,9	417,5
-ciljna (m ³ /ha)	257,4	121,2	378,6
Letni prirastek (m ³ /ha)	5,26	2,11	7,37
Možni posek (m ³ /ha)	58,9	26,9	85,9
Možni posek (m ³ /ha/leto)	5,90	2,70	8,59
Intenziteta m.p. na lesno zalogo (%)	21,8	20,1	21,2
Intenziteta m.p. na prirastek (%)	112,0	127,8	116,5
Izravnalna doba (let)	20		

Z načrtovanim posekom intenzitete 21,2% lesne zaloge in 116,5% prirastka je možno doseči gozdnogojitveni cilj v 20 letih.

Preglednica 151/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 407

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od PR
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarna sečnja			
Iglavci	m³	4.488	1.431	29.110	0	0	578	35.607	21,8	112,0
	%	12,6	4,0	81,8	0,0	0,0	1,6	100,0		
Listavci	m³	5.954	3.326	6.840	0	0	162	16.282	20,1	127,8
	%	36,6	20,4	42,0	0,0	0,0	1,0	100,0		
Skupaj	m³	10.442	4.757	35.950	0	0	740	51.889	21,2	116,5
	%	20,1	9,2	69,3	0,0	0,0	1,4	100,0		

V naslednjem desetletju je v RGR načrtovan možni posek 51.889 m³, kar predstavlja 21,2% lesne zaloge ali 116,5% prirastka.

Glede na vrsto sečnje prevladuje prebiralni posek (69,3%). Načrtovan je v v raznomernih sestojih. Sledijo redčenja (20,1%), ki se bodo izvajala v drogovnjakih in debeljakih. Pomladitveni posek (9,2%) je načrtovan v sestojih v obnovi ter v debeljakih, ki so predvideni za uvajanje v obnovo. Vanj je všteti tudi posek za umetno obnovo, ki pa je manjši od 1%. Sanitarne sečnje (1,4%) so predvidene v sestojih, kjer negovalni posek ni več potreben.

RASTIŠČNO GOJITVENI RAZREDI

Preglednica 152/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 407

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Priprava sestoja	ha	11,55	11,55
Priprava tal	ha	3,00	3,00
Sadnja	ha	3,00	3,00
Obžetev	ha	3,00	12,00
Nega mladja	ha	3,00	3,00
Nega gošče	ha	7,17	7,17
Nega letvenjaka	ha	8,78	8,78
Nega ml. drogovnjaka	ha	18,91	18,91
Nega v prebiralnem gozdu	ha	55,05	55,05
Premazi vršičkov	ha	3,00	15,00
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	1.000,00	2.000,00
Vzdrževanje travinj	ha	2,86	28,60
Spravilo sena z odvozom	ha	2,86	28,60
Vzdrževanje vodnih virov	kos	6,00	24,00
Naravni razvoj biotopov	m ³	24,00	24,00

V RGR 407 prevladujejo negovalna dela. Prevladuje nega v prebiralnem gozdu, ki je načrtovana v raznomernih sestojih, ki v RGR 407 prevladujejo. Nega gošče se bo izvajala v naravnem mladju. V kakovostnih letvenjaki in drogovnjaki je predvidena nega letvenjaka in nega mlajšega drogovnjaka.

Pri delih povezanih z obnovo gozdov prevladuje priprava sestoja za naravno nasemenitev. Sadnja je načrtovana na dobrih rastiščih, kjer ne pričakujemo ustreznega naravnega podmladka. Obžetev, premazi vršičkov in nega mladja so predvideni na posajenih površinah.

Za povečanje biotske pestrosti je predvideno vzdrževanje kaluž ter košnja lazov in spravilo sena. Za naravni razvoj biotopov naj se 24 m³ lesna mase prepusti naravnemu razkroju.

10 KARTNI IN PROSTORSKI DEL NAČRTA

Gozdnogospodarski načrti poleg splošnega dela skladno z Zakonom o gozdovih vsebujejo še prostorski del. Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo pa prostorski del nadalje opredeli kot kartni in prostorski del, ki se izdelata kot ločene priloge h gozdnogospodarskemu načrtu gozdnogospodarske enote.

KARTNI DEL

Kartni del vsebuje 12 kart, ki dopolnjujejo in prostorsko prikazujejo najpomembnejše lastnosti gozdnogospodarske enote in najpomembnejše usmeritev ter ukrepe.

1. Pregledna karta

Pregledna karta prikaže umestitev gozdov predmetne GGE v GGO in druge prostorske enote, kot so občine in katastrske občine. Podlaga karte je državna topografska karta s prikazanimi cestami in naselji. Prikazana je tudi površina gozdov, ločenih po lastništvu.

Karta omogoča uporabniku hiter splošen pregled nad umestitvijo gozdov v GGE in drugimi prostorskimi enotami.

V GGE je 2.140,78 ha gozdov, od tega 76,2% zasebnih gozdov, 23,6% državnih gozdov in 0,2% gozdov lokalnih skupnosti. Celotna GGE leži v občini Ilirska Bistrica. Podrobnejši podatki o površini gozdov glede na občine, katastrske občine in po oblikah lastništva so prikazani v Poglavju 1.

2. Karta tipov drevesne sestave gozdov

Karta 2 prikazuje tipe drevesne sestave gozdov glede na razvojne faze/tipe sestojev in poenostavljeno drevesno sestavo (iglavci, listavci). Ločeno so prikazani sestoji listavcev (delež listavcev višji od 75 %), pretežno listavcev (delež listavcev med 50 in 75%), pretežno iglavcev (delež iglavcev med 50 in 75 %) in sestoji iglavcev (delež iglavcev višji od 75%). Tipi drevesne sestave gozdov so določeni na podlagi terenskega opisa sestojev, zbrani pa so v sestojni karti ZGS. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobnejša razdelitev tipov drevesne sestave gozdov je opredeljena in prikazana v poglavju 3.5.

3. Karta rastišč

Karta 3 prikazuje površine gozdov po gozdnih rastiščnih tipih. Osnova za določitev gozdnih rastiščnih tipov so bili fitocenološki elaborati in knjiga Gozdni rastiščni tipi Slovenije (Bončina in sod., 2021). Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobni podatki o površini in deležu posameznih gozdnih rastiščnih tipov v GGE po skupinah rastišč so podani v poglavju 1.1.7 Vegetacijski oris GGE.

4. Karta kategorij gozdov

Karta 4 prikazuje površine gozdov po štirih kategorijah gozdov: večnamenski gozdovi, gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, gozdovi s posebnim namenom brez dovoljenih ukrepov (gozdni rezervati), varovalni gozdovi. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

KARTNI IN PROSTORSKI DEL NAČRTA

V GGE so vsi gozdovi uvrščeni v kategorijo večnamenski gozdovi (100,0%). Varovalnih gozdov, gozdov s posebnim namenom, kjer so ukrepi dovoljeni ter gozdov s posebnim namenom brez dovoljenih ukrepov v GGE ni.

Podrobnejši podatki o kategorijah gozdov glede na lastništvo, rastiščne tipe in rastišchnogojitvene razrede so podani v poglavju 3.1.

5. Karta rastišchnogojitvenih razredov

Karta rastišchnogojitvenih razredov (RGR) prikazuje površine RGR po gozdni odsekih iz podatkovne baze ZGS. RGR se oblikujejo po skupinah rastišč in gospodarskih kategorijah gozdov. Oblikujejo se znotraj RGR GGO, pri čemer so upoštevane tudi razvojne težnje v pogledu drevesne sestave in zgradbe gozdov, funkcij gozdov in stopnja njihove poudarjenosti ter način in intenzivnost gospodarjenja. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobnejši opisi značilnosti posameznih RGR so podani v poglavju 9.1.

6. Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst

Na karti so prikazane vsebine s področja ohranjanja biotske raznovrstnosti, pridobljene v postopku vgrajevanja naravovarstvenih smernic s strani ZRSVN. Namen karte je prikazati območja gozdov, na katera se nanašajo Konkretna usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami, navedene v poglavju 6.2.3.

Na karti so prikazana Ekološko pomembna območja (80000 – Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri, 51200 - Snežnik-Pivka), območja Natura 2000 (SI3000231 – Javorniki-Snežnik, SI500002 – Snežnik-Pivka), naravne vrednote (1258 – Prežagana skala pri Mikuli, 2612V - Črni dol, 2630 – Vrbiški dol, 3061V – Snežnik -južni obronki, 3064V Sviščaki – morene Črnodolskega ledenika), zavarovana območja (Regijski park Škocjanske jame) in upravljavske cone (A - Območje triprstega in belohrbtega detla, C - Kisloljubni smrekovi gozdovi).

Preglednica K6: Prikaz območij pomembnih za ohranjanje biotske raznovrstnosti

Prikaz območij gozdov znotraj GGE za povezavo z usmeritvami iz poglavja 6.2.2	Površina (ha)
Celotni gozdni prostor	2.177,14
Ekološko pomembna območja	2.177,14
Natura 2000	2.170,10
Naravne vrednote	252,89
Zavarovana območja	1.994,90
Upravljavske cone	1.786,14
Cona A – Območje triprstega in belohrbtega detla	1.625,32
Cona C – Kisloljubni smrekovi gozdovi	160,82

7. Karta funkcij gozdov

Karta funkcij gozdov prikazuje območja s poudarjenimi ekološkimi, socialnimi in proizvodnimi funkcijami gozdov. Funkcije gozdov so prikazane ploskovno, linijsko in točkovno. Funkcije gozdov se kartira na podlagi tehničnih navodil, ki so del Navodil za izdelavo načrtov za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Karta funkcij gozdov v merilu 1:50.000 je podana kot priloga načrta v formatu pdf (interaktivni pdf).

Funkcije gozdov so bolj podrobno opredeljene v 2. poglavju - "Prikaz funkcij gozdov".

8. Karta ukrepov

Karta ukrepov prikazuje vrsto sečnje in jakost načrtovanega možnega poseka (izraženega v deležu lesne zaloge sestoja), združeno po sestojih. Možni posek se določi ob terenskih meritvah (opisi sestojev), njegova jakost pa je odvisna od stanja sestoja ter usmeritev na ravni RGR. Možni posek se ne določa v rezervatih, ekocelicah in v že negovanih sestojih. Razvojna faza mladovja prav tako ni prikazana na Karti 8.

Največ površin (720,65 ha) ima jakost ukrepanja nad 25%. Najpogostejša vrsta sečnje je redčenje (931,04 ha). V skupini poseka 101 - redčenja je najpogostejša jakost poseka od 16 do 20 %. Pomladitveni posek ima najpogostejši delež ukrepanja nad 25%. Sanitarni posek ima najpogostejši delež ukrepanja med 1 in 10 %, njegova skupna površina znaša 93,83 ha. Na 38,88 ha ni poseka.

Preglednica K8: Površina gozdov glede na vrsto in jakost možnega poseka (v ha)

	Delež možnega poseka od LZ (v ha)				
Vrsta poseka	1-10 %	11-15 %	16-20 %	21-25 %	nad 25 %
101 - redčenja	69,17	436,2	245,11	81,7	98,86
102 - pomladitveni posek	0,00	4,31	9,4	14,75	426,42
103 - drugo	2,13	81,66	251,93	91,15	195,37
303 - sanitarni posek	77,31	15,84	0,68	0,00	0,00
Skupaj	148,61	538,01	507,12	187,6	720,65

Možni posek je podrobneje opredeljen v poglavju 6.3.1.

9. Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del

Karta 9 prikazuje območja načrtovanih gojitvenih oz. varstvenih del, združena v tri sklope: obnova, nega in varstvo. Gojitvena oz. varstvena dela se načrtujejo na ravni sestoja; na karti 9 so prikazana na ravni celega sestoja, čeprav so dejanska dela načrtovana samo v delu sestoja. V GGE skupna površina območij obnove znaša 87,83 ha, nege 384,25 ha in varstva 34,15 ha.

Podrobneje so načrtovana gojitvena in varstvena dela opredeljena v poglavju 6.3.2.

10. Karta območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek

Območja gozdov, kjer posamična izbira drevja za posek ni obvezna so manj donosni gozdovi na rastiščih z manjšo proizvodnjo sposobnostjo, panjevc, grmišča, pionirski gozdovi, v kolikor obsegajo

KARTNI IN PROSTORSKI DEL NAČRTA

večje zaokrožene celote, kjer ti gozdovi predstavljajo prevladujoč delež. Na teh območjih revirni gozdar ne označi vsakega drevesa za posek, kljub temu pa je za posek potrebna odločba ZGS.

V GGE ni območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek, zato se Karte 10 ne izdelata.

11. Karta cestnega omrežja ter površin potencialno najugodnejših načinov spravila

Karta 11 vsebuje najprimernejše oblike/tehnologije in omejitve glede pridobivanja gozdnih lesnih proizvodov. Karta prikazuje vse gozdne prometnice in druge prometnice, ki se lahko uporabljajo za pridobivanje gozdnih lesnih sortimentov. Prevladujoč način spravila se določi na ravni odseka, kjer niso upoštevani vsi terenski pogoji, ki vplivajo na izbiro načina spravila. Natančnejše tehnološke karte so del gozdnogojitvenih načrtov, ki niso sestavni del GGN GGE.

Več o odprtosti gozdov in načinu spravila je opisano v poglavju 1.3.

12. Karta požarne ogroženosti gozdov

Karta 12 prikazuje gozdove glede na različno stopnjo požarne ogroženosti. Požarna ogroženost je določena na ravni odseka. Metodologija določitve požarno ogroženih kategorij je opisana v GGN GGO Postojna 2021-2030 v Poglavju 9. Površine kategorij požarno ogroženih gozdov so opisane v poglavju 1.6.

Požarna ogroženost je določena po štirih stopnjah ogroženosti: 1 - zelo velika ogroženost; 2 - velika ogroženost; 3 - srednja ogroženost; 4 - majhna ogroženost.

PROSTORSKI DEL

Prostorski del načrta je povzetek vsebin gozdnogospodarskega načrta GGE in je namenjen kot pripomoček pri usklajevanju različnih interesov v gozdnem prostoru in presojanju poseganja v gozdni prostor. Sestavljen je iz preglednic, kratkega komentarja in kart, ki so priložene kot priloga GGN GGE.

10.1 Stanje in razvoj gozdnih površin

Na karti 1 so v merilu 1:25.000 prikazane gozdne površine iz preteklega načrta, novo določene gozdne površine (gozd in druga gozdna zemljišča), zemljišča v zaraščanju (po uradni evidenci rabe zemljišč MKGP), površine, ki niso določene kot gozd ter površine, ki so bile v preteklem obdobju izkrcene.

Preglednica P1: Stanje in razvoj gozdnih površin

	Površina (ha)	Delež (%)
1a) Pretekli gozdnogospodarski načrt	2.144,62	100,0
1b) Novo določene gozdne površine	5,28	0,2
1c) Novo izločene gozdne površine	9,03	0,4
1d) Izkrcene površine v preteklem obdobju	0,00	0,0
Skupna površina gozda novega načrta	2.140,87	99,8
1d) Površine v zaraščanju	9,93	
Ostala gozdna zemljišča	1,32	
Ostala zemljišča v gozdnem prostoru	34,95	

Iz preglednice je razviden obseg novo določenih in novo izločenih površin gozdov (niso več gozd), ki se pojavljajo predvsem zaradi nove metodologije zajemanja prostorskih podatkov za ugotavljanje

KARTNI IN PROSTORSKI DEL NAČRTA

gozdnega roba z uporabo digitalizacije pri izračunavanju površin in uporabe ortofoto načrtov ter podatkov o rabi zemljišč, ki jo vodi MKGP (MKGP 2024).

1.a Gozdne površine iz preteklega načrta

V prejšnjem ureditvenem obdobju je bila površina gozda 2.144,62 ha. Opisi sestojev so bili sedaj izvedeni na osnovi natančnejših posnetkov DOF, razlika v površini pa je tudi odraz uskladitve rabe tal. Krčitev gozdov v obdobju 2015-2024 ni bilo. Razlike se pojavljajo predvsem zaradi nove metodologije zajemanja prostorskih podatkov za ugotavljanje gozdnega roba z uporabo digitalizacije pri izračunavanju površin in uporabe ortofoto načrtov ter podatkov o rabi zemljišč, ki jo vodi MKGP (MKGP 2024).

Novo določene in novo izločene gozdne površine

Za novo določene površine gozda smo vzeli površino, ki je sedaj digitalizirana kot gozd, leta 2015 pa je bila kategorizirana kot nekaj drugega in znaša 5,28 ha. Za novo izločene površine gozda so vzete digitalizirane površine gozda v letu 2015, ki pa leta 2025 niso več bile gozd. Njihova površina je 9,03 ha.

Preglednica P1a: Stanje in razvoj gozdnih površin

Površina	ha	%
GGE Črni dol	2.213,39	100,0
Gozd	2.140,87	96,7
Ostala gozdna zemljišča	1,32	0,1
daljinovodi	1,32	0,1
Ostala zemljišča v gozdnem prostoru	34,95	1,6
skalovja (13)	6,09	0,3
senožeti in lazi v gozdu (ekstenzivna paša) (21)	12,62	0,6
zaraščajoče površine (22)	9,93	0,4
infrastrukturni objekti (32)	5,81	0,3
ostale površine znotraj gozda (19)	0,5	0,0
Skupaj gozdni prostor	2.177,14	98,4
zaraščajoče površine (40)	8,71	0,4
negozd	27,54	1,2
Negozdni prostor	36,25	1,6

Skupna površina GGE Črni dol je 2.213,39 ha, od tega 2.140,87 ha gozda. Gozdovi prekrivajo 96,7% celotne površine. Površina gozdnega prostora je 2.177,14 ha. Poleg gozda spadajo sem tudi negozdna zemljišča, ki so z gozdom ekološko oziroma funkcionalno povezana. Gozdni prostor zajema 98,4% površine GGE.

Zemljišča v zaraščanju, ki se ne bodo določila kot gozd

Po uradni evidenci dejanske rabe zemljišč, se v gozdnem prostoru zarašča 9,93 ha površin, zunaj gozdnega prostora pa je takih površin 8,71 ha. Tako se v GGE zarašča 18,64 ha površin, ki bodo čez 20 let kategorizirane kot gozd, če jih lastniki ne bodo vzdrževali.

Površine, ki so bile v preteklem obdobju izkrčene

V preteklem obdobju ni bilo krčitev, saj GGE leži v gozdni krajini..

Spreminjanje gozdnih površin je prikazano na karti Stanje in razvoj gozdnih površin.

10.2 Večfunkcionalna območja

Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje

Na Karti 2a se prikaže območja gozdov, kjer so na istem območju navzoče ekološke (vsaj 2. stopnja) in okolju prijazne socialne funkcije (zaščitna, naravna dediščina, kulturna dediščina, higiensko zdravstvena, estetska in raziskovalna), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti.

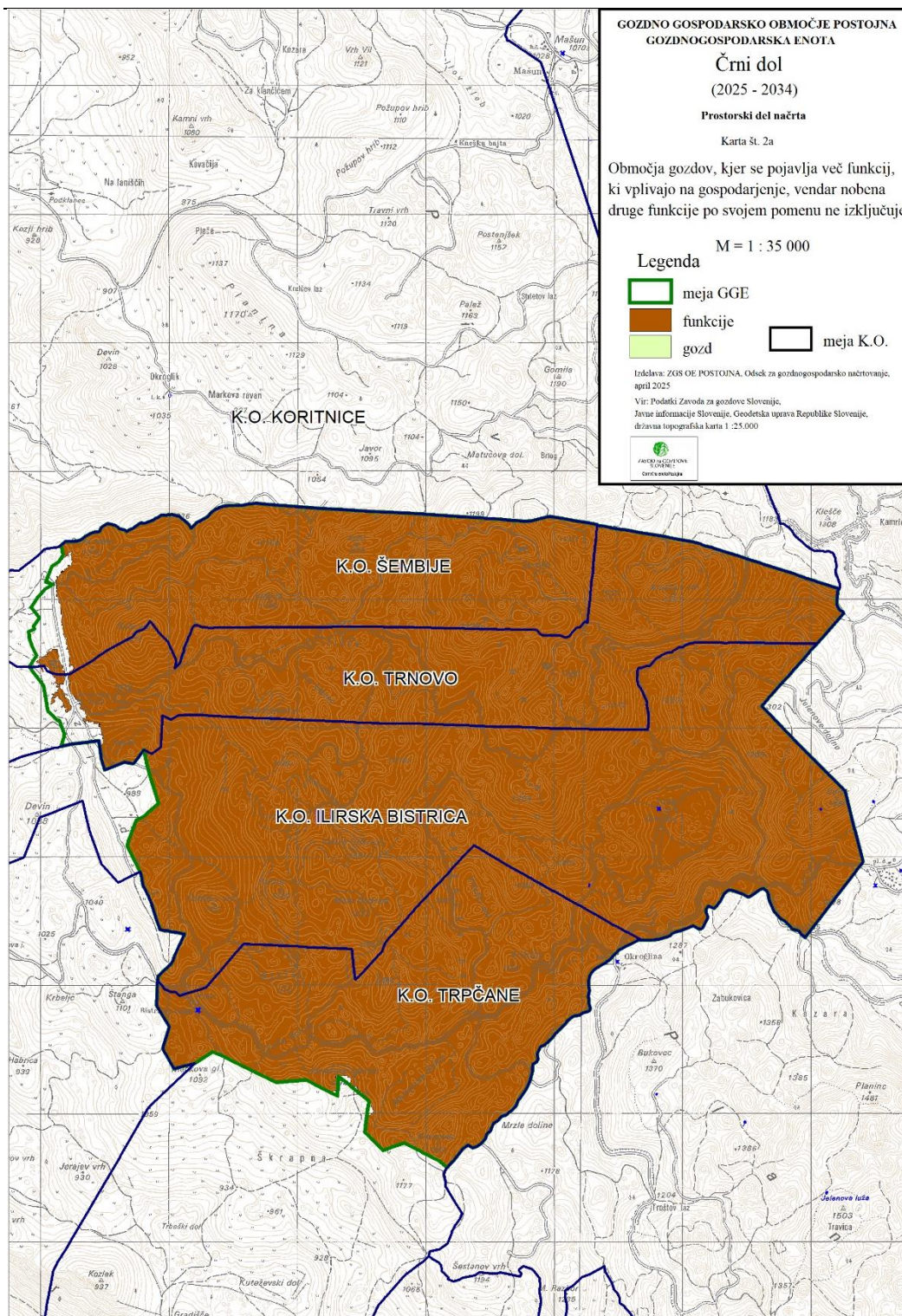
Od ekoloških funkcij imamo na celotnem območju enote prisotno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti zaradi EPO Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri. Zaradi karbonatne podlage je poudarjena hidrološka funkcija druge stopnje. Na strmih pobočjih in na rastiščih z veliko skalnatostjo je poudarjena varovalna funkcija. Ob turističnem naselju Sviščaki je poudarjena tudi klimatska funkcija.

Od okolju prijaznih socialnih funkcij je funkcija varovanja naravnih vrednot poudarjena na prvi ali na drugi stopnji na območjih NV ter okolici jam, ob izjemnem drevesu ter na zaščitenem območju (vplivno območje Škocjanske jame). Funkcija varovanja kulturne dediščine je na prvi stopnji poudarjena na območjih arheoloških najdišč, na drugi stopnji pa je poudarjena v okolici vse druge kulturne dediščine. Estetska funkcija je poudarjena na območjih rekreacijske in turistične funkcije, na območjih arheološke dediščine in ob izjemnem drevesu.

V enoti so območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar pa se po svojem pomenu ne izključujejo (karta 2a). Najbolj pogosto se pojavljajo kombinacije funkcije varovanja naravnih vrednot, funkcije varovanje kulturne dediščine in estetske funkcije s hidrološko funkcijo, funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti ali funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Takih površin je v enoti 1.965,75 ha, kar praktično predstavlja večji del enote.

Površina prekrivanja teh dveh območij je prikazana na karti Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij gozdov, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje.

KARTNI IN PROSTORSKI DEL NAČRTA

Karta 4: Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij gozdov, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje

Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozdov

Na Karti 2b so prikazana območja gozdov, kjer prihaja do nesoglasij pri rabi gozdnega prostora; to so gozdovi, kjer so na istem območju navzoče ekološke (1. in 2. stopnja) in za okolje obremenjujoče socialne funkcije (turistična, rekreacijska, poučna in obrambna), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti.

Praviloma prihaja do nesoglasij na območjih, kjer so poudarjene tako ekološke kot socialne funkcije.

1. območje – s 1. stopnjo poudarjenosti sta navzoči vsaj ena ekološka in vsaj ena okolje obremenjujoča socialna funkcija.

2. območje – z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti ter vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo 2. stopnje poudarjenosti.

3. območje – z navzočo vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti ter vsaj eno ekološko funkcijo 2. stopnje poudarjenosti.

4. območje – z navzočo vsaj eno ekološko in eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo 2. stopnje poudarjenosti.

Ekološke funkcije so na celotnem območju gozdnega prostora prisotne vsaj na drugi stopnji poudarjenosti. Od okolje obremenjujočih funkcij imamo v GGE Črni dol turistično, rekreacijsko in poučno funkcijo.

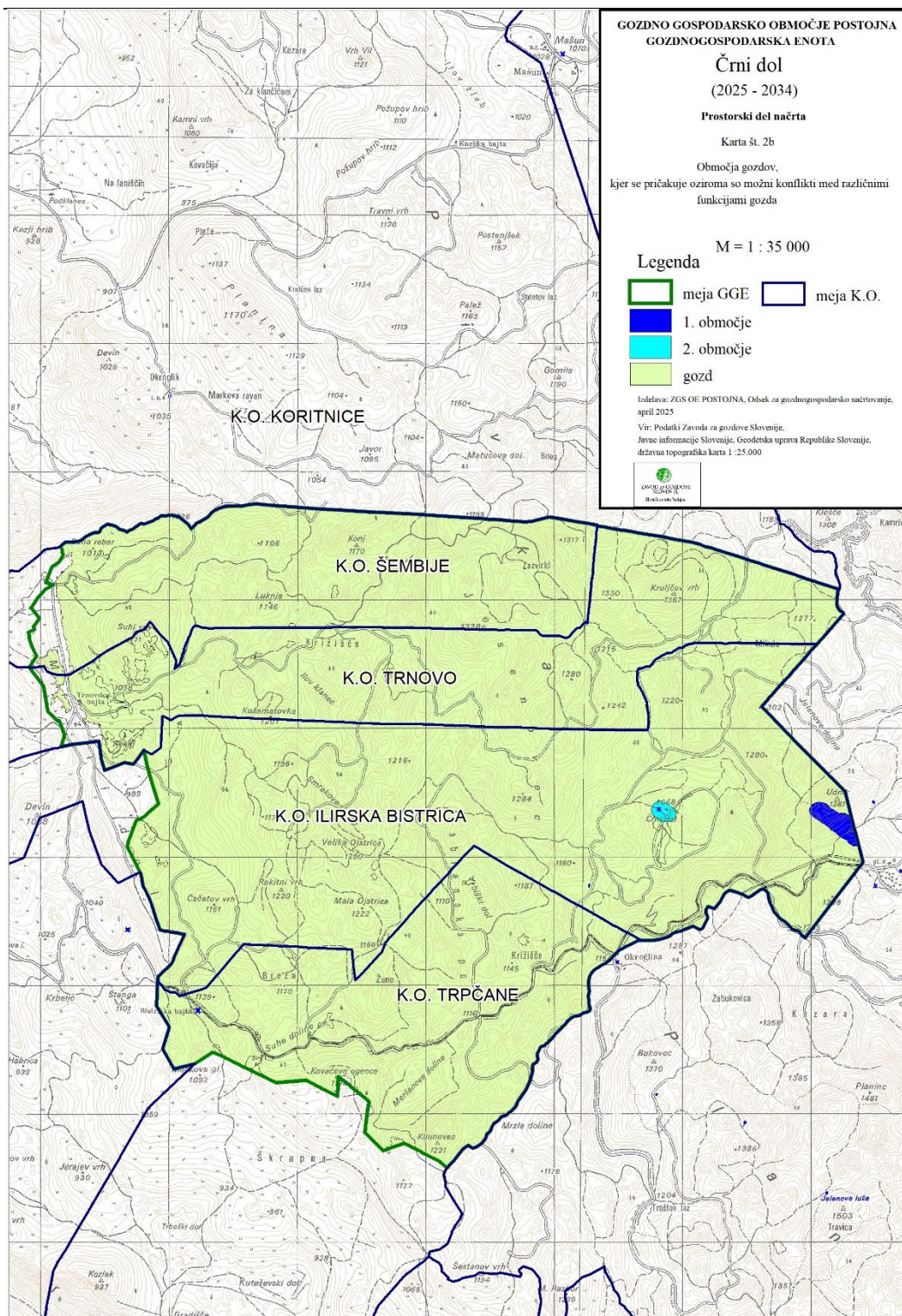
Na območju GGE Črni dol smo prepoznali dve večfunkcionalni območji. Ti območji se nahajajo na območju s poudarjeno rekreacijsko, turistično in poučno funkcijo. Skupaj območja predstavljajo okoli 0,7% gozdnega prostora. Prvo območje je v okolici Sviščakov (5,94 ha), drugo območje pa v okolici taborniške koče (8,73 ha). Tretjega in četrtega območja v GGE Črni dol ni.

Preglednica P2b: Območja gozdov, kjer lahko prihaja do nesoglasij v rabi prostora

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
1. območje	5,94	0,3
2. območje	8,73	0,4
3. območje	0,00	0,0
4. območje	0,00	0,0
Večfunkcionalna območja	14,67	0,7

Ta območja so prikazana na karti Območja gozdov, kjer se pričakuje, oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozdov.

KARTNI IN PROSTORSKI DEL NAČRTA

Karta 5: Območja gozdov, kjer se pričakuje, oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami

10.3 Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi

3. Intenzivnost gospodarjenja

Na Karti P3 je v merilu 1:25.000 prikazana intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 36. členom Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo.

Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi je določena po odsekih, pri čemer se je kot merilo upoštevala vsota števil, ki izražajo povprečni letni možni (50 %) in realiziran (50 %) posek v bruto m³ na hektar ter dvakratni obseg načrtovanih (50 %) in realiziranih (50 %) gojitvenih in varstvenih del v delovnih dneh na hektar, in sicer:

- 1 - zelo velika intenzivnost: vsota obeh števil presega število 9,
- 2 - velika intenzivnost: vsota števil je od 6 do vključno 9,
- 3 - srednja intenzivnost: vsota števil je od 3 do vključno 6,
- 4 - majhna intenzivnost: vsota števil je od 0 do vključno 3,
- 5 - gozdovi brez načrtovanih ukrepov.

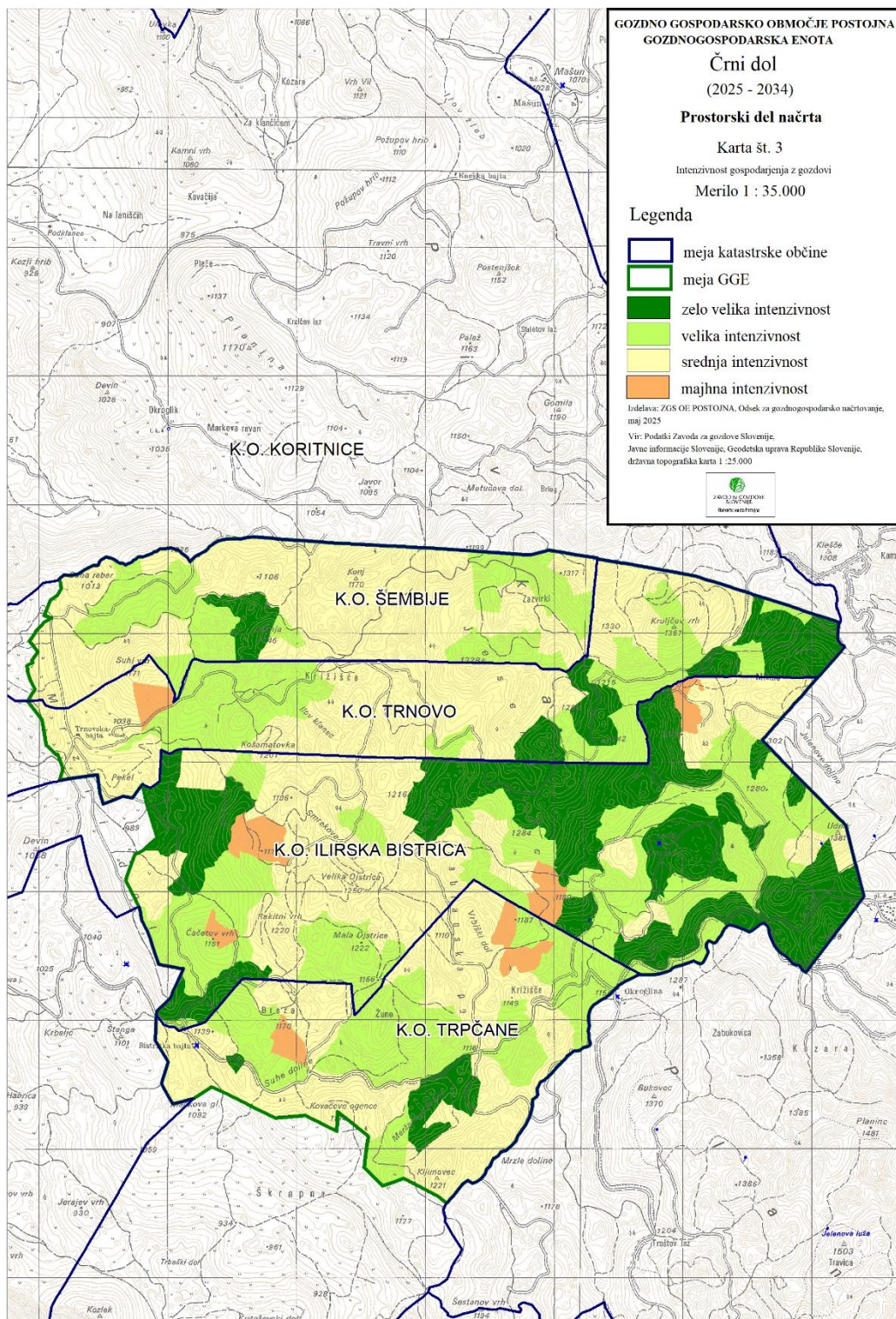
Preglednica P3: Pregled površin intenzivnosti gospodarjenja

Intenzivnost gospodarjenja	Površina (ha)	Delež (%)
1 - zelo velika	401,01	18,7
2 - velika	681,76	31,8
3 - srednja	1.002,30	46,8
4 - majhna	55,80	2,6
5 - brez načrtovanih ukrepov	0,00	0,0
Skupaj	2.140,87	100,0

Intenzivnost gospodarjenja v GGE Črni dol je večinoma srednja (46,8%) in velika (31,8%). Kar velik delež je tudi območij z zelo veliko intenzivnostjo (18,7 %). Zelo malo je gozdov z majhno intenzivnostjo gospodarjenja (2,6% površine). Gozdov brez načrtovanih ukrepov ni.

Območja so prikazana na karti Intenzivnost gospodarjenja z gozdom.

KARTNI IN PROSTORSKI DEL NAČRTA

Karta 6: Intenzivnost gospodarjenja z gozdom

10.4 Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Na Karti P4 v merilu 1:25.000 je predviden prikaz območij gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov, kjer pravni režimi dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov, ter varovane površine (gozdovi s posebnim namenom, kjer izkoriščanje lesa ni dovoljeno – režimi ne dopuščajo izkoriščanja gozdnih proizvodov skladno z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom ter s 44. členom Zakona o gozdovih).

Preglednica P4: Površina gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Kategorija	Površina (ha)	Delež od GGE (%)
Večnamenski gozdovi	2.140,87	100,0
Gozdovi s posebnim namenom	0,00	0,0
Gozdovi s posebnim namenom (ukrepi niso dovoljeni)	0,00	0,0
Varovalni gozdovi	0,00	0,0
Skupaj	2.140,87	100,0

V GGE Črni dol vsi gozdovi spadajo v kategorijo večnamenski gozdovi. V GGE ni gozdov s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni, ni gozdov s posebnim namenom, kjer so ukrepi dovoljeni, niti ni varovalnih gozdov.

V GGE Črni dol ni gozdov s posebnim namenom, niti ni varovalnih gozdov, zato ne prikazujemo Karte Območja gozdov s posebnim namenom in varovalni gozdovi.

10.5 Gozdovi za sanacijo

Karta prikazuje gozdove za sanacijo gozdov in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja. Gozdove za sanacijo se prikaže ob upoštevanju poškodovanosti zaradi emisij in/ali plazov oziroma usadov skladno z 18. točko 3. člena Zakona o gozdovih.

V GGE Črni dol ni takih območij, zato ne prikazujemo Karte 5: Gozdovi za sanacijo.

10.6 Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali in za ohranitev biotske raznovrstnosti

Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali

Karta št. 6a v merilu 1:25.000 je namenjena prikazu območij grmišč, zimovališč in mirnih con.

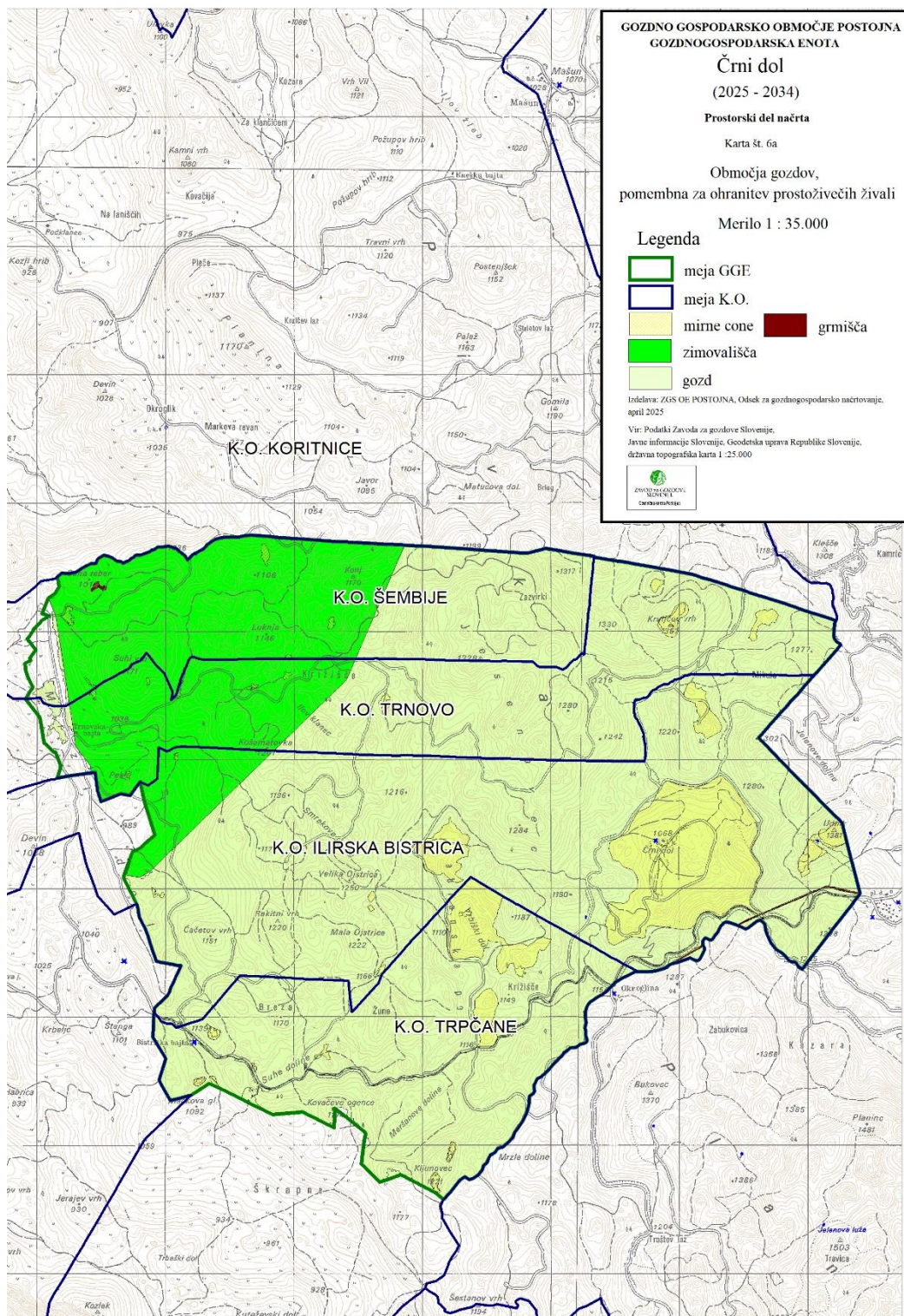
Preglednica P5: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali

Območja	Površina (ha)	Delež od GGE (%)*
Grmišča	1,74	0,0
Mirne cone	179,05	8,2
Zimovališča	419,54	19,3
Skupaj	600,33	27,6

* Delež je izračunan glede na površino gozdnega prostora (2.177,14 ha).

KARTNI IN PROSTORSKI DEL NAČRTA

V GGE Črni dol so zimovališča (v nižjih delih enote), grmišča (površine pod dalnovodom) in mirne cone (ekocelice in mrazišča). Površina območij, pomembnih za ohranitev prostoživečih živali je 600,33 ha ali 27,6% gozdnega prostora.

Karta 8: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali

KARTNI IN PROSTORSKI DEL NAČRTA

Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

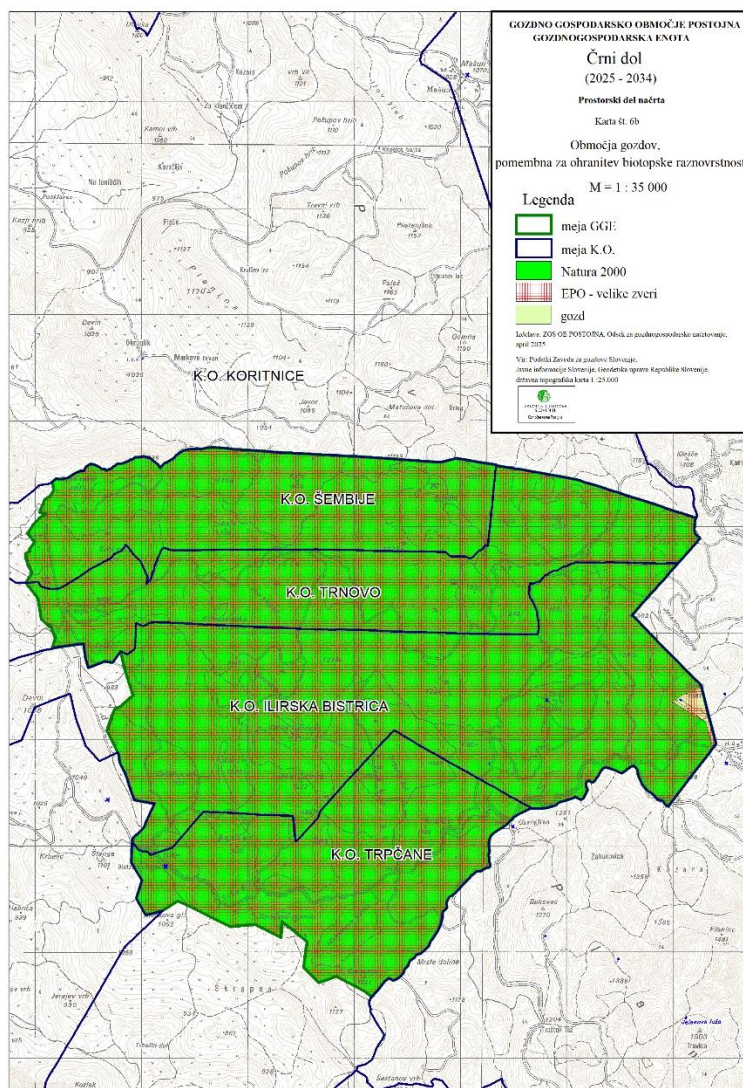
Preglednica P6: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Območja	Površina (ha)	Delež od GGE (%)*
Natura 2000	2.170,10	99,7
EPO	2.177,14	100,0

* Delež je izračunan glede na površino gozdnega prostora (2.177,14 ha).

Na področju gozdnogospodarske enote Črni dol so prisotna območja Natura 2000 in EPO. Posebna varstvena območja (območje Natura 2000) so Javorniki-Snežnik (SI3000231) in Snežnik-Pivka (SI5000002). Natura 2000 pokriva 99,7% gozdnega prostora v GGE Črni dol. Ekološko pomembna območja (EPO) v GGE Črni dol so EPO Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri (80000) in EPO Snežnik-Pivka (51200). EPO prekrivajo celoten gozdni prostor v GGE Črni dol. Skupno območje gozdov, pomembno za ohranitev prosto živečih živali, predstavlja celotno površino GGE Črni dol.

Območja gozdov, ki so pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti (območji EPO in Natura 2000) so prikazana na karti Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti.

Karta 9: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

10.7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Na Karti št. 7 v merilu 1:25.000 so prikazana varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah in druge zbirke podatkov o vodah skladno z Usmeritvami s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. Na teh območjih je glede na ZV-1 potrebno posegati v gozdni prostor na način, da se ne ogrozi stanje voda oziroma, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda. Na ogroženih območjih je potrebno pridobiti vodno soglasje, v kolikor bi poseganje v gozdni prostor pospeševalo erozijo oziroma drugače ogrožalo stabilnost zemljišč. Karta naj služi kot groba orientacijska osnova, konkretno poseganje naj upošteva dejanske terenske razmere, ter usmeritve iz poglavja 6. Zaradi številnih slojev je karta prikazana kot interaktivni pdf, medtem ko so vsi sloji prikazani in dostopni na spletnem pregledovalniku [Atlas voda](#).

Prikazi na Karti št. 7 zavzemajo površino gozdnega prostora, z izjemo vodotokov in referenčnih odsekov, ki so prikazani na celotni GGE.

Na celotnem območju GGE je načrtovano vodovarstveno območje III varstvenega režima (VVO III). Večji del prekriva VVO Ilirska Bistrica, manjši del na severu GGE pa VVO Malni. V primeru razglasitve teh območij naj se upoštevajo smernice iz ON:

Na območju GGE je eno vodno dovoljenje.

V GGE je 449,98 ha območij z zanemarljivo verjetnostjo pojavljanja zemeljskih in hribskih plazov, 1.613,58 ha območij z zelo majhno verjetnostjo pojavljanja plazov, 8,48 ha območja s srednjo verjetnostjo pojavljanja plazov, 15,5 ha območij z veliko verjetnostjo pojavljanja plazov ter 2,12 ha z zelo veliko verjetnostjo pojavljanja plazov.

Potencialna erozijska območja (zahtevni zaščitni ukrepi) so na 1.266,70 ha GGE.

Vsa območja so prikazana na karti *Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah*.

KARTNI IN PROSTORSKI DEL NAČRTA

Preglednica P7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Varstvena območja		
Vodovarstvena območja - državni	0,00	0,0
Vodovarstvena območja - občinski	0,00	0,0
Kopalne vode	0,00	0,0
Referenčni odseki vodotokov	0,00	0,0
Referenčni odsek na jezerih	0,00	0,0
Vodna zemljišča		
Vodna zemljišča tekočih celinskih vodah	0,00	0,0
Vodna zemljišča stoječih celinskih vodah	0,00	0,0
Vodna telesa površinski voda		
Vodna telesa vodotokov	0,00	0,0
Vodna telesa jezer	0,00	0,0
Vodna telesa morja	0,00	0,0
Območja poplavne nevarnosti		
Območje razreda velike poplavne nevarnosti	0,00	0,0
Območje razreda srednje poplavne nevarnosti	0,00	0,0
Območje razreda majhne poplavne nevarnosti	0,00	0,0
Območje razreda preostale poplavne nevarnosti	0,00	0,0
Opozorilna karta poplav		
Območja pogostih poplav	0,00	0,0
Območja redkih poplav	0,00	0,0
Območja zelo redkih poplav	0,00	0,0
Plazovita območja	0,00	0,0
Plazljiva območja*		
Plazljiva območja iz NUV1		
1 - Ni verjetnosti pojavljanja plazov	0,00	0,0
2 - Zelo majhna verjetnost pojavljanja plazov	0,00	0,0
3 - Majhna verjetnost pojavljanja plazov	0,00	0,0
4 - Srednja verjetnost pojavljanja plazov	0,00	0,0
5 - Velika verjetnost pojavljanja plazov	0,00	0,0
6 - Zelo velika verjetnost pojavljanja plazov	0,00	0,0
Opozorilna karta verjetnosti pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov SKUPNA		
0.-.Zanemarljiva stopnja verjetnosti pojavljanja	123,73	5,6
1.- Zelo majhna stopnja verjetnosti pojavljanja	449,98	20,3
2.- Majhna stopnja verjetnosti pojavljanja	1.613,58	72,9
3.-. Srednja stopnja verjetnosti pojavljanja	8,48	0,4
4.-. Velika stopnja verjetnosti pojavljanja	15,5	0,7
5.-. Zelo velika stopnja verjetnosti pojavljanja	2,12	0,1
Potencialna erozijska območja		
Običajni zaščitni ukrepi	0,00	0,0
Zahtevni zaščitni ukrepi	1.266,70	57,2
Strogo varovanje	0,00	0,0
Celotna površina GGE	2.213,39	100,0

10.8 Območja gozdov, kjer obstajajo omejitve pri krčitvah gozdov

Površine, kjer krčenje gozda ni dovoljeno

Karta P8 v merilu 1:25.000 prikazuje območja gozdov, kjer je krčenje prepovedano skladno s pravno podlago, s katero so razglašeni. To so območja gozdnih rezervatov, varovalnih gozdov, ter (pri)mestnih gozdov, kjer je gozd objekt razglasitve. V GGE ni območij gozdov, kjer je krčenje prepovedano.

Površine, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno

Prikazana so tudi območja gozdov, kjer krčenje gozdov praviloma ni dopustno, kar pomeni, da na teh območjih iz različnega kartnega gradiva ni absolutnih prepovedi krčenja gozdov, potrebna pa je dodatna presoja (npr. pridobitev vodnega soglasja).

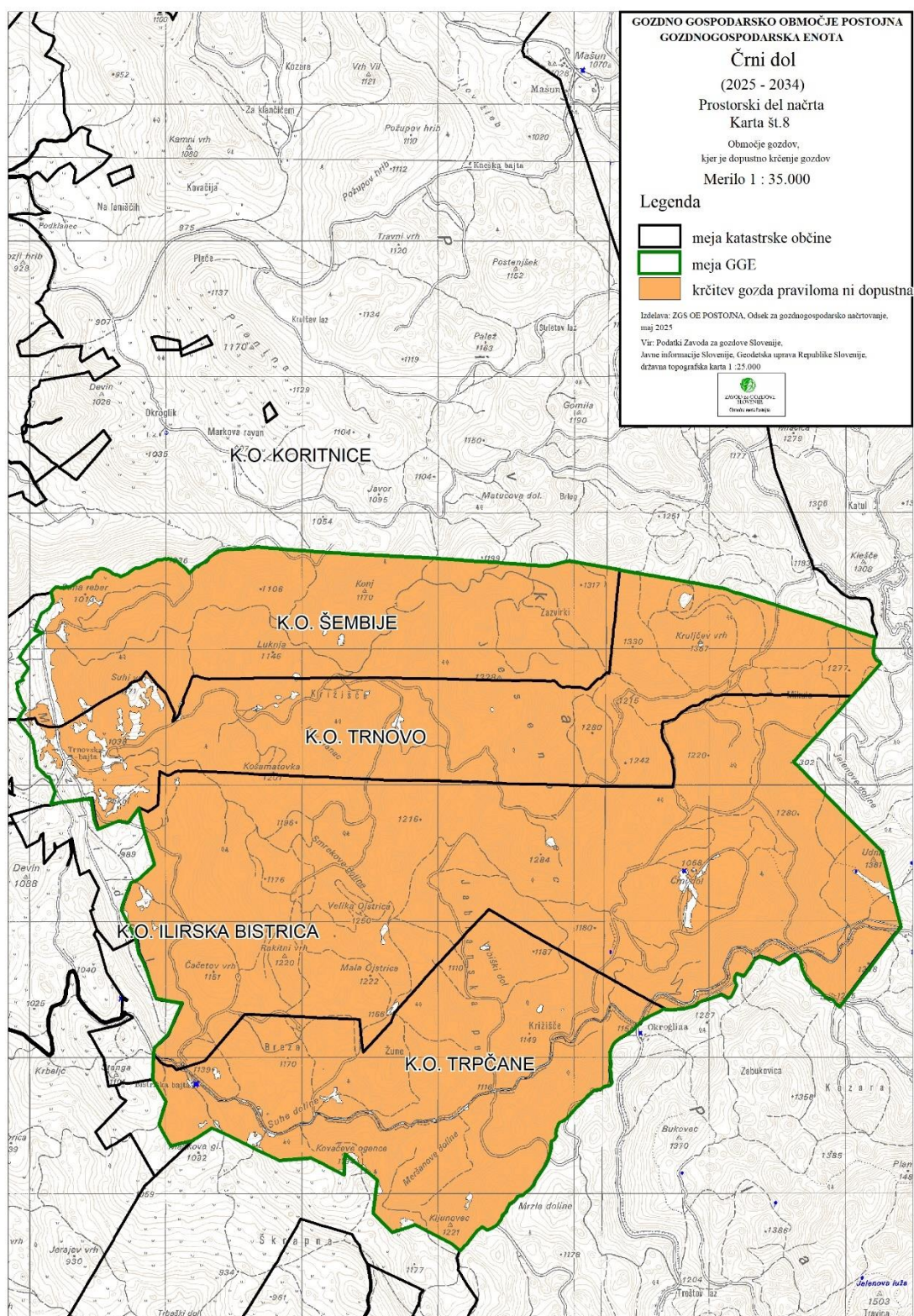
V ta območja so vključeni gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, gozdovi na območju gozdnih učnih poti, sklenjena območja gozdov, razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine, gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave, manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna, plazljiva območja s srednjo, veliko in zelo veliko verjetnostjo pojavljanja plazov (Opozorilna karta verjetnosti pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov SKUPNA – GeoZS 1:25.000, Portal e-vode, Direkcija RS za vode, 2025), erozijska območja s strogimi in zahtevnimi ukrepi (Opozorilna karta erozije), plazljiva območja iz NUV1 (velika in zelo velika stopnja verjetnosti pojavljanja), plazovita območja (karta lavinske nevarnosti NUV1) in vsa vodovarstvena območja. V GGE je območij gozdov, kjer krčenje gozdov praviloma ni dopustno **2.140,87 ha**, kar predstavlja **100,0%** površine gozdov.

Površine, kjer je krčenje gozda dopustno

Na vseh ostalih površinah je krčenje gozdov dopustno ob konkretni presoji skladno z 21. členom zakona o gozdovih. V GGE površin gozdov, kjer je krčenje gozdov dopustno ob presoji skladno z gozdarsko zakonodajo ni.

V vseh gozdovih GGE Črni dol krčenje gozda praviloma ni dopustno. Območja so prikazana na karti Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda.

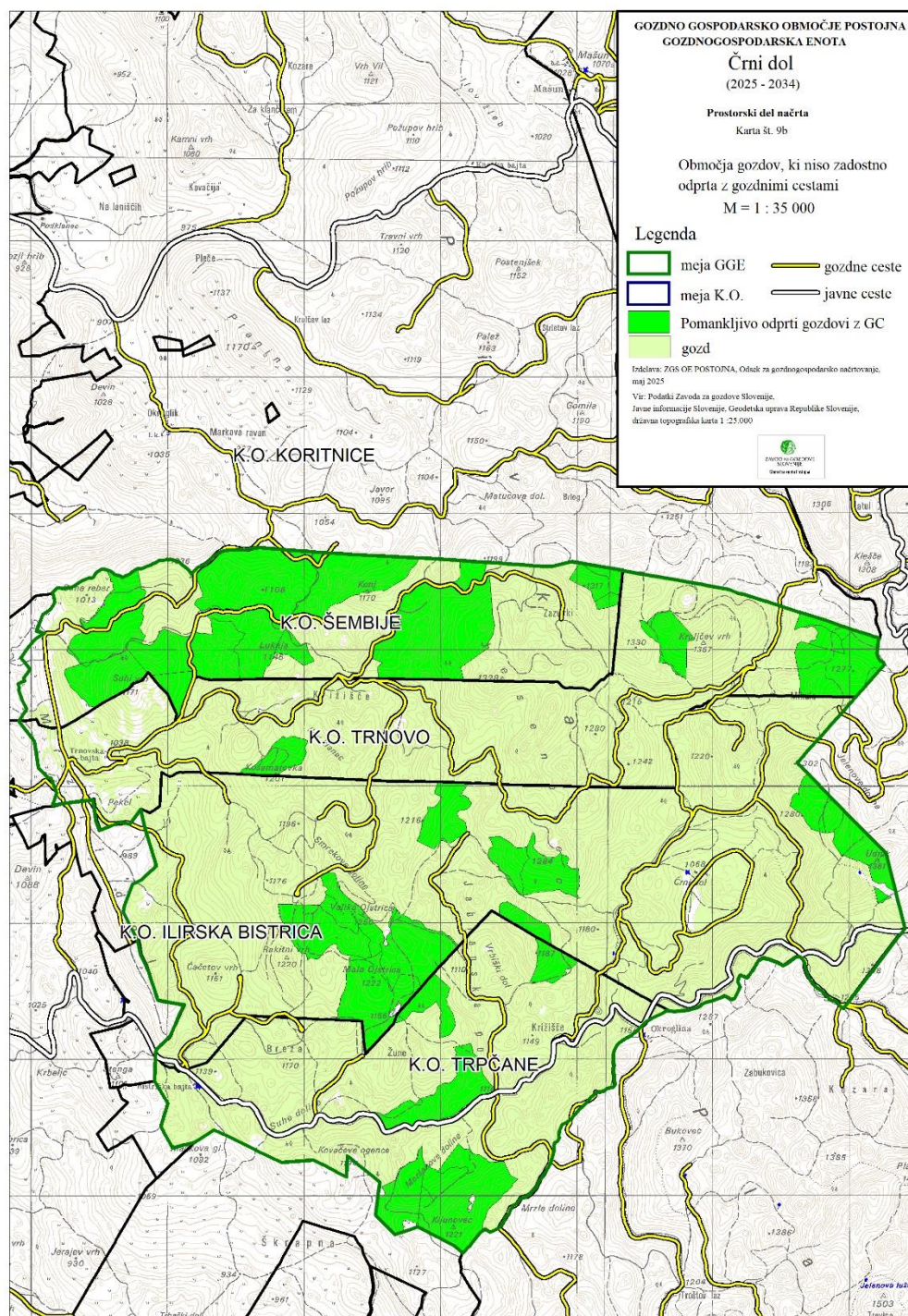
KARTNI IN PROSTORSKI DEL NAČRTA

Karta 11: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda

10.9 Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

9b Območja gozdov, ki niso zadosti odprta z gozdnimi cestami

Karta 12: Območja gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami

Na karti št. P9b so v merilu 1:25.000 poleg javnih in gozdnih cest ločeno prikazana območja, ki z vidika gozdarstva niso zadostno odprta z gozdnimi cestami in pri umeščanju novih gozdnih cest obstajajo omejitve zaradi poudarjenosti funkcij gozdov in območja, kjer večjih omejitev ni. Karta služi kot groba orientacijska osnova, konkretno umeščanje novih gozdnih cest poteka po jasno predpisanem postopku in naj upošteva dejanske terenske razmere, ter usmeritve iz poglavja 6.

Območja gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami so določena v tistih odsekih, kjer je pravilna razdalja večja od 600 m, možni posek večji od 4 m³/ha/letno in intenzivnost gospodarjenja vsaj srednja.

Na območjih gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami so prikazana območja, kjer obstaja iz naslova ekoloških in socialnih funkcij utemeljena omejitev pri gradnji gozdnih cest. To so lahko plazljiva območja zelo velike, velike in srednje verjetnosti pojavljanja, erozijska območja z zahtevnimi ter strogimi ukrepi, vodovarstvena območja, arheološka dediščina, mirne cone ptic itd. Na teh območjih se pri morebitnem konkretnem umeščanju novih gozdnih prometnic lahko pričakuje večje omejitve, ki izhajajo iz različnih pravnih predpisov in smernic.

V GGE je gozdnih cest **39,00** km. Produktivna dolžina javnih cest je **6,97** km. Odprtost s produktivnimi cestami je **21,47** m/ha. V GGE znaša površina območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami, **453,86** ha, od teh površin se **404,05** ha nahaja na območjih, kjer obstajajo omejitve pri gradnji zaradi ogrožanja funkcij gozdov.

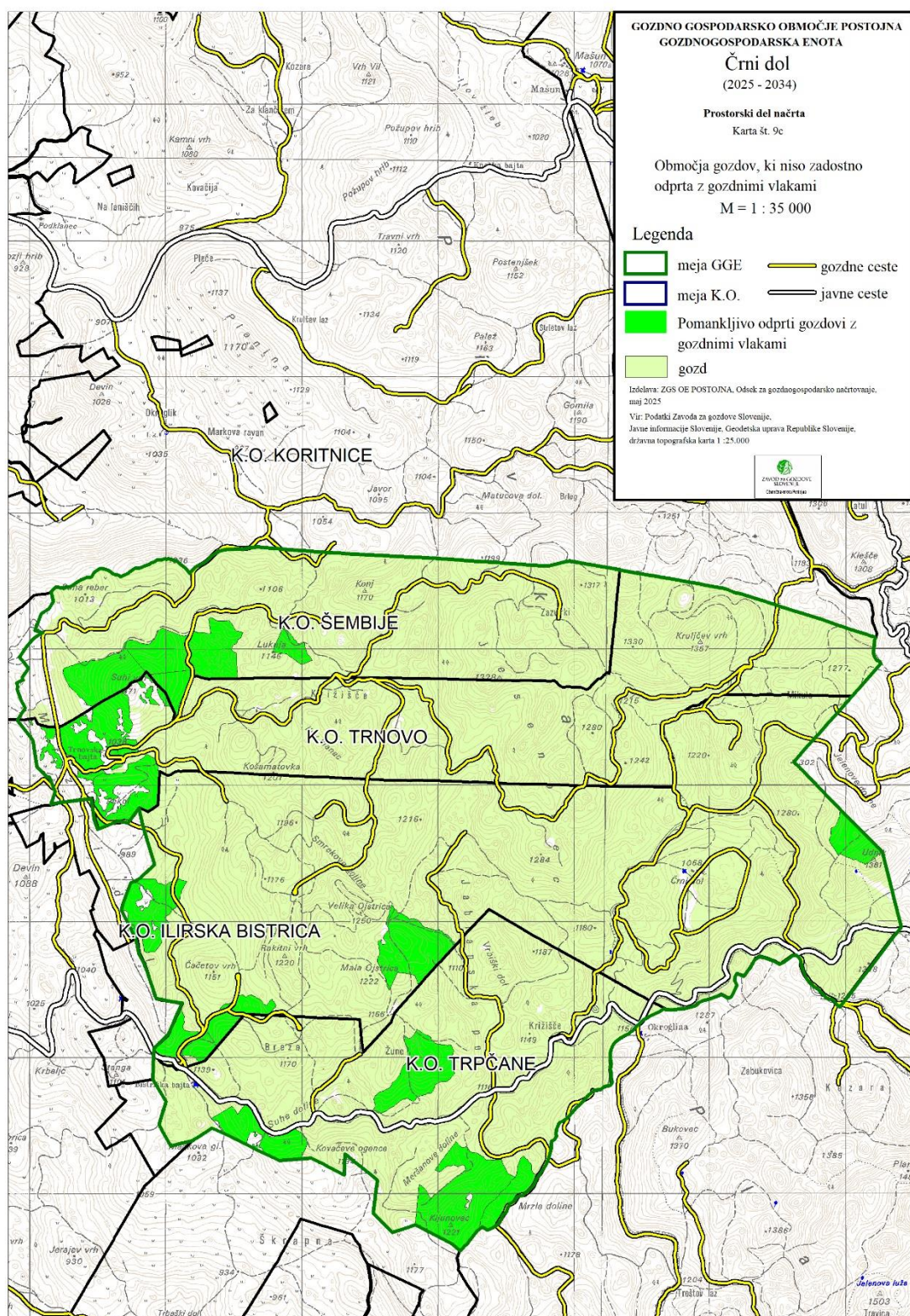
9c Območja gozdov, ki niso zadosti odprta z gozdnimi vlakami

Na karti št. P9c so v merilu 1:25.000 poleg javnih cest, gozdnih cest in vlak ločeno prikazana območja gozdov, ki z vidika gozdarstva niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami in pri umeščanju novih gozdnih vlak obstajajo omejitve zaradi poudarjenosti funkcij gozdov in območja, kjer večjih omejitev ni. Karta služi kot groba orientacijska osnova, konkretno umeščanje novih gozdnih vlak poteka po jasno predpisanem postopku in naj upošteva dejanske terenske razmere, ter usmeritve iz poglavja 6. Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami so določena na območjih, kjer je naklon manjši od 35°, kjer je delež odprtosti odseka manjši od 75% in kjer je možni posek večji od 4m³/ha/letno.

Na območjih gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami so prikazana območja, kjer obstaja iz naslova ekoloških in socialnih funkcij utemeljena omejitev pri gradnji gozdnih vlak. To so lahko plazljiva območja zelo velike, velike in srednje verjetnosti pojavljanja, erozijska območja z zahtevnimi ter strogimi ukrepi, vodovarstvena območja, arheološka dediščina, mirne cone ptic itd. Na teh območjih se pri morebitnem konkretnem umeščanju novih gozdnih prometnic lahko pričakuje večje omejitve, ki izhajajo iz različnih pravnih predpisov in smernic.

Skupna dolžina gozdnih vlak znaša **314** km in s tem odprtost gozdov z gozdnimi vlakami **146,7** m/ha. V GGE znaša površina območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami, **209,06** ha, od teh površin se **154,32** ha nahaja na območjih, kjer obstajajo omejitve pri gradnji zaradi ogrožanja funkcij gozdov.

KARTNI IN PROSTORSKI DEL NAČRTA

Karta 13: Območja gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami

11 LITERATURA

- Gozdnogospodarski načrt GGO Postojna 2021–2030
 Gozdnogospodarski načrt GGE Črni dol 1975 – 1984
 Gozdnogospodarski načrt GGE Črni dol 1985 – 1994
 Gozdnogospodarski načrt GGE Črni dol 1995 – 2004
 Gozdnogospodarski načrt GGE Črni dol 2005 – 2014
 Gozdnogospodarski načrt GGE Črni dol 2015 – 2024
 Atlas voda, portal eVode: <https://geohub.gov.si/portal/apps/webappviewer/index.html?id=f89cc3835fcd48b5a980343570e0b64e> (dostopano 20.3.2025)
 Biotska raznolikost gozdnate krajine, J.Papež, M.Perušek, I.Kos, ZGS, ZGDS, Ljubljana 1997
 Krajevni leksikon Slovenije, DZS, Ljubljana 1968
 Krajevni leksikon Slovenije, DZS, Ljubljana 1995
 Statistični urad Republike Slovenije, Popis prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj 2002
 Kulturnovarstvene smernice za GGN GGE Črni dol (2024 - 2033), Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Ljubljana, 2023.
 Naravovarstvene smernice za GGE Črni dol, Zavod RS za varstvo narave, OE Ljubljana, 2023
 Direktiva o habitatih. 1992. Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora.
 Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije. 2004. Uradni list RS, št. 76/04, 33/07 - ZPNačrt in 61/17 - ZUreP-2.
 Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot. Uradni list RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15 in 7/19.
 Pravilnik o gozdnih prometnicah. 2009. Uradni list RS, št. 04/09.
 Pravilnika o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov. Uradni list RS, št. 55/94, 95/04, 110/08, 83/13.
 Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja. 2004. Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16.
 Odlok o zaščitenem območju vodnega izvira Malni in vodnega zajetja pri Planini pri Rakeku. Uradni list SRS, št. 13/71
 Odlok o varstvu krajevnih vodnih virov v Občini Postojna. Uradni list RS, št. 50/98.
 Odlok o dopolnitvah odloka o varstvenih pasovih vodnih virov na območju Cerknice in ukrepah za zavarovanje voda tega območja. Uradni list RS, št. 8/95.
 Pravilnik o merjenju in razvrščanju gozdnih lesnih sortimentov. 2011. Uradni list RS, št. 79/11 in 30/17.
 Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. 2010. Uradni list RS, št.91/10.
 Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda. 2018. Uradni list RS, št. 58/18.
 Pravilnik o varstvu gozdov. 2009. Uradni list RS, št. 114/09 in 31/16.
 Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vloge za izdajo vodnega soglasja. Uradni list RS, št. 25/09.
 Pravni režimi varstva kulturne dediščine (eVrD). 2009. Ljubljana, Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije.
<http://giskd6s.situla.org/evrd/> (dostopano marec 2025).
 Navodila za izdelavo načrtov za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo, 2023.
 Program upravljanja območij natura 2000 za obdobje 2017–2020. 2017. Ljubljana, Vlada republike Slovenije (9. april 2017).
http://www.natura2000.gov.si/fileadmin/user_upload/LIFE_Upravljanje/PUN_ProgramNatura.pdf (dostopano marec 2025).
 Register nepremične kulturne dediščine. 2009. Ljubljana, Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije.
<http://giskd6s.situla.org/giskd/> (dostopano marec 2025).
 Resolucija o nacionalnem gozdnem programu (ReNGP). 2007. Uradni list RS, št. 111/07.
 Strokovne podlage s področja voda za potrebe prostorskega plana RS - elementi vodnega gospodarstva.1999. Ljubljana, Podjetje za urejanje hudournikov (PUH).
 Uredba (EU) št. 1143/2014 evropskega parlamenta in sveta z dne 22. oktobra 2014 o preprečevanju in obvladovanju vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst. 2014. Uradni list EU, št. 317/35.
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R1143&from=EN> (dostopano april 2025).

LITERATURA

- Uredba o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja. 2016. Uradni list RS, št. 67/16.
- Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja. 2008. Uradni list RS, št. [89/08](#) in [49/20](#).
- Uredba o prostorskem redu Slovenije. 2004. Uradni list RS, št. 122/04, 33/07 - ZPNačrt in 61/17 - ZUreP-2.
- Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. 2005. Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13 in 39/15.
- Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah. 2004. Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08 - odl. US, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14, 64/16 in 62/19.
- Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov in za pridobitev vodnega soglasja/ mnenja o sprejemljivosti gradnje z vidika upravljanja z vodami, 2025. Celje, MNVP, Direkcija RS za vode.
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o divjadi in lovstvu (ZDLov-1F). 2025. Uradni list RS, št. 28/25.
- ZG (Zakon o gozdovih).1993. Uradni list RS, št. 30/93, 13/98 - odl. US, 56/99 - ZON, 67/02, 110/02 ZG-1, 115/06, 110/07, 8/10 - ZSKS-B, 106/10, 63/2013, 101/13 - ZdavNepr, 17/14, 24/15, 9/16 - ZGGLRS, 77/16.
- Zakon o graditvi objektov. 2004. Uradni list RS, št. [102/04](#) - uradno prečiščeno besedilo, [14/05 - popr.](#), [92/05](#) - ZJC-B, [93/05](#) - ZVMS, [111/05](#) - odl. US, [126/07](#), [108/09](#), [61/10](#) - ZRud-1, [20/11](#) - odl. US, [57/12](#), [101/13](#) - ZDavNepr, [110/13](#), [22/14](#) - odl. US, [19/15](#), [61/17](#) - GZ in [66/17](#) - odl. US.
- Zakon o varstvu kulturne dediščine. 2008. Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 - ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 - ZNOrg.
- ZV-1 (Zakon o vodah). 2002. Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 - ZZdrI-A, 41/04 - ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14 in 56/15.

12 NAČRT SO IZDELALI

Izmero na stalnih vzorčnih ploskvah so opravili:

Igor BIZJAK, univ. dipl. inž. gozd. s sodelavci

Danimir ŽUNIČ, dipl. inž. gozd. s sodelavci

Opise sestojev so opravili:

Boštjan GROŠELJ, univ. dipl. inž. gozd.,

Jurij REBEC, mag. inž. gozd.,

David LESKOVEC, univ. dipl. inž. gozd.,

Pri kabinetnih delih so sodelovali:

Boštjan GROŠELJ, univ. dipl. inž. gozd.,

Danimir ŽUNIČ, dipl. inž. gozd.,

Frenk PRELEC, univ. dipl. inž. gozd.,

Urban PROSEN, inž. gozd., revirni gozdar,

David Leskovec, univ. dipl. inž. gozd.,

Peter KRMA, univ. dipl. inž. gozd.,

Adolf TREBEC, univ. dipl. inž. gozd.

Postojna, 21.5. 2025

Načrt sestavila:
Barbara RAMOVŠ, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja odseka za načrtovanje razvoja gozdov
OE Postojna
Peter KRMA, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja OE Postojna:
Anton SMREKAR, univ. dipl. inž. gozd.

Direktor Zavoda za gozdove Slovenije
Gregor Danev, univ. dipl. inž. gozd.

13 PRILOGE

Priloga I

- Obrazec E1 (tabelarni pregled za GGE)
- Obrazec E2 (tabelarni pregled za RGR)
- Obrazec E3 (tabelarni pregled za lastniške kategorije)
- Ostale priloge
 - Seznam tarif po odsekih
 - Seznam prirastnih nizov po RGR
 - Seznam jam
 - Preglednica F1

Priloga II

- Obrazec E4 (tabelarni pregled za odseke)

PRILOGA I

PRILOGE Obrazec E1 – povzetek stanja in ukrepov na ravni GGE

Preglednica LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah (v ha)

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	G. lok. skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.632,39	504,44	4,04	2.140,87
Delež (%)	76,25	23,56	0,19	100,00

Preglednica GF1: Gozdni fondi po kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Kategorije gozdov in Gospodarski razred	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m³/ha			m³/ha			% od LZ			% na PR
		Igl.	List.	Sk.	Igl.	List.	Sk.	Igl.	List.	Sk.	
RGR 116	96,31	540,6	10,9	551,6	9,24	0,19	9,43	18,8	20,7	18,8	110,3
RGR 120	302,32	53,3	271,6	324,8	3,05	4,45	7,50	25,1	41,3	38,6	167,3
RGR 121	602,62	69,4	291,8	361,2	3,47	5,13	8,60	21,3	25,9	25,0	105,1
RGR 125	124,49	141,4	145,5	286,9	4,67	2,07	6,74	23,7	22,0	22,8	97,1
RGR 209	411,26	291,7	125,8	417,5	5,52	2,03	7,54	20,9	23,7	21,7	120,3
RGR 407	603,87	270,9	133,9	404,8	5,26	2,11	7,38	21,8	20,1	21,2	116,5
Večnamenski gozdovi	2.140,87	192,0	191,4	383,4	4,64	3,19	7,83	21,3	27,4	24,3	119,3
Skupaj	2.140,87	192,0	191,4	383,4	4,64	3,19	7,83	21,3	27,4	24,3	119,3

Preglednica RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						Lesna zaloga* (m³/ha)
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	43,78	2,0							
Drogovnjak	497,77	23,3	10,25	2,1	31,9	39,4	28,7	0,0	287,3
Debeljak	664,08	31,0	57,37	8,6	37,8	43,0	18,1	1,1	458,7
Sestoj v obnovi	327,02	15,3	219,10	67,0	62,7	30,7	6,6	0,0	281,2
Raznomerno (ps.-šp.)	106,86	5,0	13,00	12,2	12,2	57,1	30,7	0,0	452,7
Raznomerno (sk.-gnz.)	501,36	23,4	51,96	10,3	40,3	55,2	4,5	0,0	462,7
Skupaj	2.140,87	100,0	351,68	16,4					383,3

* podatki o LZ izvirajo iz meritev na SVP

Preglednica ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)*				Negovanost (%)**				Sklep (%)***			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	43,78	61,6	38,4	0,0	0,0	62,4	37,6	0,0	0,0	58,6	32,7	8,7	0,0
Drogovnjak	497,77	40,7	30,6	25,0	3,7	30,7	41,4	27,9	0,0	38,3	48,7	11,9	1,1
Debeljak	664,08					36,8	58,7	4,5	0,0	14,2	61,5	21,6	2,7
Sestoj v obnovi	327,02					64,1	30,5	5,4	0,0				
Raznomerni (ps.-šp.)	106,86					33,3	64,7	2,0	0,0				
Raznomerni (sk.-gnz.)	501,36					27,8	72,1	0,1	0,0				
Skupaj	2.140,87												

PRILOGE Obrazec E1 – povzetek stanja in ukrepov na ravni GGE

Preglednica LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	6,3	16,4	22,2	24,4	30,7	76,8	20,0
Jelka	4,2	12,4	18,4	28,2	36,8	115,2	30,0
Bor	13,7	39,7	30,1	17,7	2,8	0,0	0,0
Ostali igl.	1,4	7,1	12,8	32,8	45,9	0,0	0,0
Bukev	9,4	21,2	32,1	24,7	12,6	172,8	45,2
Pl. Ist.	9,0	20,8	32,6	24,9	12,7	15,7	4,1
Dr. tr. Ist.	15,6	31,6	32,9	14,4	5,5	2,3	0,6
Meh. Ist.	18,9	37,6	32,1	9,6	1,8	0,5	0,1
Iglavci	5,0	14,0	19,9	26,7	34,4	192,0	50,1
Listavci	9,5	21,4	32,1	24,5	12,5	191,3	49,9
Skupaj	7,3	17,7	25,9	25,6	23,5	383,3	100,0

Preglednica LZ1/VNG: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	6,3	16,4	22,2	24,4	30,7	76,8	20,0
Jelka	4,2	12,4	18,4	28,2	36,8	115,2	30,0
Bor	13,7	39,7	30,1	17,7	2,8	0,0	0,0
Ostali igl.	1,4	7,1	12,8	32,8	45,9	0,0	0,0
Bukev	9,4	21,2	32,1	24,7	12,6	172,8	45,2
Pl. Ist.	9,0	20,8	32,6	24,9	12,7	15,7	4,1
Dr. tr. Ist.	15,6	31,6	32,9	14,4	5,5	2,3	0,6
Meh. Ist.	18,9	37,6	32,1	9,6	1,8	0,5	0,1
Iglavci	5,0	14,0	19,9	26,7	34,4	192,0	50,1
Listavci	9,5	21,4	32,1	24,5	12,5	191,3	49,9
Skupaj	7,3	17,7	25,9	25,6	23,5	383,3	100,0

Preglednica PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,46	0,89	1,03	1,10	1,15	4,63	59,3
Listavci	0,63	0,85	0,95	0,57	0,19	3,19	40,7
Skupaj	1,09	1,74	1,98	1,67	1,34	7,82	100,0

Preglednica PR1/VNG: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,46	0,89	1,03	1,10	1,15	4,63	59,3
Listavci	0,63	0,85	0,95	0,57	0,19	3,19	40,7
Skupaj	1,09	1,74	1,98	1,67	1,34	7,82	100,0

PRILOGE Obrazec E1 – povzetek stanja in ukrepov na ravni GGE

Preglednica EVP: Možni posek

	MP (m ³)	% na LZ
Iglavci	87.549	21,3
Listavci	112.228	27,4
Skupaj	199.777	24,3

Preglednica EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejan.	s ponov.
Priprava sestoja	ha	81,83	81,83
Priprava tal	ha	3,00	3,00
Sadnja	ha	3,00	3,00
Vzdrževanje grmišč	ha	2,16	2,16
Vzdrž. pašn. in travn. v gozdu	ha	12,32	123,20
Vzdrž. vodnih virov v gozdu	kos	18,00	72,00
Spravilo sena z odvozom	ha	12,32	123,20
Naravni razvoj biotopov	m ³	509,00	509,00
Obžetev	ha	3,00	12,00
Nega mladja	ha	3,11	3,11
Nega gošče	ha	96,38	96,38
Nega letvenjaka	ha	105,78	105,78
Nega drogovnjaka	ha	72,73	72,73
Nega v preb. gozdu	ha	94,25	94,25
Premazi vršičkov	ha	3,00	15,00
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	1.000,00	2.000,00
Ostala varstvena dela	dni	50,00	50,00

RGR: Smrekovi gozdovi v mraziščih (RGR 116)**Preglednica LP: Površina gozdov RGR 116 po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	G. lok. skupnosti	Skupaj
Površina gozda	54,02	42,29	0,0	96,31
Delež (%)	56,1	43,9	0,0	100,0

Preglednica LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih v RGR 116

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	5,2	13,7	23,5	24,7	32,9	95,8	527,7
Jelka	8,6	21,4	22,8	22,4	24,8	2,3	12,9
Bukev	10,3	23,2	34,5	22,2	9,8	1,7	9,6
Pl. Ist.	15,5	24,9	32,3	19,9	7,4	0,2	1,3
Meh. Ist.	18,8	43,6	37,6	0,0	0,0	0,0	0,1
Iglavci	5,2	13,9	23,5	24,7	32,7	98,0	540,6
Listavci	11,0	23,5	34,1	21,9	9,5	2,0	10,9
Skupaj	5,4	14,1	23,7	24,6	32,2	100,0	551,6

Preglednica PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih v RGR 116

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	1,51	1,93	2,24	1,83	1,73	98,0	9,24
Listavci	0,05	0,06	0,05	0,02	0,00	2,0	0,19
Skupaj	1,56	1,99	2,29	1,85	1,73	100,0	9,43

Preglednica D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 116

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Površina (ha)	%	PSR
64114	<i>Dinarsko jelovo bukovje obl. z dvolistno senčnico</i>	1,95	2,0	7,79
68214	<i>Dinarsko zgornje. gorsko bukovje s platanolistno zlatico (boljše I.)</i>	0,66	0,7	5,72
68215	<i>Dinarsko zgornje gorsko. bukovje s platanolistno zlatico (slabše I.)</i>	2,63	2,7	5,70
69200	<i>Dinarsko mraziščno smrekovje</i>	91,06	94,6	5,41
	Skupaj	96,30	100,0	5,47

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR 116

Preglednica OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah gozdov v RGR 116

Kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno spr.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozd.	96,31	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	96,31	100,0
Skupaj	96,31	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	96,31	100,0

Preglednica OD: Odmrlo drevje v RGR 116

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	14,6	0,0	14,6	0,0	0,0	0,0	14,6	0,0	14,6	5,3
30 - 49 cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	14,6	0,0	14,6	0,0	0,0	0,0	14,6	0,0	14,6	5,3

Preglednica RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev v RGR 116

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	0,51	0,5							
Drogovnjak	10,85	11,3	0,37	3,4	13,5	86,5	0,0	0,0	
Debeljak	65,01	67,5	8,68	13,4	16,9	30,0	53,1	0,0	
Sestoj v obnovi	7,73	8,0	2,90	37,5	0,0	50,7	49,3	0,0	
Raznomerni s. (sk.-gnz.)	12,21	12,7	2,58	21,1	17,1	82,9	0,0	0,0	
Skupaj	96,31	100,0	14,53	15,1					

Opomba: V drogovnjaku in debeljaku lahko podmladek pokriva do 35% površine

Preglednica D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst v RGR 116

Enota	Smreka	Jelka	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. t. list.	Meh. list.
ha	9,01	0,62	0,00	4,43	0,00	0,04	0,00	0,43
%	9,41	0,65	0,00	4,62	0,00	0,04	0,00	0,45

Preglednica K: Kakovost drevja v RGR 116

Drevesna vrsta	Število dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % - po številu)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	136	2,2	32,4	50,0	15,4	0,0
Jelka	12	0,0	16,7	58,3	25,0	0,0
Bukev	22	13,6	50,1	27,3	4,5	4,5
Pl. Ist.	2	50,0	0,0	0,0	50,0	0,0
Skupaj iglavci	148	2,0	31,1	50,7	16,2	0,0
Skupaj listavci	24	16,7	45,8	25,0	8,3	4,2
Skupaj	172	4,1	33,1	47,1	15,1	0,6

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR 116

Preglednica PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 116

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,9
Veje	0,8
Osutost krošnje	0,8
Skupaj	4,5

Preglednica D-PGR: Realizacija poseka v RGR 116

	Načrtovano (m ³)	Posekano (m ³)	% realizacije	Sk. real. MP (%)
Iglavci	3.238	2.676	82,6	77,8
Listavci	201	199	98,9	5,8
Skupaj	3.439	2.874	83,6	83,6

Preglednica PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst v RGR 116

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ DV	% od celotne LZ
Smreka	89,9	9,1	7,9
Jelka	3,2	3,9	0,3
Bukev	6,5	10,1	0,6
Pl. Ist.	0,4	4,1	0,0
Dr. tr. Ist.	0,0	0,0	0,0
Meh. Ist.	0,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	93,1	8,7	8,2
Skupaj listavci	6,9	9,3	0,6
Skupaj	100,0	8,8	8,8

Preglednica PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR 116

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	2,4	5,1	9,0	8,1	10,6	8,7	27,9
Listavci	4,2	18,3	5,5	9,3	0,0	9,3	2,1
Skupaj	2,9	5,9	8,6	8,2	10,9	8,8	30,0

Preglednica GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst v RGR 116

Obdobje	Smreka	Jelka	Bukev	Pl. list.	Meh. list.
1975-84	85,0	10,0	4,0	1,0	0,0
1985-94	88,0	7,0	4,0	1,0	0,0
1995-04	89,9	3,9	5,7	0,3	0,2
2005-14	85,8	5,9	7,1	1,0	0,1
2015-24	86,1	7,3	5,7	0,9	0,0
2025-34	95,8	2,3	1,7	0,2	0,0

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR 116

Preglednica EVP: Možni posek v RGR 116

	MP (m ³)	% na LZ
Iglavci	9.795	18,8
Listavci	218	20,7
Skupaj	10.013	18,8

Preglednica EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 116

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejan.	s ponov.
Priprava sestoja	ha	4,58	4,58
Nega gošče	ha	0,41	0,41
Nega letvenjaka	ha	0,49	0,49
Nega ml. drogovnjaka	ha	2,63	2,63
Nega prebiralnega gozda	ha	4,99	4,99
Vzdrževanje travinj	ha	3,37	33,70
Spravilo sena z odvozom	ha	3,37	33,70

RGR: Primorsko gorsko bukovje (120)

Preglednica LP: Površina gozdov RGR 120 po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	G. lok. skupnosti	Skupaj
Površina gozda	214,48	87,84	0,00	302,32
Delež (%)	70,9	29,1	0,0	100,0

Preglednica LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih v RGR 120

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	7,6	19,2	23,3	21,0	28,9	8,5	27,6
Jelka	7,4	18,9	22,9	20,7	30,1	7,9	25,7
Bukev	7,3	15,4	29,9	30,6	16,8	77,9	252,8
Pl. Ist.	7,2	14,8	29,2	31,3	17,5	5,7	18,7
Dr. tr. Ist.	14,3	14,3	27,8	29,1	14,5	0,0	0,1
Meh. Ist.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Iglavci	7,5	19,1	23,1	20,9	29,4	16,4	53,3
Listavci	7,3	15,4	29,8	30,6	16,9	83,6	271,6
Skupaj	7,4	16,0	28,7	28,9	19,0	100,0	324,8

Preglednica PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih v RGR 120

	Debelinski razredi (m³/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,24	0,60	0,71	0,63	0,86	40,7	3,05
Listavci	0,74	0,99	1,38	1,04	0,30	59,3	4,45
Skupaj	0,98	1,59	2,09	1,67	1,16	100,0	7,50

Preglednica D-GZ1: Gozdni rastišni tipi v RGR 120

Šifra	Gozdni rastišni tipi	Površina	%	PSR
63300	<i>Primorsko gorsko bukovje</i>	226,90	75,0	7,68
64114	<i>Dinarsko jelovo bukovje oblika z dvolistno senčnico</i>	15,99	5,3	7,79
66110	<i>Dinarsko jelovje v skalovju z zaveščkom</i>	12,65	4,2	5,93
68214	<i>Din. zg. gorsko bukovje s platanolistno zlatico (boljše lege)</i>	28,90	9,6	5,72
68215	<i>Din. zg. gor. bukovje s platanolistno zlatico (slabše lege)</i>	15,96	5,3	5,70
69200	<i>Dinarsko mraziščno smrekovje</i>	1,92	0,6	5,41
	Skupaj	302,32	100,0	7,31

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR 120

Preglednica OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah gozdov v RGR 120

Kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno spr.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozd.	290,06	95,9	12,26	4,1	0,00	0,0	0,00	0,0	302,32	100,0
Skupaj	290,06	95,9	12,26	4,1	0,00	0,0	0,00	0,0	302,32	100,0

Preglednica OD: Odmrlo drevje v RGR 120

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	3,3	0,7	4,0	0,3	0,0	0,3	3,6	0,7	4,3	1,6
30 - 49 cm	0,3	0,3	0,6	0,0	0,3	0,3	0,3	0,6	0,9	1,9
50 in več cm	0,0	0,3	0,3	0,3	0,0	0,3	0,3	0,3	0,6	2,3
Skupaj	3,6	1,3	4,9	0,6	0,3	0,9	4,2	1,6	5,8	5,8

Preglednica RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev v RGR 120

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	24,83	8,2							
Drogovnjak	39,66	13,1	0,83	2,1	100,0	0,0	0,0	0,0	
Debeljak	100,93	33,4	12,72	12,6	72,2	20,5	5,3	2,0	
Sestoj v obnovi	133,53	44,1	96,80	72,5	73,3	21,6	5,1	0,0	
Raznomerni s. (ps-šp)	1,99	0,7	0,46	23,1	87,0	13,0	0,0	0,0	
Raznomerni s. (sk.-gnz.)	1,38	0,5	0,31	22,5	0,0	100,0	0,0	0,0	
Skupaj	302,32	100,0	111,12	36,8					

Opomba: V drogovnjaku in debeljaku lahko podmladek pokriva do 35% površine

Preglednica D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst v RGR 120

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list.	Meh. list.
ha	5,72	6,40	0,00	0,00	92,45	0,00	5,33	0,13	1,09
%	2,06	2,31	0,00	0,00	33,32	0,00	1,92	0,05	0,39

Preglednica K: Kakovost drevja v RGR 120

Drevesna vrsta	Število dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % - po številu)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	50	6,0	22,0	66,0	6,0	0,0
Jelka	59	5,1	27,1	52,5	15,3	0,0
Bukev	386	11,4	40,4	39,9	7,8	0,5
Pl. Ist.	31	12,9	45,1	32,3	9,7	0,0
Skupaj iglavci	109	5,5	24,8	58,7	11,0	0,0
Skupaj listavci	417	11,5	40,8	39,3	7,9	0,5
Skupaj	526	10,3	37,5	43,2	8,6	0,4

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR 120

Preglednica PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 120

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	4,8
Veje	0,6
Osutost krošnje	0,1
Skupaj	5,5

Preglednica D-PGR: Realizacija poseka v RGR 120

	Načrtovano (m ³)	Posekano (m ³)	% realizacije	Sk. real. MP (%)
Iglavci	7.235	2.989	41,3	8,9
Listavci	26.198	14.412	55,0	43,1
Skupaj	33.433	17.400	52,0	52,0

Preglednica PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst v RGR 120

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ DV	% od celotne LZ
Smreka	8,1	10,0	1,2
Jelka	9,1	14,5	1,4
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	81,1	16,9	12,3
Hrast	0,0	0,0	0,0
Pl. list.	1,7	4,7	0,3
Dr. tr. list.	0,0	0,0	0,0
Meh. list.	0,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	17,2	12,0	2,6
Skupaj listavci	82,8	16,0	12,5
Skupaj	100,0	15,1	15,1

Preglednica PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR 120

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	3,9	9,6	6,5	8,4	20,6	12,0	9,9
Listavci	16,8	8,4	8,3	15,4	37,2	16,0	47,5
Skupaj	13,6	8,6	7,9	14,2	31,1	15,1	57,4

Preglednica GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst v RGR 120

Obobje	Smreka	Jelka	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list.	Meh. list.
1975-84	5,0	12,0	0,0	77,0	0,0	6,0	0,0	0,0
1985-94	6,0	9,0	0,0	79,0	0,0	6,0	0,0	0,0
1995-04	8,9	11,8	0,0	72,8	0,0	6,4	0,1	0,0
2005-14	12,3	10,6	0,0	71,8	0,0	4,8	0,5	0,0
2015-24	12,2	9,5	0,0	72,8	0,0	5,5	0,0	0,0
2024-34	8,5	7,9	0,0	77,9	0,0	5,7	0,0	0,0

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR 120

Preglednica EVP: Možni posek v RGR 120

	MP (m ³)	% na LZ
Iglavci	4.037	25,1
Listavci	33.884	41,3
Skupaj	37.921	38,6

Preglednica EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 120

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejan.	s ponov.
Priprava sestoja	ha	27,16	27,16
Nega gošče	ha	44,36	44,36
Nega letvenjaka	ha	47,96	47,96
Nega ml. drogovnjaka	ha	11,12	11,12
Nega v prebiralnem g.	ha	0,81	0,81
Vzdrževanje grmišč	ha	1,80	1,80
Vzdrževanje travinj	ha	0,98	9,80
Spravilo sena z odvozom	ha	0,98	9,80
Vzdrževanje kaluž	kos	2,00	8,00
Naravni razvoj biotopov	m ³	206,00	206,00

RGR: Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolisto zlatico (boljše lege) (121)

Preglednica LP: Površina gozdov RGR 121 po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	G. lok. skupnosti	Skupaj
Površina gozda	486,17	112,41	4,04	602,62
Delež (%)	80,6	18,7	0,7	100,0

Preglednica LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih v RGR 121

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	8,1	20,4	25,1	21,1	25,3	8,4	30,3
Jelka	8,3	20,6	24,6	20,8	25,7	10,8	39,1
Bukev	10,0	22,0	31,9	24,1	12,0	74,0	267,3
Pl. Ist.	9,0	20,8	32,3	25,3	12,6	6,7	24,1
Dr. tr. Ist.	12,8	29,6	33,8	16,8	7,0	0,1	0,4
Meh. Ist.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Iglavci	8,2	20,5	24,8	20,9	25,6	19,2	69,4
Listavci	9,9	21,9	32,0	24,2	12,0	80,8	291,8
Skupaj	9,6	21,6	30,6	23,6	14,6	100,0	361,2

Preglednica PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih v RGR 121

	Debelinski razredi (m³/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,29	0,71	0,87	0,73	0,88	40,4	3,47
Listavci	1,04	1,33	1,47	0,92	0,36	59,6	5,13
Skupaj	1,33	2,04	2,34	1,65	1,24	100,0	8,60

Preglednica D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 121

Šifra	Gozdni rastiščni tipi	Površina	%	PSR
63300	<i>Primorsko gorsko bukovje</i>	24,77	4,1	7,68
64113	<i>Dinarsko jelovo bukovje oblika s trpežnim golšcem</i>	34,52	5,7	6,77
64114	<i>Dinarsko jelovo bukovje oblika z dvolistno senčnico</i>	34,94	5,8	7,79
66110	<i>Dinarsko jelovje v skalovju z zaveščkom</i>	12,96	2,2	5,93
68214	<i>Din. zg. gorsko bukovje s platanolistno zlatico (boljše lege)</i>	365,42	60,6	5,72
68215	<i>Din. zg. gor. bukovje s platanolistno zlatico (slabše lege)</i>	110,03	18,3	5,70
69200	<i>Dinarsko mraziščno smrekovje</i>	19,98	3,3	5,41
	Skupaj	602,62	100,0	5,97

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR 121

Preglednica OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah gozdov v RGR 121

Kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno spr.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozd.	576,10	95,6	26,52	4,4	0,00	0,0	0,00	0,0	602,62	100,0
Skupaj	576,10	95,6	26,52	4,4	0,00	0,0	0,00	0,0	602,62	100,0

Preglednica OD: Odmrlo drevje v RGR 121

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
A (10-29 cm)	7,7	8,0	15,7	1,2	2,5	3,7	8,9	10,5	19,4	6,9
B (30-49 cm)	0,0	0,0	0,0	0,3	0,6	0,9	0,3	0,6	0,9	1,5
C (nad 50 cm)	0,3	0,0	0,3	0,3	0,0	0,3	0,6	0,0	0,6	2,1
Skupaj	8,0	8,0	16,0	1,8	3,1	4,9	9,8	11,1	20,9	10,5

Preglednica RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev v RGR 121

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	11,12	1,8							
Drogovnjak	200,46	33,3	2,52	1,3	41,7	55,6	2,7	0,0	
Debeljak	260,51	43,3	20,13	7,7	34,8	48,2	17,0	0,0	
Sestoj v obnovi	121,19	20,1	78,67	64,9	67,2	28,5	4,3	0,0	
Raznomerni s. (ps-šp.)	7,86	1,3	1,08	13,7	0,0	100,0	0,0	0,0	
Raznomerni s. (sk.-gnz.)	1,48	0,2	0,28	18,9	0,0	100,0	0,0	0,0	
Skupaj	602,62	100,0	102,68	17,0					

Opomba: V drogovnjaku in debeljaku lahko podmladek pokriva do 35% površine

Preglednica D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst v RGR 121

Enota	Smreka	Jelka	Dr. igl.	Bukev	Hrasti	Pl. list.	D. t. list.	Meh. list.
ha	4,55	6,97	0,00	84,13	0,00	5,98	0,02	1,03
%	0,77	1,18	0,00	14,22	0,00	1,01	0,00	0,17

Preglednica K: Kakovost drevja v RGR 121

Drevesna vrsta	Število dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % - po številu)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	58	0,0	25,9	63,8	10,3	0,0
Jelka	99	0,0	27,3	61,6	9,1	2,0
Bukev	426	3,3	29,8	59,2	6,8	0,9
Pl. Ist.	34	5,9	47,1	44,1	2,9	0,0
Meh. Ist.	3	0,0	0,0	33,3	66,7	0,0
Skupaj iglavci	157	0,0	26,8	62,3	9,6	1,3
Skupaj listavci	463	3,5	30,9	57,8	6,9	0,9
Skupaj	620	2,6	29,8	59,0	7,6	1,0

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR 121

Preglednica PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 121

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	5,7
Veje	0,7
Osutost krošnje	0,1
Skupaj	6,5

Preglednica D-PGR: Realizacija poseka v RGR 121

	Načrtovano (m ³)	Posekano (m ³)	% realizacije	Sk. real. MP (%)
Iglavci	10.254	3.315	32,3	8,3
Listavci	29.504	14.440	48,9	36,3
Skupaj	39.758	17.755	44,7	44,7

Preglednica PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst v RGR 121

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ DV	% od celotne LZ
Smreka	5,9	3,8	0,5
Jelka	12,7	6,8	1,0
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	80,2	9,4	6,4
Hrast	0,0	0,0	0,0
Pl. list.	1,2	2,0	0,1
Dr. tr. list.	0,0	0,0	0,0
Meh. list.	0,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	18,7	5,5	1,5
Skupaj listavci	81,3	8,8	6,5
Skupaj	100,0	7,9	7,9

Preglednica PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR 121

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	3,2	3,3	6,1	5,7	6,5	5,5	5,5
Listavci	7,9	5,5	5,9	12,5	19,4	8,8	23,9
Skupaj	7,0	5,0	5,9	10,5	12,7	7,9	29,4

Preglednica GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst v RGR 121

Obdobje	Smreka	Jelka	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	D. tr. list	Meh. list.
1975-84	5,0	12,0	0,0	77,0	0,0	6,0	0,0	0,0
1985-94	4,0	17,0	0,0	73,0	0,0	6,0	0,0	0,0
1995-04	5,5	20,1	0,0	69,3	0,0	4,4	0,3	0,3
2005-14	9,1	15,9	0,0	69,9	0,0	4,0	1,1	0,1
2015-24	12,2	14,9	0,0	67,9	0,0	4,9	0,1	0,0
2025-34	8,4	10,8	0,0	74,0	0,0	6,7	0,1	0,0

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR 121

Preglednica EVP: Možni posek v RGR 121

	MP (m³)	% na LZ
Iglavci	8.895	21,3
Listavci	45.598	25,9
Skupaj	54.493	25,0

Preglednica EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 121

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejan.	s ponov.
Priprava sestoja	ha	28,97	28,97
Nega gošče	ha	36,27	36,27
Nega letvenjaka	ha	36,10	36,10
Nega ml. drogovnjaka	ha	22,33	22,33
Nega v prebiralnem gozdu	ha	2,26	2,26
Vzdrževanje grmišč	ha	0,36	0,36
Vzdrževanje lazov	ha	1,37	13,70
Spravilo sena z odvozom	ha	1,37	13,70
Naravni razvoj biotopov	m³	263,00	263,00
Vzdrževanje vodnih virov	kos	8,00	32,00

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR 125

RGR: Primorsko bukovje (125)

Preglednica LP: Površina gozdov RGR 125 po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	G. lok. skupnosti	Skupaj
Površina gozda	122,31	2,18	0,00	124,49
Delež (%)	98,2	1,8	0,0	100,0

Preglednica LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih v RGR 125

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	10,6	24,8	26,3	19,1	19,2	29,0	83,1
Jelka	7,3	18,1	25,6	22,7	26,3	20,2	58,0
Bor	13,7	39,7	30,1	13,7	2,8	0,1	0,3
Bukev	14,0	29,9	33,0	16,5	6,6	40,7	117,1
Pl. Ist.	10,5	24,7	33,1	21,4	10,3	2,2	6,2
Dr. tr. Ist.	18,4	36,2	32,2	10,7	2,5	5,4	15,5
Meh. Ist.	18,8	37,3	32,2	9,7	2,0	2,4	6,7
Iglavci	9,2	22,1	26,0	20,6	22,1	49,3	141,4
Listavci	14,6	30,7	32,8	15,8	6,1	50,7	145,5
Skupaj	11,9	26,4	29,6	18,1	14,0	100,0	286,9

Preglednica PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih v RGR 125

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,66	1,15	1,15	0,84	0,86	69,2	4,67
Listavci	0,58	0,68	0,54	0,21	0,06	30,8	2,07
Skupaj	1,24	1,83	1,69	1,05	0,92	100,0	6,74

Preglednica D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 125

Šifra	Gozdni rastiščni tipi	Površina	%	PSR
59310	<i>Primorsko bukovje</i>	106,41	85,6	5,47
64113	<i>Dinarsko jelovo bukovje oblika s trpežnim golšcem</i>	10,87	8,7	6,77
64114	<i>Dinarsko jelovo bukovje oblika z dvolistno senčnico</i>	5,06	4,0	7,79
69200	<i>Dinarsko mraziščno smrekovje</i>	2,15	1,7	5,41
	Skupaj	124,49	100,0	5,67

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR 125

Preglednica OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah gozdov v RGR 125

Kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno spr.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozd.	23,47	18,9	101,02	81,1	0,00	0,0	0,00	0,0	124,49	100,0
Skupaj	23,47	18,9	101,02	81,1	0,00	0,0	0,00	0,0	124,49	100,0

Preglednica OD: Odmrlo drevje v RGR 125

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	6,7	17,8	24,5	3,0	10,4	13,4	9,7	28,2	37,9	11,8
30 - 49 cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	6,7	17,8	24,5	3,0	10,4	13,4	9,7	28,2	37,9	11,8

Preglednica RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev v RGR 125

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	0,94	0,8							
Drogovnjak	80,52	64,6	3,80	4,7	0,0	24,5	75,5	0,0	
Debeljak	38,66	31,1	1,73	4,5	45,7	35,3	19,0	0,0	
Raznomerni (ps.-šp.)	4,37	3,5	0,43	9,8	0,0	0,0	100,0	0,0	
Skupaj	124,49	100,0	5,96	4,8					

Opomba: V drogovnjaku in debeljaku lahko podmladek pokriva do 35% površine

Preglednica D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst v RGR 125

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl. Ist.	D. tr. Ist.	Meh. Ist.
ha	1,99	0,80	0,04	0,00	1,46	0,00	0,50	0,70	0,47
%	1,61	0,65	0,03	0,00	1,18	0,00	0,40	0,57	0,38

Preglednica K: Kakovost drevja v RGR 125

Drevesna vrsta	Število dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % - po številu)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	37	0,0	0,0	78,4	21,6	0,0
Jelka	52	5,8	17,3	59,6	11,5	5,8
Bukev	50	0,0	10,0	66,0	14,0	10,0
Pl. Ist.	13	0,0	15,4	61,5	23,1	0,0
Meh. Ist.	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	89	3,4	10,1	67,4	15,7	3,4
Skupaj listavci	64	0,0	10,9	65,7	15,6	7,8
Skupaj	153	2,0	10,5	66,6	15,7	5,2

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR 125

Preglednica PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 125

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	1,5
Veje	0,8
Osutost krošnje	0,8
Skupaj	3,1

Preglednica D-PGR: Realizacija poseka v RGR 125

	Načrtovano (m ³)	Posekano (m ³)	% realizacije	Sk. real. MP (%)
Iglavci	2.077	1.753	84,4	53,2
Listavci	1.215	808	66,5	24,5
Skupaj	3.292	2.560	77,8	77,8

Preglednica PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst v RGR 125

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ DV	% od celotne LZ
Smreka	25,8	7,9	2,2
Jelka	42,6	12,5	3,7
Bor	0,0	3,4	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	26,1	7,6	2,3
Hrast	0,0	0,0	0,0
Pl. list.	0,7	2,5	0,1
Dr. tr. list.	1,4	1,9	0,1
Meh. list.	3,4	9,4	0,3
Skupaj iglavci	68,5	10,2	6,0
Skupaj listavci	31,5	6,6	2,7
Skupaj	100,0	8,7	8,7

Preglednica PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR 125

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	1,1	2,8	10,8	20,1	16,0	10,2	14,0
Listavci	5,6	5,7	7,3	9,6	12,4	6,6	6,4
Skupaj	3,9	4,1	9,0	17,1	15,8	8,7	

Preglednica GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst v RGR 125

Obdobje	Smreka	Jelka	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	D. tr. list	Meh. list.
1995-04	18,2	34,0	0,0	35,8	0,0	2,4	2,8	6,9
2005-14	28,4	27,0	0,4	30,4	0,0	2,8	6,5	4,6
2015-24	28,6	29,7	0,1	29,7	0,0	2,4	6,3	3,2
2025-34	29,0	20,2	0,1	40,7	0,0	2,2	5,4	2,4

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR 125

Preglednica EVP: Možni posek v RGR 125

	MP (m³)	% na LZ
Iglavci	4.165	23,7
Listavci	3.982	22,0
Skupaj	8.147	22,8

Preglednica EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 125

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejan.	s ponov.
Priprava sestoja	ha	2,47	2,47
Nega letvenjaka	ha	0,96	0,96
Nega ml. drogovnjaka	ha	5,44	5,44
Nega prebiralnega g.	ha	1,53	1,53
Vzdrževanje travinj	ha	2,51	25,10
Spravilo sena z odvozom	ha	2,51	25,10
Vzdrževanje vod. vir.	kos	1	4
Naravni razvoj biotopov	m³	16,00	16,00

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR 209

**RGR: Dinarsko jelovo bukovje z dvolistno senčnico – mešani
in raznomerni gozdovi (209)**

Preglednica LP: Površina gozdov RGR 209 po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	G. lok. skupnosti	Skupaj
Površina gozda	287,35	123,91	0,00	411,26
Delež (%)	69,9	30,1	0,0	100,0

Preglednica LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih v RGR 209

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	4,8	13,4	19,1	27,0	35,7	23,4	97,6
Jelka	2,7	9,5	15,8	30,6	41,4	46,5	193,9
Ostali igl.	1,4	7,1	12,8	32,8	45,9	0,0	0,2
Bukev	10,5	23,8	33,0	21,9	10,8	26,7	111,6
Pl. Ist.	9,7	23,3	34,3	21,8	10,9	2,9	11,9
Dr. tr. Ist.	19,1	35,7	32,6	10,0	2,6	0,5	2,1
Meh. Ist.	19,5	40,2	31,2	7,8	1,3	0,0	0,2
Iglavci	3,4	10,8	16,9	29,4	39,5	69,9	291,7
Listavci	10,5	24,0	33,3	21,6	10,6	30,1	125,8
Skupaj	5,5	14,8	21,8	27,1	30,8	100,0	417,5

Preglednica PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih v RGR 209

	Debelinski razredi (m³/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,35	0,80	1,04	1,59	1,74	73,1	5,52
Listavci	0,45	0,63	0,61	0,27	0,06	26,9	2,03
Skupaj	0,80	1,43	1,65	1,86	1,80	100,0	7,55

Preglednica D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 209

Šifra	Gozdni rastiščni tipi	Površina	Delež	PSR
59310	<i>Primorsko bukovje</i>	5,27	1,3	5,47
64113	<i>Dinarsko jelovo bukovje oblika s trpežnim golšcem</i>	76,07	18,5	6,77
64114	<i>Dinarsko jelovo bukovje oblika z dvolistno senčnico</i>	236,37	57,5	7,79
66110	<i>Dinarsko. jelovje v skalovju z zaveščkom</i>	10,96	2,7	5,93
68214	<i>Dinarsko zgornje gorsko bukovje s platanolistno zlatico (boljše lege)</i>	61,52	15,0	5,72
68215	<i>Dinarsko zgornje gorsko bukovje s platanolistno zlatico (slabše lege)</i>	15,73	3,8	5,70
69200	<i>Dinarsko mraziščno smrekovje</i>	5,34	1,3	5,41
	Skupaj	411,26	100,0	7,10

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR 209

Preglednica OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah gozdov v RGR 209

Kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno spr.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozd.	375,90	91,4	24,46	5,9	10,90	2,7	0,00	0,0	411,26	100,0
Skupaj	375,90	91,4	24,46	5,9	10,90	2,7	0,00	0,0	411,26	100,0

Preglednica OD: Odmrlo drevje v RGR 209

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	15,7	1,9	17,6	6,7	0,5	7,2	22,4	2,4	24,8	8,6
30 - 49 cm	2,9	0,0	2,9	0,5	0,0	0,5	3,4	0,0	3,4	5,4
50 in več cm	0,5	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	0,5	1,5
Skupaj	19,1	1,9	21,0	7,2	0,5	7,7	26,3	2,4	28,7	15,5

Preglednica RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev v RGR 209

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	4,83	1,2							
Drogovnjak	73,14	17,8	2,10	2,9	45,7	54,3	0,0	0,0	
Debeljak	68,65	16,7	5,30	7,7	42,1	54,0	3,9	0,0	
Sestoj v obnovi	34,99	8,5	21,53	61,5	46,2	44,2	9,6	0,0	
Raznomerni (ps-šp)	17,61	4,3	2,69	15,3	22,3	50,9	26,8	0,0	
Raznomerni (sk-gnz)	212,04	51,5	21,14	10,0	36,3	59,4	4,3	0,0	
Skupaj	411,26	100,0	52,76	12,8					

Opomba: V drogovnjaku in debeljaku lahko podmladek pokriva do 35% površine

Preglednica D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst v RGR 209

Enota	Smreka	Jelka	Bukev	Pl. list.	D. t. Ist.	Meh. Ist.
ha	11,53	8,90	27,00	4,04	0,06	1,23
%	2,84	2,19	6,64	0,99	0,01	0,30

Preglednica K: Kakovost drevja v RGR 209

Drevesna vrsta	Število dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % - po številu)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	92	0,0	33,7	65,2	0,0	1,1
Jelka	223	3,6	27,4	66,8	2,2	0,0
Bukev	123	6,5	29,3	52,8	9,8	1,6
Pl. Ist.	7	14,3	57,1	28,6	0,0	0,0
Skupaj iglavci	315	2,5	29,2	66,4	1,6	0,3
Skupaj listavci	130	6,9	30,8	51,6	9,2	1,5
Skupaj	445	3,8	29,7	62,0	3,8	0,7

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR 209

Preglednica PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 209

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,6
Veje	0,8
Osutost krošnje	0,5
Skupaj	3,9

Preglednica D-PGR: Realizacija poseka v RGR 209

	Načrtovano (m ³)	Posekano (m ³)	% realizacije	Sk. real. MP (%)
Iglavci	18.081	11.465	63,4	38,2
Listavci	11.939	6.169	51,7	20,6
Skupaj	30.020	17.634	58,7	58,7

Preglednica PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst v RGR 209

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ DV	% od celotne LZ
Smreka	21,4	10,1	2,3
Jelka	43,3	9,6	4,6
Bor	0,1	0,0	0,0
Ostali igl.	0,2	24,3	0,0
Bukev	34,0	13,4	3,6
Pl. list.	0,7	4,4	0,1
Dr. tr. list.	0,1	3,5	0,0
Meh. list.	0,2	136,3	0,0
Skupaj iglavci	65,0	9,8	7,0
Skupaj listavci	35,0	12,8	3,7
Skupaj	100,0	10,7	10,7

Preglednica PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR 209

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	1,8	4,8	6,7	7,2	23,8	9,8	27,8
Listavci	7,3	11,4	10,0	16,2	41,2	12,8	15,0
Skupaj	4,4	7,3	7,9	9,2	25,4	10,7	42,8

Preglednica GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst v RGR 209

Obdobje	Smreka	Jelka	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	D. tr. list	Meh. list.
1975-84	16,0	58,0	0,0	23,0	0,0	2,0	1,0	0,0
1985-94	15,0	53,0	0,0	29,0	0,0	3,0	0,0	0,0
1995-04	16,3	51,2	0,0	29,7	0,0	2,1	0,6	0,1
2005-14	19,3	47,7	0,2	30,1	0,0	2,3	0,3	0,1
2015-24	22,6	48,2	0,1	27,2	0,0	1,7	0,2	0,0
2025-34	23,4	46,5	0,0	26,7	0,0	2,9	0,5	0,0

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR 209

Preglednica EVP: Možni posek v RGR 209

	MP (m³)	% na LZ
Iglavci	25.050	20,9
Listavci	12.264	23,7
Skupaj	37.314	21,7

Preglednica EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 209

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejan.	s ponov.
Priprava sestoja	ha	7,10	7,10
Nega mladja	ha	0,11	0,11
Nega gošče	ha	8,17	8,17
Nega letvenjaka	ha	11,49	11,49
Nega ml. drogovnjaka	ha	12,30	12,30
Nega v prebiralnem gozdu		29,61	29,61
Vzdrževanje travinj	ha	1,23	12,30
Spravilo sena z odvozom	ha	1,23	12,30
Vzdrževanje vodnih virov	dni	1,00	4,00

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR 407

**RGR: Dinarsko jelovo bukovje s trpežnim golšcem – mešani
in raznomerni gozdovi (407)**

Preglednica LP: Površina gozdov RGR 407 po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	G. lok. skupnosti	Skupaj
Površina gozda	468,06	135,81	0,00	603,87
Delež (%)	77,5	22,5	0,0	100,0

Preglednica LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih v RGR 407

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	6,9	18,3	20,7	24,8	29,3	15,0	60,5
Jelka	3,9	11,8	18,1	28,9	37,3	51,9	210,4
Bukev	8,9	22,3	34,0	23,1	11,7	29,1	117,8
Pl. Ist.	9,6	23,2	34,2	21,9	11,1	3,2	12,9
Dr. tr. Ist.	11,6	25,5	33,5	19,7	9,7	0,8	3,2
Meh. Ist.	18,8	39,3	31,4	10,5	0,0	0,0	0,2
Iglavci	4,6	13,3	18,7	28,0	35,4	66,9	270,9
Listavci	9,0	22,5	34,1	22,9	11,5	33,1	133,9
Skupaj	6,1	16,3	23,8	26,3	27,5	100,0	404,8

Preglednica PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih v RGR 407

	Debelinski razredi (m³/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,62	1,07	1,12	1,31	1,14	71,4	5,26
Listavci	0,37	0,60	0,68	0,35	0,11	28,6	2,11
Skupaj	0,99	1,67	1,80	1,66	1,25	100,0	7,37

Preglednica D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 407

Šifra	Gozdni rastiščni tipi	Površina	Delež	PSR
59310	<i>Primorsko bukovje</i>	1,66	0,3	5,47
64113	<i>Dinarsko jelovo bukovje oblika s trpežnim golšcem</i>	394,47	65,3	6,77
64114	<i>Dinarsko jelovo bukovje oblika z dvolistno senčnico</i>	113,36	18,8	7,79
66110	<i>Dinarsko. jelovje v skalovju z zaveščkom</i>	34,29	5,7	5,93
68214	<i>Dinarsko zgornje gorsko bukovje s platanolistno zlatico (boljše lege)</i>	37,22	6,2	5,72
68215	<i>Dinarsko zgornje gorsko bukovje s platanolistno zlatico (slabše lege)</i>	19,88	3,3	5,70
69200	<i>Dinarsko mraziščno smrekovje</i>	2,99	0,5	5,41
	Skupaj	603,87	100,0	6,80

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR 407

Preglednica OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah gozdov v RGR 407

Kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno spr.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozd.	462,38	76,5	133,86	22,2	7,63	1,3	0,00	0,0	603,87	100,0
Skupaj	462,38	76,5	133,86	22,2	7,63	1,3	0,00	0,0	603,87	100,0

Preglednica OD: Odmrlo drevje v RGR 407

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	16,5	9,1	25,6	2,1	2,8	4,9	18,6	11,9	30,5	10,6
30 - 49 cm	1,4	0,0	1,4	0,0	0,4	0,4	1,4	0,4	1,8	2,8
50 in več cm	1,1	0,0	1,1	0,0	0,0	0,0	1,1	0,0	1,1	3,2
Skupaj	19,0	9,1	28,1	2,1	3,2	5,3	21,1	12,3	33,4	16,6

Preglednica RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev v RGR 407

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	1,55	0,3							
Drogovnjak	93,14	15,4	0,63	0,7	60,3	39,7	0,0	0,0	
Debeljak	130,32	21,6	8,81	6,8	11,6	71,6	13,1	3,7	
Sestoj v obnovi	29,58	4,9	19,20	64,9	18,6	67,2	14,2	0,0	
Raznomerni (ps-šp)	75,03	12,4	8,34	11,1	7,1	58,9	34,0	0,0	
Raznomerni (sk-gnz)	274,25	45,4	27,65	10,1	46,4	48,4	5,2	0,0	
Skupaj	603,87	100,0	64,63	10,7					

Opomba: V drogovnjaku in debeljaku lahko podmladek pokriva do 35% površine

Preglednica D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst v RGR 407

Enota	Smreka	Jelka	Bukev	Pl. list.	D. t. list.	Meh. list.
ha	12,98	11,71	32,31	5,55	0,17	1,91
%	2,16	1,94	5,36	0,92	0,03	0,32

Preglednica K: Kakovost drevja v RGR 407

Drevesna vrsta	Število dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % - po številu)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	73	0,0	15,1	78,1	6,8	0,0
Jelka	312	1,9	24,4	68,9	4,5	0,3
Bukev	138	2,2	15,2	63,8	15,2	3,6
Pl. list.	23	0,0	43,5	52,2	0,0	4,3
Skupaj iglavci	385	1,6	22,6	70,6	4,9	0,3
Skupaj listavci	161	1,9	19,3	62,1	13,0	3,7
Skupaj	546	1,6	21,6	68,2	7,3	1,3

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR 407

Preglednica PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 407

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,7
Veje	1,1
Osutost krošnje	1,4
Skupaj	5,2

Preglednica D-PGR: Realizacija poseka v RGR 407

	Načrtovano (m ³)	Posekano (m ³)	% realizacije	Sk. real. MP (%)
Iglavci	25.103	14.340	57,1	44,3
Listavci	7.297	4.872	66,8	15,0
Skupaj	32.400	19.212	59,3	59,3

Preglednica PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst v RGR 407

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ DV	% od celotne LZ
Smreka	7,2	4,4	0,6
Jelka	67,5	10,4	6,0
Dr. igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	24,5	9,2	2,2
Hrast	0,0	0,0	0,0
Pl. list.	0,6	1,8	0,1
Dr. tr. list.	0,1	1,3	0,0
Meh. list.	0,1	11,7	0,0
Skupaj iglavci	74,6	9,2	6,6
Skupaj listavci	25,4	8,1	2,3
Skupaj	100,0	8,9	8,9

Preglednica PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR 407

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	1,2	3,1	5,9	7,7	17,4	9,2	23,7
Listavci	7,6	5,6	5,9	13,9	23,7	8,1	8,0
Skupaj	4,1	4,4	5,9	8,6	17,8	8,9	31,7

Preglednica GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst v RGR 407

Obdobje	Smreka	Jelka	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	D. tr. list	Meh. list.
1975-84	4,0	78,0	0,0	15,0	0,0	2,0	1,0	0,0
1985-94	5,0	68,0	0,0	23,0	0,0	3,0	1,0	0,0
1995-04	7,7	63,6	0,0	25,4	0,0	2,3	0,7	0,3
2005-14	11,2	58,3	0,0	26,4	0,0	3,7	0,3	0,1
2015-24	14,5	57,6	0,0	23,8	0,0	3,2	0,9	0,0
2025-34	15,0	51,9	0,0	29,1	0,0	3,2	0,8	0,0

PRILOGE Obrazec E2 – povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR 407

Preglednica EVP: Možni posek v RGR 407

	MP (m³)	% na LZ
Iglavci	35.607	21,8
Listavci	16.282	20,1
Skupaj	51.889	21,2

Preglednica EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 407

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejan.	s ponov.
Priprava sestoja	ha	11,55	11,55
Priprava tal	ha	3,00	3,00
Sadnja	ha	3,00	3,00
Obžetev	ha	3,00	12,00
Nega mladja	ha	3,00	3,00
Nega gošče	ha	7,17	7,17
Nega letvenjaka	ha	8,78	8,78
Nega ml. drogovnjaka	ha	18,91	18,91
Nega v preb. gozdu	ha	55,05	55,05
Zaščita s premazom	ha	3,00	15,00
Vzdrževanje zašč.ograj	m	1.000,00	2.000,00
Naravni razvoj biotopov	m3	24,00	24,00
Vzdrževanje kaluž	kos	6,00	24,00
Vzdrževanje travinj	ha	2,86	28,60
Spravilo sena z odvozom	ha	2,86	28,60

**PRILOGE Obrazec E3 – povzetek stanja in ukrepov na ravni lastništva
(zasebni gozdovi)**

Zasebni gozdovi

Preglednica KG: Gozdni fondi po kategorijah gozdov v zasebnih gozdovih

Lastništvo Kategorije gozdov	Pov.	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
	ha	m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
Večnamenski gozdovi	1.632,39	196,2	207,9	404,2	4,89	3,45	8,34	22,1	27,8	25,0	121,0
Skupaj vsi gozdovi	1.632,39	196,2	207,9	404,2	4,89	3,45	8,34	22,1	27,8	25,0	121,0

Preglednica RF2: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev v zasebnih gozdovih

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	14,71	0,9
Drogovnjak	387,44	23,7
Debeljak	527,00	32,3
Sestoj v obnovi	226,48	13,9
Raznomerni (ps.-šp.)	88,68	5,4
Raznomerni (sk.-gnz.)	388,08	23,8
Skupaj	1.632,39	100,0

Preglednica DV: Drevesna sestava v zasebnih gozdovih

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	17,7
Jelka	30,8
Bor	0,0
Dr.igl.	0,0
Bukev	46,3
Pl. lst.	4,3
Dr. tr. lst.	0,7
Meh. lst.	0,2
Iglavci	48,6
Listavci	51,4
Skupaj	100,0

Preglednica LZ2: Lesna zaloga in njena struktura v zasebnih gozdovih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	5,1	14,1	19,8	26,7	34,3	48,6	196,2
Listavci	9,3	21,4	32,4	24,5	12,4	51,4	207,9
Skupaj	7,3	17,9	26,2	25,6	23,0	100,0	404,2

**PRILOGE Obrazec E3 – povzetek stanja in ukrepov na ravni lastništva
(zasebni gozdovi)**

Preglednica EVP: Možni posek v zasebnih gozdovih

	MP (m³)	% na LZ
Iglavci	70.722	22,1
Listavci	94.342	27,8
Skupaj	165.064	25,0

Preglednica EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v zasebnih gozdovih

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejan.	s ponov.
Priprava sestoja	ha	61,14	61,14
Priprava tal	ha	3,00	3,00
Sadnja	ha	3,00	3,00
Vzdrževanje grmišč	ha	1,08	1,08
Vzdrž. pašn. in travn. v gozdu	ha	10,31	103,10
Vzdrž. vodnih virov v gozdu	kos	14,00	56,00
Spravilo sena z odvozom	ha	10,31	103,10
Naravni razvoj biotopov	m³	266,00	266,00
Obžetev	ha	3,00	12,00
Nega mladja	ha	3,11	3,11
Nega gošče	ha	57,86	57,86
Nega letvenjaka	ha	71,22	71,22
Nega drogovnjaka	ha	46,39	46,39
Nega v preb. gozdu	ha	71,53	71,53
Premazi vršičkov	ha	3,00	15,00
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	1.000	2.000

**PRILOGE Obrazec E3 – povzetek stanja in ukrepov na ravni lastništva
(državni gozdovi)**

Državni gozdovi

Preglednica KG: Gozdni fondi po kategorijah gozdov v državnih gozdovih

Lastništvo Kategorije gozdov	Pov.	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
	ha	m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
Večnamenski gozdovi	504,44	179,6	136,0	315,6	3,87	2,29	6,16	18,5	25,6	21,6	111,0
Skupaj vsi gozdovi	504,44	179,6	136,0	315,6	3,87	2,29	6,16	18,5	25,6	21,6	111,0

Preglednica RF2: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev v državnih gozdovih

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	29,07	5,8
Drogovnjak	110,33	21,9
Debeljak	133,04	26,3
Sestoj v obnovi	100,54	19,9
Raznomerno (ps.-šp.)	18,18	3,6
Raznomerno (sk.-gn.)	113,28	22,5
Skupaj	504,44	100,0

Preglednica DV: Drevesna sestava v državnih gozdovih

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	29,9
Jelka	27,0
Bukev	39,6
Pl. lst.	3,2
Dr. tr. lst.	0,3
Meh. lst.	0,0
Iglavci	56,9
Listavci	43,1
Skupaj	100,0

Preglednica LZ2: Lesna zaloga in njena struktura v državnih gozdovih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	4,8	13,5	20,2	26,5	35,0	56,9	179,6
Listavci	10,4	21,3	31,0	24,6	12,7	43,1	136,0
Skupaj	7,2	16,9	24,8	25,7	25,4	100,0	315,6

**PRILOGE Obrazec E3 – povzetek stanja in ukrepov na ravni lastništva
(državni gozdovi)**

Preglednica EVP: Možni posek v državnih gozdovih

	MP (m³)	% na LZ
Iglavci	16.790	18,5
Listavci	17.567	25,6
Skupaj	34.357	21,6

Preglednica EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v državnih gozdovih

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejan.	s ponov.
Priprava sestoja	ha	20,48	20,48
Vzdrževanje grmišč	ha	1,08	1,08
Vzdrž. pašn. in travn. v gozdu	ha	2,01	20,10
Vzdrž. vodnih virov v gozdu	kos	4,00	16,00
Spravilo sena z odvozom	ha	2,01	20,10
Naravni razvoj biotopov	m³	243,00	243,00
Nega gošče	ha	38,52	38,52
Nega letvenjaka	ha	34,56	34,56
Nega drogovnjaka	ha	26,34	26,34
Nega v preb. gozdu	ha	22,72	22,72

**PRILOGE Obrazec E3 – povzetek stanja in ukrepov na ravni lastništva
(gozdovi lokalnih skupnosti)**

Gozdovi lokalnih skupnosti

Preglednica KG: Gozdni fondi po kategorijah gozdov v gozdovih lokalnih skupnosti

Lastništvo Kategorije gozdov	Pov.	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
	ha	m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
Večnamenski gozdovi	4,04	53,0	422,5	475,5	1,09	6,69	7,77	17,3	18,7	18,5	113,0
Skupaj vsi gozdovi	4,04	53,0	422,5	475,5	1,09	6,69	7,77	17,3	18,7	18,5	113,0

Preglednica RF2: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev v gozdovih lokalnih skupnosti

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Debeljak	4,04	100,0
Skupaj	4,04	100,0

Preglednica DV: Drevesna sestava v gozdovih lokalnih skupnosti

Drevesna vrsta	% od LZ
Jelka	11,1
Bukev	79,9
Pl. lst.	9,0
Iglavci	11,1
Listavci	88,9
Skupaj	100,0

Preglednica LZ2: Lesna zaloga in njena struktura v gozdovih lokalnih skupnosti

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	5,4	12,4	24,7	25,2	32,3	11,1	53,0
Listavci	4,4	15,5	35,4	29,9	14,8	88,9	422,5
Skupaj	4,5	15,2	34,2	29,3	16,8	100,0	475,5

**PRILOGE Obrazec E3 – povzetek stanja in ukrepov na ravni lastništva
(gozdovi lokalnih skupnosti)**

Preglednica EVP: Možni posek v gozdovih lokalnih skupnosti

	MP (m³)	% na LZ
Iglavci	37	17,3
Listavci	319	18,7
Skupaj	356	18,5

Preglednica EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v gozdovih lokalnih skupnosti

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejan.	s ponov.
Priprava sestoja	ha	0,21	0,21

Preglednica/D-TAR: Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
22001A	31	31	31	32	32	32	32	32
22001B	30	30	30	31	31	31	31	31
22001C	31	31	31	32	32	32	32	32
22001D	33	31	31	33	33	33	33	33
22001E	31	31	31	31	31	31	31	31
22002A	30	30	30	32	32	32	32	32
22002B	30	30	30	32	32	32	32	32
22002C	31	31	31	33	33	33	33	33
22002D	31	30	30	32	32	32	32	32
22002E	30	30	30	31	31	31	31	31
22003A	31	30	30	31	31	31	31	31
22003B	30	30	30	31	31	31	31	31
22003C	29	30	30	30	30	30	30	30
22004A	31	31	31	31	31	31	31	31
22004B	31	31	31	31	31	31	31	31
22004C	27	27	27	28	28	28	28	28
22005A	30	31	31	30	30	30	30	30
22005B	31	31	31	31	31	31	31	31
22005C	29	29	29	30	30	30	30	30
22006A	28	29	29	28	28	28	28	28
22007A	28	28	28	29	29	29	29	29
22007B	27	27	27	28	28	28	28	28
22008A	28	28	28	29	29	29	29	29
22008B	31	31	31	31	31	31	31	31
22009A	30	30	30	30	30	30	30	30
22009B	31	31	31	31	31	31	31	31
22009C	30	30	30	31	31	31	31	31
22010A	29	30	30	30	30	30	30	30
22010B	30	30	30	31	31	31	31	31
22010C	30	31	31	30	30	30	30	30
22011A	31	31	31	32	32	32	32	32
22011B	32	31	31	33	33	33	33	33
22011C	29	29	29	32	32	32	32	32
22011D	31	31	31	31	31	31	31	31
22012A	29	30	30	30	30	30	30	30
22012B	31	31	31	32	32	32	32	32
22012C	31	31	31	34	34	34	34	34
22012D	32	32	32	33	33	33	33	33
22013A	31	31	31	31	31	31	31	31
22013B	31	30	30	32	32	32	32	32
22013C	32	33	33	33	33	33	33	33
22013D	31	31	31	33	33	33	33	33
22014A	31	30	30	32	32	32	32	32
22014B	31	31	31	32	32	32	32	32
22014C	30	30	30	31	31	31	31	31
22014D	31	31	31	33	33	33	33	3V
22014E	31	32	32	34	34	34	34	34
22014F	31	31	31	32	32	32	32	32
22014G	30	30	30	31	31	31	31	31
22015A	31	31	31	32	32	32	32	32
22015B	31	31	31	32	32	32	32	32
22015C	31	31	31	32	32	32	32	32
22015D	32	32	32	29	29	29	29	29
22015E	31	30	30	31	31	31	31	31
22015F	31	30	30	31	31	31	31	31
22015G	32	32	32	31	31	31	31	31
22016A	31	30	30	32	32	32	32	32
22016B	32	33	33	33	33	33	33	33
22016C	30	30	30	30	30	30	30	30
22016D	30	29	29	32	32	32	32	32
22016E	32	32	32	33	33	33	33	33

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
22016F	31	31	31	32	32	32	32	32
22016G	33	32	32	28	28	28	28	28
22017A	32	32	32	34	34	34	34	34
22017B	32	31	31	32	32	32	32	32
22017C	30	31	31	31	31	31	31	31
22017D	32	33	33	33	33	33	33	33
22017E	30	31	31	31	31	31	31	31
22017F	32	33	33	33	33	33	33	33
22018A	32	32	32	32	32	32	32	32
22018B	30	30	30	31	31	31	31	31
22018C	31	31	31	31	31	31	31	31
22019A	31	31	31	32	32	32	32	32
22019B	31	32	32	33	33	33	33	33
22019C	31	32	32	33	33	33	33	33
22020A	31	32	32	32	32	32	32	32
22020B	31	32	32	33	33	33	33	33
22021A	32	31	31	33	33	33	33	33
22021B	33	32	32	34	34	34	34	34
22021C	32	31	31	34	34	34	34	34
22021D	31	30	30	32	32	32	32	32
22021E	31	30	30	32	32	32	32	32
22021F	31	30	30	33	33	33	33	33
22021G	33	32	32	34	34	34	34	34
22022A	30	30	30	31	31	31	31	31
22022B	31	31	31	32	32	32	32	32
22022C	33	31	31	34	34	34	34	34
22022D	31	31	31	32	32	32	32	32
22022E	33	32	32	34	34	34	34	34
22023A	33	33	33	28	28	28	28	28
22023B	32	32	32	29	29	29	29	29
22023C	32	32	32	28	28	28	28	28
22023D	33	33	33	28	28	28	28	28
22023E	33	33	33	28	28	28	28	28
22023F	31	31	31	27	27	27	27	27
22023G	32	32	32	28	28	28	28	28
22024A	30	30	30	31	31	31	31	31
22024B	32	31	31	32	32	32	32	32
22024C	33	34	34	34	34	34	34	34
22024D	31	30	30	33	33	33	33	33
22024E	34	33	33	35	35	35	35	35
22024F	34	33	33	35	35	35	35	35
22025A	30	30	30	29	29	29	29	29
22025B	31	30	30	30	30	30	30	30
22025C	31	30	30	30	30	30	30	30
22025D	31	31	31	31	31	31	31	31
22025E	32	31	31	32	32	32	32	32
22025F	29	30	30	30	30	30	30	30
22025G	31	31	31	31	31	31	31	31
22025H	32	31	31	33	33	33	33	33
22025I	33	32	32	34	34	34	34	34
22025J	31	30	30	31	31	31	31	31
22026A	29	29	29	29	29	29	29	29
22026B	32	32	32	32	32	32	32	32
22026C	31	31	31	32	32	32	32	32
22026D	30	29	29	31	31	31	31	31
22026E	31	30	30	33	33	33	33	33
22026F	32	31	31	34	34	34	34	34
22026G	32	31	31	34	34	34	34	34
22026H	32	31	31	34	34	34	34	34
22026I	33	32	32	34	34	34	34	34
22026J	33	32	32	34	34	34	34	34

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
22026K	33	32	32	34	34	34	34	34
22027A	30	31	31	31	31	31	31	31
22027B	29	29	29	30	30	30	30	30
22027C	30	30	30	28	28	28	28	28
22027D	32	31	31	33	33	33	33	33
22027E	31	31	31	32	32	32	32	32
22027F	32	31	31	33	33	33	33	33
22027G	32	31	31	34	34	34	34	34
22027H	32	31	31	34	34	34	34	34
22027I	31	30	30	33	33	33	33	33
22027J	31	30	30	32	32	32	32	32
22027K	30	30	30	31	31	31	31	31
22028A	29	29	29	30	30	30	30	30
22028B	30	31	31	30	30	30	30	30
22028C	29	30	30	29	29	29	29	29
22028D	29	30	30	30	30	30	30	30
22028E	31	32	32	32	32	32	32	32
22029A	30	30	30	31	31	31	31	31
22029B	31	32	32	33	33	33	33	33
22030A	29	29	29	30	30	30	30	30
22030B	31	31	31	30	30	30	30	30
22030C	30	30	30	31	31	31	31	31
22030D	31	30	30	31	31	31	31	31
22031A	31	31	31	32	32	32	32	32
22032A	31	31	31	32	32	32	32	32
22033A	30	30	30	31	31	31	31	31
22033B	30	30	30	31	31	31	31	31
22033C	31	31	31	31	31	31	31	31
22034A	31	31	31	32	32	32	32	32
22034B	30	30	30	31	31	31	31	31
22034C	30	30	30	30	30	30	30	30
22034D	31	32	32	32	32	32	32	32
22034E	32	32	32	32	32	32	32	32
22034F	30	30	30	30	30	30	30	30
22035A	29	30	30	29	29	29	29	29
22035B	32	31	31	32	32	32	32	32
22035C	29	30	30	30	30	30	30	30
22035D	28	29	29	29	29	29	29	29
22036A	28	27	27	29	29	29	29	29
22036B	28	27	27	29	29	29	29	29
22036C	30	30	30	30	30	30	30	30

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
22036D	31	31	31	31	31	31	31	31
22037A	29	29	29	29	29	29	29	29
22037B	30	30	30	30	30	30	30	30
22037C	30	30	30	30	30	30	30	30
22037D	30	30	30	29	29	29	29	29
22037E	30	30	30	30	30	30	30	30
22038A	30	30	30	29	29	29	29	29
22038B	30	29	29	29	29	29	29	29
22038C	30	29	29	30	30	30	30	30
22039A	31	31	31	32	32	32	32	32
22039B	31	31	31	32	32	32	32	32
22039C	31	31	31	32	32	32	32	32
22040A	29	29	29	30	30	30	30	30
22040B	30	30	30	31	31	31	31	31
22041A	29	29	29	30	30	30	30	30
22041B	29	29	29	27	27	27	27	27
22042A	29	29	29	29	29	29	29	29
22042B	30	30	30	31	31	31	31	31
22042C	30	29	29	30	30	30	30	30
22042D	28	28	28	27	27	27	27	27
22043A	31	31	31	31	31	31	31	31
22043B	33	33	33	33	33	33	33	33
22044A	31	31	31	31	31	31	31	31
22044B	30	29	29	31	31	31	31	31
22044C	30	29	29	32	32	32	32	32
22045A	31	31	31	29	29	29	29	29
22045B	32	31	31	32	32	32	32	32
22046A	30	31	31	30	30	30	30	30
22046B	30	31	31	31	31	31	31	31
22047A	30	30	30	31	31	31	31	31
22047B	30	30	30	29	29	29	29	29
22047C	29	29	29	29	29	29	29	29
22047D	30	31	31	30	30	30	30	30
22047E	31	32	32	32	32	32	32	32
22048A	31	31	31	32	32	32	32	32
22048B	31	31	31	31	31	31	31	31

Šifre za tarife:

Tarifa	Prebiralne (P)	Vmesne (V)	Enodobne (E)
1	2	22	42
2	4	24	44
3	6	26	46
4	8	28	48
5	10	30	50
6	12	32	52
7	14	34	54
8	16	36	56
9	18	38	58
10	20	40	60

Lahko so tudi vmesne tarife (n.pr.: V 2-3=25)

PRILOGE – ostale priloge

Preglednica D-NIZ: Seznam prirastnih nizov po RGR

GR	SDV	Niz	Ds3	Ds4	Ds5	Ds6	Ds7	Ds8	Ds9	Ds10	Ds11	Ds12	Ds13	Ds14	Ds15	Ds16
00116	SM	111	0,0679	0,0389	0,0281	0,0223	0,0186	0,0161	0,0142	0,0128	0,0116	0,0107	0,0099	0,0092	0,0087	0,0082
	JE	211	0,0609	0,0478	0,0401	0,0347	0,0305	0,0270	0,0241	0,0216	0,0194	0,0174	0,0156	0,0139	0,0124	0,0110
	OI	211	0,0609	0,0478	0,0401	0,0347	0,0305	0,0270	0,0241	0,0216	0,0194	0,0174	0,0156	0,0139	0,0124	0,0110
	BU	411	0,0494	0,0370	0,0277	0,0207	0,0155	0,0116	0,0087	0,0065	0,0049	0,0037	0,0027	0,0021	0,0015	0,0012
	HR	611	0,0488	0,0304	0,0231	0,0189	0,0163	0,0144	0,0129	0,0118	0,0109	0,0101	0,0095	0,0089	0,0085	0,0081
	PL	611	0,0488	0,0304	0,0231	0,0189	0,0163	0,0144	0,0129	0,0118	0,0109	0,0101	0,0095	0,0089	0,0085	0,0081
	TL	711	0,0291	0,0238	0,0212	0,0195	0,0183	0,0174	0,0166	0,0160	0,0154	0,0150	0,0146	0,0142	0,0139	0,0136
	ML	711	0,0291	0,0238	0,0212	0,0195	0,0183	0,0174	0,0166	0,0160	0,0154	0,0150	0,0146	0,0142	0,0139	0,0136
00120	SM	112	0,0536	0,0663	0,0736	0,0789	0,0829	0,0863	0,0891	0,0915	0,0937	0,0956	0,0973	0,0989	0,1003	0,1017
	JE	212	0,0643	0,0539	0,0451	0,0378	0,0317	0,0265	0,0222	0,0186	0,0156	0,0131	0,0109	0,0092	0,0077	0,0064
	OI	212	0,0643	0,0539	0,0451	0,0378	0,0317	0,0265	0,0222	0,0186	0,0156	0,0131	0,0109	0,0092	0,0077	0,0064
	BU	412	0,0420	0,0319	0,0259	0,0217	0,0184	0,0158	0,0135	0,0116	0,0098	0,0083	0,0069	0,0056	0,0045	0,0034
	HR	611	0,0488	0,0304	0,0231	0,0189	0,0163	0,0144	0,0129	0,0118	0,0109	0,0101	0,0095	0,0089	0,0085	0,0081
	PL	611	0,0488	0,0304	0,0231	0,0189	0,0163	0,0144	0,0129	0,0118	0,0109	0,0101	0,0095	0,0089	0,0085	0,0081
	TL	711	0,0291	0,0238	0,0212	0,0195	0,0183	0,0174	0,0166	0,0160	0,0154	0,0150	0,0146	0,0142	0,0139	0,0136
	ML	711	0,0291	0,0238	0,0212	0,0195	0,0183	0,0174	0,0166	0,0160	0,0154	0,0150	0,0146	0,0142	0,0139	0,0136
00121	SM	112	0,0536	0,0663	0,0736	0,0789	0,0829	0,0863	0,0891	0,0915	0,0937	0,0956	0,0973	0,0989	0,1003	0,1017
	JE	213	0,0475	0,0376	0,0318	0,0277	0,0245	0,0219	0,0197	0,0178	0,0161	0,0146	0,0132	0,0120	0,0108	0,0097
	OI	213	0,0475	0,0376	0,0318	0,0277	0,0245	0,0219	0,0197	0,0178	0,0161	0,0146	0,0132	0,0120	0,0108	0,0097
	BU	413	0,0431	0,0286	0,0225	0,0190	0,0167	0,0150	0,0137	0,0126	0,0118	0,0111	0,0105	0,0099	0,0095	0,0091
	HR	611	0,0488	0,0304	0,0231	0,0189	0,0163	0,0144	0,0129	0,0118	0,0109	0,0101	0,0095	0,0089	0,0085	0,0081
	PL	611	0,0488	0,0304	0,0231	0,0189	0,0163	0,0144	0,0129	0,0118	0,0109	0,0101	0,0095	0,0089	0,0085	0,0081
	TL	711	0,0291	0,0238	0,0212	0,0195	0,0183	0,0174	0,0166	0,0160	0,0154	0,0150	0,0146	0,0142	0,0139	0,0136
	ML	711	0,0291	0,0238	0,0212	0,0195	0,0183	0,0174	0,0166	0,0160	0,0154	0,0150	0,0146	0,0142	0,0139	0,0136
00125	SM	113	0,0698	0,0527	0,0426	0,0355	0,0300	0,0255	0,0217	0,0184	0,0155	0,0129	0,0105	0,0083	0,0064	0,0045
	JE	214	0,0259	0,0294	0,0318	0,0339	0,0357	0,0374	0,0391	0,0406	0,0422	0,0437	0,0453	0,0468	0,0485	0,0502
	OI	214	0,0259	0,0294	0,0318	0,0339	0,0357	0,0374	0,0391	0,0406	0,0422	0,0437	0,0453	0,0468	0,0485	0,0502
	BU	414	0,0334	0,0204	0,0153	0,0125	0,0106	0,0093	0,0084	0,0076	0,0070	0,0065	0,0061	0,0057	0,0054	0,0051
	HR	611	0,0488	0,0304	0,0231	0,0189	0,0163	0,0144	0,0129	0,0118	0,0109	0,0101	0,0095	0,0089	0,0085	0,0081
	PL	611	0,0488	0,0304	0,0231	0,0189	0,0163	0,0144	0,0129	0,0118	0,0109	0,0101	0,0095	0,0089	0,0085	0,0081
	TL	711	0,0291	0,0238	0,0212	0,0195	0,0183	0,0174	0,0166	0,0160	0,0154	0,0150	0,0146	0,0142	0,0139	0,0136
	ML	711	0,0291	0,0238	0,0212	0,0195	0,0183	0,0174	0,0166	0,0160	0,0154	0,0150	0,0146	0,0142	0,0139	0,0136
00209	SM	114	0,0494	0,0379	0,0312	0,0264	0,0227	0,0197	0,0172	0,0149	0,0130	0,0112	0,0097	0,0082	0,0069	0,0057
	JE	215	0,0287	0,0256	0,0237	0,0224	0,0214	0,0206	0,0199	0,0193	0,0188	0,0183	0,0179	0,0175	0,0171	0,0168
	OI	215	0,0287	0,0256	0,0237	0,0224	0,0214	0,0206	0,0199	0,0193	0,0188	0,0183	0,0179	0,0175	0,0171	0,0168
	BU	415	0,0391	0,0290	0,0231	0,0189	0,0157	0,0130	0,0108	0,0088	0,0071	0,0056	0,0042	0,0029	0,0018	0,0007
	HR	611	0,0488	0,0304	0,0231	0,0189	0,0163	0,0144	0,0129	0,0118	0,0109	0,0101	0,0095	0,0089	0,0085	0,0081
	PL	611	0,0488	0,0304	0,0231	0,0189	0,0163	0,0144	0,0129	0,0118	0,0109	0,0101	0,0095	0,0089	0,0085	0,0081
	TL	711	0,0291	0,0238	0,0212	0,0195	0,0183	0,0174	0,0166	0,0160	0,0154	0,0150	0,0146	0,0142	0,0139	0,0136
	ML	711	0,0291	0,0238	0,0212	0,0195	0,0183	0,0174	0,0166	0,0160	0,0154	0,0150	0,0146	0,0142	0,0139	0,0136
00407	SM	115	0,0975	0,0497	0,0335	0,0253	0,0204	0,0171	0,0147	0,0129	0,0115	0,0104	0,0095	0,0087	0,0081	0,0075
	JE	216	0,0399	0,0357	0,0317	0,0281	0,0248	0,0219	0,0193	0,0171	0,0152	0,0136	0,0124	0,0116	0,0110	0,0108
	OI	216	0,0399	0,0357	0,0317	0,0281	0,0248	0,0219	0,0193	0,0171	0,0152	0,0136	0,0124	0,0116	0,0110	0,0108
	BU	416	0,0338	0,0260	0,0215	0,0183	0,0157	0,0137	0,0120	0,0105	0,0091	0,0079	0,0069	0,0059	0,0050	0,0042
	HR	611	0,0488	0,0304	0,0231	0,0189	0,0163	0,0144	0,0129	0,0118	0,0109	0,0101	0,0095	0,0089	0,0085	0,0081
	PL	611	0,0488	0,0304	0,0231	0,0189	0,0163	0,0144	0,0129	0,0118	0,0109	0,0101	0,0095	0,0089	0,0085	0,0081
	TL	711	0,0291	0,0238	0,0212	0,0195	0,0183	0,0174	0,0166	0,0160	0,0154	0,0150	0,0146	0,0142	0,0139	0,0136
	ML	711	0,0291	0,0238	0,0212	0,0195	0,0183	0,0174	0,0166	0,0160	0,0154	0,0150	0,0146	0,0142	0,0139	0,0136

PRILOGE – ostale priloge

Preglednica: Pregled jam

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	REŽIM VSTOPA
40809	Jama v Črnem dolu	Brezno	3
46587	Brezno Mrzli dol 1	Brezno	3
47668	Jama pri Žunah 1	Brezno	3
47669	Jama pri Žunah 2	Brezno	3
47692	Brezno Mrzli dol 2	Brezno	2
47693	Brezno Mrzli dol 3	Brezno	3
47694	Brezno Mrzli dol 4	Spodmol, kevdrč	3
47695	Brezno Mrzli dol 5	Brezno	3
47696	Brezno Mrzli dol 6	Brezno	3
47699	Brezno Luknja	Poševno ali stopnjasto brezno, brezno s snegom	3
47705	Kruljčeva luknja	Brezno	3
47708	Jama pod Suhim vrhom	Brezno	3
48324	Jama pod Rakitnim vrhom	Brezno	3
48325	Jama pri Jablanski poti	Brezno	3
48327	Brezno pod Jesenovcem	Brezno	3
48328	Brezno Suha reber	Brezno	3
51780	Brezno Mala Ojstrica	Brezno	3
51830	Mikula 2	Brezno	3
51832	Mikula 4	Brezno	3
51833	Mikula 5	Brezno	3
52030	Brezno nad Črnim dolom	Brezno	3
52495	Jama na Kruljčevem vrhu 1	Brezno	3
52497	Jama na Kruljčevem vrhu 3	Brezno	3
52511	Košamatovsko brezno	Brezno	3
52520	Mikulsko brezno 1	Brezno	3

Opombe: Številka režima vstopa pomeni:

3 – odprta jama s prostim vstopom,

2 – jama z omejenim vstopom,

PRILOGA II